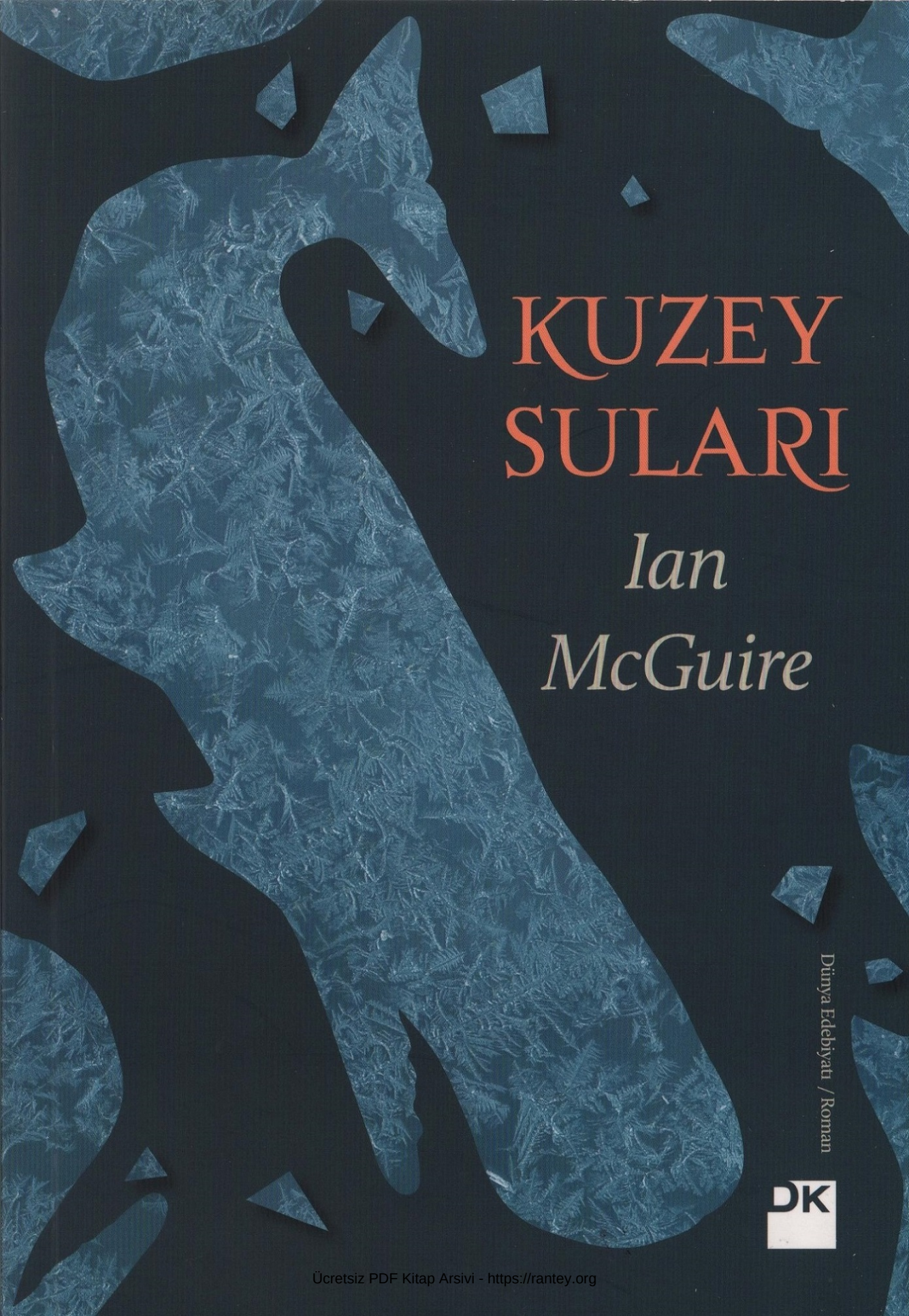

KUZEY SULARI

*Ian
McGuire*

Dünya Edebiyatı / Roman

Ian McGuire Hull'da büyüdü, Manchester ve ABD Virginia üniversitelerinde eğitim gördü. Manchester University New Writing Centre'ın kurucusu ve yöneticisidir. Eleştiri ve kurmaca yazarıdır, öyküleri *Chicago Review*, *Paris Review* ve başka dergilerde yayımlandı. İlk romanı *Incredible Bodies*, *Kuzey Suları* ise ikinci romanı.

Kuzey Suları

KUZEY SULARI

Orijinal adı: The North Water

© Ian McGuire, 2016

Yazan: Ian McGuire

İngilizce aslından çeviren: Begüm Kovulmaz

Yayına hazırlayan: Aslı Güneş

Türkçe yayın hakları: © Doğan Egmont Yayıncılık ve Yapımcılık Tic. A.Ş.

Bu kitabın Türkçe yayın hakları AnatoliaTelif Hakları Ajansı aracılığıyla satın alınmıştır.

1. baskı / Temmuz 2017 / ISBN 978-605-09-4484-6

Sertifika no: 11940

Kapak tasarımı: Geray Gençer

Baskı: Ana Basın Yayın Gıda İnş. San. Tic. A.Ş.

B.O.S.B. Mermerciler Sanayi Site 10. Cad. No: 15

Beylikdüzü-İstanbul

Tel: (0212) 422 79 29

Sertifika no: 20699

Doğan Egmont Yayıncılık ve Yapımcılık Tic. A.Ş.

19 Mayıs Cad. Golden Plaza No. 3 Kat 10, 34360 Şişli - İSTANBUL

Tel. (212) 373 77 00 / Faks (212) 355 83 16

www.dogankitap.com.tr / editor@dogankitap.com.tr / satis@dogankitap.com.tr

Kuzey Suları

Ian McGuire

Çeviren: Begüm Kovulmaz

Abigail, Grace ve Eve için

Bakın, işte adamımız.

Ayak sürüyerek Clappison'ın avlusundan Sykes Sokağı'na çıkıyor, havadaki karmaşık kokuları içine çekiyor; terebentin, balık unu, hardal, kurşun tozu ve gece boyu kullanılıp az önce boşaltılan sidik testilerinden yayılan her sabahki pis idrar kokusu. Burnunu bir kez gürültüyle çekiyor, fırçaya benzeyen saçlarını ovuşturuyor, pantolon ağını düzeltiyor. Parmaklarını kokluyor, parasının karşılığını sonuna kadar almak için her birini teker teker yavaşça emerek son kalıntıları temizliyor. Charterhouse Yolu'nun sonundan kuzeye, Wincolmlee'ye dönüp De La Pole Meyhanesi'nin, ispermeçet mumu fabrikasının ve yağlı tohum değirmeninin önünden geçiyor. Ambar çatılarının üzerinden pruva ve mizana direklerinin sallanan tepelerini görebiliyor, liman işçilerinin haykırışlarını ve yakınlardaki fiçı imalathanesinden gelen çekiç gürültülerini duyabiliyor. Yürürken omzu duvarın pürüzleri alınmış kırmızı tuğlalarına sürtünüyor, koşarak bir köpek geçiyor, kaba odun yüklenmiş bir at arabası çıkıyor karşısına. Derin bir nefes alıp dilini dişlerinin tırtıklı kesici yüzeylerinde dolaştırıyor. İçinde yeni, küçük ama ısrarcı bir ihtiyaç, karşılanma arzusuyla ona acı çektiren yeni bir gereksinim belirliyor. Gemisi şafağın ilk ışıklarıyla yola çıkacak ama ondan önce yapması gereken bir şey var. Çevresine bakınıyor, ne yapması gerektiğini düşünüyor. Domuz kasabından

gelen pembemsi kan kokusu, bir kadının yürürken sallanan kirli eteği. Et geliyor aklına; hayvan, insan eti ve sonra yeniden düşünüyor; bu öyle bir sancı değil, diye karar veriyor, henüz değil. Daha hafif, daha az baskı yapan bir istek bu.

Dönüp yeniden meyhaneye doğru yürüyor. Sabahın bu saatinde içerisi bomboş sayılır. Şöminede alçak bir ateş yanıyor, içerisi kızartma kokuyor. Cebine attığı eline yalnızca ekmek kırıntıları, sustalı çakısı ve yarım penilik demir para geliyor.

“Rom” diyor.

Yarım peniyi barın üzerine koyup itiyor. Paraya bakan meyhaneci başını iki yana sallıyor.

“Yarın sabah yola çıkıyorum” diye açıklıyor adam. “*Volunteer*’le. Ödeme senedimi göstereyim istersen.”

Meyhaneci burun kıvrıyor.

“Kerize benzer bir halim var mı benim?” diyor.

Karşılık olarak omuz silken adam bir an düşünüyor.

“Yazı tura at, o zaman. Bu güzel bıçak karşılığında bir bardak rom.”

Bara bıraktığı sustalı çakıyı eline alıp dikkatle inceliyor meyhaneci. Açıp başparmağıyla ağzını yokluyor.

“İyi bıçaktır” diyor adam. “Şimdiye dek hiç yarı yolda bırakmadı beni.”

Meyhaneci cebinden bir şilin çıkarıyor, adama gösteriyor. Havaya atıp şap diye yakalıyor. Birlikte bakıyorlar. Başını iki yana sallayan meyhaneci çakıyı alıp yelek cebine yerleştiriyor.

“Şimdi siktir olup gidebilirsin” diyor.

Adamın ifadesi değişmiyor. Öfke ya da şaşkınlık belirtisi yok yüzünde. Çakıyı kaybetmek, yalnız onun bildiği daha büyük ve karmaşık bir planın parçası sanki. Bir an sonra eğiliyor, çekiştirerek çıkardığı gemici çizmelerini yan yana bar tezgâhına yerleştiriyor.

“Yeniden at” diyor.

Gözlerini devirip arkasını dönüyor meyhaneci.

“Pis çizmelerini istemiyorum” diyor.

“Bıçağım sende” diyor adam. “Geri çekilemezsin artık.”

“Ne istersem yaparım ulan” diyor meyhaneci.

Shetland’lı bir liman işçisi barın diğer ucuna yaslanmış, onları seyrediyor. Başında beresi var, pantolonunun kanvas kumaşı pislikten sertleşmiş. Gözleri kırmızı, bakışları kayık, sarhoş.

“İçkin benden olsun” diyor, “yeter ki çeneni kapa.”

Adam dönüp ona bakıyor. Lerwick’te ve Peterhead’de Shetland’lılarla kavga etmişliği var. Dövüşmeyi bilmezler ama inatçıdırlar, işlerini bitirmek zordur. Bu işçi de kemerinde paslı bir balina bıçağı taşıyor, asabi ve korkusuz bir tipe benziyor. Adam bir an duraksayıp başını sallıyor.

“İsmarlarsan makbule geçer” diyor. “Bütün gece orospularla suyunu çekti para.”

Shetland’lı başını sallayınca meyhaneci bir bardağa gönulsüzce rom dolduruyor. Çizmelerini bardan indiren adam içkisini alıp ateşin başındaki oturma sırasına gidiyor. Birkaç dakika sonra sıraya uzanıp dizlerini göğsüne çekiyor ve uyuyakalıyor. Uyandığında Shetland’lı liman işçisi köşedeki masalardan birine oturmuş, bir fahişeyle konuşuyor. Siyah saçlı, şişman fahişenin cildi bozuk, dişleri yosun tutmuş gibi yeşilimsi. Adam fahişeyi bir yerden tanıyor ama adını çıkaramıyor. Betty miydi, diye merak ediyor. Hatty mi? Esther?

Shetland’lı kapı eşiğine çömelerek oturan siyah çocuğa sesleniyor, ona bozuk para verip Bourne Sokağı’ndaki balıkçıdan bir tabak midye almasını istiyor. Çocuk dokuz-on yaşlarında; incecik, gözleri simsiyah ve kocaman, teni soluk kahverengi. Adam doğrulup sıraya oturuyor, kalan son tütün kırıntılarını piposuna dolduruyor. Piposunu yakıp çevresine bakınıyor. Uyuyunca tazelendi, kendini hazır hissediyor. Derisinin altında gevşek bir şekilde yatan kaslarını, göğsün-

de kasılıp gevşeyen kalbini hissedebiliyor. Shetland'lı, kadını öpmeye davrandığında paragöz bir ciyaklamayla geri çevriliyor. *Hester*, diye hatırlıyor adam. Kadının adı Hester ve James Meydanı'ndaki penceresiz odasında demir bir karyola, bir testi ve leğen, bir de meni yıkamaya yarayan lastik bir pompa var. Ayağa kalkıp ikisinin oturduğu masaya doğru gidiyor.

“Bana bir içki daha ısmarla” diyor.

Bir an gözlerini kısarak ona bakan Shetland'lı başını iki yana sallayıp Hester'a dönüyor.

“Bir içkicik daha al da yakandan düşeyim.”

Shetland'lı onu duymazdan geliyor ama adam tepelerinden inmiyor. Sıkıcı, arsız ve sabırlı. Şişip büzülen kalbini hissediyor, her zamanki meyhane kokusu çalınıyor burnuna; osuruk, pipo dumanı ve dökülmüş bira kokusu. Başını kaldırıp ona bakan Hester kıkırdıyor. Dişleri yeşilden ziyade gri, dili domuz ciğeri renginde. Balina bıçağını kemerinden çıkarıp masanın üstüne koyan Shetland'lı ayağa kalkıyor.

“Sana bir içki daha ısmarlayacağıma taşaklarını keserim daha iyi” diyor.

Uzun ince bir adam bu Shetland'lı; kolları, bacakları, duruşu rahat. Saçı sakalı fok yağıyla kaplı, baş kasara kokusu var üzerinde. Adam ne yapması gerektiğini anlamaya başlıyor; içinde beliren dürtülerin doğasını ve ondan ne talep ettiklerini artık biliyor. Hester yeniden kıkırdıyor. Shetland'lı bıçağını alıp soğuk ağzını adamın elmacikkemiğine yastıyor.

“Onun yerine kopasica burnunu kesip arkadaki domuzlara atayım istersen?”

Söyledikleri onu güldürüyor, Hester da onunla birlikte gülüyor.

Adam aldırıyor bile. Beklediği an henüz gelmedi. Sıkıcı ama gerekli bir ara faslı, bir mola bu yalnızca. Meyhaneci eline aldığı kalın sopayı barın kenarına sürüyor.

“Sen” diyor adamı işaret ederek, “işe yaramaz kancık, lanet yalancı, hemen defol buradan.”

Adam duvardaki saate bakıyor. Öğlen olmuş. Yapması gerekeni yapmak için on altı saati var. Kendini yeniden tatmin etmek için. Bedeni, içindeki sancı aracılığıyla ona ihtiyaçlarını anlatıyor; bazen bir fısıltıya, bazen bir mırıltıya, bazen bir çığlığa dönüşüyor sancı. Asla susmuyor; sustuğu zaman sonunda öldüğünü, başka bir pisliğin nihayet onu öldürdüğünü anlayacak ve iş işten geçmiş olacak.

Korkmadığını anlasın diye aniden Shetland’lıya doğru hamle yapıyor ama hemen geri çekiliyor. Meyhaneciye dönüp çenesini havaya kaldırıyor.

“O shillelagh’i¹ kokuşmuş kışına sok sen” diyor.

Meyhaneci ona kapıyı gösteriyor. Adam çıkarken, çocuk dumanları tüten mis kokulu midyelerle dolu teneke bir tabakla içeri giriyor. Bir an bakışıyorlar, adamın içinde yeni bir kesinlik hissi nabız gibi atmaya başlıyor.

Dışarı çıkıp Sykes Sokağı’na dönüyor. Geçen hafta boyunca yolculuk hazırlıkları için ter dökmesine rağmen, limanda bekleyen *Volunteer*’i de, çıkacağı altı aylık lanet yolculuğu da düşünmüyor. Yalnız bu anı düşünüyor; Grott Meydanı, Türk Hamamı, mezat evi, halat imalathanesi, ayağının altındaki arnavutkaldırım taşıları, niyetini açığa vurmeyen Yorkshire gökyüzü. Sabırsız veya huzursuz mizaçlı değil; beklemesi gerektiğinde beklemeyi bilir. Bir duvar bulup üzerine oturuyor; karnı acıkınca bir taşı ağzına atıp emiyor. Saatler akıp gidiyor. Yoldan geçenler onu fark ediyor ama konuşmaya çalışmıyorlar. Yakında beklediği an gelecek. Uzayan gölgeleri, kısa süre çiseleyip kesilen yağmuru, ıslak gökyüzünde titreşen bulutları seyrediyor. Sonunda onları gördüğünde alacakaranlık çöküyor. Hester türkü söylüyor, bir elinde bira şişesi tutan Shetland’lı, diğer eliyle beceriksizce kadını yönlendiriyor.

1. İrlanda’da bu adla bilinen, geleneksel çakal eriği ağacından yapılan kısa ve ağır dövüş sopası. (ç.n.)

Hodgson Meydanı'na doğru ilerleyişlerini seyrediyor. Bir an bekleyip köşeyi dönüyor, Caroline Sokağı'na dalıyor. Henüz akşam olmadı ama havanın yeterince karardığına kanaat getiriyor. Tabernacle'ın pencereleri içeriden gelen ışıkla parlıyor, havada kömür tozu ve tavuk ciğeri kokusu var. Onlardan önce Fiche's Geçidi'ne ulaşip avluya giriyor. Boş avluda iplere asılmış kirli çamaşırlar ve amonyaklı at sidiği kokusundan başka bir şey yok. Karanlık bir kapı ağzına sığınıp elinde yarım bir tuğlayla beklemeye başlıyor. Hester'la Shetland'ının avluya girmelerini bekliyor, emin olmak için bir an bekledikten sonra adımını atıp yarım tuğlayı Shetland'ının kafasının arkasına indiriyor.

Kemik kolayca kırılıyor. Kanlar püskürüyor, ıslak bir sopanın kırılışını andıran bir ses çıkıyor. Shetland'lı bilincini yitirip öne doğru devrilince dişleri ve burnu kaldırım taşlarına çarpıp kırılıyor. Hester'ın çığlık atmasına fırsat vermeden balina bıçağını onun boğazına dayıyor adam.

“Morina balığı gibi yararım gırtlakını” diye tehdit ediyor.

Kadın çılgın bakışlarla onu süzüyor, pis ellerini kaldırıp teslim oluyor.

Shetland'ının ceplerini boşaltan adam, parasını ve tütününü alıp diğer eşyasını bir kenara atıyor. Yüzünün ve başının çevresindeki kan halesi genişliyor ama Shetland'lı hâlâ hafifçe nefes alıyor.

“Piçi hemen taşımamız lazım” diyor Hester, “yoksa boku yerim.”

“Taşı o zaman” diyor adam. Birkaç dakika öncesine kıyasla kendini hafiflemiş hissediyor, sanki çevresindeki dünya genişlemiş gibi geliyor.

Hester, Shetland'lıyı kolundan tutup çekmeye çalışıyor ama adam çok ağır. Kana basıp kayıyor, yere düşüyor. Kendi kendine gülüyor, sonra inlemeye başlıyor. Kömürlüğün kapısını açan adam Shetland'lıyı topuklarından tutup içeri sürüklüyor.

“Onu yarın bulurlar” diyor. “O zamana ben çoktan gitmiş olurum.”

Ayağa kalkan kadın alkolün etkisiyle sendeliyor, eteklerindeki çamuru boşu boşuna silkelemeye çalışıyor. Adam gitmek için arkasını dönüyor.

“Bana birkaç şilin vermeyecek misin tatlım?” diye sesleniyor Hester. “Yardımlarım için.”

Çocuğu bulması bir saat kadar sürüyor. Albert Stubbs adlı çocuk, kuzeydeki köprüünün altındaki tuğladan yapılma su-yolunda yaşıyor, kemiklerle ve artıklarla besleniyor, liman yakınındaki pis meyhanelerde toplanıp gemilerini bekleyen sarhoşlar için arada bir yaptığı ufak tefek işler karşılığında aldığı bahşişlerle geçiniyor.

Adam ona yiyecek teklif ediyor. Shetland’lıdan çaldığı parayı gösteriyor çocuğa.

“Ne istiyorsun, söyle” diyor, “ne istersen alayım sana.”

İnine baskın yapılmış bir hayvana benzeyen çocuk, dili tutulmuşçasına ona bakıyor. Adam çocuğun hiç kokmadığını fark ediyor; bunca pisliğin arasında bir şekilde temiz ve lekесiz kalmış; –teninin doğal siyah rengi, bazılarının inandığı gibi günahkârlığını göstermiyor da, tersine, onu günahattan koruyor adeta.

“Gözlerim bayram etti” diyor adam çocuğa.

Çocuk rom isteyince adam cebinden çıkardığı yarısı boşalmış yağlı şişeyi uzatıyor. Romu içerken gözleri hafifçe donuklaşan çocuğun şiddetli suskunluğu hafifliyor.

“Adım Henry Drax” diye anlatıyor adam, çıkarabildiği en yumuşak ses tonuyla. “Zıpkıncıyım ben. Şafakta *Volunteer*’le yelken açıyorum.”

Çocuk sanki bütün bunları daha önce duymuş gibi ilgisizce başını sallıyor. Saçları pis ve mat ama teni olağandışı bir şe-

kilde tertemiz. Bulanık ay ışığı altında cilalanmış tikağacı gibi parlıyor. Ayakkabısı yok, kararmış ayaklarının altı kaldırıma basmaktan boynuz gibi sertleşmiş. Drax'ın canı ona dokunmak istiyor şimdi; belki yüzünün yanına veya omzunun tepesine. Bu bir işaret olur, diye düşünüyor, böylece başlayabilir her şey.

“Seni meyhanede gördüm” diyor çocuk. “O zaman paran yoktu.”

“Durumum değişti” diye açıklıyor Drax.

Çocuk başını sallıyor, biraz daha rom içiyor. Belki on iki yaşındadır, diye düşünüyor Drax, ama genelde fazla büyüyüp serpilmiyor bunlar. Uzanıp şişeyi çocuğun dudaklarından çekip alıyor.

“Bir şeyler yemelisin” diyor, “benimle gel.”

Konuşmadan yan yana Wincomlee ve Sculcoates'tan, Whalebene Hanı'nın ve kereste deposunun önünden geçiyorlar. Fletcher's fırınında duruyorlar, çocuk bir etli böreği iştahla yutarken Drax bekliyor.

Yemeği biten çocuk ağzını siliyor, boğazının gerisindeki balgamı hırklayarak çıkarıyor, kaldırım kenarındaki oluğa tükürüyor. Birden eskisinden daha büyük görünüyor.

“Gidebileceğimiz bir yer biliyorum” diyor, yolun aşağısını işaret ederek, “şurada, kayıkhaneyi geçince.”

Drax bunun bir tuzak olduğunu hemen anlıyor. Bu zenci piçiyle birlikte kayıkhaneye giderse kemikleri kırılana kadar dayak yiyip bir kancık gibi soyulacak. Çocuğun onu bu kadar küçümseyebilmesine şaşıyor. Önce çocuğun öngörüsüzlüğüne hor görüyor; derken daha hoş bir şey oluyor, aklına yeni bir fikir gelmiş gibi titreyip ürpererek içinden yükselen öfkeyi hissediyor.

“Beceren benim, ben” diyor ona yavaşça, “kendimi asla becertmem.”

“Biliyorum” diyor çocuk, “anlıyorum.”

Yolun aşağısı gölgelerle kararmış. Üç metre yüksekliğindeki ahşap kapının yeşil boyası pul pul dökülmüş, ileride tuğla duvar ve döküntülerle kaplı bir ara yol var. Ara yolda hiç ışık yok, yalnız Drax'ın çizmelerinin topuklarının tıkırtısı ve çocuğun nefes alırken arada bir çıkardığı boğuk hırıltı duyuluyor. Sarı ay gökyüzünün dar boğazına takılmış bir topak gibi görünüyor. Bir dakika kadar sonra kırık fiçılar ve paslı çemberlerle yarı yarıya dolmuş bir avluya giriyorlar.

“Buradan” diyor çocuk. “Yaklaştık.”

Yüzünde niyetini ele veren bir sabırsızlık okunuyor. Önceden düşündüklerinden kuşkulandıysa bile Drax artık onun ne planladığından emin.

“Gel bakayım” diyor çocuğa.

Çocuk kaşlarını çatıyor, birlikte gitmelerini istediği tarafı işaret ediyor. Drax kayıkhanede kaç kişinin onları beklediğini, hangi silahlarla saldıracaklarını merak ediyor. Çocuklar tarafından soyulabilecek kadar beceriksiz bir enayiye benziyor mu gerçekten? Dünya onu böyle mi görüyor?

“Gel yanıma” diyor yeniden.

Çocuk omuz silkip yürümeye devam ediyor.

“Şimdi yapacağız” diyor Drax. “Şimdi ve burada. Bekleyemem.”

Çocuk durup başını iki yana sallıyor.

“Hayır” diyor. “Kayıkthane daha iyi.”

Avludaki loş ışıktaki kusursuz görünüyor, diye düşünüyor Drax, karanlık hoşluğunu kasvetli bir güzelliğe dönüştürüyor. Orada öylece dururken bir pagan putunu, abanoz bir totemi andırıyor; bir çocuktan çok, inanılmaz bir çocuk ideali-ne benziyor.

“Beni ne tür bir kancık sanıyorsun?” diye soruyor Drax.

Çocuk bir an kaşlarını çatıyor, sonra ayartıcı ve inanılmaz bir sırıtışla ona bakıyor. Bunların hiçbirisi yeni şeyler değil, diye düşünüyor Drax, hepsi daha önce yapıldı ve başka yerler-

de, başka zamanlarda tekrarlanacak. Bedenin bikkınlık verici sıralı talepleri, kendine göre bir düzeni var; yemek, temizlenmek, bağırsakları boşaltmak lazım.

Çocuk uzanıp çabucak dirseğine dokunuyor ve birlikte gitmelerini istediği yönü işaret ediyor yeniden. Kayıkhane. Tuzak. Drax başının üstünde yırtınır gibi öten bir martının sesini duyuyor, zift ve yağlıboya kokusu alıyor; Büyükayı'nın göğşe yayılan yıldızlarını fark ediyor. Zenci çocuğu saçından yakalayıp yumrukluyor, sonra yeniden, yeniden yumrukluyor; hiç tereddüt etmeden ve vicdan azabı duymadan iki, üç, dört kez indiriyor yumruğunu yüzüne. Sonunda parmak eklemleri ısınıyor ve kandan koyulaşıyor, dizleri artık tutmayan çocuk yere yığılıp bilincini yitiriyor. Zayıf, bir deri bir kemik, bir süs köpeğinden daha ağır değil. Drax onu yüz üstü çevirip pantolonunu indiriyor. İşini hallederken zevk almıyor, rahatlamıyor ve bu yüzden giderek gaddarlaşıyor. Yaşayan, isimsiz ama gerçek bir şey hileyle elinden alınmış gibi hissediyor.

Kalay ve kurşun rengi bulutlar tombulumsu ayı örtüyor, demir çerçeveli tekerlerin tıngırtısı duyuluyor, kızışmış bir kedi küçük bir çocuk gibi ciyaklıyor. Drax yapması gerekenleri hızla yapıyor; bir eylem diğerini takip ediyor, tutkusuz ve kesin hareketlerle, mekanik olmayan bir makine gibi davranıyor. Kemiğini dişleyen bir köpek gibi yapışıyor dünyaya; hiçbir şey bilinmez değil onun için, hiçbir şey azgın ve kızgın iştahından azade değil. Zenci çocuğun sahip olduğu şey artık yok oldu. Çocuk tamamen gitti ve başka bir şey, tamamen farklı bir şey belirdi yerinde. Bu avlu bir kara büyü mekânı, kanlı dönüşümler alanı artık; Henry Drax da onun vahşi, kötücül mimarı.

Otuz yıl kış güvertesinde dolandıktan sonra Brownlee artık kendini insan sarrafı sayıyor ama Sumner denen bu yeni adam, kısa süre önce isyancı Pencap'tan dönen bu İrlandalı cerrah anlaşılmaz biri. Kısa boylu ve ince, nahoş ve sorgulayıcı bir yüz ifadesine sahip, talihsiz bir şekilde topallıyor ve bataklıklar bölgesinde yetişmiş bir barbar gibi çarpık bir İngilizceyle konuşuyor fakat bu gözle görülür kusurlarına rağmen Brownlee onun işe uygun olduğunu hissediyor. Genç adamın münasebetsiz ve kayıtsız hali, kimseyi *memnun etmeme* konusunda istekli oluşu, belki de Brownlee'ye daha genç ve gamsız olduğu günleri hatırlattığından tuhaf bir şekilde sempatik geliyor.

“Bacığınızın hikâyesi nedir?” diye soran Brownlee, onu cesaretlendirmek için kendi bileğini sallıyor. *Volunteer*'in kapitan kamarasında oturuyor, konyak içip yaklaşan yolculuk hakkında konuşuyorlar.

“Bir sepoy² tüfeğinin misket mermisi” diye açıklıyor Sumner. “İncikkemiğimden yaralandım.”

“Delhi’de mi oldu bu? Kuşatmadan sonra?”

Sumner başını sallıyor.

“Saldırının ilk günü, Keşmir Kapısı yakınında oldu.”

Brownlee gözlerini devirip hafif bir takdir ıslığı çalıyor.

“Nicholson’ın ölümüne şahit oldunuz mu?”

“Hayır ama öldükten sonra cesedini gördüm. Bayırın üstünde.”

“Olağanüstü bir adamdı Nicholson. Büyük bir kahraman. Zencilerin ona tanrı gibi tapıldığını söylüyorlar.”

Sumner omuz silkiyor.

“Peştun halkından bir koruması vardı. Han adlı dev bir herif. Onu korumak için çadırının önünde uyurdu. İkisinin sevgili olduğunu söylerlerdi.”

Brownlee başını sallayıp gülümsüyor. *The Times*’ın Londra baskısında John Nicholson hakkında yazılan her şeyi okumuştur; bir damla ter dökmeden, bir yudum su içmeden adamlarını en kızgın sıcaklarda nasıl yürüttüğünü, isyankâr bir sepyu kocaman kılıcıyla bir hamlede nasıl ortadan ikiye böldüğünü biliyor. Brownlee’ye göre Nicholson gibi baş eğmez, sert, gerektiğinde acımasız adamlar olmasa imparatorluk uzun zaman önce çökerdi. İmparatorluk çökünce kim yağ alır, kim balina kemiği isterdi?

“Kıskançlık işte” diyor. “Şirretlik yalnızca. Nicholson büyük bir kahraman. Duyduğuma göre bazen biraz zalim olabiliyormuş ama o koşullarda başka ne olacaktı?”

“Adamın birini yalnızca yüzüne karşı gülümsediği için astırdığına şahit oldum, üstelik zavallı gülümsemedi bile.”

“Sınır koymak şarttır, Sumner” diyor Brownlee. “Uygarlığın kuralları korunmalıdır. Bazen ateşe ateşle karşılık vermek gerekir. Zenciler kadınları ve çocukları öldürdüler, ırzlarına geçtiler, minik gırtlakları kestiler. Böyle bir şeyin intikamı hakkıyla alınmalıdır.”

Sumner başını sallıyor, bakışlarını bir an için dizleri ağarmış siyah pantolonuna ve bilek hizasındaki boyasız botlarına çeviriyor. Brownlee yeni cerrahın kötümser mi, duygularıyla hareket eden biri mi, yoksa (bu mümkün mü ki) her ikisi mi olduğunu merak ediyor.

“Ah, o dediğinizden bol bol vardı” diyor Sumner, sırtarak

yeniden Brownlee'nin yüzüne bakarken. "Hakkıyla bol bol intikam alındı, merak etmeyin."

"Peki Hindistan'dan neden döndünüz?" diye soruyor kapitone kumaş kaplı sandalyesinde hafifçe kımıldanan Brownlee. "61. Birlik'ten neden ayrıldınız? Bacağınız yüzünden mi?"

"Hayır, bacağımla ilgisi yoktu. Tanrım, hayır. Bacağıma bayılıyorlardı."

"Peki, neden o zaman?"

"Başıma talih kuşu kondu. Altı ay önce Donald amcam aniden öldü ve Mayo'daki mandırasını bana bıraktı: elli hektarlık arazi, inekler, süthane. En az bin Gine frangı? değerinde, belki daha fazla. Taşrada küçük ve güzel bir ev alıp sessiz ama zengin bir kasabada, örneğin Bognor, Hastings veya Scarborough'da saygın bir muayenehane açmama yeter de artar bile. İyotlu hava bana yarıyor, anlıyorsunuz ya, deniz kıyısında gezmeyi de pek severim doğrusu."

Brownlee, Scarborough, Bognor veya Hastings'de yaşayan iyi kalpli dulların güdük ve aksak bir İrlandalıya tedavi olmak isteyeceklerinden ciddi derecede kuşkulanıyordu ama bu görüşünü kendine sakladı.

"O zaman burada, benim yanımda ne işiniz var?" diye sordu bunun yerine, "Grönland'a giden bir balina gemisinde ne arıyorsunuz? Sizin gibi anlı sanlı bir İrlandalı toprak sahibinin burada işi ne?"

Bu alaylı sözlere gülümseyen Sumner burnunu kaşıyor, gücenmiyor. "Mülk konusunda bazı yasal sorunlar var. Hak iddia eden gizemli kuzenlerim çıktı ortaya birden."

Anlayışlı bir tavırla iç geçiriyor Brownlee.

"Hep öyle olmaz mı zaten?" diyor.

"Davanın sonuca ulaşmasının bir yıldan fazla sürebileceği söylendi bana. O zamana dek yapacak pek bir şeyim de yok, param da. Dublin'deki avukatlık ofisinden dönerken Liverpool'a yolum düştü ve Adelphi Otel'i'nin barında sizin

Bay Baxter'la tanıştım. Biraz sohbet ettik; maaşlı bir işe ihtiyaç duyan eski bir ordu cerrahı olduğumu öğrenince ikiye ikinin dört edeceğine karar verdi.”

“Fazla sivri zekâlı bir tip şu Baxter” diyor gözleri parlayan Brownlee. “Şahsen hiç güvenmiyorum o piçe. Pörsümüş damarlarında Yahudi kanı aktığına da hiç kuşkim yok doğrusu.”

“Önerdiği koşullar bana uygun geldi. Balina avında zengin olmayı umduğum yok kaptan, fakat en azından adaletin çarkları dönerken yapacak bir şey bulmuş olurum.”

Brownlee burnunu çekiyor.

“Ah, sizden faydalanabileceğimize kuşkim yok” diyor. “Çalışmak isteyen gemimizde mutlaka yer vardır.”

Başını sallayan Sumner konyağını bitiriyor, bardağını hafif bir tıkırtıyla yeniden masaya bırakıyor. Koyu renkli ahşap tavandan sarkan yağ lambası henüz yanmıyor; dışarıdaki ışık azalıp güneş bacalarla çatıların demir ve tuğla kırmızısı kalabalığının arkasında gözden kayboldukça kamaranın köşelerindeki gölgeler de giderek kararıp yayılıyor.

“Hizmetinizdeyim efendim” diyor Sumner.

Brownlee bir an bu cümlelerin ne anlama geldiğini düşünüyor ama sonra anlamı falan olmadığına karar veriyor. Sır saklamayı bilen biridir Baxter. Sumner'ı seçmesinde (az para istemesi ve müsait olması gibi bilinen nedenlerin yanında) İrlandalının uyumlu ve yumuşak başlı olması, ayrıca aklında besbelli başka konular olması da etkili olmuştur.

“Bir balina avı gemisinde doktora pek ihtiyaç olmuyor aslında. Adamlar hastalanınca ya kendi kendilerine iyileşirler ya da kendi kendilerine ölürler; en azından benim deneyimim bu yönde. İksirlerin pek fark yarattığına şahit olmadım doğrusu.”

Sumner kaşlarını kaldırıyor ama mesleğinin böyle gelişigüzel bir şekilde karalanmasından fazla rahatsız olmuş görünmüyor.

“Ecza dolabını gözden geçirmem lazım” diyor biraz gönülsüz bir tavırla. “Yelken açmadan önce almamız veya değiştirmemiz gereken malzemeler olabilir.”

“Ecza dolabı kamaranızda. Clifford Sokağı’nda, Hür Masonlar Binası’nın bitişiğinde bir eczane var. Neye ihtiyacınız varsa söyleyin, faturayı da Bay Baxter’a göndermelerini isteyin.”

Ayağa kalkıyorlar. Sumner elini uzatıyor, Baxter onun elini kısaca sıkıyor. Yüksek sesle sormaya korktukları veya üşendikleri bir sorunun cevabını bulmayı umar gibi, bir an dikkatle birbirlerini süzüyorlar.

“Baxter’ın pek hoşuna gitmeyecek herhalde” diyor Sumner sonunda.

“Siktir et Baxter’ı” diyor Brownlee.

Yarım saat sonra, yatağının üzerinde oturan Sumner eğilerek kaleminin ucunu diliyle ıslatıyor. Kamarası bir çocuk mezarı kadar ve yolculuk henüz başlamamış olmasına rağmen hafiften dışkıyı andıran ekşi bir koku var içeride. Kuşkuyla ilaç dolabını inceliyor, alışveriş listesini hazırlamaya başlıyor: *nışadırkaymağı*, diye yazıyor, *Glauber tuzu*, *adasoğanı tentürü*. Arada bir şişelerden birinin tıpasını açıp içindeki kurumuş malzemeleri kokluyor. Dolaptaki şeylerin yarısını daha önce duymamıştı bile: Kitre? Guayakum? Londra ispiertosu? Brownlee’nin “iksirlerin” işe yaramadığını düşünmesine şaşmamalı, bunların çoğu sanki Shakespeare oyunlarından fırlamış malzemeler. Geminin önceki cerrahı Kelt rahibi falan mıydı acaba? *Afyon tentürü*, yazıyor balina yağı lambasının loş ışığında, *absent*, *afyon hapı*, *cıva*. Belsoğukluğu balina avı gemisi mürettebatı arasında yaygın mıdır? Herhalde değildir, sonuçta Kuzey Kutup Dairesi’nde fazla fahişe olmasa gerekir. Fakat dolaptaki Epsom tuzu ve hintyağı stokuna bakınca, kabızlığın oldukça önemli bir sorun olduğu anlaşılır.

lıyor. Bütün neşterlerin eski, paslı ve kör olduğunu fark ediyor. Kullanmak istiyorsa bunları bilemesi gerekecek. Kendi cerrah bıçağını ve yeni sayılabilecek kemik testeresini getirmekle iyi yaptı herhalde.

Bir süre sonra ecza dolabını kapatıyor ve yatağın altına koyup arkaya, ta Hindistan'dan getirdiği yıpranmış teneke bavulun yanına itiyor. Alışkanlıkla, otomatik bir hareketle ve başını eğip bakmadan bavulun asma kilidini şöyle bir sarsan Sumner, anahtarın hâlâ koyduğu yerde olduğundan emin olmak için yelek cebine hafifçe pat pat vuruyor. Böylece güven tazeliyor, ayağa kalkıyor, kamaradan ayrılıyor ve dar basamaklardan geminin güvertesine çıkıyor. Etraf cila, odun yongası ve pipo dumanı kokuyor. Biftek dolu fiçılar ve fiçi taltaları halatlarla geminin baş ambarına yükleniyor, birisi gemi mutfağının çatısına çivi çakıyor, ellerinde katran dolu kovalarla gemi armasına tırmanmış adamlar var. Hantal hareketlerle etrafta dolaşan bir köpek aniden durup kıcını yalamaya başlıyor. Sumner mizana direğinin yanında durup rıhtımı bakışlarıyla tarıyor. Tanıdığı kimse yok. Dünya çok büyük, diyor içinden, kendisi de hemen kaybolup unutulmuş sıradan bir toz zerresi. Normalde hiç kimsenin hoşuna gitmeyecek olan bu düşünce, şimdi onun hoşuna gidiyor. Çözülmeyi, dağılmayı ve bir zaman sonra yeniden oluşmayı planlıyor. Borda iskelesinden iniyor, Clifford Sokağı'ndaki ecza dükkânının bulup listesini cebinden çıkarıyor. Dişleri dökülmüş, kel ve solgun benizli eczacı listeyi inceledikten sonra başını kaldırıp ona bakıyor.

“Doğru olamaz” diyor. “Balina avı yolculuğu için çok fazla şey var burada.”

“Hepsini Baxter ödüyor. Faturayı ona gönderebilirsin.”

“Baxter bu listeyi gördü mü?”

Ecza dükkânının içi loş; içerisi sülfür ve merhem kokuyor. Kel eczacının parmak uçlarında bir kimyasal maddeden kal-

ma parlak turuncu lekeler var, kıvrık tırnakları boynuz gibi kalın. Gömleğinin kollarını kıvırmış olduğundan Sumner eski bir dövmenin soluk mavi kenar çizgilerini seçebiliyor.

“Böyle önemsiz şeylerle Baxter’ın canını sıkar mıyım hiç?” diyor.

“Lanet faturayı görünce canı sıkılacak zaten. Baxter’ı tanı-
rım, pinti piçin tekidir.”

“Siparişi tamamla sen” diyor Sumner.

Adam başını sallıyor, ellerini lekeli önlüğüne siliyor.

“Şunu o miktarda veremem” diyor tezgâhın üstündeki kâğıdı işaret ederken. “Bu da olmaz. Verirsem, parasını alamam. İkisinden de müsaade edildiği miktarda alabilirsin.”

Sumner öne eğiliyor. Karnını cilalı tezgâha yaslıyor.

“Kolonilerden yeni döndüm” diyor. “Delhi’den geldim.”

Bu bilgiye omuz silken kel eczacı işaretparmağını sağ kulağına sokup hatır hutur kaşıyor.

“Aksayan ayağın için sana huş ağacından güzel bir baston verebilirim” diyor. “Sapı ister fildişi ister balina dişi, hangisini tercih edersen.”

Cevap vermeyen Sumner tezgâhtan bir adım geri çekiliyor; bol zamanı varmış, yapacak bir şeyi de yokmuş gibi çevresine bakınmaya başlıyor. Duvarlardaki raflarda sıvılar, merhemler ve tozlarla dolu her türlü matara, şişe ve kap var. Tezgâhın arkasındaki sararmış ayna, adamın kafasının saçsız arka kısmını yansıtıyor. Aynanın yanındaki bir dizi ahşap çekmecenin her birinin üzerinde bir etiket levhası ve pirinç bir topuz var; aynanın diğer yanındaki sıra sıra raflarda, melodramatik ve savaşkan pozlarda donup kalmış, bir dizi içi doldurulmuş hayvan sergileniyor. Bir samanlık baykuşu bir tarla faresini yutuyor, bir porsuk ve gelincik ebedi savaş halindeler, bir yılan Laocoön’u andıran bir şebeği boğuyor.

“Bunları sen mi yaptın?” diye soruyor Sumner.

Adam bir an duraksayıp başını sallıyor.

“Şehrin en iyi tahnitçisi benim” diyor. “Kime istersen sor.”

“İçini doldurduğun en büyük hayvan hangisiydi? En büyüğü soruyorum. Bana doğruyu söyle.”

“Bir denizaygırını doldurmuştum” diyor adam, aldırıışsız bir tavırla. “Kutup ayısı da doldurdum. Grönland gemileriyle getirmişlerdi.”

“Kutup ayısı mı doldurdun?”

“Evet, öyle.”

“Lanet bir *ayıl*, demek” diyor Sumner yeniden, bu kez gülümseyerek. “Bunu görmek isterdim doğrusu.”

“Arka ayakları üzerinde poz verdirdim ayıya” diyor kel adam, “korkunç pençelerini havaya savurur gibiydi. Bak, böyle.” Turuncu parmaklı ellerini havaya kaldırıp yüzünü homurdanır gibi buruşturuyor. “Firbank için doldurdum ayıyı, Charlotte Sokağı’ndaki o büyük evde yaşayan zengin herif için. Yanılmıyorsam hâlâ evin giriş holünde, balina dışından şapkalıgın yanında duruyor ayı.”

“Hiç gerçek bir balina doldurdun mu peki?” diye soruyor Sumner.

Kel adam başını iki yana sallayıp bu fikre gülüyor.

“Balinalar olmaz” diyor. “Boyutları işlemi olanaksız kılıyor, hem çok çabuk çürüyorlar. Ayrıca akli başında biri kahrolası bir balinanın içini neden doldurtmak istesin?”

Sumner başını sallayıp yeniden gülümsüyor. Kel adam gülüyor.

“Çok sayıda turna balığı doldurdum ama” diye böbürleniyor. “Bir sürü susamuru da, bir keresinde birisi bana bir ornitorenk bile getirmişti.”

“Adları değiştirmeye ne dersin?” diyor Sumner. “Faturada? Absent yaz. İstersen kalomel yaz.”

“Listede kalomel var zaten.”

“Absent o zaman, absent diyelim gitsin.”

“Bakır sülfat diyebiliriz” diye öneriyor adam. “Bazı cerrahlar bu malzemeyi bol alır.”

“O zaman bakır sülfat diyelim, diğerine de absent.”

Eczacı başını bir kez sallıyor, kafasından hızla hesap yapıyor.

“Bir şişe absent” diyor, “ve üç ons zaç yağı desek karşılar.”

Arkasını dönüp çekmeceleri açmaya, raflardan bazı şişeleri almaya başlıyor. Tezgâha yaslanan Sumner onun çalışmasını seyrediyor; eczacı tartıyor, elekten geçirip öğütüyor, tıpa takıyor.

“Hiç denize açıldın mı?” diye soruyor Sumner. “Balina avı için yani?”

Eczacı işinden kaldırmadığı başını iki yana sallıyor.

“Grönland tehlikeli bir güzergâh” diyor. “Ben sıcacık, kupkuru evimde kalmayı tercih ediyorum, evde feci bir ölümle karşılaşma ihtimali de daha düşük.”

“Mantıklı birisin demek ki.”

“İhtiyatlıyım, hepsi bu. Biz de gördük geçirdik.”

“Şanslı adamsın bence” diyor Sumner, bakışlarını yeniden kasvetli dükkânda dolaştırarak. “Kaybedecek bunca şeyin olması şanstır.”

Adam alay mı ediyor diye yüzünü inceliyor ama Sumner’in ifadesi samimi.

“Fazla bir şey değil” diyor, “başkalarıyla kıyaslanınca.”

“Yine de iyi.”

Eczacı başını sallıyor, sicimle bağladığı paketi tezgâhın üstünden Sumner’a doğru itiyor.

“*Volunteer* eski ve sağlam bir gemidir” diyor. “Buzullar arasında yolunu bulur.”

“Peki ya Brownlee? Kısmetsiz biriymiş diyorlar.”

“Baxter ona güveniyor.”

“Öyle” diyen Sumner paketi kolunun altına sıkıştırıyor, eğilip faturayı imzalıyor. “Peki, Bay Baxter hakkında görüşleriniz nedir?”

“Zengin olduğunu düşünüyoruz” diye cevap veriyor eczacı, “aptallar buralarda kolay servet edinemez.”

“Öyledir eminim” diyor Sumner.

Yağmur serpiştirmeye başlıyor, at boku ve mezbaha kokusunu bastıran taze ve ılık bir hava çöküyor. *Volunteer*’e dönmek yerine soldaki sokağa sapan Sumner bir meyhane buluyor. Rom ısmarlıyor, bardağını alıp şöminesinde ateş yanmayan, bitişikteki iç karartıcı avluya bakan pejmürde bir odaya geçiyor. İçeride kimse yok. Eczaneden aldığı paketi açıyor, şişelerden birini alıp yarısını bardağına boşaltıyor. Rom biraz daha kararıyor. Sumner derin bir nefes alıyor, gözlerini kapatıp karışımı kafasına dikeyor, tek seferde bitiriyor.

Oturup ilacın etkisini göstermesini beklerken, belki de özgür olduğunu düşünüyor. Şu anki ruh halini anlamamanın en iyi yolu bu olabilir. Başına gelen onca şeyden sonra; ihanet, aşağılanma, yoksulluk, onursuzluk, ebeveynlerinin tifodan ve William Harper’ın içkiden ölümü, yanlış yönlendirilmiş ve yarım bırakılmış çabaları, kaybedilen şanslar, yanlış giden planlar... Bütün bunlardan sonra hâlâ hayatta en azından. En kötüsü geldi başına –öyle değil mi?– ama hâlâ tek parça, kalbi hâlâ atıyor, hâlâ nefes alıyor. O artık hiçbir şey, kendisi de biliyor bunu (bir Yorkshire balina avı gemisinde cerrahlık; çalışarak geçirdiği uzun saatlerin karşılığı bu mu?) ama hiçbir şey olmak, başka bir açıdan bakıldığında, her şey olabilir demektir. Öyle değil mi yani? Demek ki kaybolmadı, özgür kaldı. *Özgür* mü? Aniden hissettiği bu korku, giderek artan bu kararsızlık da şu anki dizginsizlik halinin şaşırtıcı bir sonucu olmalı, buna karar veriyor.

Bu net ve mantıklı sonuca kolayca ve çabucak ulaşan Sumner bir an için gerçekten ferahlıyor ama hemen sonra, bu yeni hissin tadını çıkarmaya bile fırsat bulamadan, key-

fine vardığı özgürlüğün boş bir özgürlük olduğunu fark ediyor; bir avarenin ya da hayvanın özgürlüğü. Şu anki haliyle özgürse, önünde duran bu ahşap masa da onun gibi özgür, bu boş bardak da öyle. Hem *özgürlük* ne demek zaten? Kâğıt gibi incecik, en ufak bir baskıda dağılıp un ufak olan sözcüklerden biri. Yalnızca eylemler önemlidir, diye düşünüyor belki on bininci kez, yalnızca olaylar. Gerisi buhar, sis. Bir içki daha alıyor, dudaklarını yalıyor. Bu kadar çok düşünmek büyük bir hata, diye hatırlatıyor kendine, ciddi bir hata. Hayat bir yapboz gibi çözülemez, saçma sapan konuşmalarla ona boyun eğdirilemez, ancak bir insanın yapabileceği şekilde yaşamalı, hayatta kalınmalıdır.

Sumner başını beyaz badanalı duvara yaslayıp karşısında kalan kapıya doğru bakıyor. Ötede, barın arkasında duran meyhaneciyi görebiliyor, kalaylı kapların tıngırtısını, kapatılan kiler kapısının gürültüsünü duyabiliyor. Göğsünden başka bir netlik ve rahatlama anının ılık ılık yükseldiğini hissediyor. Aslolan beden, diye düşünüyor, zihin değil. Aslolan kan, kimya. Birkaç dakika sonra, kendisi ve dünya hakkında çok daha iyi hissediyor. Kaptan Brownlee, diye düşünüyor, iyi bir adam, Baxter da kendince iyi biri. Vazifeshinas adamlar, ikisi de. Eylemlere ve sonuçlarına, ganimete ve ödüle, sebep ve sonucun basit geometrisine inanıyorlar. Yanıldıkları ne malum? Boşalan bardağına bakıp bir tane daha istemenin akıllıca olup olmayacağını tartıyor. Ayağa kalkmak sorun olmaz, diye düşünüyor, ama *konusmak*? Dili sanki dümdüz ve ağzına yabancı, konuşsa ağzından nasıl bir ses –hangi dil– çıkar, bilmiyor. Meyhaneci ikilemini fark etmiş gibi ondan yana bakınca, Sumner boş bardağını kaldırıp gösteriyor.

“Hemen geliyor” diyor meyhaneci.

Bu etkileşimin basit zarafeti Sumner’ı gülümsetiyor; ihtiyacı hissedildi, tatmin edilecek. Meyhaneci yarım şişe romla

odaya geliyor, bardağını dolduruyor. Sumner teşekkür etmek için başını hafifçe sallıyor ve her şey yoluna giriyor.

Dışarıda hava karardı, yağmur kesildi. Avlu belli belirsiz, gazsı bir ışıkla sararmış. Yan odadan kadın sesleri geliyor, yüksek sesle gülüyorlar. Ne zamandır burada oturduğunu merak ediyor Sumner birden. Bir saat mi? İki? İçkisini bitiriyor, eczaneden aldığı paketi yeniden bağlıyor, ayağa kalkıyor. Oda, içeri girdiği andakinden çok daha küçük görünüyor şimdi. Şöminede hâlâ ateş yok ama kapının yanındaki tabureye bir yağ lambası bırakmışlar. Dikkatle yürüyerek yan odaya geçiyor, bir an çevresine bakınıyor, şapkasını hafifçe eğerek hanımları selamlıyor ve yeniden sokağa çıkıyor.

Karanlık gökyüzü yıldızlarla dolu, büyük takımyıldızlar ve aralarında adı bilinmeyen sayısız parlak nokta. *Üstümdeki yıldızlı gökyüzü ve içimdeki ahlak yasası*. Yürümeye devam ederken Belfast'taki teşrih amfisini, yaşlı küfürbaz Slattey'nin bir kadavrayı mutlulukla kesişini hatırlıyor. "Bu adamcağızın ölümsüz ruhunu henüz göremedik, genç beyefendiler" derdi Slattey, elini kadavranın karnına daldırıp, şapkasından ipe dizili flamalar çıkaran bir hokkabaz gibi ölünün bağırsaklarını çıkarırken. "Seçkin muhakeme melesinden de iz yok ama aramaya devam edeceğim yine de." Sumner beyin parçalarıyla dolu kavanozları, sıvının içinde çaresizce, amaçsızca bekleyen süngersi yarıküreleri, düşünceden veya arzudan tamamen arınmış, ayıklanmış karnababar gibi yüzen beyin parçalarını hatırlıyor. Etin gereksizliği, diye düşünüyor, bedenin çaresizliği; bir kemikten bir ruhu nasıl çıkarırız? Oysa bu sokak bütün bunlara rağmen çok güzel görünüyor; ay ışığında kırmızımsı parlayan nemli tuğlalar, taş zeminde ilerleyen deri çizmelerin yankılanan tıkrıtısı, bir adamın sırtındaki ince pamuklu gömleğin kıvrımları, bir kadının kalçalarını örten pazen kumaş. Havada dönen martıların cıyaklamayı andıran çığlıkları, araba tekerlerinin

gıcırtısı, gülenler, küfredenler; bunların hepsi, gecenin kaba armonileri olarak birleşip ilkel bir senfoniye dönüşüyor. Afyondan sonra en sevdiği şey bu; bu kokular, sesler ve görüntüler, onların geçici güzelliğinin eziciliği ve feryadı. Her yanda sıradan dünyanın sahip olmadığı ani bir canlılık, bir tür coşku ve dinçlik var.

Meydanlarla ara sokaklardan, avlulu kulübelerin ve zenginlerin evlerinin önünden geçiyor. Kuzeyin ne yönde kaldığını, limanın ne tarafta olduğunu hiç bilmiyor ama sonunda bir şekilde yolunu bulup oraya ulaşacağından emin. Böyle anlarda düşünmeyi bırakıp içgüdülerine güvenmeyi öğrendi. Neden Hull'da? Neden lanet balina avıyla ilgileniyor? Mantıksız ve bu yüzden dâhice. Mantıksızlığı, neredeyse ahmakça oluşu çok iyi. Zeki olmak sizi hiçbir yere ulaştırmaz, diye düşünüyor, dünyayı miras alacaklar yalnızca aptallar, dâhice aptal olanlardır. Meydana ulaşınca karşısına bacakları olmayan, üstü başı dökülen bir dilenci çıkıyor. Islıkla "Nancy Dawson" şarkısını çalan dilenci, parmak eklemlerine yüklenerek karanlık kaldırımında ilerliyor. İki adam konuşmak için duruyorlar.

Sumner, "Queen's Limanı ne tarafta kaldı?" diye sorunca bacakları olmayan dilenci pis yumruğuyla işaret ediyor.

"Şu yanda" diyor. "Hangi gemi?"

"*Volunteer.*"

Yüzü çiçekbozuğu, yarım bedeni Sumner'ın karnına bile ulaşmayan dilenci, başını iki yana sallayıp hıştırtılar çıkarak gülüyor.

"Brownlee'yle birlikte yelken açacaksan kıcını kaptırmışsın demektir" diyor dilenci. "Hem de ne biçim!"

Sumner bir an adamın söylediklerini düşünüyor, başını sallıyor.

"Brownlee iş görür" diyor.

"Sıçıp batırmak istiyorsan iş görür" diye karşılık veriyor dilenci. "Eve beş parasız dönmek ya da hiç dönmemek isti-

yorsan iş görür. Bu konularda çok iyi iş görür, sana katılıyorum. *Percival*'in başına gelenleri duydun mu? Batasınca *Percival*'e olanları duymuş olmalısın?"

Dilencinin başında daha eski ve kaliteli başlıkların parçaları birleştirilerek yapılmış kirli ve şekilsiz bir İskoç beresi var.

"Hindistan'daydım" diyor Sumner.

"*Percival*'i burada kime istersen sor" diyor dilenci. "Yalnız *Percival* demen yeter, ondan sonra dinleyeceklerine hazır ol."

"Sen anlat o zaman" diyor Sumner.

Dilenci söze başlamadan önce, Sumner'ın ne kadar büyük bir keriz olduğunu iyice hesaplamak ister gibi bir an duraksıyor.

"Bir buz dağına çarpıp kibritlik keresteye dönüştü" diyor. "Üç yıl oldu. O sırada ambarları balina yağı doluydu ama bir fıçı bile kurtaramadılar. Bir avuç bile. Sekiz adam boğuldu, on tanesi soğuktan dondu, hayatta kalanların eline tek kuruş bile geçmedi."

"Büyük bir talihsizlik. Herkesin başına gelebilir."

"Ama Brownlee'nin başına geldi, başkasının değil. Bu kadar şanssız bir kaptana genellikle başka bir gemi emanet etmezler."

"Baxter ona güveniyor olmalı."

"Baxter derin bir adam, kahrolası. Kahrolası Baxter hakkında söyleyeceğim tek şey bu. Baxter derin biri."

Omuz silken Sumner başını kaldırıp aya bakıyor.

"Bacaklarına ne oldu?" diye soruyor.

Bacaklarına bakan dilenci, yerinde olmadıklarını görünce şaşırmış gibi kaşlarını çatıyor.

"Onu Kaptan Brownlee'ye sor" diyor. "Beni Ort Caper gönderdi de. Güzel bir akşam birlikte bacaklarımı saydığımızı ve birden eksik olduklarını gördüğümüzü söyle. Ne diyecek bakalım."

"Bunu neden ona sorayım ki?"

“Çünkü benim gibi bir adamdan dinlersen duyduklarına inanmazsın, deli saçması der geçersin ama Brownlee gerçeği benim kadar iyi biliyor. *Percival*’e ne oldu diye sor ona. Ort Caper’ın selamlarını ilet, sonra bak bakalım sindirimi etkiliyor mu?”

Sumner cebinden çıkardığı bozukluğu dilencinin uzanan eline bırakıyor.

“Ort Caper diyeceksin” diye sesleniyor dilenci arkasından. “Lanet bacaklarıma ne olduğunu Brownlee’ye sor.”

Biraz daha ilerleyince Queen’s Limanı’nın kokusunu almaya başlıyor; ekşi, acınası koku, bozulmaya başlamış et kokusunu andırıyor. Depoların, ağzına kadar dolu kereste depolarının arasından balina avı gemilerinin ve şalopaların sıra sıra karanlık siluetlerini görebiliyor. Saat gece yarısını geçti ve sokaklar daha sessiz. Penny Bank, Seaman’s Molly gibi liman meyhanelerinde içenlerin boğuk sesleri duyuluyor, arada bir, boş bir kiralık atlı arabanın gürültüsü veya bir çöp toplama aracının homurtusu yükseliyor. Yıldızlar gökyüzünde yer değiştirmiş, şişkin ay nikel kaplamalı bir bulutun arkasında yarı görünmez olmuş. Sumner geniş karınlı, karanlık ve kalın donanımlı *Volunteer*’i görebiliyor şimdi; limanın biraz aşağısında bekliyor gemi. Güvertesinde dolaşan yok, en azından Sumner kimseyi göremiyor; demek ki yükleme tamamlanmış olmalı. Artık yalnızca gelgiti ve onları Humber’a çekecek olan buharlı römorkörü bekliyorlar.

Aklına kuzey buzulları ve kuşkusuz orada göreceği olağanüstü harikalar geliyor: boynuzlu at, deniz leoparı, denizaygırı, albatros, Arktik fırtınakuşu ve kutup ayısı. Patlamaya hazır fırtına bulutları gibi sürüler halinde, sessiz, buz örtülerinin altında yatan buzul balinalarını düşünüyor. Hepsinin karakalem çizimlerini yapmaya karar veriyor, manzaraların

da suluboya resimlerini yapmalı, mümkünse günlük tutmalı. Neden olmasın? Bol bol boş zamanı olacak, Brownlee bunu açıkça söyledi. Çok kitap okuyacak (sayfaları kıvrılıp işaretilenmiş Homeros'unu yanına aldı), körelen Yunancasını geliştirecek. Neden olmasın ulan? Yapacak başka bir şeyi olmayacak ki! Arada bir müşhil dağıtacak, bazen ölüm belgesi hazırlaması gerekecek ama bunlar haricinde bir tür uzun tatil yapacak. Baxter da bunu ima etmedi mi? Bir balina avı gemisinde cerrahın formalite icabı bulunduğunu, karşılanması gereken bir mecburiyet olduğunu ima etti; gerçekte gemide yapılacak işi yoktu, ücreti de bu yüzden gülünçtü herhalde. Evet, diye düşünüyor, okuyacak ve yazacak, uyuyacak, çağırılınca kaptanla sohbet edecek. Genellikle sakın, belki biraz sıkıcı bir yolculuk olacak ama Hindistan'ın çılgınlığından, pis sıcaktan, barbarlıktan ve leş gibi kokulardan sonra tam da ihtiyacı olan şey bu. Grönland'da balina avı neye benzerse benzesin, Hindistan gibi olmayacak, diye düşünüyor.

“Rüzgâr hızlandı” diyor Baxter. “İddiaya varım Lerwick’e çabucak ulaşacaksınız.”

Brownlee, kaptan köşkünde yaslandığı tırabzanın üzerinden Humber’ın geniş, kahverengi, çamurlu sularına yeşil bir balgam kütlesi tükürüyor. Kuzeyde ve güneyde, dar bir sahil nehir ağzını ve gökyüzünü birleştiriyor. İleride, buharlı römorkör peşinde inip kalkan martılar ve köpüren sularla homurdanarak dümdüz ilerliyor.

“Lerwick’te beni nasıl bir kaz kafalılar sürüsünün beklediğini çok merak ediyorum” diyor Brownlee. “Kim bilir nasıl tipler buldun.”

Baxter gülümsüyor.

“Hepsi iyi adamlar” diyor. “Hepsi gerçek Shetland’lılar; çalışkan, gayretli, itaatkâr insanlar.”

“Kuzey Suları’na ulaşınca ambarı doldurma niyetindeyim, biliyorsun” diyor Brownlee.

“Tam olarak neyle dolduracaksın?”

“Balina yağıyla.”

Baxter başını iki yana sallıyor.

“Kendini bana kanıtlamana gerek yok, Arthur” diyor. “Kim olduğunu biliyorum.”

“Balina avcısıyım.”

“Öylesin, hem de en iyisinden. Sorun sen değilsin Arthur, ben de değilim. Sorun geçmişimiz. Otuz yıl önce bir gemisi ve zıpkını olan her ahmak zengin olabilirdi. Hatırlarsın. ‘28’de

Aurora'nın halini hatırlasana... Haziran ayıydı; lanet *Haziran* olmasına rağmen küpeştedeki balina kemiği yığınları boyumu aşıyordu. O zamanlar kolaydı demiyorum, hiçbir zaman kolay olmadı, biliyorsun. Ama yapılabilir bir şeydi. Şimdi iki yüz beygir gücünde bir buhar türbini, zıpkın tüfeği ve bol bol şans gerekiyor. Bunlara rağmen elin boş dönme ihtimalin var.”

“Ben ambarı doldururum” diye ısrar ediyor Brownlee, sakince. “Bu piçlerin kışını tekmeler, yine de doldururum ambarı, bekle de gör.”

Baxter ona doğru bir adım atıyor. Kuzu derisinden siyah çizmeleri, nankin³ yeleği, mor atkısı ve lacivert kamgarn kumaşından üstüne oturan paltosuyla, giyimi bir denizciden çok bir avukatı andırıyor. Kır saçları seyrelmiş, kırmızı yanakları damarlı, gözleri çapaklı. Yıllardır ölümcül hasta gibi görünüyor ama ofise bir gün bile gitmemelik etmedi. Adam ağartılmış bir mezar odası sanki, diye düşünüyor Brownlee, ama çenesi öyle düşük ki. Vır vır vır; kahrolası hiç susmuyor, durdurulamaz bir laf kalabalığı bu adam. Mezara indirdiklerinde bile kışından konuşmaya devam edecek kesin.

“Hepsini öldürdük Arthur” diye devam ediyor Baxter. “Devam ettiği sürece harikaydı, olağanüstü kârlıydı ayrıca. Yirmi beş lanet yılı iyi geçirdik. Ama dünya değişiyor ve yeni bir bölüm başlıyor. Bunu böyle düşünmek lazım. Bir şeyin sonu değil, daha iyi bir şeyin başlangıcı. Ayrıca kimse balina yağı istemiyor artık; varsa yoksa petrol, havagazı, biliyorsun.”

“Petrol kalıcı olmayacak” diyor Brownlee. “Geçici bir heves, o kadar. Balinalar hâlâ açık denizde; tek gereken onların izini bulabilecek bir kaptan ve onun söylediklerini yapabilecek gemiciler.”

Baxter başını iki yana sallayarak bir sır verir gibi Brownlee'ye doğru eğiliyor. Brownlee'nin burnuna briyantın, hardal, balmumu mühür ve karanfil kokusu geliyor.

“Bu işi sakın batırma, Arthur” diyor. “Burada ne yapmaya çalıştığımızı unutma. Bir gurur meselesi değil bu; senin veya benim gururum söz konusu değil. Hele kahrolası balıklar-la hiç mi hiç alakası yok.”

Brownlee cevap vermeden başını çeviriyor. Lincolnshire sahilinin kasvetli düzlüğüne bakıyor. Karayı hiç sevmediğini düşünüyor. Fazla kesin, fazla katı, kendinden fazla emin buluyor onu.

“Pompalara baktırdın mı?” diye soruyor Baxter ona.

“Drax’a baktırdım.”

“Drax iyi adamdır. Zıpkıncılar konusunda ucuza kaçmamışım, değil mi? Herhalde fark etmişsindir. Sana en iyi üç zıpkıncıyı buldum. Drax, Balina Jones ve *adı neydi*, Otto. Her kaptan bu üçünü balina gemisinde ister.”

“İş görürler” diye itiraf ediyor Brownlee, “üçü de iş görür ama Cavendish’i telafi edemezler.”

“Cavendish gerekliydi, Arthur. Cavendish mantıklı olan seçimdi. Cavendish hakkında kaç kez konuştuk seninle.”

“Tayfa homurdanıyor ama.”

“Cavendish yüzünden mi?”

Brownlee başını sallıyor.

“Onu ikinci zabıt yapmak iyi bir fikir değil. Beş para etmez bir kancık olduğunu hepsi biliyor.”

“Cavendish tam bir pislik ve pezevenk, doğru ama ne söylersen yapar. Kuzey Suları’na ulaşınca etrafında inisiyatif almaya meraklı bir piç olsun istemezsin. Her halükârda, üçüncü zabitin Efendi Black yolculuk boyunca her türlü zorlukta sana destek olacak. Akli başında biri.”

“İrlandalı cerrahımız hakkında ne düşünüyorsun?”

“Sumner mı?” diyen Baxter önce omuz silkiyor, sonra kıkırdıyor. “Onunla ne kadara anlaştığımızı gördün mü? Ayda iki pound, tonuna bir şilin. Bir rekor bu, rekor olmaya aday. Bu işte bir iş var tabii, ama bizi ilgilendiren bir konu olduğunu san-

mıyorum. Başımızı derde sokacak biri değil, bundan eminim.”

“Amcasının öldüğüne falan inandın mı?”

“İsa aşkına, elbette hayır. Sen?”

“O zaman, ordudan atıldı mı sence?”

“Herhalde öyledir ama atıldıysa bile ne olmuş? Artık hangi gerekçelerle kimleri atıyorlar ordudan? Briç oynarken hile yapanları mı? Borazancı çocuğu düdükleyenleri mi? Hepimizin işini görür bence.”

“Delhi’de tepedeymiş o da. Ölmeden önce Nicholson’ı görmüş.”

Baxter kaşlarını kaldırarak başını sallıyor, etkilenmiş görünüyor.

“Nicholson gerçek bir kahramandı, kahrolası” diyor. “O piçleri Nicholson gibi asan birkaç adamımız daha olsaydı, sağa sola af dağıtan Canning gibi pısırik piçlerin sayısı daha az olsaydı, imparatorluk daha güvenli ellerde olurdu.”

Ona hak veren Brownlee başını sallıyor.

“Bir Hint askerini kılıcıyla bir vuruşta ortadan ikiye bölmüş” diyor. “Nicholson, yani. Hıyar gibi kesmiş adamı.”

“Hıyar gibi” diyen Baxter gülüyor. “İşte bunu görmek gerekirdi, değil mi?”

Önünden geçtikleri Grimsby sancak tarafında kalıyor ve Spurn kıyı oku düzgün sarı bir hat halinde beliriyor. Baxter cep saatini kontrol ediyor.

“Hızlı geldik” diyor. “Bütün alametler olumlu.”

Brownlee, buharlı römorköre işaret vermesi için Caven-dish’e sesleniyor. Bir dakika kadar sonra römorkör yavaşlıyor ve iki araç arasındaki halat gevşiyor. Halatı çıkarıyorlar, Brownlee ana yelkenlerin fora edilmesini emrediyor. Taze güneybatı rüzgârı esiyor, deniz sakin. Doğu ufuk çizgisinde kurşuni bulutlar birikiyor. Brownlee gülümseyerek ona bakan Baxter’a göz atıyor.

“Ayrılmadan önce biraz konuşabilir miyiz Arthur?” diyor, başıyla aşağıyı işaret ederek.

“Şu kahrolası halatı sarın artık” diye sesleniyor Brownlee, Cavendish’e, “Viya, başka yelken açmayın.”

İki adam güverte merdiveninden inip kaptanın kamarasına giriyorlar.

“Konyak?” diye soruyor Brownlee.

“Parasını ben ödediğime göre” diyor Baxter, “neden olmasın?” Masaya karşılıklı oturup içiyorlar.

“Belgeleri getirdim” diyor Baxter. “Bizzat görmek istersin diye düşündüm.” Cebinden iki tane katlanmış parşömen çıkarıyor, kâğıtları açıyor, masanın üzerine koyup itiyor. Brownlee bir an başını eğip bakıyor. “Üçe bölünse de on iki bin pound büyük para, Arthur” diyor Baxter. “Aklında her şeyden çok bu olsun. Balina avlayarak kazanmayı umabileceğinden çok daha büyük bir meblağ.”

Brownlee başını sallıyor.

“Campbell orada olsa iyi olur” diyor. “Tek söyleyeceğim bu. Ona ihtiyacım olduğu anda orada değilse bu kancığı geri çevirir, yelken açıp buraya dönerim.”

“Orada olacak” diyor Baxter. “Campbell görüldüğü kadar aptal değil. Bu iş iyi giderse sıranın onda olduğunu biliyor.”

Brownlee başını iki yana sallıyor.

“Ne günlere kaldık” diyor.

“Sorun para, Arthur, tek sorun para. Para canı ne isterse onu yapıyor. Bizim neyi tercih ettiğimize aldırmıyor. Yolunu tıkarsan yeni bir yol açıyor kendine. Parayı kontrol edemiyorum, ona ne yapacağını, nereye gitmesi gerektiğini söyleyemiyorum; keşke yapabilsem ama yapamıyorum işte.”

“Dua et de orada yeterince buzul olsun.”

İçkisini bitiren Baxter gitmek için ayağa kalkıyor.

“Ah, buzul hep vardır” diyor, hafifçe gülümseyerek. “İkimiz de biliyoruz bunu. Şu dünyada onu bulabilecek biri varsa o da sensin, buna hiç kuşku yok.”

Lerwick Limanı'na nisanın ilk günü, 1859'da giriyorlar. Kül rengi gökyüzü her an yağmur indirmekle tehdit ediyor; kasabanın çevresindeki alçak, çıplak tepeler nemli talaş tozu renginde. Peterhead Limanı'ndan iki gemi, *Zembla* ve *Mary-Anne* demir atmış güvenle bekliyor, Dundee'den gelen *Truelove*'ın da ertesi gün limana ulaşacağı tahmin ediliyor. Kaptan Brownlee kahvaltısını yapar yapmaz yerel gemicilik şirketi temsilcisi Samuel Tait'i ziyaret etmek ve mürettebatın Shetland'lı üyelerini seçmek için kasabaya gidiyor. Sumner sabah saatlerini tütün istihkakını dağıtarak ve şiddetli sistit ağrısı çeken güverte tayfası Thomas Anderson'ı tedavi ederek geçiriyor. Akşamüstü yatağına uzanıyor ve Homeros okurken uyuklamaya başlıyor. Kapısını tıklatan Cavendish uyandırıyor onu. Yerel içki imalathanesinin ürünlerini denemek üzere kendini işine adanmış gemicileri topladığını söylüyor Cavendish.

“Keşif gezisi grubu şimdilik yalnızca benden” diyor Cavendish, “içince barbarlaşan Drax'ten ve yalnızca zencefilli bira veya süt içtiğini iddia eden soğukkanlı Black'ten meydana geliyor, Black'in gerçekten öyle olup olmadığını göreceğiz. Bir de çılgın Galli Balina Jones var, Galli olduğundan herhalde, hepimiz için bir gizem kendisi. Sonuçta eğlenceli bir akşam olacak gibi görünüyor.”

Drax ve Jones kürek çekerek sahile ulaştırıyor onları. Sürekli konuşan Cavendish şahit olduğu korkunç bıçak dövüş-

lerini ve becerdiği çirkin Lerwick kadınlarını anlatıp duruyor hiç susmadan.

“İsa aşkına, deliği öyle pis kokuyordu ki” diyor, “orada olmadan o kokuya inanamazdınız.”

Sumner kayığın kış tarafında, Black’in yanında oturuyor. Kamarasından çıkmadan önce beş yüz miligram afyon ruhu aldı (daha önceki deneyimlerine göre dışarı çıkmayı tahammül edilebilir kılacak ama kendini komik duruma düşürmesini engelleyecek bir miktar) ve şimdi kayığa çarpan suların sesini, küreklerin ıskarmozlarda dönerken çıkardığı gıcırtiları keyifle dinliyor (mutlulukla Cavendish’i duymazdan geliyor bir yandan). Black, Lerwick’e ilk kez gelip gelmediğini öğrenmek isteyince Sumner ilk olduğunu söylüyor.

“Epey geri kalmış bir yer olduğunu göreceksin” diyor Black. “Toprak verimsiz ve Shetland’lılar gelişmek için hiç çaba göstermiyor. Köylüler ve köylü erdemlerine sahipler herhalde, ama başka hiçbir şeyleri yok. Adada biraz dolaşıp çiftliklerle binaların sefil halini gördüğünde ne demek istediğimi anlayacaksın.”

“Peki ya kasaba halkı? Balina ticaretinden biraz olsun kâr etmiyor mu?”

“Bazıları ediyor ama çoğunu yozlaştırıyor bu para. Kasabanın tamamı herhangi bir liman kadar pis ve günahkâr; çoğundan kötü durumda değil belki ama iyi durumda da değil.”

“Bunun için lanet olası Tanrı’ya teşekkürler” diye haykırıyor Cavendish, yanıt olarak. “Kanlı balina avından önce bir erkeğe tek gereken doğru dürüst bir içki ve ıslak bir deliktir. Neyse ki Lerwick’te ikisinin de en kalitelisi bulunuyor.”

“Doğru aslında” diye onaylıyor Black. “İstedığınız İskoç viskisi ve ucuz fahişelerse, Bay Sumner, doğru yere geldiniz demektir.”

“Böyle deneyimli rehberlerim olduğu için şanslı hissediyorum kendimi.”

“Şanslısın gerçekten” diyor Cavendish. “Sana nerede ne var gösteririz, değil mi Drax? Bütün kuytu köşeleri dolaştırırız. Hiç kuşkun olmasın.”

Cavendish gülüyor. Gemiden ayrıldıklarından beri sesi çıkmayan Drax kürekten başını kaldırıp bir an kim olduğunu ve ne işe yarayacağını anlamak ister gibi Sumner’a bakıyor.

“Lerwick’te” diyor, “en ucuz viskinin kadehi altı penidir ve iyi bir fahişe en az bir şilini alır, daha özel hizmetler istiyorsan belki iki şilin. Bundan başka bir şey bilmeye gerek yok.”

“Gördüğün gibi, bizim Drax ketum adamdır” diyor Cavendish. “Ama ben gevezeliği severim, bu yüzden iyi bir ikiliyiz.”

“Peki ya Jones?” diye soruyor Sumner, Jones’a bakarak.

“Jones Pontypool’lu bir Galli, dolayısıyla herifin söylediklerinin tek kelimesini bile anlamıyor kimse.”

Jones dönüp Cavendish’e cehennemin dibine kadar yolu olduğunu söylüyor.

“Gördün mü?” diyor Cavendish. “Tamamen saçmalıyor işte.”

Queen’s Hotel’de içmeye başlıyor, sonra Commercial’a, arkasından Edinburgh Arms’a geçiyorlar. Edinburgh Arms’tan çıkınca Charlotte Sokağı’ndaki Bayan Brown’ın evine gidiyorlar. Drax, Cavandish ve Jones birer kız seçip yukarı çıkarken (afyondan sonra seks yapamayan ve belsoğukluğunu yeni atlattığı bahanesini uyduran) Sumner ve (nişanlısı Bertha’ya sadık kalmaya yemin ettiğini iddia eden) Black aşağıda oturup siyah bira içiyorlar.

“Sana bir şey sorabilir miyim Sumner?” diyor Black.

Giderek kalınlaşan sarhoşluk sisi arkasından ona bakan Sumner başını sallıyor. Black genç ve hevesli, ama Sumner’a göre biraz küstah da. Açıktan kabalık etmiyor, kimseyi küçümsemiyor ama kendine, konumuna uygun düşmeyen bir tür inanç beslediği hissediliyor yine de.

“Evet” diyor, “sorabilirsin.”

“Burada ne yapıyorsun?”

“Lerwick’te mi?”

“*Volunteer*’de. Senin gibi bir adam bir Grönland balina gemisinde ne arıyor?”

“Geçen gece zabıt salonunda durumumu açıklamıştım ya-nılmıyorsam; amcamın vasiyetini, mandırayı.”

“Peki, neden bir şehir hastanesinde çalışmıyorsun? Veya bir süre başka bir hekimin muayenehanesinde çalışabilirsin. Sana yardımcı olacak insanlar tanıyorsundur. Bir balina gemisinde cerrahlık zor iştir, sıkıcıdır ve parası kötüdür. Genellikle paraya ihtiyacı olan tıp öğrencileri doktorluk yapar balina gemilerinde, senin yaşında ve deneyiminde hekimler değil.”

Sigarasının dumanını burun deliklerinden iki sütun halinde üfleyen Sumner gözlerini kırpmıştır.

“Belki de iflah olmaz bir eksantriğim ben” diyor, “veya lanet bir ahmak. Bunu düşünmüş müydün hiç?”

Black gülümsüyor.

“İkisinin de doğru olduğunu sanmam” diyor. “Homeros okuduğunu gördüm.”

Sumner omuz silkiyor. Sessiz kalmaya, hakikati ele verecek bir şey söylememeye kararlı.

“Baxter bana iş teklif etti, ben de kabul ettim. Belki acele ettim ama artık yolculuk başladığına göre deneyimi iple çekiyorum. Günlük tutacağım, eskiz yapacağım, okuyacağım.”

“Yolculuk sandığın kadar sakın geçmeyebilir. Brownlee’nin kanıtlaması gereken şeyler var; *Percival*’e olanları duymuşsundur eminim. O olaydan sonra başka bir geminin kaptanlığını yapabildiği için çok şanslı. Bu kez başarısız olursa işi biter. Sen gemi cerrahısın elbette, ama cerrahların ava katıldığını gördüm daha önce. Avlanan ilk hekim sen olmayacaksın.”

“Çalışmaktan korkmuyorum, sorduğun buysa. Payıma düşeni yaparım.”

“Ah, yaparsın eminim.”

“Peki ya sen? Neden *Volunteer*’i seçtin?”

“Gencim, ebeveynlerim öldü, önemli arkadaşlarım yok; hayatta kalacaksam risk almak zorundayım. Brownlee gözü kara bir kaptan olarak bilinir ama başarılı olursa bana çok para kazandırabilir ve başarısız olursa kimse beni suçlamaz, yeniden başlamaya zamanım kalır.”

“Epey açıkgöz bir gençsin.”

“Diğerlerine benzemek istemiyorum. Drax, Cavendish, Jones; hepsi düşünmeyi bırakmış. Ne yaptıklarını veya neyi neden yaptıklarını artık bilmiyorlar. Ama benim bir planım var. Beş yıl sonra veya şansım yaver giderse daha erken, kendi gemimi yönetiyor olacağım.”

“Bir *planın* var demek?” diyor Sumner. “Sence bu plan işe yarayacak mı?”

“Ah, evet” diyor Black, hürmetkârlıkla mağrurluk arasında gidip gelen bir gülümsemeyle. “Herhalde yarayacak.”

Önce Drax iniyor aşağı. Black’in yanındaki sandalyeye oturup uzun uzun, gürültüyle gaz çıkarıyor. İki adam dönüp ona bakıyorlar. Onlara göz kırpmıyor, bir içki daha getirsin diye barın arkasındaki kıza el ediyor.

“Bir şiline daha kötülerini de becermiştim” diyor.

Köşede oturan iki kemancı çalmaya başlıyorlar, kızlardan bazıları dans ediyor. Zembla’nın güverte tayfasından bir grup içeri girince Black onlarla sohbet etmek için yanlarına gidiyor. Cavendish pantolon düğmelerini iliklemeye çalışarak geliyor ama Balina Jones hâlâ görünürde yok.

“Bay Black’imiz amma kibirli bir küçük pislik, değil mi?” diyor Cavendish.

“Bana bir planı olduğunu söyledi.”

“Sikeyim onun boktan planını” diyor Drax.

“Kendi gemisini yönetecekmiş, biliyorum” diyor Caven-

dish, “ama öyle bir şey olmayacak. Burada neler olduğundan haberi bile yok.”

“Peki, neler *oluyor* burada?” diye soruyor Sumner.

“Pek bir şey olduğu yok” diyor Cavendish, “her zamanki gibi.”

Zembla’nın tayfası fahişelerle dans ediyor; haykırıyor, ayaklarını ahşap kaplamalara gürültüyle indiriyorlar.

Hava bıçkılı tozu ve turba dumanı doluyor. Tütün, kül ve bayat biranın nemli ve pis kokusu var içeride. Dans edenleri küçümseyen bakışlarla süzen Drax, Sumner’dan bir içki ısmarlamasını istiyor. “Sana borç senedimi vereyim” diyor. Sumner boş ver anlamında elini sallıyor, herkese birer içki daha ısmarlıyor.

“Delhi’de olanları duydum” diyor Cavendish, Sumner’a doğru eğilerek.

“Ne duydun peki?”

“Para kazanma fırsatları varmış. Yağmalanacak ganimet bolmuş. Sen bir şey kaptın mı?”

Sumner başını iki yana sallıyor.

“Hintli askerler biz içeri girmeden şehri temizlemişti. Her şeyi götürdüler. Biz girdiğimizde şehirde yalnızca sokak köpekleri ve kırık mobilyalar kalmıştı, bütün şehir yağmalanmıştı.”

“Altın yok muydu yani?” diyor Drax. “Mücevher falan?”

“Zengin olsam burada sizinle oturuyor olur muydum ya-hu?”

Drax, hemen karşılık veremeyeceği zor bir soru sormuş gibi birkaç saniye Sumner’ı süzüyor.

“Zengin var, zengin var” diyor sonunda.

“Ben ikisi de değilim.”

“O ünlü katliamı gördün ama, buna eminim” diyor Cavendish. “Korkunçmuş, dehşetliymiş.”

“Ben cerrahım” diyor Sumner. “Kan dökülmesi beni etkilemiyor.”

Drax özenli bir alaycılıkla, “*Etkilemiyor mu?*” diye tekrarlıyor, sanki kızlara özgü, biraz saçma bir sözcükmüş gibi.

“Şaşırtmıyor diyeyim o zaman istersen” diyor Sumner hemen. “Kan dökülmesi beni şaşırtmıyor. Bir süredir şaşırtmıyor.”

Drax başını iki yana sallayıp karşısında oturan Cavendish’e bakıyor.

“Kan dökülmesi beni de pek şaşırtmaz. Sizi şaşırtır mı, Bay Cavendish?”

“Hayır, her zaman şaşırtmaz doğrusu, Bay Drax. Genellikle biraz kan akmasına tahammül edebiliyorum.”

İçkisini bitiren Drax, Jones’u bulmak için yukarı çıkıyor ama onu bulamıyor. Masaya dönerken *Zembla* tayfasından birine kısaca bir şeyler söylüyor. Adam arkasından haykırıyor ama Drax onu duymazdan geliyor.

“*Yine mi?*” diyor Cavendish.

Drax omuz silkiyor.

Kemancılar “Monymusk”ı çalışıyorlar. Sumner dönerek ayaklarını yere vuran kirli, uyumsuz dansçıları seyrediyor. İsyanıdan önceki günlerde Ferozepore’de polka dansı yaptığını anımsıyor, albayın balo salonunun nemli sıcağını, puro ve pirinç unu kokusuna karışan ter ve gülsuyu kokusunu hatırlıyor. Melodi değişince fahişelerden bazıları dinlenmek için oturuyor veya daha iyi soluklanmak için ellerini dizlerine yaslayarak eğiliyorlar.

Drax dudaklarını yalıyor, sandalyesinden kalkıp odanın diğer ucuna yürüyor. Masaların kenarından geçip az önce tartıştığı adamın yanında duruyor. Bir an duraksıyor, sonra eğilip adamın kulağına özenle seçilmiş küfürler fısıldıyor. Adam hızla arkasını dönünce, Drax yüzüne peş peşe iki yumruk indiriyor. Yumruğunu üçüncü kez kaldırıyor ama yeniden indirmesine fırsat kalmadan diğer adamlar onu sürükleyip üzerine çullanıyorlar.

Müzik susuyor. Çıglıklar, küfürler, kırılan mobilyaların gürültüsü ve parçalanan camların sesi duyuluyor. Ona yardım etmeye giden Cavendish de kendini hemen yerde buluyor. Altı kişiye karşı iki kişiler şimdi. Olanları seyreden Sumner kavgaya dahil olmamayı tercih ederdi –bir cerrah o, sokak serserisi değil– ama saymayı biliyor ve yükümlülüklerinin farkında. Siyah bira bardağını masaya bırakıp odanın ortasına geçiyor.

Bir saat sonra, parmak eklemleri kızarmış, penisi sızlayan ve leş gibi viski kokan Drax, sayıca azalan keşif grubunu kürek çekerek *Volunteer*'e götürüyor. Jones ve Black sandalda değiller, Sumner da sandalın kışına çökmüş inliyor, onun yanında gürültüyle horlayan Cavendish yatıyor. Gökyüzü aysız ve çevrelerindeki sular mürekkep renginde. Balina gemisinin fenerleri ve sahilden gelen ışık olmasa hiçbir şey göremeyecekler, etrafları boşlukla kaplanacak. Drax bir öne eğiliyor, bir geri çekiliyor. Suyun ağırlığını ve havaya kaldırıncı küreklerin hafiflediğini hissediyor.

Gemiye ulaştıkları zaman Drax sızıp kalan Cavendish'i uyandırıyor. Birlikte Sumner'ı güverteye taşıyor, sonra başaltına götürüyorlar. Kamarasının kapısı kilitli olduğundan yelek ceplerinde anahtarı arıyorlar. Onu yatağa yerleştirip çizmelerini çıkarıyorlar.

“Bu garibin bir doktora ihtiyacı var” diyor Cavendish.

Drax ona aldırmıyor bile. Sumner'ın yelek cebinde iki anahtar buldu ve şimdi ikinci anahtarın hangi kilidi açtığını merak ediyor. Kamarada çevresine bakınıyor, sonra yatağın altındaki ecza dolabının yanında duran asma kilitli bavulu fark ediyor. Elleri ve dizleri üzerine çöküp bavulu işaret-parmağıyla dürtüklüyor.

“Ne yapıyorsun?” diye soruyor Cavendish ona.

Drax ona ikinci anahtarı gösteriyor. Cavendish burnunu çekiyor, yarılan dudağında beliren taze kan damlasını siliyor.

“İçinde bir şey yoktur” diyor. “Her zamanki işe yaramaz saçmalıklardan başka.”

Drax bavulu çekip alıyor, ikinci anahtarla asma kilidi açıyor ve içindekileri inceliyor. Bir keten pantolonu, bir yün bereyi, ucuz bir *Ilyada* cildini çıkarıyor. Bavulda bulduğu ince, maun rengi kutuyu açıyor.

Cavendish hafifçe ıslık çalıyor.

“Afyon piposu” diyor. “Vay vay...”

Pipoyu eline alan Drax bir an gözden geçiriyor, çanağını kokladıktan sonra yerine koyuyor.

“Bu değil” diyor.

“Ne değil?”

Bavuldan bir çift deniz botu, bir kutu suluboya, temiz bir nevresim, yün bir yelek, üç flanel gömlek ve bir tıraş takımı çıkarıyor. Sumner yan dönüyor, homurdanıyor. İki adam hemen durup ona bakıyorlar.

“En altına bak” diyor Cavendish. “En alta bir şeyler gizlemiş olabilir.”

Drax elini uzatıp bavula daldırıyor. Esneyen Cavendish ceketinin kolundaki kurumuş hardal lekesini tırnağıyla kazımaya başlıyor.

“Orada bir şey var mı?” diye soruyor.

Drax cevap vermiyor. Diğer elini bavulun içine daldırıp eski, köşeleri kıvrılmış bir zarf çıkarıyor. Zarftaki belgeyi alıp okuması için Cavendish’e uzatıyor.

“Orduyla ilişığının kesildiğini gösteren belgeler” diyor Cavendish. Sonra ekliyor: “Sumner askeri mahkemeye çıkarılmış, emekli maaşı hakkını kaybetmiş ve kovulmuş.”

“Ne için?”

Cavendish başını iki yana sallıyor.

Drax zarfı sallayıp yere doğru çeviriyor. Yere bir yüzük dü-

şüyor. Altın yüzüğün üzerinde iki tane kocaman mücevher var.

“Sahte” diyor Cavendish. “Öyle olmalı.”

Kamaranın eski sahiplerinden birinin kendini beğenmişliğini kanıtlayan, kenarları eğrilmiş, küçük, dikdörtgen şeklinde bir ayna, köşelerindeki pirinç tellerle Sumner’ın başının yanındaki güverte duvarına tutturulmuş. Drax yüzüğü alıyor, bir kez yaladıktan sonra aynanın yüzeyine sürüyor. Cavendish onu seyrediyor, sonra eğilip aynada beliren çizgiye dikkatle bakıyor; uzun, gri ve titrek çizgi bir kocakarının kafasından yolunmuş bir tel saçı andırıyor. İşaretparmağını yalıyor ve çizginin gerçek derinliğini anlamak için aynadaki tozu siliyor. Başını sallıyor. Dikkatle bakışıyorlar, sonra burnundan gürültüyle nefes veren ve derin uykuda görünen Sumner’a bakıyorlar.

“Delhi’den, Hintlilerden yağmalamış” diyor Cavendish. “Yalancı piç! Peki neden satmamış?”

Drax sanki cevap belliymiş gibi açıklıyor: “Ne olur ne olmaz diye saklamış. Kendini güvende hissetmek için.”

Cavendish gülüyor, hayretle bu düşüncenin aptallığına kafa sallıyor.

“Balina avı tehlikelidir” diyor. “Aramızda eve dönemeyecek bazı talihsizler olacak. Basit bir gerçek bu.”

Drax başını sallayınca Cavendish devam ediyor: “Adamlardan biri gemide kaybolursa, zavallı dul eşinin iyiliği için mallarını açık artırmaya çıkarmak ikinci zabitin görevidir. Yanılıyor muyum?”

Drax başını iki yana sallıyor.

“Haklısın” diyor. “Ama henüz olmaz. Lerwick’te olmaz.”

“E yani, tabii ki olmaz. Hemen yapalım demiyorum.”

Drax yüzüğü ve ordudan atılma belgelerini yeniden zarfa koyuyor. Zarfı bavulun dibine yerleştirip diğer eşyaları da eskisi gibi yerlerine tikiyor. Kilidi tıkırdatarak kapatıp bavulu yeniden yatağın altına itiyor.

“Anahtarları unutma” diyor Cavendish.

Drax anahtarları yeniden Sumner’ın yelek cebine yerleştirince iki adam kamaradan çıkıyorlar. Ayrılmadan önce bir an duraksıyorlar.

“Brownlee biliyor mu sence?” diye soruyor Cavendish.

Drax başını iki yana sallıyor.

“Bizden başka bilen yok” diyor. “Yalnızca sen ve ben.”

Sisli, yağmurlu ve sert rüzgârlı uzun günler boyunca Lerwick'ten kuzeye yelken açıyorlar. Hava hiç sakinleşmiyor, deniz ve gökyüzü bulanık ve su geçirmez gri bir kumaş gibi birbirine geçmiş halde. Kamarasından çıkamayan Sumner sürekli kusuyor, ne yazabiliyor ne okuyabiliyor; başına nasıl bir iş açtığını düşünüyor. Tam iki kez doğudan gelen fırtınaya yakalanıyorlar. Halatlar gıcırdıyor, elmas gibi parlak denizin kaynayan tepecikleri arasında bir inip bir çıkıyor gemi. On birinci günde hava düzeliyor ve deniz buzuyla karşılaşılıyor; yüzeysel, birbirinden kopmuş buzlar metreler boyunca uzanarak, sakinleşen denizin üzerinde inip çıkıyor. Hava soğumaya başlıyor ama gökyüzü açılıyor ve uzakta Jan Mayen Adası'nın volkanik çıkıntısını görebiliyorlar. Güverteye çuvalar yığılıyor; tayfaya barut, tüfek kapsülleri ve tüfekler dağıtılıyor. Gemiciler fok avı için mermi kalıplamaya, bıçaklarını bilemeye başlıyorlar. İki gün sonra büyük fok sürüsünü ilk kez görüyorlar ve ertesi gün şafakta filikalar indiriliyor.

Drax buzun üstünde bir oraya bir buraya giderek tek başına çalışıyor, sabırla ve acımasızca bir gruptan diğerine koşuyor, bir yandan sürekli ateş ediyor veya sopasını savuruyor. Yavru foklar ona bakıp acı acı bağırlıyorlar ama kaçmak için ya çok yavaş ya da çok aptallar. Büyük fokları mermiyle indiriyor. Bir foku öldürdüğü zaman sırtüstü çeviriyor, arka yüzgeçlerini kesiyor ve boynundan üreme organlarına ka-

dar kesip içini açıyor. Bıçağının kenarını etle yağ arasındaki boşluğa sokup dış katmanları kesip ayırmaya başlıyor. İş bitince çıkardığı deriyi peşinden sürüklemek için bir ipe geçiriyor, kan ve etten ibaret enkazı korkunç bir dölüşü gibi martılara veya ayı yavrularına bırakıyor. Saatler süren avdan sonra buz kütlesi bir kasabın önlüğü gibi kanlarla kaplı ve kirli görünüyor, beş filikanın her biri ağzına kadar pis kokulu fok derileriyle dolu. Brownlee adamlara geri dönme işaretini veriyor. Son yükünü de filikaya bırakan Drax geriniyor, eğilip balina yağı boşaltma bıçağını tuzlu suya sokuyor, üzerinde kalan kanı ve beyin parçalarını duruluyor.

Filikalar su damlatarak, vinçle güverteye yüklenirken, Brownlee fok derilerini sayıyor ve değer biçiyor. Dört yüz tane derinin dokuz ton yağ vereceğini tahmin ediyor, şansları yaver giderse, her ton pazarda en az kırk pound edecek. İyi bir başlangıç yaptılar ama devam etmeleri gerekiyor. Fok sürüsü ayrılıp dağılmaya başlıyor, diğer balina gemileri küçük bir filo oluşturuyor artık. Hollanda, Norveç, İskoç ve İngiliz gemileri yüzen buz kütlesinin kenarına aralıklı dizilmiş, aynı ödül için yarışıyorlar. Hava kararmadan önce teleskopuyla çanaklığa çıkan Brownlee, ertesi günkü av için en uygun noktayı belirliyor. Bu yıl fok sürüsü alışılmadık ölçüde büyük ve bazı yerleri dengesiz ve incelmış olsa da buzun üzerinde dolaşmak hâlâ mümkün. Doğru dürüst bir mürettebatı olsa elli ton bile toplayabilirdi. Baxter'ın ona verdiği bu az sayıdaki beyinsizle bile otuz ton, belki otuz beş ton yağı kolaylıkla toplayabileceğine inanıyor. Yarın bir filika daha gönderecek, yani toplam altı tane. Nefes alabilen ve bir tüfeği tutabilen bütün kancıklar buzların üstünde fok öldürecek.

Saat dörtte hava aydınlanınca filikaları yeniden indiriyorlar. Sumner altıncı kayıkta, Cavendish'in, kamarotun, miçonun ve başka ısrarlı dalgacıların yanında oturuyor. Soğukluk sıfırın altında, hafif bir meltem var, deniz suyunun rengi ve

kıvamı Londra çamurunu hatırlatıyor. Soğuk ısırmasından korkan Sumner, Uhlan beresini ve örgü atkısını takmış, tüfeğini dizlerinin arasına sıkıştırmış oturuyor. Yarım saat kadar güneydoğuya kürek çektikten sonra, biraz uzakta bir fok sürüsünün karanlık lekesini görüyorlar. Filikayı buza demirleyip iniyorlar. Işıklıla “The Lass of Richmond Hill”i çalan Cavendish önden gidiyor, geri kalanlar dağınık bir tek sıra oluşturup onu takip ediyorlar. Foklara elli metre kadar yaklaşıncaya yayılıp ateş etmeye başlıyorlar. Üç yetişkin foku öldürüyor, altı yavrunun işini sopalarla bitiriyorlar ama diğerleri zarar görmeden kaçıyor. Cavendish tükürüyor, tüfeğini yeniden dolduruyor ve bir yüksek basınç sırtına tırmanıp çevresine bakınıyor.

“Şu tarafta” diye haykırıyor diğerlerine, farklı yönleri işaret ederek, “şurada, şurada ve şu taraftalar.”

Miço ölen fokların derisini yüzmek için geride kalıyor, diğerleri dağılıyorlar. Sumner doğuya yürüyor. Hareket halindeki buzun aralıksız gıcırtısı ve iniltisinin üstünde, uzaktan gelen silah seslerinin yankısı duyuluyor. İki fok daha öldürüp elinden geldiğince derilerini yüzüyor. Tüfeğiyle derilere birer delik açıp deliklerden geçirdiği iple onları birbirine bağlıyor, sonra ipi omuzuna atıp yürümeye devam ediyor.

Akşamüstü olduğunda altı fok daha öldüren Sumner, filikadan bir mil kadar uzakta, elli kilo çeken yırtık pırtık derileri geniş ve gevşek buz sahasında sürüklüyor. Yorgunluktan sersemlemiş halde. İpi asıp çektiği omzu, sürtünmeden dolayı sızlıyor ve ağırlıktan zonkluyor, dondurucu hava ciğerlerine saldırıyor. Başını kaldırıncaya yüz metre kadar ileride yürüyen Cavendish’i görüyor, onun sağında fok derilerini sürükleyerek aynı yönde yürüyen siyah giysili bir adam var. Onlara sesleniyor ama rüzgâr sesini alıp götürüyor. Adamlar ne duruyor, ne dönüp ona bakıyorlar. Sumner yürümeye devam ediyor, bir yandan da sıcak kamarasını ve güvenli kuytululu-

ğunu, ecza dolabında geçit töreni yapan askerler gibi dizilmiş bekleyen beş kısa boyunlu afyon şişesini düşünüyor. Artık her akşam yemekten sonra yaklaşık bin üç yüz gram afyon alıyor. Diğerleri onun Yunanca çalıştığını sanıp dalga geçiyorlar ama gerçekte onlar iskambil oynarken veya hava koşullarından söz ederken, Sumner dağınık ve tarifi olanaksız bir mutlulukla yatağında sırtüstü yatıyor. Böyle zamanlarda her yerde ve herkes olabilir. Zihni zaman ve uzamın karışık sınırları arasında bir ileri bir geri gidiyor –Galway, Lucknow, Belfast, Londra, Bombay– bir dakika bir saat sürüyor ve on yıl bir an gibi geçip gidiyor. Afyon bir yalan mı, diye düşünüyor bazen, yoksa çevremizdeki dünya, kan ve elem, melal ve heves dünyası mı yalan olan? Başka bir şey bilmiyorsa bile, ikisinin de doğru olamayacağını biliyor.

Yüzen iki buz kütlesi arasındaki bir metrelik açıklığa gelince, Sumner bir an duruyor. İpin ucunu diğer tarafa atıp bir adım geri çekiliyor ve bu kısa sıçrayışa hazırlanıyor. Artık şiddetli yağan kar, çevresindeki havayı doldurarak yüzüne ve göğsüne çarpıyor. Deneyimleri ona sakat bacağıyla sıçrayıp sağlam bacağının üstüne inmenin daha doğru olduğunu öğretti. Kısa bir adım atıyor, sonra daha büyük, daha hızlı bir adım daha. Dizini eğip yukarı sıçırıyor ama ayağı buzda yan kayıyor ve kolayca karşıya ulaşmak yerine bir palyaço gibi komik hareketlerle –önce kafası, sonra sallanan kolları– öne devriliyor. Karanlık ve buzlu suya düşüyor.

Uzun ve şaşırtıcı bir an boyunca suyun altında kalıyor, hiçbir şey göremiyor. Çırpınarak dikleşiyor, sonra bir kolunu dışarı uzatıp buzun kenarına tutunuyor. Buz gibi suda sırlıklam olunca nefesi kesildi; güçlkle nefes almaya çalışıyor ve kan kulaklarında kükrüyor. Diğer eliyle buzı tutuyor ve kendini çekip sudan çıkarmaya çalışıyor ama yapamıyor. Buz çok kaygan, bütün gün fok derisi taşıyan kolları çok yorgun. Su artık boğazına geliyor ve kar eskisinden daha yoğun yağ-

yor. Çevresindeki buzların çatırdayarak esnediğini duyuyor. Buz kütleleri aynı anda hareket ederse aralarında kalıp ezileceğini biliyor. Suda çok uzun süre kalırsa da bilincini yitirecek ve boğulacak.

Buzu yeniden tutup kendini ikinci kez yukarı çekmeye çalışıyor. Beline kadar suya gömülmüş halde bir an hareketsiz bir acıyla sallanıyor ama sonra iki eli de kayıyor ve sırtüstü düşüp suları şapırdatıyor. Ağzına ve burun deliklerine deniz suyu doluyor, tükürmeye, öksürmeye başlıyor, tekmeler savurarak suyun üstünde kalıyor. Sırılısıklam giysileri birden kurşun gibi ağırlaşarak onu dibe çekiyor. Karnı ve kasığı soğuktan zonklamaya başladı bile, ayaklarıyla bacakları da uyuşuyor. Cavendish hangi cehennemde, diye düşünüyor. Cavendish onun düştüğünü görmüş olmalı. İmdat, diye haykırıyor, yeniden haykırıyor ama gelen giden yok. Tek başına. İpi tutabilir ama diğer ucundaki derilerin ağırlığını taşıyamayacağını biliyor. Kendi kuvvetini kullanarak sudan çıkmalı.

Buzun kenarını üçüncü kez yakalıyor, iki bacağını daha kuvvetli çırparak kendini yukarı çekmeye çalışıyor. Önce sağ dirseğini yüzeye yaslıyor, sonra sol avcunu. Dirseğini zemine iyice yaslayıp olağanüstü bir çabayla kendini zorla yukarı çekiyor, önce çenesi ve boynu, sonra göğsünün üst bölümü buz kütlelerinin kenarından yükseliyor. Sol elini var gücüyle bastırarak dirseğini dayanak olarak kullanıyor ve birkaç santim yükseliyor. Kısa bir an için dengelerin kendi lehine değiştiğine, başarmak üzere olduğuna inanıyor ama bunu düşündüğü anda tutunduğu buzla yana doğru hareketleniyor, dirseği kayıyor ve çenesini sertçe buzun keskin kenarına çarpıyor. Bir an için beyaz ve sıkıntılı gökyüzüne bakıyor ve sonra, sersemlemiş bir halde ve çaresizce karanlık suya ve boşluğa doğru kayıyor.

Brownlee rüyasında eski bir ayakkabıdan kan içtiğini görüyor. İçtiği kan O'Neill'e ait ama O'Neill soğuktan ve deniz suyu içmekten öldü. Ayakkabıyı elden ele dolaştırıyorlar ve her adam titreyerek kandan bir yudum alıyor. Ilık kan dudaklarını ve dişlerini şarap gibi boyuyor. Ne oluyor ulan, diye düşünüyor Brownlee, ne oluyor? İnsan bir saat daha, bir dakika daha yaşamak zorundadır. Yapacak başka ne var? Ambar da yüzen ekmek fiçileri var, bunu biliyor, bira fiçileri de var ama kimsenin onlara ulaşacak gücü ya da becerisi yok. Daha fazla zamanları olsa belki ama ambar karanlıkta cehenneme benziyor. Ambar üç buçuk metre yüksekliğinde suyla dolu ve on beş dakika içinde azgın dalgaların arasında geminin sancak omuzluğundan başka bir şey görünmez oldu. O'Neill öldü ama kanı hâlâ sıcak. Sonuncu adam ayakkabının astarını yalıyor, parmaklarını ayakkabının burnuna sokup ovuşturuyor. Şaşırtıcı bir renk. Dünyadaki diğer her şey gri, siyah ya da kahverengi; kan hariç. Tanrı'nın lütfu, diye düşünüyor Brownlee. Yüksek sesle söylüyor bunu: "*Tanrı'nın lütfu bu.*" Adamlar ona bakıyorlar. Brownlee cerraha dönüp talimat veriyor. O'Neill'in kanını boğazında ve midesinde hissediyor, içinde yayılan kan onu canlandırıyor. Cerrah hepsinden kan alıyor, kendinden de. Bazı adamlar kendi kanlarını unla karıştırıp macun haline getiriyorlar, diğerleri kanı ayaşlar gibi ayakkabıdan içiyorlar. Günah değil bu, diyor ken-

di kendine, artık günah diye bir şey yok, yalnızca kan var, kan, su ve buz; sadece hayat ve ölüm ve ikisinin arasındaki gri-yeşil alanlar. Ölmeyeceğini söylüyor kendi kendine, şimdi ölmeyecek, asla ölmeyecek. Susadığında kendi kanını içecek; acıktığında kendi etini yiyecek. Yiyip içmekten devleşecek, genişleyip boş gökyüzünü dolduracak.

Black onu bulduğunda, Sumner bir cesede benziyor. Bedeni iki buz kütesinin arasındaki dar çatlağa sıkışmış; başı ve omuzları hariç bütün bedeni suyun altında. Doğal olmayan koyu bir maviye dönen dudakları hariç, yüzü kemik gibi beyaz. Nefes alıyor mu acaba? Black kontrol etmek için eğiliyor ama anlayamıyor; rüzgâr uğuldayarak esiyor ve çevrelerindeki buzlar gıcırdayarak kımıldıyor. Cerrah donmuş, kaskatı görünüyor. Fok derilerini taşımak için kullandığı ipi alan Black, Sumner'ın göğsüne bağlıyor. Onu yarıktan tek başına çekip kurtarabileceğinden emin değil ama yine de deniyor. Çatlaktan kurtarıp çıkarmak için önce yanlamasına çekiyor, sonra topuklarını kara gömüp bütün gücüyle yukarı doğru asılıyor. Sumner'ın katı ve hareketsiz bedeni sanki deniz onu istemediğine karar vermiş gibi şaşırtıcı bir kolaylıkla yükseliyor. İpi bırakan Black ileri atılıp Sumner'ın paltosunun sırtırlıklam apoletlerine asılıyor ve bedenini buzun yüzeyine çıkarıyor. Sırtüstü yatırıp iki kez tokatlıyor. Sumner tepki vermiyor. Black daha sert vuruyor. O zaman Sumner'ın gözkapaklarından biri titreyerek aralanıyor.

“Tanrım, hayattasın” diyor Black.

Tüfeğiyle iki kez havaya ateş ediyor. On dakika sonra Otto, arama ekibinden iki adamla birlikte geliyor. Dört kişi kollarından ve bacaklarından tutup yüklendikleri Sumner'ı ellerinden geldiğince hızlı bir şekilde gemiye taşıyorlar. Islak

giysileri Arktik havada donup kaskatı olduğundan, onu taşımak bir insanı taşımaktan ziyade ağır bir mobilyayı buz üzerinde taşımaya benziyor. Gemiye ulaştıkları zaman Sumner'ı palangayla yukarı çıkartıp güverteye yatırıyorlar. Brownlee başını eğip ona bakıyor.

“Zavallı kancık, nefes alıyor mu bari?” diyor.

Black evet anlamında başını eğiyor. Brownlee hayretle başını iki yana sallıyor.

Onu güverte kapağından zabıt salonuna taşıyıp donmuş giysilerini makasla kesiyorlar. Sobaya kömür ekleyen Black, aşçıya su kaynatmasını söylüyor. Buz gibi tenini kaz yağıyla ovuyorlar, onu sıcak havlulara sarıyorlar. Ne konuşuyor ne kımıldıyor Sumner; hâlâ yaşıyor ama baygın. Black onun yanında bekliyor, diğerleri arada bir gelip Sumner'a bakıyor ya da tavsiyeler veriyorlar. Gece yarısına doğru gözlerini kırptırarak aralıyor, ona konyak içiriyorlar ama koyu kahverengi renkli kanla birlikte kusuyor içkiyi. Kimse geceyi atlatacağını düşünmüyor. Şafak vakti hâlâ nefes aldığını görünce onu zabıt salonundan kendi kamarasına taşıyorlar.

Kendine geldiği zaman, Sumner bir an için yeniden Hindistan'da olduğunu, Delhi'ye bakan tepedeki rutubetli çadırında yattığını sanıyor ve *Volunteer*'in omurgasına çarpan buz parçalarının sesini tabyalarla gözcüler arasında gidip gelen mühimmatın gürültüsüne benzetiyor. Bir an için başına korkunç ve geri alınamaz bir şey gelmemiş, sanki inanılmaz bir şekilde ikinci bir şansa kavuşmuş gibi hissediyor. Gözlerini yumuyor ve yeniden uyuyakalıyor. Bir saat sonra onları yeniden açtığında, yatağının yanında ayakta duran ve ona bakan Black'i görüyor.

“Konuşabiliyor musun?” diye soruyor Black.

Sumner bir an ona bakıyor, sonra başını sallıyor. Doğru-lup oturmasına yardım eden Black, bir çay fincanındaki et suyunu yavaşça Sumner'a içiriyor. Et suyunun tadı ve sıcak-

lığı çok yoğun geliyor Sumner'a. İki kaşık içtikten sonra ağzını kapatıyor ve sıvının çenesine, oradan da göğsüne akmasına izin veriyor.

“Her koşulda ölmüş olmalıydın” diyor Black ona. “Tam üç saat boyunca buz gibi lanet suda kaldın. Normal bir insan öyle bir durumda hayatta kalamazdı.”

Sumner'ın burnunun ucu ve yanaklarının üst kısımları soğuk ısırması yüzünden siyaha kesmiş. Buzu, soğuğu veya korkunç yeşil suyu anımsamıyor ama olanlardan önce başını kaldırıp yukarı baktığını, gökyüzünün milyarlarca kar tanesiyle kaplanmış olduğunu hatırlıyor.

“Afyon” diyor.

Umutla Black'e bakıyor.

“Bir şey mi söylemeye çalışıyorsun?” diye soruyor Black, başını ona doğru eğerek.

“Afyon” diyor Sumner yeniden, “ağrılarım için.”

Black başını sallayıp ilaç dolabına gidiyor. Afyonu romla karıştırıp Sumner'ın içmesine yardım ediyor. Karışım Sumner'ın boğazını yakıyor ve bir an kusacağını sanıyor ama kusmamayı başarıyor. Konuşmaya çalışmak onu bitkin düşürdüğünden, (Hindistan'da olmadığına göre) nerede ve kim olduğunu sormuyor. Titremeye, ağlamaya başlıyor. Onu yeniden yatağına yatıran Black üzerine kaba yünden bir battaniye örtüyor.

O akşam zabıt salonunda yemek sırasında Black cerrahın iyileşmeye başladığını ilan ediyor.

“Çok iyi” diyor Brownlee, “ama bundan sonra altıncı filikayı göndermiyorum. Ölüp vicdanıma yük olacak bir piç daha istemiyorum.”

“Bir talihsizlikti, hepsi bu” diyor Cavendish soğuk bir sesle. “Kar fırtınası vardı, buzda kaymak hepimizin başına gelebilirdi.”

“Bana sorarsanız ucuz atlattı” diyor Drax. “Şerefsizin ezil-

mesi veya boğulması gerekirdi. O soğuk suda on dakika kaldıktan sonra insanın kanı pıhtılaşır, kalbi durur ama cerrah bir şekilde hâlâ yaşıyor işte. Herif kutsanmış olmalı.”

“Kutsanmış mı?” diyor Black.

“Kutsanmış veya değil” diyor Brownlee. “Altıncı filika buza inmeyecek diyorum. Biz gemiciler balık avlarken cerrah kamarasında güven içinde Homeros’unu okuyacak, çüküyle oynayacak veya artık orada ne halt ediyorsa onu yapacak.”

Cavendish gözlerini deviriyor:

“Bazı götler için hayat kolay” diyor.

Brownlee öfkeyle bakıyor ona.

“Cerrahın bu gemide bir işi var Cavendish, senin de öyle. Kahrolası konu kapanmıştır.”

Geceyarısı nöbetçi değişirken Drax ve Cavendish buluşuyorlar. Zıpkıncıyı bir kenara çeken Cavendish konuşmadan önce çevresine bakınıyor.

“Yine de ölebilir, biliyorsun” diyor. “Nasıl görüldüğünü fark ettin mi?”

“İşini bitirmesi zor bir kancığa benziyor bence” diyor Drax.

“Göt herifin derisi kalın, o kesin.”

“Şansın varken mermiyi sıkmalıydın kafasına.”

Başını sallayan Cavendish, Shetland’lılardan birinin yanlarından geçip gitmesini bekliyor.

“O iş olmazdı” diyor. “Brownlee herife bayılıyor, Black de öyle.”

Drax piposunu yakarken uzaklara bakıyor. Üstlerindeki gökyüzü göz kırpan yıldızlarla capcanlı; geminin arması ve güvertesi mavi-siyah parlayan buz katmanıyla kaplanmış.

“O yüzük ne kadar eder sence?” diyor Cavendish. “Yirmi Gine frangı eder bence, hatta belki yirmi beş.”

Başını sallayan Drax sanki cevap vermeye değmez bir soru sorulmuş gibi burnunu çekiyor.

“Yüzük senin değil” diyor.

“Sumner’ın da değil. Hangi kancığın elindeyse ona aittir bence.”

Yeniden Cavendish’e doğru dönen Drax onaylayarak başını sallıyor.

“Evet, doğru dedin” diyor.

Yeni doğmuş bir bebek gibi zayıf Sumner, karanlık kamerasında, kalın ayı postlarının ve battaniyelerin altında kundaklanmış gibi ateş içinde yatıyor, uyuyor, uyanıyor, yeniden uyuyor. Gemi sisin ve çiseleyen yağmurun altında, yelkenlerini şişiren kuvvetli rüzgârla çevresini saran yarım metre kalınlığındaki buzı aşarak kuzeybatıya doğru ilerlerken, tayfalar kavelalar ve tokmaklarla güvertedeki ve küpeştedeki buzı temizliyorlar. Sumner’ın afyonlu zihni demirlendiği yerden kurtuluyor, yalnızca otuz santim kalınlığındaki ahşabın diğer tarafında ezici dalgalarıyla çırpınan, korkutucu ve tarif edilemez bir şekilde hayat dolu yeşil Arktik suları gibi akışkan düşlerin içinde geriye ve yana doğru süzülüyor. Her an her yerde olabilir ama hızla bir mıknaatısa doğru çekilen demir gibi hep aynı yere dönüyor düşünceleri.

Raketbol kortunun ilerisindeki büyük sarı bina, kulakları sağır eden gürültüsü ve mezbahayı andıran et ve dışkı kokusuyla bir cehennem manzarasını andırıyor. Saatte otuz veya daha fazla sayıda sedye üçer dörder binaya getiriliyor, ölümler ve yaralılar taşınıyor. Genç erkeklerin ezilmiş ve parçalanmış cesetleri zehir kokan bir müştemilat binasına atılıyor. Yaralılar çırpınıyor, ölmek üzere olanlar haykırıyor. Kesilen uzuvlar metal varillere atılırken tıngırdıyor. Bir fabrika veya hızarhane gibi kesintisiz bir gürültüyle kemikleri kesiyor çelik testereler. Akan kanlarla ıslanmış, yapış yapış zemin, havanın engellenemez harareti, gök gürültüsü gibi top atışları ve hiç durmadan, ayırım yapmadan her yere, her şeye; gözle-

re, kulaklara, ağızlara, açık yaralara konan karasinek bulutları. Her şeyi kaplayan inanılmaz pislik, ulumalar ve yakarışlar, kan ve dışkı, sonu gelmez, ebedi acı.

Bütün sabah delerek, keserek, dikiş atarak aralıksız çalışan Sumner sonunda kloroform yüzünden sersemliyor, çevresinde devam eden kasaplık, midesini bulandırıyor. Durum bildiği, hayal ettiği her şeyden daha kötü. Saatler önce tepede böbürlenip gülüştüğünü gördüğü adamlar paramparça önüne konuyor. Görevini yerine getirmesi gerektiğini, gayretle çalışması gerektiğini hatırlatıyor kendi kendine. Şu an mümkün olan tek şey bu, yapacak başka bir şey yok. Diğer asistan cerrahlar, –Wilkie ve O’Dowd– da onun gibi ter içinde, dirseklerine kadar kana gömülmüş çalışıyorlar. Bir ameliyat biter bitmez yenisi başlıyor. Hastane hademesi Price gelen sedyeleri kontrol ediyor, ölenleri müştemilata gönderiyor ve yaralıları sıraya sokuyor. Baş cerrah Corbyn hangi uzuvların hemen kesilmesi gerektiğine, hangilerinin kurtarılabilceğine karar veriyor. Coldstream Muhafızları’yla birlikte bir elinde tüfek bir elinde neşter, İnkerman Muharebesi’ndeydi; on saat içinde iki bin kişi öldü. Corbyn’in bıyıklarında bile kan damlaları var. Kokuyu almamak için ararot çiğniyor. Bu bir şey değil, diyor diğerlerine; lanet bir küçük parti bu. Misket tüfeğinin açtığı yaraları kesiyor, dikiyor, kapatıyorlar. Terliyorlar, küfrediyorlar, sıcak hava yüzünden kusacak gibi hissediyorlar. Yaralılar sürekli su isteyip haykırıyor ama susuzluklarını giderecek kadar su yok. Susuzlukları edebe aykırı, ihtiyaçları katlanılmaz ama Sumner bunlara tahammül etmek zorunda, yapabildiği sürece çalışmaya mecbur. Öfkeye, tiksine, korkmaya zamanı yok; işin kendisinden başka hiçbir şeye ayıracak zamanı veya enerjisi kalmadı.

Akşamüstü, saat üç-dört sularında muharebe yavaşlıyor ve getirilen yaralıların sayısı önce azalıyor, sonra tamamen kesiliyor. Söylentilere göre İngiliz birlikleri Lahore Kapısı

yakınında büyük bir alkol deposuna rastlamışlar ve bayılana kadar içmişler. Nedeni ne olursa olsun ilerleme şimdilik duruyor; Corbyn ile asistanları saatlerdir ilk kez çalışmaya ara verebiliyorlar. Yiyecek dolu sepetler ve damacanalarda dolusu su getiriliyor, yaralılarından bazıları tepedeki alay hastanelerine geri taşınıyor. Üzerindeki kanları yıkayan, bir tabak ekmek ve soğuk et yiyen Sumner çarpay denen yataklardan birine uzanıp uyuyakalıyor. Şiddetli bir tartışma sesiyle uyanıyor. Sahra hastanesinin kapısında kucağında yaralı bir çocuk taşıyan türbanlı bir adam var; yardım istiyor, O'Dowd ve Wilkie bağırıp çağırarak onu kovmaya çalışıyorlar.

“Çıkar onu buradan” diyor Wilkie, “yoksa kafasına bir mermi sıkacağım.”

Odanın köşesindeki süvari kılıcını alan O'Dowd, gösterişli bir tavırla kınından çıkarıyor. Adam yerinden kımıldamıyor bile. Corbyn gelip O'Dowd'a sakinleşmesini söylüyor. Çocuğu kısaca muayene ettikten sonra başını iki yana sallıyor.

“Yarası çok ağır” diyor. “Kemik parçalanmış. Fazla yaşamaz.”

“Kesebilirsin” diye ısrar ediyor adam.

“Oğlun tek bacaklı mı kalsın istiyorsun?” diye soruyor Wilkie. Adam cevap vermiyor. Corbyn yeniden başını sallıyor.

“Sana yardım edemeyiz” diyor. “Bu hastane askerler için.”

“İngiliz askerleri” diyor Wilkie.

Adam yerinden kımıldamıyor. Çocuğun parçalanmış bacağından, yeni silinen yere kanlar damlıyor. Karasinek bulutları hâlâ başlarının çevresine dönüyor, yaralı askerlerden biri arada bir inliyor veya yardım çağırıyor.

“İşiniz yok” diyor adam, çevresine bakınarak. “Zamanınız var.”

“Sana yardım edemeyiz” diyor Corbyn yeniden. “Gitmelisin.”

“Hint askeri değilim ben, sepoy değilim” diyor adam. “Benim adım Hamit. Uşağım ben. Tefeci Faruk için çalışıyorum.”

“Neden hâlâ şehirdesin? Neden saldırı başlamadan önce diğerleriyle birlikte kaçmadın?”

“Efendimin evini ve içindekileri korumak zorundaydım.”

O’Dowd başını iki yana sallayıp gülüyor.

“Utanmaz yalancı” diyor. “Bu şehirde kalan herkes hain ve asılmayı hak ediyor.”

“Peki ya çocuk?” diye soruyor Sumner.

Diğerleri dönüp ona bakıyorlar.

“Çocuk savaş zayıatı” diyor Corbyn. “Düşmanların çocuklarına yardım etme emri gelmedi bize.”

“Ben düşmanınız değilim” diyor adam.

“Öyle dersin tabii.”

Adam umutla Sumner’a dönüyor. Doğrulup oturan Sumner piposunu yakıyor. Çocuğun kanı damla damla yere akıyor.

“Sana hazinenin yerini gösteririm” diyor adam. “Bana yardım edersen sana hazine gösteririm.”

“Ne hazinesi?” diye soruyor Wilkie. “Kaç para?”

“İki bin” diyor adam. “Altın ve mücevherler. Bakın.”

Çocuğu dikkatle demir masalardan birine yatırıp tuniğinin altından oğlak derisinden küçük bir kese çıkarıyor. Keseyi Corbyn’e uzatıyor, Corbyn alıp açıyor. Keseyi eğip içindeki paraları avcuna döküyor, bir an bakıp sonra parmağıyla paraları itekliyor, sonra Wilkie’ye veriyor.

“Daha bir sürü var bunlardan” diyor adam. “Bir sürü.”

“Nerede bu hazine?” diye soruyor Corbyn. “Ne kadar uzakta?”

“Uzak değil. Çok yakın. Size şimdi gösterebilirim.”

Wilkie paraları O’Dowd’a veriyor, O’Dowd da Sumner’a uzatıyor. Madeni paralar sıcak ve sanki hafif yağlı. Kenarları tırtıklı madeni paraların üstünde zarif kurdeleleri andıran Arapça yazılar var.

“Ona gerçekten inanmıyorsun değil mi?” diyor Wilkie.

“Böyle kaç tane daha para var?” diye soruyor Corbyn. “Yüz? İki yüz?”

“Söyledim size, iki bin tane” diyor adam. “Efendim ünlü bir tefecidir. O kaçmadan önce kendim gömdüm bu paraları.”

Corbyn çocuğun yanına gidip bacağındaki kanlı sargıyı açıyor. Eğilip bakıyor, açık yarayı kokluyor.

“Kalçadan kesebiliriz bacağını” diyor. “Ama büyük olasılıkla ölecek zaten.”

“Şimdi yapar mısın?”

“Şimdi değil. Hazineyle döndüğün zaman.”

Adam mutsuz görünüyor, başını sallıyor, sonra eğilip çocuğa bir şeyler fısıldıyor.

“Siz üçünüz onunla gidin” diyor Corbyn, “Price’ı da alın. Silahlanın ve hoşunuza gitmeyen bir şey görürseniz piçi vurup hemen geri dönün. Ben çocukla burada kalırım.”

Bir an kimse yerinden kımıldamıyor. Corbyn dik dik hepsini süzüyor.

“Eşit olarak dördümüz arasında pay edilecek, herkes payından Price’a onda bir verecek” diyor. “Ganimet memurları bilmedikleri şeyi sorun etmezler.”

Sahra hastanesinden çıkıp Keşmir Kapısı’nın dumanı tüten yıkıntıları arasından şehre giriyorlar. Yıkılan duvarlardan kalan tuğla tepelerini güçlkle tırmanıyor, leşle beslenen köpeklerin koklayıp kemirdiği cesetlerin yanından geçiyorlar. Yukarıda, paçavra kanatlı akbabalar şikâyet eden sesler çıkararak dönüyor, havan topları vızıldayarak düşüyor. Havada barut ve kavrulmuş et kokusu var, uzaktan misket tüfeklerinin gümbürtüsü geliyor. Kırık mobilyalarla, bağırsakları fırlamış hayvanlarla, terk edilmiş silahlarla tıklı harap sokaklardan geçiyorlar. Sumner her barikatın ve mazgalın arkasında çömeliş ateş etmeye hazırlanan bir sepoy olduğunu hayal ediyor. Çok büyük bir risk aldıklarını, hazine- nin bir yalan olduğunu düşünüyor ama Corbyn gibi bir ada-

mı reddetmenin aptallık olacağını da biliyor. Britanya ordusu nüfuz üzerine kurulmuştur; yükselmek istiyorsa kimi tanıdığına dikkat etmesi gerekiyor. Corbyn'in Askeri Sağlık Kurulu'nda arkadaşları var, kayınbiraderi de bir hastane müfettişi. Corbyn kibirli ve sıkıcı biri ama bu ortak sır, bu yasadışı vurgun üzerinden onunla bağlantı kurmak Sumner için fena olmaz. Hatta 61. Piyade Birliği'nden kurtulup daha saygın bir alaya geçmesinin yolu bile olabilir bu. Ama ganimetin gerçek olması koşuluyla tabii.

Köşeyi dönünce bir top mevzii ve bir grup sarhoş piyade çıkıyor karşılarına. İçlerinden biri akordeon çalıyor, bir diğeri pantolonunu indirmiş tahta bir kovaya işiyor, çevrede boş konyak şişeleri var.

“Kim o?” diye sesleniyor askerlerden biri.

“Cerrahlar” diyor Wilkie. “Aranızda tedaviye ihtiyacı olan var mı?”

Askerler birbirlerine bakıp gülüyorlar.

“Şuradaki Cottleslow'un koca kafasının muayene edilmesi lazım” diyor biri.

“Komutanlarınız nerede?”

Aynı asker ayağa kalkıyor, gözlerini kısıp sendeleyerek onlara doğru yürüyor. Yarım metre kadar ötede durup yere tükürüyor. Paçavraya dönen üniformasında kan ve silah kuru-mu lekeleri var. Kusmuk, sidik ve bira kokuyor.

“Öldüler” diyor. “Hepsi öldü.”

Yavaşça başını sallayan Wilkie top mevziinin arkasına, boş sokağa bakıyor.

“Düşman nerede?” diye soruyor. “Yakında mı?”

“Ah, yeterince yakındalar” diyor asker. “Şu tarafa bakarsan sana bir öpücük bile yollarlar belki.”

Diğer askerler yine gülüşüyor. Onları duymazdan gelen Wilkie ne yapacaklarını konuşmak için arkadaşlarının yanına dönüyor.

“Rezalet bu” diyor. “Bu adamlar vazifeye ihanet suçundan asılmalı.”

“Bu kadar ilerleyebiliriz” diyor O’Dowd. “Artık daha fazla ilerleyemeyiz.”

“Çok yaklaştık” diyor Hamit. “İki dakika kaldı.”

“Çok tehlikeli” diyor O’Dowd.

Wilkie çenesini ovuşturup tükürüyor.

“Price’ı göndeririz” diyor. “Önden gidip bize rapor versin. Güvenli görünüyorsa peşinden gideriz.”

Hepsi Price’a dönüyorlar.

“Onda birlik pay için gitmem” diyor.

“İki katına çıkarsak?” diyor Wilkie. Diğer iki cerraha bakıyor, onlar da başlarını sallayıp onaylıyorlar.

Çömelmiş oturan Price yavaşça kalkıyor, tüfeğini omzuna atıp Hamit’in yanına gidiyor.

“Yolu göster” diyor.

Diğerleri oldukları yerde oturup bekliyorlar. Sarhoş askerler onları görmezden geliyor. Sumner piposunu yakıyor.

“Bu Price” diyor O’Dowd, “küçük, paragöz bir pislik.”

“Öldürülürse bir şeyler uydurmamız gerekecek” diyor Wilkie. “Corbyn pek mutlu olmayacak.”

“Corbyn” diyor O’Dowd. “Hep şu kahrolası Corbyn!”

“Kardeşi miydi, kayınbiraderi mi?” diye soruyor Sumner. “Hep unutuyorum.”

O’Dowd omuz silkip başını iki yana sallıyor.

“Kayınbiraderi” diyor Wilkie. “Sör Barnabas Gordon. Edinburgh’da kimya seminerine gitmiştim.”

“Corbyn’dan sana fayda gelmez” diyor O’Dowd, Sumner’a, “gelir sanma sakın. Eski bir Muhafız Birliği üyesi, karısı da bir barones.”

“Bu olaydan sonra bize minnettar olacak ama” diyor Sumner.

“Corbyn gibi bir adam kimseye minnettarlık duymaz. Ga-

nimet gerçekten varsa kendi payımızı alırız ama hepsi bu, inan bana.”

Sumner başını sallıyor ve bir an bu konuyu düşünüyor.

“Onu denedin mi yoksa?”

Wilkie gülümsüyor ama O’Dowd bir şey söylemiyor.

Price on dakika kadar sonra geri geliyor, evi bulduklarını, yolun güvenli görüldüğünü söylüyor.

“Hazineyi gördün mü peki?” diye soruyor O’Dowd ona.

“Evin iç avlusuna gömülü olduğunu söylüyor. Bana yerini gösterdi, kazmaya başlamasını söyledim.”

Karmaşık ve dar sokaklarda Price’ın peşinden ilerliyorlar, sonra iki yanında yağmalanmış dükkânların ve kepenkleri indirilmiş sessiz evlerin sıralandığı geniş bir caddeye ulaşıyorlar. Etrafta kimse yok ama Sumner bu binalardan bazılarında insanlar olduğundan emin; sıcak karanlıkta çömelmiş bekleyen dehşet içinde aileler, yaralarını yalayan ve sessizce hazırlanan cihatçılarla gaziler. Yakınlarda bir yerden motorlu bir aracın sesi geliyor, daha uzaktan da top sesleri. Güneş alçalmaya başladı ama ısı sabit ve acımasız. Yolun karşısına geçiyorlar, dumanı tüten kemik, paçavra ve kırık mobilya yığınları arasında ilerliyorlar; birkaç yüz metre daha gittikten sonra Price açık bir kapının önünde durup başını sallıyor.

Küçük ve kare şeklindeki avlunun beyaz badanalı duvarları is ve kurum kaplı, duvar alçısının döküldüğü yerlerde tuğlalar görünüyor. Her duvarda iki tane kemerli geçit var, kemerlerin üstündeki eski ve ahşap bir balkon avluyu dönüyor. Hamit avlunun ortasına çömelmiş oturuyor. Yassı döşeme taşlarından birini kaldırıp kenara çekmiş, altındaki gevşek toprağı elleriyle kazıyor.

“Yardım edin lütfen” diyor, “çabuk olmalıyız.”

Onun yanına diz çöken Price elleriyle toprağı kazmaya başlıyor.

“Bir kutu var” diyor bir an sonra. “Bakın, şurada.”

Diğerleri çukurun başına toplanıyorlar. Price ve Hamit kutuyu topraktan çıkarınca, O'Dowd tüfeğinin kabzasıyla bir vuruşta açıyor kapağını. Kutunun içinde dört veya beş tane gri renkli kumaş torba var.

Torbalardan birini alan Wilkie açıp içine bakıyor, gülmeye başlıyor. "İsa aşkına" diyor.

"Hazine mi?" diye soruyor Price.

Wilkie torbayı gösterince O'Dowd gülümsüyor, sonra gülererek Wilkie'nin sırtına vuruyor.

Diğer üç torbayı kutudan çıkaran Price açıp tek tek içlerine bakıyor. İkisi demir para dolu, üçüncüsünde bilezikler, yüzükler ve mücevherler var.

"Kahretsin be!" diye fısıldıyor Price, kendi kendine.

"Şu cicileri göreyim bakayım" diyor Wilkie. Price en küçük torbayı ona uzatınca Wilkie içindekileri tozlu döşeme taşlarına döküyor. Dizleri üstüne çöken üç asistan cerrah, misket oynayan okul çocukları gibi pırıltılı yığının başına toplanıyor.

"Taşların hepsini alır, altını eritiriz" diyor O'Dowd. "En basit yöntem bu."

"Geri dönmeliyiz" diyor Hamit yeniden. "Oğlum için."

Hazineden gözlerini alamayan adamlar onu duymuyorlar bile. Sumner eğilip yüzüklerden birini alıyor.

"Bunlar ne taşı?" diye soruyor. "Elmas mı?" Hamit'e doğru dönüyor. "Bunlar elmas mı?" diye soruyor, yüzüğü ona göstererek. "Bu gerçek mi?"

Hamit cevap vermiyor.

"Çocuğu düşünüyor" diyor O'Dowd.

"Çocuk öldü" diyor Wilkie, başını kaldırmadan. "Çocuk baştan beri ölüydü."

Sumner, hâlâ ses çıkarmayan Hamit'e bakıyor. Adamın gözleri korkudan büyümüş.

"Neyin var?" diye soruyor Sumner.

Sorunun cevabı fazla karmaşıkkmış, açıklama yapma zamanı geçmiş ve fark etseler de etmeseler de daha karanlık ve ciddi sonuçları olabilecek bir döneme girmişler gibi başını sallıyor Hamit.

“Gitmeliyiz” diyor, “lütfen.”

Price’ı kolundan yakalayıp sokağa doğru sürüklemeye çalışıyor. Kolunu çekip ondan kurtaran Price yumruğunu havaya kaldırıyor.

“Hareketlerine dikkat et” diyor.

Geri çekilen Hamit kollarını başının üstüne kaldırıp avuçlarını öne doğru çeviriyor; hem sessizce itiraz ediyor, hem de teslim oluyor, diye düşünüyor Sumner. Ama kime teslim oluyor?

Yukarıdaki balkondan bir misket tüfeğinin şakırtısı geliyor ve Price’ın başının arkası kan ve kemik parçaları saçarak patlıyor. Topukları üzerinde dönen Wilkie tüfeğini kaldırıp yukarı doğru mermi yağıdırıyor ama tüfeği boşa sıkıyor ve önce boynundan, sonra göğsünün üst kısmından iki kez vuruluyor. Tuzaga düştüler; bina sepoylarla dolu. Sumner’ı kolundan yakalayan O’Dowd onu evin güvenli karanlığına sürüklüyor. Wilkie dışarıdaki döşeme taşlarının üstünde kıvranıyor; delinen boynundan kıpkırmızı kanlar fişkırıyor. Sumner çizmesinin ucuyla sokak kapısını açınca karşılık olarak kapının çerçevesine bir mermi saplanıyor. Pusuculardan biri köhne balkondan aşağı atlayıp haykırarak onlara doğru koşuyor. O’Dowd ona ateş ediyor ama ıskalıyor. Sepoyun kılıcı O’Dowd’ın karnına saplanıyor, kırmızı ucu kan damlatarak sırtından çıkıyor. Öksürmeye başlayan O’Dowd’ın ağzından kan geliyor, hayretle başına gelenlere bakıyor. Kılıcı daha derine saplamak için iten sepoyun yüzünde ısrarlı ve tutkulu bir ifade var. Simsiyah gözleri ardına kadar açılmış, kahverengi teni terden parlıyor. Adamın yarım metre uzağında duran Sumner tüfeğini kaldırıp ateşliyor. Adamın yüzü bir anda yok oluyor ve yerinde et, kıkırdak, parçalanmış dişler ve

dil dolu kanlı bir girinti beliriyor. Tüfeğini yere atan Sumner ön kapıyı tekmeleyerek açıyor. Sokağa çıkarken baldırına bir kurşun isabet ediyor, başka bir mermi başının hemen yanına, duvara saplanıyor. Sumner sendeliyor, homurdanıyor, bir an geriye doğru tökezliyor ama sonra dengesini bulup aksak adımlarla güvenliğe doğru koşmaya başlıyor. Başının üstünden vızıldayarak bir mermi geçiyor. Sol botuna dolan sıcak ve cıvık kanı hissediyor. Arkasından bir çığlık geliyor. Sokak parçalanmış duvar taşları, kırık çömlek parçaları, çuval bezi, kemik ve toz dolu. Sokağın iki yanındaki dükkânlar ve büfelerin rafları boş, delik deşik tenteleri çürüyor. Caddeden ayrılan Sumner yan sokaklar ve dar geçitlerin çılgın labirentine dalıyor.

Sıvalı yüksek duvarlar çatlaklar ve yağ lekeleriyle kaplı. Havada lağım kokusu var, karasinekler sürüler halinde uçuşuyor. Topallayarak koşan Sumner can acısından durmak zorunda kalana dek ne yöne gittiğini bilmeden ilerliyor. Bir kapı ağzında çömelip botunu çıkarıyor. Yarası temiz sayılır ama incikkemiği kırılmış. Kanamayı durdurmak için gömleğinin eteğinden yırttığı pazen şeritle yarasını elinden geldiğince sıkı bağlıyor. Sıcak bir bulantı ve baygınlık dalgası geçiyor içinden. Gözlerini sıkı sıkı kapatıyor, yeniden açtığında kararmakta olan gökyüzünde rüzgârla savrulan bitki sporlarını andıran siyah bir güvercin sürüsünün döndüğünü görüyor. Ay yükselmiş bile; dört bir yandan ağır silahların aralıksız duyulan kasvetli gürültüsü geliyor. Wilkie ile O'Dowd'ı düşününce titremeye başlıyor. Derin bir nefes alıyor, kendini toplaması gerektiğini, yoksa onlar gibi ölüp gideceğini düşünüyor. Şehir yarın kesin düşecek, diyor kendi kendine; Britanya askerleri ayıldıklarında ilerlemeye devam edecekler. Sıkı durup hayatta kalmayı başarırsa onu bulacaklar ve eve götürecekler.

Ayağa kalkıyor, çevresine bakınıp saklanacak bir yer arı-

yor. Karşı kaldırımdaki kapılardan birinin aralık olduğunu görüyor. Topallayarak aralık kapıya giderken ayağından kanlar damlıyor. Kapının arkasındaki odada tozlu bir şilte ve duvar kenarına itilmiş kırık dökük bir divan var. Bir köşede sırlanmamış, toprak bir su çömleği var ama içi boş, az ötede bir çaydanlık ve çay fincanları yerde dağılmış halde. Odanın yüksekteki tek penceresi ara sokağa bakıyor, içerisi çok az ışık alıyor. Kapının karşısında kalan duvarda perdeyle gizlenmiş kemerli geçit, tavan penceresi ve küçük bir kuzinesi olan daha küçük bir odaya açılıyor. Ahşap bir dolap da var ama içi boş. Oda bayat yemek yağı, kül ve odun isi kokuyor. Bir köşede pis bir battaniyeye sarınmış yatan küçük bir çocuk var.

Bir an çocuğa bakan Sumner ölü mü, canlı mı olduğunu anlamaya çalışıyor. Odanın loş ışığında çocuğun nefes almadığını seçemiyor. Zorlukla eğilip çocuğun yanına dokunuyor. Dokunduğu yerde kırmızı bir parmak izi kalıyor. Çocuk kımıldıyor, bir sineği kovmak ister gibi elini yüzünün önünden geçiriyor ve uyanıyor. Sumner'ı görünce şaşırarak haykırıyor. Sumner onu susturuyor. Çocuk haykırmayı bırakıyor ama hâlâ korkmuş ve kuşkulu görünüyor. Bakışlarını çocuktan ayırmadan yavaşça geriye doğru bir adım atan Sumner dikkatle toz kaplı zemine oturuyor.

“Su lazım bana” diyor. “Bak, yaralandım.” Kanlı bacağına gösteriyor. “Bak.”

Demir para almak için ceketinin cebine uzanınca yüzüğün hâlâ üzerinde olduğunu fark ediyor. Onu cebine attığını anımsamıyor ama orada işte. Yüzüğü çocuğa gösterip almasını işaret ediyor.

“Su içmem lazım” diyor yeniden. “*Pani.*”

Çocuk hiç kımıldamadan yüzüğe bakıyor. On-on bir yaşlarında, ince yüzlü, göğsü çıplak, ayakkabısız, üzerinde kirli bir *dhoti* ve kumaş bir yelek var.

“*Pani*” diye tekrar ediyor Sumner’ın söylediği sözcüğü.

“Evet” diye başını sallıyor Sumner. “*Pani*, ama burada olduğumu kimseye söyleme. Yarın, Britanya askerleri geldiğinde sana yardım edeceğim. Güvende olmanı sağlayacağım.”

Bir an duraksadıktan sonra, çocuk ona bir keçinin melemesini andıran uzun, anlamsız, uyumsuz hecelerle Hintçe karşılık veriyor. Bir çocuk neden böyle bir yerde tek başına uyuyor ki, diye merak ediyor Sumner. Savaş alanına dönen bir şehirde, boş bir odada? Bütün ailesi ölmüş mü? Onu koruyacak kimse kalmamış mı? Yirmi yıl önce, annesiyle babası Castlebar’daki tifo hastanesine götürüldükten sonra boş kulübede, karanlıkta tek başına yattığını hatırlıyor. Annesi yakında öneceklerine söz vermişti, iki elini sıkı sıkı tutup ciddi bir tavırla yemin etmişti ama dönmediler. Kayıp çocuğu hatırlayan cerrah William Harper olmuştu ve ertesi gün eve geldiğinde oğlanın hâlâ annesiyle babasının bıraktıkları yerde yattığını görmüştü. Harper’ın üzerinde yeşil tüvit takımı vardı o gün; domuz derisi çizmeleri yolda çamurlanmış ve ıslanmıştı. Kirli ot döşeginde yatan çocuğu kucağına alıp dışarı taşımıştı. Sumner yün ve deri kokusunu, cerrahın düzenli nefeslerinin nemli sıcaklığını ve yeni icat edilmiş bir dua gibi alçak sesle, sakince savurduğu küfürleri bugün bile hatırlıyor.

“Britanya askerleri geldiği zaman seni koruyacağım” diyor çocuğa yeniden. “Benimle güvende olursun. Anlıyor musun?”

Çocuk bir süre daha ona baktıktan sonra başını sallayıp odadan çıkıyor. Yüzüğü yeniden cebine koyan Sumner başını duvara yaslayıp beklemeye başlıyor. Yarası yanıyor, çevresi fena halde şişti. Bacağı acıyla zonkluyor, susuzluğu dayanılmaz halde. Çocuğun ona ihanet edip etmeyeceğini merak ediyor, az sonra katiliyle mi karşılaşacak acaba? Şu haliyle onu öldürmek çok kolay olur; kendini savunacak bir silahı yok, silahı olsa bile mücadele edecek gücü kalmadı.

Çocuk bir testi suyla dönüyor. Suyun yarısını içen Sumner

kalanını yarasını yıkamak için kullanıyor. Ayak bileğinin hemen üstünde, incikkemiği tuhaf bir açıyla yana kayıyor. Ayağı işe yaramaz bir et ve kemik yığını gibi sallanıyor. Sahra hastanesindeki korkunç manzaralara kıyasla onunki hafif bir yara sayılır ama bacağının halini gördükçe içi korkuyla doluyor yine de. Kuzineye gidiyor ve yanına yığılmış yakacak odunların arasından iki uzun tahta seçiyor. Tunik cebinden çıkardığı çakısıyla tahtaları yontmaya ve düzeltmeye başlıyor. Çocuk ifadesiz bir yüzle onu seyrediyor. Tahtaları bacağının iki yanına yerleştiren Sumner, çocuğun sarınıp uyuduğu battaniyeyi işaret ediyor. Çocuk battaniyeyi getirince battaniyeyi yırtarak şerit şerit bölüyor. Çocuk ne kımıldıyor ne konuşuyor. Öne eğilen Sumner tahta çubukları kirli battaniye parçalarıyla bağlamaya başlıyor. Sıkı olmalı, diyor kendi kendine, ama çok da sıkı olmamalı.

Çok geçmeden nefes nefese, ter içinde kalıyor. Boğazından kusmuğun ekşi tadı yükseliyor. Terden gözleri yanıyor, parmakları da titriyor. Battanieden yırttığı ikinci şeridi bacağının altına sokup uçlarını yukarıda birleştiriyor. Düğüm atmaya çalışıyor ama canı çok yanıyor. Vazgeçiyor, bir an duraksıyor, sonra yeniden deniyor ve yeniden başarısız oluyor. Sessiz bir çığlıkla ağzını açıyor, bir hırıltı çıkararak sırtüstü yere devriliyor. Gözlerini kapıyor, nefesinin yatışmasını bekliyor. Kalp atışları, uzakta bir yerde tekrar tekrar çarpılarak kapatılan ağır bir kapının sesini andırıyor. Bekliyor ve şiddetli acı, sonunda midesini bulandıran bir sızıya dönüşüyor. Yan dönüp çocuğa bakıyor.

“Bana yardım etmelisin” diyor.

Çocuk karşılık vermiyor. Dudaklarına ve kaşlarına konan küçük karasinekleri kovmaya bile çalışmıyor. Sumner bacağını işaret ediyor.

“Benim için bağla” diye talimat veriyor. “Sıkı olsun ama çok da sıkı değil.”

Çocuk ayağa kalkıyor, yaraya bakıyor ve Hintçe bir şeyler söylüyor.

“Sıkı olsun ama çok da sıkı olmasın” diyor Sumner yeniden.

Diz çöken çocuk bandajın ucunu tutup düğüm atmaya başlıyor. Kırık kemik uçları birbirine sürtüyor. Sumner acıyla haykırıyor. Çocuk duruyor ama Sumner sabırsızlıkla devam etmesini işaret ediyor. Yeniden, yeniden düğüm atıyor. Sabitleme işlemi bitince çocuk evin arkasındaki kuyuya gidiyor, testiye yeniden doldurup getiriyor. Suyu içen Sumner uyuyakalıyor. Uyandığında çocuk yanında yatıyor. Islak talaş kokuyor ve bir köpekten daha büyük değil. Ağır ağır nefes alıyor. Neredeyse ışıksız odada, yerde yatan bedeni kapkara bir lekeden ibaret. Sumner yaralı bacağını kımıldatmadan uzanıyor ve elinden geldiğince nazik bir tavırla çocuğa dokunuyor. Neresine dokunduğundan emin değil. Kürekkemiği mi? Baldırı mı? Ne uyanıyor ne kımıldıyor çocuk.

“İyi bir veletsin sen” diye fısıldıyor Sumner çocuğa. “İyi huylu bir küçük adamsın, öylesin.”

Şafağın ilk ışıklarıyla birlikte, yaylım ateşi devam ediyor. Patlamalar başlangıçta uzaktan geliyor ama toplar menzili ni buldukça ve Britanya birlikleri şehirde sokak sokak ilerlemeye başladıkça sesler yaklaşıp yükseliyor. Oda sallanmaya başlıyor, tavanda yeni bir çatlak oluşuyor. Başlarının üstünden geçen top güllerinin öfkeli vızıltısını, yıkılan duvarların boğuk ve kalın seslerle yıkılışını duyuyorlar.

“Sabırlı olacağız” diyor Sumner çocuğa. “Sabırlı olacağız ve burada bekleyeceğiz.”

Çocuk başını sallayıp kaşınıyor. Bulduğu bir ağaç kabuğu parçasını çiğniyor, turp yaprağını andıran bir şeyler yiyor. Piposunu yakan Sumner, Tommy Atkins’in⁴ eve bir top güllesi isabet etmeden veya kaçan Hint askerleri içeri dolmadan gelmesi için sessizce dua ediyor. Bir süre sonra ateş-

4. 1900’lerde Britanya erleri için kullanılan isim. (ç.n.)

lenen tüfeklerin gümbürtüsünü duyuyorlar, arkasından insan sesleri geliyor. Dışarıda birisi küfürler ederek emir yağıdırıyor. Başlarının üstünden ayak sesleri ve çarpılan kapıların gürültüsü geliyor. Sumner birden kendini sıkıştırılmış ve ortada kalmış hissederek dehşete düşüyor; çömelip saklanmak geliyor içinden. Çocuk beklentiyle ona bakıyor. Kuzineye tutunarak ayağa kalkıyor Sumner. Bacağındaki acı şiddetli ama dayanılmaz değil. Çocuğa yaslanıyor, birlikte sendeleyerek kapıdan çıkıyorlar. Bir top atışının gümbürtüsü duyuluyor, çığlıklar geliyor. Çocuk Sumner'a iyice soku-luyor. Sumner kapıyı aralayıp dışarı bakıyor. Bir Hint aske-rinin duvara yaslanıp kalmış cesedini görüyor, sokağın so-nunda Britanya üniformalı birini görür gibi oluyor. Havada keskin bir barut kokusu ve sarı tozlar var, savaşın paniği ve vahşeti hissediliyor.

“Çabuk” diyor çocuğa, “bizi geride bırakmadan onlara ye-tişelim.”

Ateş seslerinin ve çığlıkların peşinden dar sokakta ilerli-yorlar ama sesler giderek uzaklaşıyor. Savaş hattı ilerliyor. Caddeye ulaştıklarında yıkılmış duvar kalıntılarından ve sa-ğa sola saçılmış kanlı cesetlerden başka bir şey görmüyorlar. Bir kapı aralığından bir elinde tabanca, diğer elinde ganimet çuvalıyla bir Britanya askeri çıkıyor. Sumner ona seslenip yardım istiyor. Asker hızla dönüp onlara bakıyor. Bakışları vahşi, bir zamanlar kırmızı olan üniforması ter ve tozla le-kelenmiş. Çocuğu görünce bir an kasılıyor, sonra tabancasını kaldırıp ateş ediyor. Göğsüne isabet eden mermi çocuğu ye-re deviriyor. Sumner yere çöküp, elini nabız gibi atan yaraya bastırıyor. Çocuğun göğüs kemiğini parçalayan mermi kalbi-ni delip geçmiş. Solgun dudaklarının arasından kanlı köpük-ler fışkırıyor, gözleri devriliyor ve bir dakika içinde ölüyor.

Asker tükürüyor, bedeni seğiriyor ve tabancasını yeniden dolduruyor. Sumner'a bakıp gülümsüyor.

“Çok iyi nişancıyımdır” diyor. “Hep öyleydim.”

“Kahrolası bir dangalakısın” diye karşılık veriyor Sumner. Asker gülerek başını sallıyor.

“Kıymetli hayatını ben kurtardım” diyor. “Bir de öyle düşün.”

Bir sedye getiriliyor, Sumner’ı kaldırıp sedyeye yatırıyorlar. Yıkıntıya dönen şehrin sokaklarından geçirip raketbol sahasının arkasındaki sahra hastanesine götürüyorlar onu. Sayısız yaralının arasında başta kimse onu tanımıyor ama Corbyn onu görüyor ve Sumner’ı hemen üst kata götürüp tek başına bir odaya yerleştiriyorlar.

Yiyecek, su ve bir doz afyon veriyorlar; bir asistan hekim gelip kırık bacağını yeniden sabitleyerek sarıyor. Bir uyuyor bir uyanıyor Sumner. Aralıksız top atışlarını ve alt kattaki yaralılarından gelen haykırıışları duyabiliyor. Hava karardıktan sonra Corbyn onu görmeye geliyor. Elinde bir gaz lambası var, ince uzun bir puro içiyor. El sıkışıyorlar. Corbyn özenle hazırlanmış ama beklenmedik bir şekilde ters giden bir deneyi inceler gibi üzgün ve şaşkın bir ifadeyle Sumner’ı süzüyor.

“Diğerleri öldü mü?” diye soruyor.

Sumner başını sallıyor.

“Gafil avlandık” diyor.

“Hayatta kaldığınız için şanslısınız o zaman.” Battaniyeyi kaldırıp Sumner’ın bacağına şöyle bir bakıyor.

“Yara temiz, kırık da çok kötü değil. Bir süre baston kullanmak zorunda kalabilirim ama hepsi bu.”

Corbyn başını sallıyor ve gülümsüyor. Sumner beklentiyle ona bakıyor. Birazdan, diye düşünüyor, bana bir teklifte bulunacak, çektiğim acılar için uygun bir ödöl vermek isteyecek.

“Benim de ölmüş olduğumu sanmışsınızdır” diyor Sumner, “kimse geri dönmeyince.”

“Gerçekten öyle” diyor Corbyn, “genel tahmin bu yöndeydi.”

Bir an duraksayıp ekliyor: “Yanıldığımız için memnunum tabii.”

“Hazine gerçektir ama eve gizlenmiş bekleyen Hintli askerler vardı.”

“Tuzığa düşmüşsünüz demek ki. Feci bir hata yapmışsınız.”

“Tuzak değildi” diyor Sumner, “bir kazaydı. Orada olduklarını kimse bilemezdi.”

“Bir cerrahın görev yerini bırakması ciddi bir durum.”

Corbyn’ın bakışları sertleşiyor, Sumner’ı dikkatle izliyor şimdi. Sumner konuşmak için ağzını açıyor ama sonra kendini tutuyor.

“Ne demek istediğimi anlıyorsunuzdur” diyor Corbyn. “Güvende olduğunuza memnunum tabii ama şu an durum pek iç açıcı değil. Büyük ihtimalle suçlayacaklar sizi.”

“Suçlayacaklar mı?” Sumner’ın aklı karışıyor, yokluğunda Corbyn’in daha büyük bir plan yapmış olabileceğini düşünüyor. İkisinin de faydasına olacak daha farklı bir strateji geliştirdiğini sanıyor.

“Koşullar kaçınılmaz kılıyor bunu” diye devam ediyor Corbyn. “Saldırının kritik bir anıydı. Öyle bir zamanda üç cerrahı kaybetmek...” Kaşlarını kaldırıyor, kahverengi-gri renkli uzun bir duman sütunu üflüyor karanlığa, yavaşça.

Sumner göğsünün aniden sıkıştığını hissediyor, oda beklenmedik bir şekilde çevresinde dönmeye başlamış gibi kafası karışıyor.

“Bir suçlama söz konusu olacaksa” diyor, “yardımaınıza güvenebilirim sanıyorum, Bay Corbyn.”

Corbyn kaşlarını çatıp ilgisiz bir tavırla başını iki yana sallıyor.

“Size nasıl yardımcı olabilirim, bilmiyorum” diyor alçak sesle. “Durum apaçık ortada sonuçta.”

“Dün olanları anlatabilirsiniz” diyor Sumner. “Olanların ayrıntılarını mesela. Çocuğu ve diğer olanları.”

Gaz lambasını bir sehpayaya bırakan Corbyn yatağın ayakucunda bir ileri bir geri yürüyor şimdi. Cevap vermeden önce

açık pencereye gidiyor, orada bir süre durup geç kalan bir akşam yemeği konuğunu bekler gibi dışarı bakıyor.

“General küçük ayrıntılarla ilgilenmeyecektir” diyor sonunda. “Size burada ihtiyaç varken hazine peşinde hastaneden ayrıldınız. Üç adam öldü ve siz de ağır yaralı döndünüz. Yokluğunuzda, yaralı silah arkadaşlarınız –ki bazıları subaydı– tedavi göremeden acı içinde beklemek zorunda kaldılar. Korkarım generalin bilmek istediği ya da anlaması gereken yalnızca bu.”

“Dilimi tutmamı bekliyorsunuz yani? Cezamı çekmemi? Büyük ihtimalle ordudan atarlar beni.”

“Kötü bir durumu daha da kötü hale getirmemenizi tavsiye ediyorum, hepsi bu. Benim adımları bu işe karıştırmak sizin için iyi olmaz. Bundan emin olabilirsiniz.”

Bir sessizlik oluyor, iki adam bir süre karşılıklı bakışıyorlar. Corbyn’in ifadesi sert ama aynı zamanda sakin ve kendinden emin. Her zamanki askeri resmiyetinin altında, refahtan ve rahatlıktan kaynaklanan engin ve pervasız bir özgüven yatıyor; dünyanın şekillendirilebilir olduğunu düşünüyor, karşısındaki adamın arzularına boyun eğceğini biliyor.

Sumner’ın başı ağrımaya başlıyor. İçinde kabaran öfke ve vicdan azabının ekşi tadı geliyor ağzına.

“Çektiğim sıkıntılar için bana önerebileceğiniz hiçbir şey yok mu yani?”

“Size tavsiye veriyorum ya; kendi eylemlerinizin talihsiz sonuçlarını kabullenmelisiniz. Şanssızdınız, kabul ediyorum ama diğerleri öldüğü halde hayattasınız, belki de bunu düşünüp biraz minnet duymalısınız.”

“Hazine hâlâ bende” diyor Sumner ona.

Corbyn yüzünü buruşturup başını iki yana sallıyor.

“Hayır, yalan söylüyorsunuz. Sizi getirdiklerinde üzerinizde hiçbir şey yoktu.”

“Kontrol ettiniz demek” diyor Sumner açıkça, “bu şekilde davranmaya karar vermeden önce yani.”

Corbyn'in çenesi geriliyor, konuşmanın başından beri ilk kez bozum olmuş görünüyor.

“Beni kışkırtmaya çalışma. Durumuna faydası olmaz.”

“Durumum falan yok benim. Siz de benim kadar iyi biliyorsunuz bunu. Generalin karşısına çıkarsam kariyerim bitmiş demektir.”

Corbyn omuz silkiyor.

“Bu akşam alay hastanesine götürüleceksin ve yarın ya da öbür gün resmi suçlama yapılacak. Duruşmada yeniden görüşürüz.”

“Bana bunu neden yapıyorsun?” diye soruyor Sumner. “Amacın nedir?”

“Amacım mı?”

“Beni mahvediyorsun. Peki neden?”

Corbyn başını sallıyor, hafifçe gülümsüyor.

“Keltlerin azizliği çekici bulan melankolik bir yanı vardır, bunu anlıyorum. Ama siz bir aziz değilsiniz Bay Sumner. Ben yalnızca görevimi yapıyorum; siz de görevinizi yapsanız iyi edersiniz.”

Böyle dedikten sonra başını şöyle bir sallayıp veda ediyor ve kapıya doğru yürüyor. Onun gidişini seyreden Sumner, ahşap merdivenlerden inen botlarının tıkırtısını ve yeni bir emir verdiği zaman sesli uyaklarla dolu hızlı konuşmasındaki İngilizliği işitiyor. Yattığı yerde içinde bulunduğu duruma yavaş yavaş ayan cerrah, karakterinin belirleyici unsurlarının –hevesinin, inancının, inatçılığının, umutsuz ve tarifsiz gururunun– yavaş yavaş uzaklaşmaya başladığını hissediyor. William Harper öldüğünde –sahip olduğu her şey satılmış, ipoteklenmiş ya da alkol için harcanmış olduğundan– ona hiçbir şey bırakmadığında bile sebat etmiş, kararlılığını yitirmemişti. Artık derslerinin ve Belfast’taki odasının ücretini karşılayamıyordu ama orduda yükselebileceğini biliyordu. Çok daha yavaş ve zorlu bir süreç olacaktı, far-

kındaydı ama imkânsız olmadığından da emindi. Yapabileceğine, bir şekilde *başaracağına* inanıyordu. Ama şimdi, uzun süredir koruduğu direnç ve azim rezervleri bir hamlede tüketilmişti. Çabalamakla, inatla, sabırla, kurnazlıkla geçen onca yıl... Mümkün müydü bu? Mümkünse ne anlama geliyordu? Corbyn'in ona yaptıklarını düşününce öfkenin sıcak şokuyla sarsıldı. Bu duyguya karşılık olarak, onun kadar kuvvetli ama daha kapsamlı ve şiddetli bir duygu, güçlenerek sonunda sahile ulaşan uzun, gri bir dalga gibi kapladı içini; utançın ürpertici seline kapıldı.

Jan Mayen Adası'ndan Farewell Burnu'na yolculuk üç hafta sürüyor. Açık gökyüzü masmavi ama kesintili ve değişken rüzgâr iyi günlerde güneyden güçlü ve sert eserken diğer günlerde şiddetleniyor ve zayıflıyor, bazen tamamen kesiliyor. Gemiciler halat takımlarını elden geçirmekle, zıpkın halatlarını birbirine eklemekle, kargılar ve zıpkınların bakımıyla ilgileniyor. Fok avı iyi geçtiğinden moraller yüksek. Brownlee adamların iyimserliğini hissediyor, bu yıl şansın onlardan yana olduğuna, iyi bir sezon geçireceklerine inanıyorlar. Hull'da kulağına gelen hoşnutsuz homurtular kesildi; hâlâ sinir bozucu bir piç olsa da Cavendish bile işini iyi yaptığını kanıtladı, üçüncü zabıt Black'in hırsı ve yaşından daha dirayetli oluşu takdire değer. Geçirdiği ölümcül kazadan sonra, cerrah hızla iyileşti. Rengi ve enerjisi yerine geldi, iştahı da açıldı. Yanakları ve burnunun ucundaki soğuk ısırtığı yaraları hâlâ geçmedi ama çoğu gün egzersiz yapmak için güvertede dolaşıyor ya da günlüğüne bir şeyler çiziktiriyor. Campbell ve gemisi *Hastings* ileride bir boğazda, Disko Adası açıklarında onları bekliyor ama iki gemi doğru an gelene kadar karşılaşmayacak veya iletişim kurmaya çalışmayacak. Sigortacılar son zamanlarda hiçbir komplo belirtisini kaçırmıyorlar ve *Volunteer* gibi değeriyle orantısız bir şekilde sigortalanmış bir gemi zaten kuşku uyandırıyor. Son yolculuğu olacak bu. Kaptanlık kariyerinin böyle sonlanmasını istemezdi ama bir kömür mavnasında beş yıl daha Middlesbro-

ugh ve Cleethorpes arasında homurdanarak ahmak gibi mekik dokumaktan daha iyi böylesi. *Percival*'in son yolculuğundan sonra hayatta kalanların hiçbiri yeniden denize açılmadı; akıllarını kaçıranlar, uzuvlarını kaybedenler, korkudan titreyenler oldu ve yalnızca Brownlee başarabildi yeniden yelken açmayı. Devam etmek isteyecek kadar inatçı veya aptal olan yalnızca oydu. İnsan geriye değil, ileriye bakmalıdır, Baxter'ın ona ısrarla verdiği tavsiye bu. Önemli olan, *bundan sonra* neler olacağı. Kuşkusuz Baxter ciğeri beş para etmez bir puşt ve tam bir şarlatan ama bu tavsiyesi küçük ama sağlam bir hakikat içeriyor yine de.

Burun ve çevresindeki buzdağları her zamanki gibi tehlikeli. Çarpışmaktan kaçınmak için *Volunteer*'in gabya yelkenlerini açıp yüz mil kadar batıya, sonra Davis Boğazı'nın ortasından kuzey-kuzeydoğuya ilerlemesi gerekiyor. Sumner, hava çok soğuk olmadığında oturduğu ön güvertede kuşları izliyor; çulluklar, kar tavukları, dalıcı martılar, dalgıçkuşları, deniz-kırlangıçları, pufla kazları. Ne zaman bir kuş görse dümen-ciye tahmini boylamı sorup defterine not ediyor. Kuş yakındaysa ve tüfeği elindeyse bazen ateş ediyor ama genellikle ıskalıyor. Sürekli ıskalaması tayfayı eğlendiriyor. Sumner'ın doğa tarihine pek ilgisi yok; yolculuk sona erdiğinde defteri bir kenara atacak ve bir daha açıp bakmayacak. Kuşları yalnızca vakit geçirmek için, meşgul ve normal görünmek için izliyor.

Bazen, ateş edecek veya defterine kaydedecek kuşlar olmadığında Alman zıpkıncı Otto'yla sohbet ediyor. Seçtiği mesleğe rağmen tefekkürü seven bir adam Otto; derin düşünmeyi seven, mistik bir yanı var. Buzda kaybolduğu saatler boyunca Sumner'ın ruhunun bedeninden ayrılıp başka, daha yüksek âlemlerde dolaşmış olabileceğini düşünüyor.

“Üstat Swedenborg ruhlar âlemini tarif eder” diye açıklı-

yor, “ölenlerin ruhlarının kurtulanlar ve lanetlenenler olarak ayrılmadan önce toplandığı, kayalar ve dağlarla çevrili geniş, yeşil bir vadi.”

Sumner onu düş kırıklığına uğratmak istemiyor ama hatırladığı tek şey acı ve korku, sonra da uzun, karanlık, nahos bir hiçlik.

“Öyle güzel bir yer varsa bile ben görmedim” diyor.

“Belki de doğrudan cennete yükseldin. Bu da mümkün. Cennet ışıktan yapılmıştır. Binalar, parklar, insanlar, her şey ilahi ışıktandır cennette. Her yerde gökkuşakları vardır. Sayısız gökkuşağı.”

“Bunu da mı Swedenborg söylüyor?”

Otto başını sallıyor.

“Orada ölülerle buluşur, konuşursun. Belki annenle babanı görmüşsündür. Onları gördüğünü hatırlıyor musun?”

Sumner başını iki yana sallıyor ama Otto yılmıyor.

“Cennette tıpkı bu hayatta göründükleri gibi görünecekler” diyor, “ama bedenleri et ve kandan değil, ışıktan olacak.”

“Işık nasıl bedene dönüşebilir?”

“Aslında hepimiz ışıktan yapıldık, ölümsüz cevherimiz ışıktır. Fakat gerçek ancak etten ve kemikten kurtulduğumuzda parlar.”

“O zaman tarif ettiğin şey bir beden değil” diyor Sumner, “bir ruh.”

“Her şeyin biçimi vardır. Ölenlerin bedenleri, cennette ruhlarının biçimini alır.”

Sumner yeniden başını iki yana sallıyor. Dağ gibi, geniş göğüslü bir Töton olan Otto’nun kalın, etli bir yüzü ve domuz baldırı gibi kocaman yumrukları var. Bir zıpkını homurtu bile çıkarmadan kırk beş metre öteye atabiliyor. Böyle ince düşünceleri savunduğunu duymak tuhaf geliyor Sumner’a.

“Neden böyle şeylere inanıyorsun?” diye soruyor. “Sana ne faydası var?”

“Gözlerimizle gördüğümüz dünya gerçeğin tamamı değil. Rüyalar ve vizyonlar da cisimler kadar gerçek. Hayal edebildiklerimiz veya düşündüklerimiz de dokunduğumuz ve kokladığımız şeyler kadar sahici. Düşüncelerimiz Tanrı’dan değilse nereden geliyor?”

“Deneyimlerimizden” diyor Sumner, “duyduklarımızdan, gördüklerimizden, okuduklarımızdan, bize anlatılanlardan.”

Otto başını iki yana sallıyor:

“Bu doğru olsaydı büyümek de, gelişmek de mümkün olmazdı. Dünya durgun ve hareketsiz bir yer olurdu. Hayatlarımızı geriye doğru bakarak yaşamak zorunda kalmakla lanetlenirdik.”

Sumner uzaktaki buzdağlarının ve buzlaların tırtıklı kenarlarına, solgun renkli açık gökyüzüne, denizin karanlık ve sabırsız sularına bakıyor. Kendine geldikten sonra bir hafta hemen hiç kıınılmadan ve konuşmadan kamarasında yatı. Bedeni bir taslak gibiydi, silinip yeniden yapması mümkün olan bir eskizdi sanki; onu yoğuran ve yeniden biçimlendiren elleri andıran acı ve boşluk hissi ruhunu ezip genişletiyordu.

“Suda ölmedim ben” diyor. “Ölseym bir şekilde yenilenmiş olurum ama yeni olan hiçbir şey yok içimde.”

Disko Adası’na yaklaşırken gemi bir buzlaya takılıyor. En yakındaki buz kütesinin tabanına buz çapalarını tutturup bocurgatlara gerdikleri kalın halatlarla gemiyi ilerletmeye çalışıyorlar. Irgat manivelalarının başında ikişer adam bekliyor ama buna rağmen ağır ilerleyen, yorucu bir iş bu. On metre ilerlemek için bütün sabah uğraşıyorlar ve akşam yemeğinden sonra Brownlee gönülsüzce bu işten vazgeçip rüzgârın yön değiştirmesini ve yeni bir açıklık oluşmasını beklemeye karar veriyor.

Drax ile Cavendish yanlarına kazma alıp buzdaki çapaları çıkarmak için gemiden iniyorlar. Ilık ve bulutsuz bir gün. Hiç kaybolmayan kutup güneşinin donuk ve hırçın ısısı sanki bir fırından geliyor. Artık ona bağışıklık kazanmış olan iki zıpkıncı palamar halatlarını çözüyor, çevresindeki ıslak buzu, kazmalarıyla parçaladıkları çapaları tekmeleyerek saplandıkları buzdan kurtarıyorlar. Çapaları omzuna atan Cavendish ıslıkla “Londonderry Air”in melodisini çalmaya başlıyor. Onu duymazdan gelen Drax sağ elini gözlerine siper edip çevresine bakındıktan sonra kara yönünü işaret ediyor. Cavendish ıslık çalmayı bırakıyor.

“Nedir o?”

“Ayı” diyor Drax. “Yandaki buzlanın üstünde.”

Ellerini gözlerine siper eden Cavendish daha iyi görmek için çömeliyor.

“Bir filika alayım” diyor. “Bir de tüfek.”

Balina filikalarından birini buza indiriyorlar, Drax, Cavendish ve iki gemici filikayı buzların üzerinden suya çekiyorlar. Dört yüz metre genişliğindeki tümsekli buzlaya yöneliyorlar. Ayı buz kütesinin kuzey ucunda havayı ısırır gibi ağzını açıp kapatıyor, fokların kokusunu arıyor.

Küçük teleskopuyla bakan Cavendish annesinin peşinden giden yavru ayıyı görüyor.

“Yavrusu var” diyor. “Bak.”

Teleskopu Drax’a uzatıyor.

“O bebek canlıyken yirmi pound eder” diyor. “Annenin de derisini yüzebiliriz.”

Dört adam bir süre ayıların ederini konuştuktan sonra anlaşıyorlar, yavaşça buza doğru ilerliyorlar. Buza elli metre kala kürek çekmeyi bırakıp filikayı sabitliyorlar. Dizlerini pruvaya yaslayan Cavendish ateş etmeye hazırlanıyor.

“Dolabımdaki bir Gine frangı onu gözünden vuracağımı söylüyor” diyor. “İddiaya girmek isteyen var mı?”

“Dolabında bir Gine frangı varsa benim de kamışım değil, deliğim var” diye karşılık veriyor adamlardan biri.

Cavendish kıs kıs gülüyor.

“Haydi bakalım” diyor. *“Haydi bakalım.”*

“Kalbinden vur” diyor Drax.

“Madem öyle istiyorsun” diye başını sallıyor Cavendish, “işte başlıyoruz.”

Kaşlarını çatıp nişan alıyor ve ateş ediyor. Kurşun, ayının sağrısına isabet ediyor. Kanlar fışkırıyor, hayvan kükrüyor.

“Siktir” diyor Cavendish, tüfeğini kuşkuyla süzerek. “Nişangâh ayarı bozulmuş bunun.”

Ayı şimdi kürekkemiklerini sallayarak çılgınca kendi etrafında dönüyor, uluyor ve kendini hayali bir düşmana karşı savunur gibi havayı ısırıyor.

“Yeniden ateş et” diyor Drax, “kaçmadan vur onu.”

Cavendish’in silahını yeniden doldurmasına fırsat kalmadan görüyor onları ayı. Kaçmak yerine bir an duruyor, sanki ne yapacağını düşünüyor ve sonra buzun kenarından denize atlayıp gözden kayboluyor. Yavrusu peşinden gidiyor.

Adamlar kürek çekiyor, suyun yüzeyini gözlüyor, ayların görünmesini bekliyorlar. Cavendish ateş etmeye hazır bekliyor, Drax’ın elinde yavruyu yakalamak için kullanacağı bir kement var.

“Buzun altına girmiş olabilir” diyor Cavendish. “Bol bol çatlak ve delik var.”

Drax başını sallıyor.

“Ben bebeyi istiyorum asıl” diyor. “O yavru rahat yirmi pound eder. Hayvanat bahçesinde çalışan bir tanıdığım var.”

Suyun üzerinde ağır ağır daireler çiziyorlar. Rüzgâr kesilince hava duruluyor. Drax homurdanıp tükürüyor. Cavendish ıslık çalmak istiyor ama kendini tutuyor. Çevrede hiçbir kımiltı yok, her yer sessiz. Filikanın kışının bir metre uzağında, dişi ayının başı kadim bir denizaltı tanrısının solgun

prototipi gibi karanlık suların içinden yükseliyor. Filikadaki-
ler bağrışıyor, haykırıyor, koşuşturuyor, küfürler savuruyor-
lar; sonra Cavendish nişan alıp yeniden ateş ediyor. Kürekçi-
lerden birinin kulağının dibinden vızıldayarak geçen kurşun,
ayının göğsüne isabet ediyor. Hayvan uluyarak sudan fırlı-
yor. Ağaç kökü kadar geniş ve pürüzlü dev pençesini filikanın
küpeştesine indiriyor, ahşabı parçalayarak sandalın dengesi-
ni alt üst ediyor. Burnu havaya kalkan filika alabora olacak
gibi görünüyor. Cavendish öne doğru devrilip tüfeğini düşü-
rüyor, kürekçilerden biri suya yuvarlanıyor.

Cavendish'i kenara iten Drax filikanın yan tarafında-
ki raftan yirmi santim genişliğindeki balina mahmuzların-
dan birini kapıyor. Filikayla uğraşmaktan vazgeçen ayı su-
da çırpınan kürekçiye doğru atılıyor. Adamın dirseğini dişle-
riyle yakalıyor, kalın boynunu şöyle bir sallayıp sağ kolunu
tek hamlede koparıyor. Sallanan filikada ayağa kalkan Drax
mahmuzu havaya kaldırıp keskin ağzını var gücüyle ayının
sırtına indiriyor. Bir an direnç hissediyor, arkasından mah-
muzun çentikli çelik ağzı ayının omurgasını parçalayarak
kaçınılmaz ve telafi edilemez bir şekilde hayvanın sırtına gö-
mülüyor. Mahmuzu çekip çıkaran Drax yeniden, yeniden in-
direrek her darbede daha derine sokuyor. Üçüncü vuruşta
ayının kalbini deliyor, yüzeye fırlayan morumsu kan lekesi
Hint mürekkebi gibi hayvanın parçalanmış beyaz kürküne
yayılıyor. Havada pis bir katliam ve dışkı kokusu var. Drax
yaptığı işten keyif alıyor, heyecanlanıyor, bir zanaatkârın
gururuyla doluyor içi. Ölümün bir tür üretim, bir tür inşa
olduğuna inanıyor. Bir şeyi başka bir şeye dönüştürdüğünü
düşünüyor.

Kolu kopan kürekçi bir süre haykırdıktan sonra acıdan
bayılıyor ve suya gömülmeye başlıyor. Kopan kolunun kan-
lı kalıntıları hâlâ ölü ayının dişleri arasından sarkıyor. Fili-
ka kancasını alan Cavendish adamı çekerek filikaya çıkarı-

yor. Balina halatından kestikleri parçayla omuzuna turnike yapıyorlar.

“İşin içine böyle edilir işte” diyor Cavendish.

“Yavru hâlâ elimizde” diyor Drax, işaret ederek. “Tam yirmi pound işte şurada.”

Ayı yavrusu inleyerek annesinin cesedinin yanında yüzüyor, burnuyla onun ölü bedenini dürtüklüyor.

“Bir adam kahrolası kolunu kaybetti ulan” diyor Cavendish.

Drax, önceden hazırladığı kemendi ayı yavrusunun başından geçirip sıkıştırıyor. Dişi ayının çenesine açtıkları deliğe bir ip geçiriyorlar, ipin diğer ucunu filika babasına bağlıyorlar. Yavaş yavaş, zorlukla gemiye doğru ilerliyorlar ve kürekçi gemiye ulaşmadan kan kaybından ölüyor.

“Böyle şeyler olduğunu duymuştum” diyor Cavendish, “ama şimdiye dek şahit olmamıştım hiç.”

“Doğru dürüst ateş edebilsen hâlâ hayatta olurdu” diyor Drax.

“Ona iki mermi sapladım ama adamın kolunu rahatça koparacak gücü buldu yine de. Nasıl bir ayı bu, söyler misin?”

“Ayı gibi bir ayı” diyor Drax.

Cavendish başını sallayıp burnunu çekiyor.

“Ayı gibi bir ayı kahrolası!” diye tekrarlıyor, sanki bu düşünce daha önce aklına gelmemiş gibi.

Volunteer’e döndükleri zaman ölü ayıyı palangaya takıp sudan çıkarıyorlar, güvertenin üzerinde havada asılı kalana kadar kaldırıyorlar; sallanan, hırpalanmış ve cansız ayının ağzından kanlar akıyor. Hâlâ suda olan, annesinden ayrılan yavru öfkeleniyor, gözlerini faltaşı gibi açıp bir o yana bir bu yana yüzüyor, filika kancasını ısırp halat tasmaını çekiştiriyor. Balina filikasında ayağa kalkan Drax boş bir balina yağı fiçisi istiyor ve Cavendish’in yardımıyla ayı yavrusunu çekiştirip kürekle iterek fiçiyi sokuyor. Diğerleri aşağıya attık-

ları ağı ve içinde çığlıklar atıp debelenen ayı yavrusu olan fiçıyı güverteye çekiyorlar. Dik duran fiçidan çıkmaya çalışan yavruyu bir fiçi tahtasıyla yeniden içeri itip duran Drax'ı kış güvertesinden seyreden Brownlee sonunda sesleniyor:

“Anneyi güverteye indirin” diyor. “Başka türlü susmaz bu hayvan.”

Kanlı bir kürk yığını halinde güverteye yatırılan dişi ayı, hayal etmesi güç bir şölen masasının devasa orta süsüne benziyor. Brownlee fiçıyı bir tekmede devirince hemen dışarı çıkan yavrunun pençeleri ahşap güverteyi çiziyor. Bir an paniğe kapılıp şaşkınlıkla kendi çevresinde dönüyor (adamlar gülerek kaçışıyor, gemi armasına tırmanıyorlar) ama sonra annesinin cesedini görüp hızla yanına koşuyor. Burnuyla böğrünü dürtüklüyor ve çaresizce karışmış, kanlı tüylerini yalamaya başlıyor. Brownlee onu seyrediyor. Yavru inliyor, kokluyor ve sonra sırtını annesinin böğrüne yaslayıp cesedinin yanına kıvrılıyor.

“Bu yavru yirmi pound eder” diyor Drax. “Hayvanat bahçesinde bir tanıdığım var.”

Brownlee ona bakıyor.

“Demirci sana bir ızgara yaparsa onu fiçıda tutabilirsin” diyor. “Büyük ihtimalle biz eve dönmeden ölecektir ama ölmezse aldığın her kuruş ölen adamın ailesine gidecek.”

Drax bir an itiraz etmeye hazırlanır gibi Brownlee'ye bakıyor, sonra başını sallayıp arkasını dönüyor.

Yelken bezinden kefenine konan ölü kürekçi sevimsiz ve kısa bir törenle alabandadan suya atıldıktan sonra, Cavendish bir balta ve balina bıçağıyla dişi ayının derisini yüzüyor. Ağzı ızgarayla kapatılan fiçıya konan ayı yavrusu titreyerek izlerken, Cavendish kesiyor, saplıyor ve deriyi etten ayırıyor.

“Ayı eti yenir mi?” diye soruyor Sumner ona.

Cavendish başını iki yana sallıyor.

“Ayı etinin tadı çok kötüdür, ciğeri de zehirlidir. Ayının işe yarar tek yeri postudur.”

“Süs için mi?”

“Zengin bir herifin oturma odası için. Drax filika mahmuzu o kadar şevkli kullanmasa daha iyi fiyat alırdık ama o kesik tamir edilebilir sanırım.”

“Yavru ayı yaşarsa hayvanat bahçesine mi satılacak?”

Cavendish başını sallıyor.

“Yetişkin bir ayının korkutucu bir güzelliği vardır. İnsanlar yetişkin bir ayıyı görmek için yarım peni öderler, fiyatı da ucuz bulurlar.”

Sumner çömeliyor, fıçının karanlığına bakıyor.

“Bu zavallı biz eve dönmeden üzüntüden ölebilir” diyor.

Cavendish omuz silkiyor, duraksıyor. Başını çevirip Sumner’a bakıyor ve sırtlıyor. Kolları dirseklerine kadar kanla kaplı, yelege ve pantolonunda kan pıhtıları var.

“Ölen anasını çok geçmeden unuttur” diyor. “Sevgi geçici bir şeydir. O açıdan hayvanlarla insanlar arasında fark yok.”

Yaraları, morlukları, baş ağrıları, ülserleri, hemoroitleri, mide ağrıları ve şişen testisleri için ona geliyorlar. O da onlara merhemler ve yakılar, lapalar ve balsamlar veriyor; ep-som tuzu, kalamın, ipeka. Hiçbiri işe yaramazsa kan alıyor veya bardak çekiyor, acı içinde kusmalarına, kanlı ishal olmalarına neden oluyor. Onlara rahatsızlık vermesine, bazen acı çektirmesine rağmen ilgisine mazhar oldukları için min-nettar kalıyorlar. Eğitimli bir adam olduğuna, dolayısıyla ne yaptığını bildiğine inanıyorlar. Ona bir tür kutsal inanç duyuyorlar; aptalca ve ilkel bir inanç belki, ama gerçek bir inanç yine de.

Sumner'a göre ona gelen adamlar yalnızca bedenlerden ibaret; bacaklar, kollar, gövdeler, başlar. Yalnız etlerine, bedenlerine ilgi duyuyor. Geri kalan bölümlerine –ahlaklarına, ruhlarına– karşı tamamen kayıtsız. Onları eğitmenin, erdemli davranmaya yönlendirmenin kendi görevi olmadığını düşünüyor; onları yargılamak, yatıştırmak veya onlarla arkadaş olmak da görevi değil. O bir tıp adamı; rahip, yargıç veya hayat arkadaşı değil. Yaralarını iyileştiriyor, yapabildiği zaman hastalıklarını ve illetlerini tedavi ediyor ama bunun ötesinde ondan bir şey bekleyemezler ve o da şu anki moralsiz haliyle kimseyi teselli edemez.

Bir akşam, yemekten sonra, Sumner'ın kamarasına miçolardan biri geliyor. Çocuğun adı Joseph Hannah. On üç ya-

şında, ufak tefek, siyah saçlı, alnı solgun ve geniş, bakışları kasvetli, gözleri çökük. Onu daha önce görmüş olan Sumner adını da hatırlıyor. Diğer miçolar gibi bu çocuk da pis ve derbeder, kapının önünde dururken utançtan yerin dibine geçecek gibi görünüyor. Kepini ellerinin arasında evirip çeviriyor, arada bir sanki cerrahla konuşmak canını yakıyormuş gibi yüzünü buruşturuyor.

“Bana bir şey mi söyleyecektin Joseph Hannah?” diye soruyor Sumner ona. “Hasta mısın?”

Çocuk cevap vermeden önce başını iki kez sallıyor, gözlerini kırptırıyor.

“Midem kötü” diye itiraf ediyor.

Masa yerine kullandığı daracık katlanan rafın önünde oturan Sumner ayağa kalkıp çocuğu yanına çağırıyor.

“Sorun ne zaman başladı?” diye soruyor.

“Dün gece.”

“Nerenin ağrıdığını tarif edebilir misin?”

Joseph kaşlarını çatıyor, şaşırılmış görünüyor.

“Neren ağrıyor?” diye soruyor Sumner.

“Canım yanıyor” diyor çocuk. “Canım çok acıyor.”

Sumner başını sallayıp burnunun ucundaki soğuk ısırığı yarasının kaşınan kabuğunu hafifçe dürtüklüyor.

“Yatağa uzan” diyor. “Seni muayene edeyim.”

Joseph yerinden kımıldamıyor. Ayaklarına bakıyor, hafifçe titriyor.

“Basit bir muayene işlemi” diye açıklıyor Sumner. “Ağrının neden kaynaklandığını bulmam gerekiyor yalnızca.”

“Midem kötü” diyor Joseph, başını yeniden kaldırırken. “Bir doz nane lazım bana.”

Çocuğun haddini bilmezliğine gülen Sumner başını sallıyor.

“Sana ne lazım olduğuna ben karar veririm” diyor. “Şimdi yatağa uzan, lütfen.”

Joseph isteksizce söyleneni yapıyor.

Çocuğun ceketinin ve gömleğinin düğmelerini açan Sumner, pazen kumaştan gömleğini yukarı çekiyor. Karnı şiş değil, renginde ve görüntüsünde sorun yok.

“Böyle yapınca acıyor mu?” diye soruyor Sumner. “Veya böyle yapınca?”

Joseph başını iki yana sallıyor.

“Peki, ağrın nerede?” diye soruyor Sumner.

“Her yerde.”

Sumner iç geçiriyor.

Parmak uçlarıyla sabırsızca çocuğun karnını dürtükleyerek “Burada, burada veya burada değilse” diyor, “nasıl her yerde olabilir, Joseph?”

Joseph karşılık vermiyor. Sumner burnunu çekerek uzaktan çocuğun bedenini kokluyor.

“Kustun mu peki?” diye soruyor. “İshal misin?”

Joseph başını iki yana sallıyor.

Çocuğun cılız karnından gelen nemli dışkı kokusu yalan söylediğini gösteriyor. Sumner onun biraz deli mi, yoksa hafiften geri zekâlı mı olduğunu merak ediyor.

“İshal nedir biliyor musun?” diye soruyor.

“Amel” diyor Joseph.

“Pantolonunu çıkar lütfen.”

Joseph ayağa kalkıyor, botlarını bağcıklarını çözüp çıkarıyor, sonra kemerini çözüp gri renkli yünlü pantolonunu sıyırıyor. Nahoş koku kuvvetleniyor. Kamaranın önünde Black haykırıyor, Brownlee gürültüyle öksürüyor. Sumner çocuğun dizlerine inen paçalı donunun arka tarafının kan ve dışkı lekeleriyle katılaşmış olduğunu hemen fark ediyor.

Hemoroit, diye düşünüyor Sumner, Tanrı aşkına. Besbelli çocuk midesiyle kıcı arasında ayırım yapamıyor.

“Bunu da çıkar” diye işaret ediyor, “çıkarırken başka bir yere temas etmesin, dikkat et.”

Joseph pis kokulu paçalı donunu isteksizce çıkarıyor. Bal-

dırları incecik, neredeyse hiç kası yok. Solgun ve pak kamışıyla hayalarının çevresindeki incecik kıllar hafif bir kavis oluşturuyor. Sumner arkasını dönmesini, dirseklerini yatağa yaslamasını söylüyor. Normalde hemoroit olmak için çok genç ama Sumner tuzlanmış kuru et ve peksimetten ibaret gemi diyetinin bu soruna neden olabileceğini düşünüyor.

“Sana merhem vereceğim” diyor. “Bir de hap. Yakında çok daha iyi hissedeceksin.”

Sumner çocuğun poposunu aralayıp teşhisini doğrulamak için daha yakından inceliyor. Birkaç saniye bakıyor, geri çekiliyor, sonra yeniden bakıyor.

“Nedir bu?” diyor.

Joseph ne kımıldıyor ne konuşuyor. Sanki kamara çok soğukmuş gibi (ki değil) arada bir bütün vücudu titriyor. Bir dakika düşünen Sumner dışarı çıkıp aşçıya sesleniyor, sıcak su ve bez istiyor. İstedikleri getirilince çocuğun poposunu yıkayıp lezyonlara kâfur ve domuz yağı karışımı sürüyor. Şekli bozulan büzgen kası yer yer yırtılmış. Ülserleşme belirtileri de var.

Çocuğu bir havluyla kurulayıp ona kendi çekmecesinden temiz bir iç çamaşırı veriyor. Kalan suyla ellerini yıkıyor.

“Üzerini giy, Joseph” diyor.

Çocuk cerrahla göz göze gelmemeye çalışarak yavaşça giyiniyor. Ecza dolabına giden Sumner üzerinde No. 44 yazan şişeyi açıp sallayarak küçük, mavi bir hap alıyor.

“Bunu şimdi yutacaksın” diyor. “Yarın yeniden geleceksin ve sana bir hap daha vereceğim.”

Hapın tadını alınca yüzünü buruşturan Joseph yine de yutkunarak içiyor. Sumner onu dikkatle inceliyor; çökük yanaklarına, dal gibi ince boynuna, bulanık ve dalgın gözlerine bakıyor.

“Bunu sana kim yaptı?” diye soruyor.

“Hiç kimse.”

“Sana bunu kim yaptı Joseph?” diye soruyor yeniden.

“Hiç kimse yapmadı.”

Sumner başını iki kez sallayıp elmacıkkemiğini sertçe kaşıyor.

“Gidebilirsin artık” diyor. “Yarın ikinci mavi hapı almaya geldiğinde görüşürüz.”

Çocuk gittikten sonra Sumner dışarı çıkıp boş zabıt salonuna gidiyor, demir sobanın kapağını açıp lekeli çamaşırı yanan kömürlerin üstüne atıyor. Alev aldığını görünce sobanın kapağını kapatıp kamarasına dönüyor. Bir doz afyon hazırlıyor ama içmiyor. Onun yerine raftan *Ilyada*’yı alıp okumaya çalışıyor. Geminin burnu aniden kalkınca kalaslar gıcırdayıp inliyor. Kendini tutmaya çalışmasına rağmen boğazının sıkıştığını, göğsünde sıcak bir sıvıyı andıran bir şeyin biriktiğini hissediyor; hıçkırarak ağlamaya başlamak üzere. Bir dakika bekliyor, sonra kitabını kapatıp zabıt salonuna gidiyor. Sobanın başında durmuş piposunu içen Cavendish’i görüyor.

“Brownlee nerede?” diye soruyor Sumner ona.

Cavendish başıyla kaptan kamarasını işaret ediyor.

“Uyukluyordur büyük olasılıkla” diyor.

Sumner yine çalışıyor kaptanın kapısını. Bir sessizlik oluyor, sonra Brownlee içeri gelmesini söylüyor.

Kaptan elinde bir kalemle seyir defterinin üzerine eğilmiş oturuyor. Yeleğinin düğmeleri açık, kır saçları karışık. Sumner’a bakıp içeri gelmesini işaret ediyor. Sumner oturup beklemeye başlarken Brownlee birkaç sözcük daha karalayıp kurutma kâğıdını özenle yazdıklarının üzerine bastırıyor.

“Rapor edecek pek bir şey yok sanırım” diyor Sumner.

Brownlee başını sallıyor.

“Kuzey Suları’na ulaşınca daha fazla balina göreceğiz” diyor. “Emin olabilirsiniz. Birkaç tanesini de öldüreceğiz, hiç merak etme sen.”

“Kuzey Suları’na ulaşmak şart demek ki.”

“Artık öyle. Yirmi yıl önce bu sular da balinalarla doluydu ama zıpkınlardan korunmak için hepsi kuzeye göç etti. Onları kim suçlayabilir? Balina ferasetli bir yaratıktır. En güvenli yerin en çok buz olan yer olduğunu, orada onları takip etmekte zorlanacağımızı bilirler. Gelecek buharlı gemilerde tabii. Yeterince güçlü bir buharlı gemiyle onları dünyanın sonuna kadar takip edebiliriz.”

Sumner başını sallıyor. Brownlee’nin balina avıyla ilgili teorilerini zaten biliyor. Ne kadar kuzeye giderlerse o kadar çok balina bulacaklarına inanıyor kaptan. Bu gerçekten yola çıkarak, dünyanın tepe noktasında buzlardan azade büyük bir okyanus bulunduğu sonucuna varıyor sanki ve insanların henüz ulaşamadığı bu sulara çok sayıda buzul balinasının serbestçe yüzdüğünü düşünüyor. Sumner, kaptanın iflah olmaz bir iyimser olduğundan kuşkuluyor.

“Bugün Joseph Hannah beni görmeye geldi, midesinin ağrıdığından şikâyet ediyordu.”

“Miço Joseph Hannah mı?”

Sumner başını sallıyor.

“Muayene sırasında tecavüz edildiğini gördüm.”

Bunu duyan Brownlee bir an geriliyor, sonra burnunu ovuşturup kaşlarını çatıyor.

“Sana kendi mi söyledi?”

“Muayene sırasında açıkça anlaşılıyordu.”

“Emin misin?”

“Makatı ağır hasar görmüştü, zührevi hastalık belirtileri de vardı.”

“Peki, bu korkunç olayın sorumlusu kim?”

“Çocuk kim olduğunu söylemiyor. Korkuyor sanırım. Çok da zeki bir çocuk değil anladığım kadarıyla.”

“Ah, ahmağın biri, orası öyle” diyor Brownlee aksi bir tavırla. “Ona hiç şüphe yok. Babasını da, amcasını da tanıyorum, lanet olasıcaların ikisi de tam bir hödük.”

Brownlee'nin kaşları biraz daha çatılıyor, dudaklarını büzüyor.

“Olayın gemide olduğundan emin misin? Yaraları yeni mi?”

“Kuşkusuz öyle. Lezyonlar yeniydi.”

“O zaman tam salak bu çocuk” diyor Brownlee. “Neden bağırmamış ya da isteği dışında saldırıya uğradıysa kimseye şikâyet etmemiş?”

“Belki bunu ona kendiniz sormak istersiniz” diyor Sumner. “Benimle konuşmuyor ama suçlunun adını söylemesini emredererseniz itiraf etmeye mecbur kalabilir.”

Brownlee başını sallıyor, kamara kapısını açıp hâlâ sobanın başında piposunu içen Cavendish'e sesleniyor, baş kasa-radan çocuğu çağırmasını istiyor.

“Küçük pislik bu sefer ne yaptı?” diye soruyor Cavendish.

“Git getir onu” diyor Brownlee.

Beklerken birer konyak içiyorlar. Çocuk geldiğinde yüzü korkudan bembeyaz, yanında duran Cavendish sırtıyor.

“Korkmana gerek yok Joseph” diyor Sumner. “Kaptan sana birkaç soru sormak istiyor yalnızca.”

Brownlee ve Sumner yan yana oturuyorlar; Joseph Hannah kamaranın ortasındaki yuvarlak masanın diğer tarafında endişeyle bekliyor, Cavendish de arkasında duruyor.

“Kalayım mı, gideyim mi kaptan?” diye soruyor Cavendish.

Brownlee bir an düşünüyor, sonra oturmasını işaret ediyor.

“Adamların alışkanlıklarını ve kişiliklerini benden daha iyi biliyorsun” diyor. “Konuşulanları duymak faydalı olabilir.”

“Bu küçük vahşinin kişiliğini bildiğime kuşku yok” diyor Cavendish, kapitone kumaş kaplı banka keyifle yerleşirken.

“Joseph” diyor Brownlee, öne doğru eğilip alışkanlıkla sert çıkan sesini elinden geldiğince yumuşatmaya çalışarak, “Cerrah Sumner bana yaralandığını söyledi. Doğru mu bu?”

Joseph bir süre soruyu duymamış ya da anlamamış gibi

sessizce bekliyor ama sonra, Brownlee soruyu tekrarlamak üzereyken başını sallıyor.

“Ne yarasıymış bu?” diye soruyor Cavendish kuşkuyla. “Yaradan falan haberim yok benim.”

“Bay Sumner bu akşam Joseph’i muayene etmiş” diye açıklıyor Brownlee, “ve gemide biri tarafından istismar edildiğini gösteren kanıtlar, açık deliller bulmuş.”

“İstismar mı?” diyor Cavendish.

“Tecavüz edilmiş” diyor Brownlee.

Cavendish kaşlarını kaldırıyor ama şaşırmış görünmüyor. Joseph Hannah’nın yüz ifadesi değişmiyor. Çökük gözleri yuvalarına biraz daha kaçıyor sanki, nefes nefese kalmış gibi hızla soluyor.

“Nasıl oldu bu, Joseph?” diye soruyor Brownlee ona. “Sorumlusu kim?”

Joseph’in altdudağı sarkık ve kırmızı. Altdudağının kösnül görüntüsü cesedi andıran solgun yanakları ve çenesiyle, çaresizce çökmüş gözleriyle tezat oluşturuyor. Karşılık vermiyor.

“Sorumlusu kim?” diye soruyor Brownlee yeniden.

“Bir kaza oldu” diye fısıldıyor Joseph karşılık olarak.

Bunu duyan Cavendish gülümsüyor.

“Baş kasara çok karanlık Bay Brownlee” diyor. “Çocuk bir gece kayıp talihsiz bir şekilde kışüstü düşmüş olamaz mı?”

Brownlee başını çevirip Sumner’a bakıyor.

“Şaka yapıyor herhalde” diyor cerrah.

Cavendish omuz silkiyor.

“Kalabalık, dağınık bir yer. İçeride kımıldamak bile zor. Herkes düşebilir orada.”

“Kaza falan yok” diye ısrar ediyor Sumner. “Çok saçma bir fikir bu. Gördüğüm yaraların tek bir açıklaması olabilir.”

“Düştün mü Joseph?” diye soruyor Brownlee. “Yoksa biri bilerek mi canını yaktı?”

“Düştüm” diyor Joseph.

“Kaza falan değil” diyor Sumner yeniden. “Tamamen olanaksız bir şey bu.”

“O halde çocuğun kaza olduğunu sanması tuhaf” diyor Cavendish.

“Korktuğu için öyle söylüyor.”

Brownlee sandalyesini geri itiyor, önce iki adama, sonra çocuğa bakıyor.

“Kimden korkuyorsun Joseph?” diye soruyor.

Sorunun aptallığı Sumner’ı şaşırtıyor.

“Çocuk herkesten korkuyor” diyor. “Nasıl korkmasın ki?”

Brownlee içini çekiyor, başını sallıyor ve bakışlarını ellerinin altındaki masanın cilalı ceviz ağacından yüzeyine çeviriyor.

“Ben sabırlı bir adamım” diyor. “Ama sabrımın sınırları var. Biri seni istismar ettiyse Joseph, bunun için cezalandırılacak. Ama bana bütün gerçeği anlatmalısın. Anlıyor musun?”

Joseph başını sallıyor.

“Sana bunu kim yaptı?”

“Hiç kimse.”

“Seni koruyabiliriz” diyor Sumner hemen. “Ama bize kimin yaptığını söylemezsen yeniden başına gelebilir aynısı.”

Joseph çenesini göğsüne indiriyor, dikkatle yere bakıyor şimdi.

“Bana söyleyecek bir şeyin var mı Joseph?” diye soruyor Bownlee. “Sana yeniden sormayacağım.”

Joseph başını iki yana sallıyor.

“Kaptanın kamarasında olduğu için dilini yuttu” diyor Cavendish. “Hepsi bu. Baş kasarada onu bulduğumda arkadaşlarıyla gülüp eğleniyordu. Bir yara aldıysa, yani öyle bir şey gerçekten olduysa bile mizacını fazla etkilememiş. Bu kadarını söyleyebilirim.”

“Bu çocuk şiddetli bir saldırıya uğradı” diyor Sumner, “ve sorumlusu da bu gemiden biri.”

“Çocuk saldırganın adını vermiyorsa ve saldırıya uğrama-

dığını iddia ediyor, bir kaza olduğunu söylüyorsa yapılacak bir şey yok” diyor Brownlee.

“Şahit bulabiliriz.”

Cavendish burnundan gürültüyle nefes veriyor.

“Bir balina gemisindeyiz” diyor.

“Gidebilirsin Joseph” diyor Brownlee. “Yeniden konuşmak istersem çağırtırım seni.”

Çocuk kamaradan çıkıyor. Cavendish esniyor, geriniyor ve ayağa kalkıp onun peşinden dışarı çıkıyor.

“Adamlara odalarını düzenlemelerini söylerim” diyor Sumner’a bakıp patavatsız bir tavırla gülerek, “benzer başka kazalar olmasın diye.”

Cavendish gittiği zaman, “Çocuğu baş kasaradan alacağız” diyor Brownlee, Sumner’a. “Bir süre başaltında yatabilir. Nahoş bir mesele ama suçlunun adını vermeyi reddettiğine göre şimdilik konuyu kapatmak zorundayız.”

“Ya suçlu Cavendish’se?” diyor Sumner. “Çocuğun neden sessiz kaldığını açıklar bu.”

“Cavendish’in bir sürü kusuru var” diyor Brownlee, “ama oğlancı olmadığı kesin.”

“Durum onu eğlendirmiş görünüyordu.”

“Aşağılık ve zalim olabilir olabilir ama bu gemideki insanların yarısı öyle zaten. Nazik ve yumuşak kalpli insanlar arıyorsan, Sumner, Grönland balina ticareti gemisinde işin yok.”

“Diğer miçolarla konuşurum” diyor Sumner. “Cavendish ve Joseph Hannah hakkında neler bildiklerini sorup öğrendiklerimi size aktarırım.”

“Hayır, öyle bir şey yapmayacaksın” diye karşılık veriyor Brownlee kararlı bir tavırla. “Çocuk ifadesini değiştirmedeği sürece konuyu şimdilik kapatacağız. Buraya balina avlamaya geldik, günahkârların kökünü kazımaya değil.”

“Ama işlenen bir suç var.”

Brownlee başını iki yana sallıyor. Cerrahın mesnetsiz ısrarı canını sıkmaya başlıyor.

“Bir çocuğun kıcı ağrıyor. Hepsi bu. Talihsiz bir durum, katılıyorum ama yakında iyileşir.”

“Aldığı yaralar o kadar hafif değildi. Rektumu şişmişti, zührevi hastalık belirtileri...”

Ayağa kalkan Brownlee artık sabrının tükendiğini gizlemeye çalışmıyor.

“Onun yaralarını iyileştirmek, gemi cerrahı olarak sizin göreviniz, Bay Sumner” diyor. “Bunu yapabilecek beceriye ve imkâna sahip olduğunuzu sanıyorum.”

Sumner kaptanın yüzüne –kalın kaşlarına ve delici bakışlı gri gözlerine, patates gibi biçimsiz burnuna ve kirli sakalla kaplı köşeli çenesine– bakıyor, boyun eğmeye karar veriyor. Çocuk yaşayacak sonuçta. Bu konuda haklı kaptan.

“Bir şeye ihtiyacım olursa size haber veririm” diyor.

Kamarasına dönünce afyon yutup yatağına uzanıyor. Tartışmak için harcadığı çaba ve başarısızlık duygusu onu yordu. Çocuk neden kendine yardım etmedi? Suçlu onun üzerinde nasıl bir güce sahip olabilirdi? Bu sorular Sumner’ı ele geçirip canını sıkıyor ama sonra, afyon birkaç dakika içinde etkisini göstermeye başlayınca yumuşak, sıcak, tanıdık bir kayıtsızlık doluyor içine. Vahşilerin, mankafalı ahlaksızların arasına düşmüş olsa ne fark eder? Onun onayı olsa da, olmasa da dünya istediği gibi dönmeye devam edecek nasıl olsa. Birkaç dakika önce Cavendish’e duyduğu öfke ve tiksinti artık ufukta küçük birer lekeye benziyor; yalnız bir fikirden, bir imadan ibaret; daha önemli veya fark edilir bile değil. Her şeyi zamanı gelince yapacağım, diye düşünüyor belli belirsiz, acele etmeye, telaşa kapılmaya gerek yok.

Bir süre sonra kamarasının kapısı çalınıyor. Gelen zıpkıncı Drax; sağ elindeki kesikten şikâyet ediyor. Sumner gözlerini kırıştırarak içeri davet ediyor onu. Tıknaz, geniş omuzlu,

kaba sakalı kızıla çalan Drax küçük kamarayı tamamen dolduruyor sanki. Afyonun etkisiyle kafası hâlâ biraz dumanlı olan ve dikkatini toplamakta zorlanan Sumner, Drax'ın yarasını muayene ediyor, sonra bir parça sargı beziyle temizleyip bandajlıyor.

“Ciddi bir şey değil” diye teskin ediyor adamı. “Bu sargı bir gün kadar kalsın. Ondan sonra yara hızla iyileşir.”

“Ah, daha kötüsü de geldi başıma” diyor Drax. “Çok daha kötüsü.”

Drax'ın kümes kokusunu andıran yoğun ve neredeyse tadı alınabilir aroması odayı tamamen kaplıyor. Ahırında dinlenen bir hayvana benziyor, diye düşünüyor Sumner. Geçici olarak dizginlenen ve yatıştırılan doğal bir afet bu adam.

“Miçolardan biri yaralanmış diye duydum.”

Adamın elini sarmayı bitiren Sumner makası ve sargı bezini ecza dolabına kaldırıyor yeniden. Görüş alanının çevresi hafifçe bulanık, dudakları ve yanakları soğuk, uyuşuk.

“Kim söyledi bunu sana?”

“Cavendish söyledi. Bazı kuşkuların olduğunu da söyledi.”

“Kuşkudan fazlası söz konusu.”

Sargılı eline bakan Drax bandajı burnuna götürüp kokluyor.

“Joseph Hannah'nın yalancı olduğunu herkes bilir. Anlatıklarına inanmamak lazım.”

“Bana hiçbir şey anlatmadı. Benimle konuşmuyor. Sorun da bu zaten, çocuk çok korkuyor.”

“O çocuk tam bir geri zekâlı.”

“Onu yakından tanıyor musun?”

“Babası Frederick Hannah'yı tanıyorum” diyor Drax, “abisi Henry'yi de tanıyorum.”

“Kaptan Brownlee konunun kapandığına karar verdi zaten. Çocuk fikrini değiştirip konuşmadığı sürece bir şey yapılmayacak.”

“Hepsi bu mu yani?”

“Herhalde öyle.”

Drax dikkatle Sumner’ı süzüyor.

“Neden cerrah oldunuz Bay Sumner?” diye soruyor. “Sizin gibi bir İrlandalı. Merak ettim de.”

“Çünkü ilerlemek istedim. Mütevazı kökenimi aşmak istedim.”

“İlerlemek istediniz ama bir Yorkshire balina gemisinde miçoları dert ediniyorsunuz. O büyük hırslarınıza ne oldu?”

Sumner ecza dolabını kapatıp kilitliyor. Anahtarı cebine atıyor, duvar aynasında bir an kendine bakıyor. Yirmi yedi yaşında ama çok daha yaşlı görünüyor. Kaşları çatık, gözlerinin çevresi mor, altları ise şiş.

“Onları basitleştirdim, Bay Drax” diyor.

Drax keyifle homurdanıyor. Dudakları geriliyor, yüzünde sahte bir sırıtış beliriyor.

“Ben de aynısını yaptım” diyor. “Aynısını yaptığıma inanıyorum ben de.”

Haziranın son haftasında Kuzey Suları'na ulaşıyorlar ve ertesi gün şafak vakti gördükleri balinaya ilk zıpkını Black saplıyor. Haykırışlar ve güverteyi döven ayak sesleriyle yukusundan kalkan Sumner ana direğin tepesindeki çanaklıktan avın gidişatını seyrediyor. İlk zıpkının saplanışını, yaralı balinanın suya dalışını görüyor. Yirmi dakika sonra balina yeniden su yüzüne çıkıyor; bu kez gemiye daha yakın ama suya daldığı yerden yaklaşık bir mil uzakta. Teleskop dürbününden bakınca Black'in attığı zıpkının balinanın geniş sırtında sallandığını, balinanın kurşuni derisinden parlak kırmızı kanlar aktığını görüyor.

Şimdi balinaya en yakın filikada Otto var. Kürekçiler küreklere asılıyor, dümenci dümdüz boyna etmelerini sağlıyor. Otto zıpkınının ahşap sapını sıkı sıkı tutarak filikanın pruvasına çömeliyor. Sumner'ın tünediği çanaklıktan bile duyulan sesi burnundan soluyan dev bir atı andıran balina, boz bir buhar sütununa benzeyen V şeklinde bir su arkı püskürtüyor. Filika ve tayfası bir süre görünmez oluyorlar ama yeniden görünür hale geldiklerinde Otto artık ayakta, zıpkını başının üstüne kaldırmış bekliyor; zıpkının çengeli aşağıya bakıyor, sapı kasvetli gökyüzünün önünde siyah bir hipotenüs oluşturuyor. Sumner'ın durduğu yerden sulara gömülmüş bir adayı anımsatan balinanın sırtı, dalgaların arasından görünen volkanik ve pürüzlü bir kayaç yığınınına benziyor.

Otto'nun var gücüyle savurduğu zıpkın, sapındaki ipe kadar balinanın etine gömülünce hayvan şiddetle sarsılıyor. Bedeni kıvrılıyor, kasılıyor, dev kuyruğunun iki buçuk metre genişliğindeki iki kanadı sudan dışarı fırlıyor, sonra gürültüyle yeniden sulara iniyor. Otto'nun filikası alabora olacak gibi sallanıyor, kürekçiler yerlerinden fırlıyor. Balina yeniden suyun altına dalıyor ama yokluğu yalnız bir dakika sürüyor. Suyun üstüne çıktığında diğer filikalar çevresine toplanıyor, herkes hazır: Cavendish de orada, Black de, Drax da. Balinanın siyah sırtına iki zıpkın daha saplanıyor ve sonra kargılarla işe koyuluyorlar. Dev hayvan hâlâ yaşıyor ama Sumner artık geri dönüşü olmayan şekilde yaralandığını görebiliyor. Dört zıpkıncı derisini delik deşik ediyorlar. Hâlâ umutsuzca direnen balina kan ve mukus dolu sıcak bir buhar sütunu fişkırtıyor. Çevresindeki kanlı sular kaynıyor, köpürüyor.

Katliamın hareketli merkezinde olan Drax kargısının sapına yükleniyor, iğrenç iğrenç erotik sözcükler fısıldıyor balinaya.

“Bir kez daha homurdan” diyor. “Evet, böyle sevgilim. Tam yerini bulayım diye son kez titre. İşte böyle, evet canım. Bir burgata daha, sonra işimiz bitiyor.”

İyice eğilip bastırıyor, hayati organları arıyor. Kargısı otuz santim daha kayıyor. Bir an sonra son kez kükreyen balina kalbinden gelen saf kanı havaya püskürtüyor ve cansız bir şekilde yan dönüyor; kocaman yüzgeci teslim bayrağı gibi havaya kalkıyor. Kırmızıya boyanan, leş gibi kokan, balığın fişkıran iç organlarına bulanık adamlar derme çatma filikalalarında ayağa kalkıp zaferle haykırıyorlar. Kıç güvertesindeki Brownlee melon şapkasını başının üstünde havada çeviriyor. Güvertedeki adamlar kahkahalar atıyor, hoplayıp zıplıyorlar. Olan biteni yukarıdan seyreden Sumner da bir an zafer heyecanı doluyor, hep birlikte ortak bir mücadele verdiklerini, engelleri aşp ilerlediklerini hissediyor aniden.

Balınanın kuyruğuna iki delik açıp Cavendish'in filikası-
nın pruvasına bağlıyorlar. Yüzgeçlerini de birbirine bağlayıp
balina halatlarını çekiyor, filikalara yığıyorlar. Sonra balina
cesedini gemiye doğru çekmeye başlıyorlar. Kürek çekerken
bir yandan şarkı söylüyorlar. Güverteye inen Sumner serin
ve nemli rüzgârın suyun üzerinden gemiye taşıdığı uyum-
lu ve boğuk sesleri duyuyor. "Randy Dandy O", "Leave Her,
Johnny"... Bir ağızdan şarkı söyleyen üç düzine adam. Yeni-
den, bu kez neredeyse kendi iradesi dışında, kendisinden da-
ha büyük ve daha güçlü bir şeyin, ortak bir girişimin parça-
sı olduğunu hissediyor. Dönüp bakınca, pruvadaki ambar ağ-
zının yanında duran, neşeli tavırlarla diğer miçolarla konu-
şan Joseph Hannah'yı görüyor. Az önce gerçekleşen avı ye-
niden canlandıran çocuklar hayali zıpkınlarını savuruyorlar,
hayali kargılarını boşluğa saphıyorlar. Biri Drax, biri Otto, bi-
ri Cavendish'i canlandırıyor.

"Nasılsın Joseph?" diye soruyor çocuğa.

Çocuk sanki daha önce hiç karşılaşmamışlar gibi ifadesiz
bakışlarla süzüyor onu.

"İyiyim efendim" diye karşılık veriyor. "Sağ olun."

"Bu akşam kamarama gelip hapını almalısın" diye hatırla-
tıyor ona Sumner.

Suratını asıp başını sallıyor çocuk.

Arkadaşlarına yaraları hakkında ne anlattığını merak edi-
yor Sumner. Bir hikâye mi uydurdu, yoksa gerçeği biliyorlar
mı? Diğer çocukları da sorgulaması gerektiğini fark ediyor.
Onları da muayene etmeli. Ya onlar da aynı şekilde saldırıya
uğradılarsa? Ya bu sır yalnız Joseph'e ait değilse, aralarında
paylaştıkları bir şeyse?

"Siz ikiniz" diyor diğer çocukları işaret ederek, "akşam ye-
meğinden sonra Joseph'le birlikte kamarama gelin. Size sor-
mak istediğim bazı şeyler var."

"Ben nöbetçiyim efendim" diyor içlerinden biri.

“Nöbet gözcüsüne cerrah Sumner’ın seninle konuşmak istediğini söyle. İzin verecektir.”

Çocuk başını sallıyor. Üçü de çekip gitmesini istiyor, bunu görebiliyor Sumner. Oyun zihinlerinde hâlâ çok canlı ve Sumner’ın sesi, can sıkıntısıyla otoriteyi temsil ediyor.

“Oyununuza dönün şimdi” diyor onlara. “Yemekten sonra görüşürüz.”

Balınanın sağ yüzgecini iskele tarafındaki küpeşteye bağlıyorlar, başı geminin kış tarafında kalıyor. Bir ineğin gözünden pek de büyük olmayan ölü gözü körlemesine yukarı, yüksekte sürüklenen bulutlara bakıyor. Burnunun ucuna ve kuyruğuna sağlam halatlar bağlanıyor, ana direktteki palanga ve balınanın boyun kısmına geçirilip bocurgatla gerilen bir halat aracılığıyla, karnı sudan otuz santim kadar yükseltiliyor. Cesedin boyunu düğümlü bir iple ölçen Brownlee, yaklaşık on ton yağ ve yarım ton veya daha fazla balina kemiği çıkaracağını tahmin ediyor; fiyatlarda değişiklik olmazsa pazar değeri yaklaşık dokuz yüz pound.

“Bakarsınız, zengin oluruz Bay Sumner” diyor cerraha göz kırparak.

Otto ve Black biraz dinlendikten ve birer içki içtikten sonra deniz çizmelerine, tabanları daha iyi kavrasın diye demir kramponlar bağlayıp balınanın karnına iniyorlar. Uzun saplı bıçaklarıyla balınanın yağın şeritler halinde kesiyorlar, kemiklerini ve çenesini keskiyle yontup çıkarıyorlar. Kuyruğunu ve yüzgeçlerini kesiyorlar, burnundaki ve kuyruğundaki halatları çıkarıyorlar, harap haldeki mor cesedi kendi ağırlığıyla suyun dibine çökmeye veya köpekbalıklarına yem olmaya bırakıyorlar. Balınanın yağın çıkarmak yaklaşık dört saat sürüyor ve bu işleme, yağın pis kokusu ve kanla birlikte fulmar martılarının ve diğer leşçil kuşların bitmek bilmez çığlıkları eşlik ediyor. İşleri bittiğinde ve balina yağı blokları ambara kaldırıldığında güverte donuk beyaz bir renk ala-

na kadar ovularak temizleniyor, bıçaklar ve kürekler silinip kaldırılıyor ve Brownlee bütün gemicilere fazladan birer kadeh rom verilmesini emrediyor. Haber duyulunca baş kasara-
dan tezahüratlar yükseliyor, çok geçmeden bir İskoç kemanı-
nın sesi duyuluyor, adamlar ayaklarını yere vurarak neşeyle
dans ediyorlar.

Verdiği talimatlara rağmen akşam yemeğinden sonra ne Joseph Hannah geliyor Sumner'ın kamarasına, ne de arkadaşları. Sumner baş kasaraya gidip onları aramayı düşünüyor ama sonra vazgeçiyor. Bu iş sabaha kadar bekleyebilir ve doğruyu söylemek gerekirse Joseph'in alıklığı ve biçareliği sinirine dokunmaya başlıyor. Çocuğun umutsuz bir vaka olduğunu düşünüyor; hem zekâsı kıt, hem de doğuştan yalancı, Drax'ın söylediklerine bakılırsa. Her türlü zihinsel ve bedensel hastalığa doğuştan yatkın olduğuna kuşku yok. Kanıtlar bir saldırıya uğradığını gösteriyor ama saldırganın adını vermiyor, hatta istismar edildiğini bile itiraf etmiyor. Belki de kim olduğunu unutmuştur, belki karanlıkta görememiştir veya belki suç işlendiğini bile düşünmüyor, başka bir şey olduğunu sanıyordur, kim bilir? Sumner böyle bir çocuğun bedeninde olmanın nasıl bir şey olabileceğini, dünyayı Joseph Hannah'nın çökük, hareketli ve sincaba benzeyen gözlerinden görmenin nasıl bir his olduğunu hayal etmeye çalışıyor ama bu çaba hem beyhude hem de biraz ürkütücü geliyor ona; kâbuslarında bir buluta veya ağaca dönüşmek gibi bir şey. Ovidius'un *Dönüşümler*'ini akla getiren bu düşünce hafifçe titremesine neden oluyor ama sonra rahatlıyor ve *Ilyada*'yı açıp ecza dolabının küçük pirinç anahtarını almak için elini paltosunun cebine atıyor.

Ertesi gün iki balina daha öldürülüyor, yağları boşaltılıyor. Başka işi olmayan Sumner'a ucu kancalı bir sopa ve uzun, deri bir önlük veriliyor. Yağ şeritleri güverteye çıkarılıp otuz santimlik bloklar halinde kesilirken cerrah bu blok-

ları ön güverteden ambara taşıyor, aşağıda çalışan adamlara uzatıyor, onlar da varilleme zamanı gelene kadar kalmak üzere yağ ambarına yerleştiriyorlar. Pis ve yorucu bir iş. Her yağ bloku yaklaşık on kilo veya daha fazla çekiyor, kan ve yağ kaplanan güverte çok geçmeden kayganlaşıyor. Birkaç kez ayağı kayan Sumner'ı bir seferinde ambara düşmekten son anda Otto kurtarıyor. Günün sonunda her yanı morarıyor ve ağrıyor ama ender hissettiği bir tür tatmin duygusu var içinde; bir işi bitirmenin, bedenini test edip kanıtlamanın fiziksel hazzı. O gece ilk defa afyondan yardım almadan uyuyor; sabah omuzlarının, boynunun ve kollarının korkunç bir şekilde tutulmuş olduğunu hissetmesine rağmen arpa lapası ve tuzlu balıktan oluşan kahvaltısını iştahla yiyor.

Zabit salonunda oturup piposunu içer ve ayaklarını sobada ısıtırken, "Sizi bir balina avcısı yapacağız sonunda Bay Sumner" diye ona takılıyor Cavendish. "Bazı cerrahlar kancalı sopayı kullanamayacak kadar çıtkırıldım oluyor ama size verilen işle iyi başa çıktınız bence" diyor.

"Balina yağını boşaltmak turba kesmeye epey benziyor" diyor Sumner, "çocukken bol bol turba kesmiştim."

"Tamam o zaman" diyor Cavendish. "Demek ki kanınızda var bu iş."

"Balina avı mı var kanımda sizce?"

"Çalışmak" diyor Cavendish, gülümseyerek. "Bir İrlandalı'nın kalbi işçi kalbidir; gerçek mesleği budur."

Sumner sobaya tükürüyor, cızırdamasını seyrediyor. İğneli laflarını ciddiye almaması gerektiğini bilecek kadar tanıyor Cavendish'i artık, üstelik bu sabah zokayı yutmayacak kadar keyifli hissediyor kendini.

"Peki, bir İngiliz'in gerçek mesleği nedir acaba, Bay Cavendish?" diye cevap veriyor. "Başkalarının emeğini sömürerek şişmanlamak mı dersiniz?"

“Bazıları çalışmak için doğar, bazıları zengin olmak için” diyor Cavendish.

“Anlıyorum. Peki, siz hangisi oluyorsunuz?”

Arkasına yaslanan ikinci kaptan pembemsi altdudağını sarkıtıyor.

“Ah, sıra bana da gelecek Bay Sumner” diyor. “Hem de çok yakında gelecek sıra bana.”

Sessiz bir sabah. Etrafta balina görünmüyor; öğleden sonra saatleri güverteyi temizlemekle, halatları sarmakla, balina filikalarının eksikliklerini tamamlamakla geçiyor. Pruva ambarının ağzında arkadaşlarıyla birlikte maskaralık ettiğini gördüğü günden beri Joseph Hannah’yla karşılaşmayan Sumner, çocuğu aramaya karar veriyor. Güvertede diğer miçolardan birini görünce Joseph’in nerede olduğunu soruyor.

“Bundan sonra güverte arasında yatacağı söylendi bize” diyor çocuk. “Onu en son dün gördüm.”

Güverte arasına inen Sumner bir yelken sandığıyla bir fiçı tahtası yığını arasında pis ve yünlü bir battaniye buluyor ama çocuktan hiç iz yok. Güverteye çıkıp çevresine bakınıyor. Joseph’in yedek filikalar, bocurgat veya güverte kamarasının arkasında saklanmadığından emin olduktan sonra eğilip baş kasaraya bakıyor. Bazı adamlar yataklarında uyuyor, başkaları kinistin sandıklarının üzerine oturmuş pipo içiyor, kitap okuyor veya ahşap oymacılığıyla vakit geçiriyorlar.

“Joseph Hannah’yı arıyorum” diye sesleniyor içeriye. “Çocuk burada mı?”

Oturan adamlar dönüp ona bakıyorlar. Başlarını iki yana sallıyorlar.

“Onu görmedik” diyor içlerinden biri. “Sizinle kaldığını sanıyorduk, Bay Sumner.”

“Benimle mi?”

“Zabit salonunda. Hastalığı yüzünden.”

“Bunu size kim söyledi?”

Adam omuz silkiyor.

“Tek duyduğum bu” diyor adam.

Sabrı tükenmeye başlayan Sumner kamarasına dönüyor; bir mum alıp ambarları aramaya karar veriyor (gerçi çocuk neden ambarlardan birine saklanmış olsun, akıl erdiremiyor). Elinde pirinç bir sekstantla kaptanın kamarasından çıkan Black’i görüyor.

“Joseph Hannah’yı arıyorum” diyor Sumner ona. “Çocuğu gördün mü?”

“Kıçı ağrıyan çocuk muydu o?” diyor Black. “Hayır, gördüm diyemem.”

Sumner başını iki yana sallayıp iç geçiriyor.

“*Volunteer* o kadar da büyük bir gemi sayılmaz. Bir çocuğun kolayca ortadan kaybolabilmesine şaşıyorum doğrusu.”

“Böyle bir gemide binlerce kuytu köşe ve sığınak vardır” diyor Black. “Bir yerlerde pipisiyle oynuyordur büyük ihtimalle. Onu neden arıyorsun?”

Sumner duraksıyor, Hannah’nın kışının sağlığı konusundaki kaygılarının gemi zabitleri arasında alay konusu olduğunu fark ediyor.

“Ona verecek bir görevim var” diyor Sumner.

Black başını sallıyor.

“Merak etme, mutlaka ortaya çıkar, bundan emin olabilirsin. Çocuk tam bir hayta ama yemek saatlerini asla kaçırmaz.”

“Belki de haklısın” diyor Sumner. Elindeki muma bakıp paltosunun cebine atıyor. “Bulunmak istemeyen birini aramak için neden zahmete gireyim ki?”

“Başka miçolar var” diye onaylıyor Black. “Onlardan birini çağır.”

O akşamüstü daha geç saatlerde balinalardan hâlâ iz yok. Hava güzel olduğundan, Brownlee adamlara varilleme işlemine başlamalarını emrediyor. Yelkenleri indirip ana ambarı boşaltmaya başlıyorlar. Denge için daha önceden suyla doldurulmuş sekiz veya on kadar varil güverteye taşınıyor, böylece en alttaki, zemine yerleştirilmiş variller ortaya çıkarılıyor. Kıyılmış yağla önce bu variller doldurulacak. Güvertedeki adamlar yağı etle deriden ayırmak ve varillerin tıpalı deliğinden geçirilebilecek kadar küçük parçalara bölmek için gereken ekipmanı (doldurma tezgâhı, hortum, kesme blokları ve bıçaklar) hazırlıyor. Sumner arada bir çevresine bakınıp Joseph Hannah'yı arıyor, bu gürültüyü duyunca saklandığı köşeden çıkıp geleceğini tahmin ediyor.

“Şu küçük pislik Hannah nereye kayboldu?” diye sesleniyor Cavendish. “Bazı bıçakların bilenmeye götürülmesi lazımdır.”

“Kayıp” diyor Sumner. “Ben de bu sabah onu arıyordum.”

“Tembel küçük kancık” diyor Cavendish. “Onu bulduğum zaman kış ağrısı ne demekmiş göstereceğim.”

Güvertedeki varillerin içindeki su, demir bir el pompası yardımıyla boşaltılıyor. Bu işlemi yöneten Otto, pompanın ucunu varilin deliğine sokuyor, varilleri teker teker boşaltıp bir bezle kuruluyor. Güverteye boşalan ve pruvadaki kanallardan dışarı akan safra suyu daha önceki yolculuklardan kalan çürümüş yağ kalıntılarıyla uzun süre temas ettiğinden, zehirli, kükürtlü bir koku yayıyor çevreye. Diğer adamlar gözleri sulandıran bu zehirli kokudan kaçmak için armaya tırmanıyor veya çalışırken burunlarına eğreti maskeler bağlıyorlar ama macun suratlı, geniş omuzlu, her zaman yavaş ve özenli hareket eden Otto iğrenç kokuya bağışıklık kazanmış görünüyor. Dört varili boşalttıktan sonra, beşincinin hasar görmüş olduğunu fark ediyor. Varilin kapağı hafifçe çökmüş ve içindeki suyun büyük bölümü dışarı sızmış. Fı-

çıcıyı çağırıp varilin tamir edilip edilemeyeceğini soruyor. Fıçıcı eğilip varilin kırık kapağını yokluyor.

“Çürümemiş” diyor (konuşurken eliyle burnunu tıkıyor).
“Durup dururken neden çatlamış anlamadım.”

“Ama çatlamış işte” diyor Otto.

Fıçıcı başını sallayarak onaylıyor.

“En iyisi bunu kırıp yeniden birleştirmek” diyor.

Parçalanmış tahtayı bir kenara attıktan sonra kayıtsız ve beklentisiz bir tavırla yarısı boş varilin içine bakıyor. Varilin içinde, ambarın pis kokulu haznesinde üreyip gelişmiş korkunç bir mantarsı düğüme benzeyen, safra suyuna yarı yarıya gömülmüş halde kıvrılıp yatan miço Joseph Hannah’nın parçalanmış, cansız ve çıplak cesedini görüyor.

Hannah'nın bedenini zabıt salonuna taşıp Sumner muayene etsin diye masaya yatırıyorlar. Oda kalabalık ama sessiz. Adamların sıcak nefesini ensesinde hisseden, pür dikkat hallerinin yaydığı gerilimi fark eden Sumner tam olarak ne yapmasını beklediklerini merak ediyor. Çocuğu hayata döndürmesini mi bekliyorlar? Cerrah olması artık fark etmiyor. O da onlar kadar çaresiz ve işe yaramaz durumda. Titreyen eliyle Joseph Hannah'nın tüysüz çenesini tutup boynundaki morluklara daha yakından bakmak için nazikçe kaldırıyor.

“Boğazı sıkılarak öldürülmüş” diyor Brownlee. “Rezalet, korkunç bir şey bu!”

Odadaki adamlar mırıldanarak onaylıyorlar. Sumner isteksizce ve utançla çocuğu yan yatırıyor, solgun poposunun yanaklarını ayırıyor. İzleyicilerden bazıları daha iyi görebilmek için eğiliyorlar.

“Aynı mı, yoksa daha mı kötü?” diye soruyor Brownlee.

“Daha kötü.”

“Lanet olsun.”

Sumner başını çeviren ve Drax'a bir şeyler fısıldayan Caven-dish'e göz atıyor. Çocuğu yeniden sırtüstü yatırıp kırıkları saymak için kaburgalarına bastırıyor. Ağzına bakınca iki dişinin yerinde olmadığını görüyor.

“Ne zaman oldu bu?” diye haykırıyor Brownlee. “Nasıl olur da kimse fark etmez?”

“Çocuğu dün değil önceki gün gördüm en son” diyor Sumner. “Yağları varillemeden önce.”

Birden herkes bir ağızdan konuşmaya, ölen çocuğu en son ne zaman gördüğünü anlatmaya başlıyor. Brownlee susturuyor onları.

“Bir ağızdan konuşmayın” diyor. “İsa aşkına!”

Kaptanın yüzü solgun, çok öfkeli olduğu anlaşılıyor; sıkıntısı büyük. Daha önce bir balina gemisinde cinayet işlendiğini duymamış; tayfa arasında kavga çıktığı olur elbette, sık sık kavga çıkar, bıçaklananlar bile olur bazen ama cinayet işlenmez, özellikle de *çocuklar* öldürülmez. Korkunç bir şey, diye düşünüyor, tiksindirici, mide bulandırıcı. Üstelik bu cinayetin şimdi, son yolculuğunda işlenmesi; sanki *Percival*’e olanlar itibarını yeterince lekelememiş gibi. Zabit salonuna doluşan yirmi-otuz kadar adama bakıyor, hepsi pis ve sakallı, kutup güneşinde yüzleri yanıp kararmış, küt parmaklı ellerini dua eder gibi önlerinde kavuşturmuş veya ceplerine sokmuş bekliyorlar. Hepsi Jacob Baxter’ın suçu, diyor kaptan kendi kendine, o günahkâr piç seçti bu aptal sürüsünü, bu gayritabii planı o tasarladı, felaket getiren sonuçlarından da o sorumlu, ben değil.

“Suçlu her kimse zincirlenerek İngiltere’ye götürülecek ve asılacak” diyor Brownlee, ifadesiz, seğiren yüzleri gözden geçirirken. “Size söz veriyorum.”

“Böyle bir pisliği asmak ona iyilik olur” diyor adamlardan biri. “Önce taşaklarını kesmek lazım. Kıçına kızgın demir sokmak lazım.”

“Kırbaçlanması lazım” diyor bir başkası, “etleri kemiklerinden sıyrılanaya kadar kırbaçlanması lazım.”

“Kim olursa olsun, ne olursa olsun yasalara göre cezalandırılacak” diyor Brownlee. “Yelkenci nerede?”

Bulanık mavi gözlü, yaşlı, mahzun bir adam olan yelkenci yağlı kepini ellerinin arasında sıkı sıkı tutarak bir adım öne çıkıyor.

“Çocuğun kefenini dik” diyor Brownlee ona. “Hemen gömelim onu.” Yelkenci burnunu çekip başını sallıyor. “Geri kalanlar işlerinin başına dönsün.”

“Varillemeye devam edecek miyiz kaptan?” diye soruyor Cavendish.

“Edeceğiz tabii. Bu hunharlık, aylaklığı mazur göstermez.”

Adamlar uysalca başlarını sallıyorlar. İçlerinden biri, Roberts adlı dümenci konuşmak için elini kaldırıyor.

“İlk balinanın yağı boşaltıldıktan sonra çocuğu baş kasara da gördüm” diyor. “Kemancıyı dinliyor, dans edenleri seyrediyordu.”

“Doğru” diyor başka birisi. “Ben de gördüm onu orada.”

“Joseph Hannah’yı ondan sonra gören oldu mu?” diye soruyor Brownlee. “Onu dün gören var mı? Gören varsa söylesin.”

“Güverte arasında uyuyordu” diyor birisi. “Hepimiz öyle sanıyorduk.”

“Onun başına ne geldiğini bilen biri var” diyor Brownlee. “Bu gemi o kadar büyük değil, ses çıkarmadan, iz bırakmadan bir çocuğu öldürmek olanaksız.”

Kimseden ses çıkmıyor. Brownlee başını iki yana sallıyor.

“Bunu yapan piçi bulup astıracağımdan” diyor, “emin olabilirsiniz. Hiç kuşkunuz olmasın.”

Cerraha dönüyor.

“Seninle kamaramda konuşalım, Sumner.”

Kamaraya gidince kaptan oturuyor, şapkasını çıkarıyor ve elleriyle yüzünü ovuşturmaya başlıyor. İş bittiğinde yüzü kıpkırmızı, gözleri de kanlı ve sulu.

“Salt kötülükten mi yaptı, yoksa sapıklığının ortaya çıkmasından mı korktu bilmiyorum” diyor Brownlee. “Ama çocuğa tecavüz eden kimse, onu o öldürdü. Bu kadarı belli.”

“Katılıyorum.”

“Hâlâ Cavendish’ten kuşkulanıyor musun?”

Sumner duraksıyor, sonra başını iki yana sallıyor. İkinci

zabitin hödüğün biri olduğundan emin ama katil olabileceğinden emin değil.

“Herkes olabilir” diyor. “Hannah evvelki gece güverte arasında uyuduysa gemideki herkes oraya gidip onu boğazlamış, kimseye fark ettirmeden de cesedini ambara indirmiş olabilir.”

Brownlee kaşlarını çatıyor.

“Onu sıkıntı çekmesin diye baş kasaradan aldım ama öldürülmesine neden olmayı başardım.”

“Her halükârda talihsiz bir çocuktu biçare” diyor Sumner.

“Lanet olsun ki evet.”

Başını sallayan Brownlee ikisine de birer kadeh konyak dolduruyor. Bu yeni felaket yüzünden Sumner kendini aşağılanmış, zayıflamış hissediyor, sanki çocuğun merhametsizce öldürülmesi onun derin ve bitmek bilmez çöküşünün bir parçasıymış gibi geliyor. Romu içerken sağ eli titriyor. Yelkenci kamaranın önünde ölü çocuğu yelken beziyle kefenlerken bir yandan ıslıkla “The Bonnie Boat”u çalıyor.

“Bu gemide otuz altı erkek ve iki çocuk var” diyor Brownlee. “İkimizi çıkarırsak geriye otuz dört kişi kalıyor. Varilleme bittikten sonra gerekirse hepsiyle teker teker konuşacağım, neler bildiklerini, ne gördüklerini, ne duyduklarını, kimden şüphelendiklerini öğreneceğim. Bu tür korkunç eğitimler bir gecede ortaya çıkmaz. İşaretler, ipuçları olmalı, baş kasara tam bir dedikodu yuvasıdır.”

“Bu adam her kimse akıl sağlığı yerinde değil büyük olasılıkla” diyor Sumner. “Başka açıklaması yok. Bir tür hastalığı falan olmalı veya beyni bir şekilde hasar görmüş olmalı.”

Çenesini gıcırdatan Brownlee cevap vermeden önce bardağına yeniden konyak dolduruyor. Konuştuğu zaman sesi alçak ve gergin çıkıyor.

“O Yahudi piç Baxter mürettebat diye nasıl bir belayı sardı başıma?” diyor. “Beceriksizler ve vahşiler. Dokların bütün

pisliğı ve boku. Ben balina avcısıyım Bay Sumner ama bu balina avı değıl. Balina avı değıl bu, sizi temin ederim değıl.”

Balina yağıını varilleme işleminin günün geri kalanında da sürüyor. İş bitip doldurulan variller ambara yerleştirildiğinde, Joseph Hannah'ı denize gömüyorlar. Brownlee Kutusal Kitap'ı açıp cesedin başında uygun düşen birkaç cümle okuyor, Black adamlara basit bir ilahi söyletiyor ve kurşunla ağırlaştırılan yelken bezinden kefen, geminin kıçından aşağı atılıp kristal dalgalar tarafından yutuluyor.

Sumner'ın canı akşam yemeğı yemek istemiyor. Diğerleriyle birlikte yemeğı oturmamak yerine kalkıp pipo içmek ve hava almak için güverteye çıkıyor. Ahşap kafesinde homurdanıp inleyen ayı yavrusu, patisini dişleyip sürekli kaşınıyor. Kürkü donuk ve keçeleşmiş, dışkı ve balık yağı kokuyor, bir tazı kadar ince görünüyor, bir deri bir kemik artık. Gemi mutfağından bir avuç peksimet alan Sumner peksimet parçalarını bir balina bıçağıının üstüne yerleştirip metal ızgaradan içeri atıyor. Yavru bunları hemen yutuyor, sonra hırıltılar çıkarıyor, burnunu yalıyor ve düşmanca bakışlarını Sumner'a dikeyyor. Bir tasa su doldurup varilin otuz santim ötesine bırakan Sumner tası botunun ucuyla ayı yavrusunun uzun pembe dilinin uzanabileceğı mesafeye itiyor. Ayağı kalkıp yavrunun su içişini seyrediyor. Nöbet amiri Otto gelip Sumner'ın yanında duruyor.

“Madem açlıktan ölmeye bırakacaklardı, neden yakalayıp kafese kapatma zahmetine girdiler?” diye soruyor Sumner.

“Ayı satılırsa bütün para ölen adamın karısına gidecek” diyor Otto. “Ama dul burada değıl ve onu besleyemez, Drax'la Cavendish de besleme mecburiyeti duymuyorlar. Onu serbest bırakabiliriz tabii ama annesi öldü, kendi başına hayatta kalamayacak kadar küçük.”

Sumner başını sallıyor, boşalan su tasını alıp yeniden dol-

duruyor, ayağıyla itiyor. Ayı biraz daha su içtikten sonra varilin arka tarafına çekiliyor.

“Son olaylar hakkında ne düşünüyorsun?” diye soruyor Sumner. “Üstat Swedenborg bu canavarlık hakkında ne yorum yapardı?”

Otto ciddileşiyor, düşünüyor. Enli kara sakalını okşuyor ve cevap vermeden önce birkaç kez başını sallıyor.

“Büyük kötülüklerin iyinin yokluğu anlamına geldiğini, günahın bir tür unutkanlık olduğunu söylediler. Tanrı’dan uzaklaşıyoruz, çünkü o bunu yapmamıza izin veriyor. Bu bizim hem özgürlüğümüz hem cezamız.”

“Peki, sen ona inanıyor musun?”

“Başka neye inanayım?”

Sumner omuz silkiyor.

“Günahın hatırlamak olduğuna” diyor. “İyiliğin, kötülüğün yokluğu olduğuna.”

“Buna inananlar var tabii ama doğru olsaydı dünyaya kaos hâkim olurdu, oysa öyle değil. Çevrene bak, Sumner. Akıl karışıklığı ve aptallık bizim. Kendimizi yanlış anlıyoruz, çok kibirli, çok aptalız. Isınmak için dev bir şenlik ateşi yakıp alevlerin çok sıcak ve hiddetli olduğundan, dumanın gözlerimize kaçtığından şikâyet ediyoruz.”

“İnsan bir çocuğu neden öldürür?” diye soruyor Sumner. “Bunu nasıl anlamlandıracağız?”

“En önemli sorular, sözcüklerle cevap veremeyeceklerimizdir. Sözcükler oyuncaklar gibidir; bizi bir süre eğlendirir ve eğitirler ama erkek olunca onlardan vazgeçmemiz gerekir.”

Sumner başını iki yana sallıyor.

“Sözcüklerden başka neyimiz var?” diyor. “Onlardan vazgeçersek hayvanlardan farkımız kalmaz.”

Sumner’ın aptalca inadına gülümsüyor Otto.

“O zaman cevapları yalnız başına bulmalısın” diyor. “Gerçekten böyle düşünüyorsan.”

Sumner eğilip öksüz ayıya bakıyor. Varilin arka tarafına geçip çömelen yavru ayı hızlı hızlı soluyarak kendi idrar birikintisini yalıyor.

“*Düşünmemeyi tercih ederdim*” diyor. “Çok daha hoş ve kolay olurdu eminim. Ama kendime engel olamıyorum anlaşılan.”

Cenazeden kısa süre sonra, Cavendish Brownlee’ye onunla kamerasında konuşmak istediğini bildiriyor.

“Biraz soruşturdum” diyor. “Piçleri iyice sıkıştırıp terlettim, sonunda bana bir isim verdiler.”

“Ne ismi?”

“McKendrick.”

“Marangoz Samuel McKendrick mi?”

“Ta kendisi. Liman genelevlerinde nonoşlarla oynaşırken görmüşler onu. Geçen balina sezonunda John o’Gaunt’ta denize açıldığında ranzasını Nesbet denen bir dümenciyle paylaştığını bilmeyen yokmuş.”

“Herkesin gözü önünde mi yani?”

“Baş kasara karanlıktır, bilirsiniz Bay Brownlee ama gece sesler duyulmuş. Başka türlü seslerle karıştırılamayacak türde sesler, bilirsiniz.”

“Samuel Kendrick’i bana getir” diyor Brownlee. “Sumner’i da bul. Cerrahın da adamın anlatacaklarını duymasını istiyorum.”

McKendrick ince yapılı, solgun tenli ve pek gürbüz biri değil. Bir tutam sarı sakalı, ince bir burnu, incecik bir ağzı ve soğuktan hafif kızarmış büyük kulakları var.

“Joseph Hannah’yı ne kadar yakından tanıyordun?” diye soruyor Brownlee ona.

“Tanıyordum diyemem.”

“Onu baş kasarada görmüş olmalısın.”

“Gördüm evet, tanımıyorum ama. Miçolardan biri işte.”

“Miçoları sevmez misin?”

“Özel ilgim yoktur.”

“Evli misin, McKendrick? Evde seni bekleyen bir karın var mı?”

“Hayır efendim, evli değilim, karım yok.”

“Ama bir sevgilin falan vardır herhalde?”

McKendrick başını iki yana sallıyor.

“Belki de kadınlardan pek hoşlanmıyorsun, öyle mi?”

“Hayır, ondan değil efendim” diyor McKendrick. “Bana uygun kadını bulamadım henüz, doğrusu bu.”

Cavendish burnundan soluyarak gülüyor. Bir an dönüp öfkeyle ona bakan Brownlee sorgulamaya devam ediyor.

“Erkeklerin arkadaşlığını tercih ettiğini duydum. Öyle den-di bana. Doğru mu bu?”

McKendrick’in yüz ifadesi değişmiyor. Bu sapkınlık suçlamasından korkmuş, endişelenmiş veya özellikle şaşırmış görünmüyor.

“Doğru değil efendim, hayır” diyor. “Ben de herkes kadar normal bir erkeğim.”

“Joseph Hannah öldürülmeden önce tecavüze uğradı. Gerçi sen bunu zaten biliyorsundur.”

“Baş kasaradakilere öyle diyor efendim, evet.”

“Onu sen mi öldürdün, McKendrick?”

McKendrick bu soruya anlam veremiyormuş gibi kaşlarını çatıyor.

“Öldürdün mü?”

“Hayır, ben yapmadım efendim” diyor uysallıkla. “Aradığınız ben değilim.”

“Yalan söylemeyi biliyor piç” diyor Cavendish. “Ama kulampa olduğuna yemin edecek en az on adam bulurum.”

Brownlee, sorgulanmaya başladığından beri ilk kez rahatsız olmuşa benzeyen marangoza bakıyor.

“Yalan söylediğin anlaşılırsa senin için iyi olmaz McKend-

rick” diyor. “Seni uyarıyorum. Daha ağır ceza alırsın.”

McKendrick bir kez başını sallıyor, cevap vermeden önce kamaranın tavanına bakıyor. Gri gözleri kıpır kıpır, dar ağzında gülümsemeye benzer bir şeyin gölgesi dolaşıyor.

“Oğlanlar değil” diyor. “Oğlanlar hiç ilgimi çekmedi.”

Cavendish horgörü ifade eden bir homurtu çıkarıyor.

“Kime pusu kurduğuna bu kadar özendiğine inanmamızı mı bekliyorsun yani? Duyduğum kadarıyla iki kadeh viskidenden sonra kendi dedene bile hallenirmişsin.”

“Pusu kurma meselesi değil bu” diyor McKendrick.

“Sen bir yüz karası” diyor Brownlee, işaretparmağını McKendrick’in burnuna doğru sallayarak. “Katil olsan da olmasan da kırbaçlatmak lazım seni.”

“Katil değilim ben.”

“Yalancı olduğun kanıtlandı ama” diyor Brownlee. “Bunu kuşkuya mahal bırakmayacak bir şekilde şimdiden tespit ettik. Bir konuda yalan söylüyorsan başka bir konuda niçin söylemeyesin?”

“Lanet katil ben değilim” diyor McKendrick yeniden.

“Onu kısa bir süre için muayene etmeme izin verirsiniz Bay Brownlee” diyor Sumner, “bazı emareler bulunabilir.”

Brownlee kuşkuyla ona bakıyor.

“Ne emaresiymiş bunlar?” diyor.

“Çocuğun arkasında yaralar vardı, hatırlarsanız. Zührevi bir hastalık kapmış olması mümkün, suçluda da aynı belirtilere rastlayabiliriz. Suçlunun kamışında yara veya sıyrıklar da olabilir. Bir çocuğun makatı da küçüktür sonuçta.”

“Daha neler ulan!” diyor Cavendish.

“Pekâlâ” diyor Brownlee. “McKendrick, giysilerini çıkar.”

McKendrick kımıldamıyor.

“Hepsini çıkar hemen” diyor Brownlee, “yoksa biz çıkartırız, ciddiylim.”

McKendrick isteksizce, yavaş yavaş onların karşısında so-

yunuyor. Bacakları ve kolları güçlü ama incecik, kırmızı me-me uçlarının arasında az miktarda ince, açık kahverengi kıl var. Sumner muayeneye başlayınca, ince ve solgun bir adam olmasına rağmen beklenmedik ölçüde büyük ve gösterişli bir cinsel organı olduğunu fark ediyor. Hayaları ağır, koyu renkli ve sarkık; kamışı normal uzunlukta ama köpek burnu kadar kalın ve başı da böbrek kadar büyük ve parlak.

“Görünürde frengi belirtisi yok” diyor Sumner. “Yara veya çizik de görünmüyor.”

“Belki de daha kolay girebilmek için domuz yağı kullanmıştır” diyor Cavendish. “Hannah’nın kışında yağ izi var mı diye de bakmış mıydın yoksa?”

“Evet baktım, öyle bir iz yoktu.”

Cavendish gülümsüyor.

“Sizden de bir şey kaçmıyor Bay Sumner” diyor. “Yeminle.”

“Kollarında ve boynunda mücadeleden kaynaklanabilecek, yakın zamanda olmuş kesikler ve sıyrıklar da yok” diyor Sumner. “Artık giyinebilirsin McKendrick.”

McKendrick söyleneni yapıyor. Adamın giyinmesini sessizce seyreden Brownlee, işi bitince onu yeniden çağırtana kadar dışarıda, zabıt salonunda beklemesini söylüyor.

“İşte katiliniz bu adam” diyor Cavendish. “Kamışı yaralı olsa da olmasa da suçlu o, eminim bundan.”

“Mümkün ama ikna edici delilimiz yok” diyor Sumner.

“Oğlancısı olduğunu itiraf etti. Başka kanıta ne gerek var?”

“İtiraf etmeli” diyor Brownlee. “İtiraf etmeyecekse onu yine de zincirletip limana döndüğümüzde mahkemeye teslim edeceğim.”

“Peki, katil o değilse?” diyor Sumner. “Gerçek katilin gemide özgür dolaşmasını ister misiniz?”

“McKendrick değilse kim bu kahrolası katil o zaman?” diye soruyor Cavendish. “Bu gemiye kaç tane kulampara doldurduk sanıyorsunuz?”

“İkisini birlikte gören olsaydı suçluluğundan emin olmakta bu kadar zorluk çekmezdim” diyor Sumner.

“McKendrick’i şimdilik zincirle Cavendish” diyor Brownlee. “Tayfaya da onun Hannah’yla konuştuğunu veya bir şekilde çocuğa ilgi gösterdiğini görenlerle konuşmak istediğimizi haber ver. Sumner haklı olabilir. Suçluysa, bir şahit çıkacaktır.”

Zabit salonunda Drax diğerlerinin konuşmalarını dinliyor. Ölüp gitmesine rağmen yine çocuktan söz ediyorlar. Akşamüstü bedenini yelken bezine sarıp geminin kışından aşağı attılar; kefenli cesedin sulara gömülüşünü izledi. Çocuk artık bir hiç. Bir görüş veya düşünce bile değil ama hâlâ ondan söz ediyorlar. Vır vır konuşuyorlar. Vır vır vır. Ne demeye konuşup duruyorlar? Drax kaynamış bifteğini çiğniyor, çayından büyük bir yudum alıyor. Tuzlu etin tadı ekşi ama çay tatlı. Ön kolunda bir buçuk santim derinliğinde bir ısırık izi var. Zonkluyor, kaşınıyor. Çocuğun gırtlaklarını kesse her şey daha çabuk ve kolay olurdu, bunu biliyor ama el altında bıçak yoktu. Böyle şeyleri planlamıyor. Yalnızca eyleme geçiyor ve her eylem birer birer kendi başına tamamlanıyor; sikişmek, öldürmek, sıçmak, yemek. Hangi sırada gelecekleri belli değil. Hiçbiri diğerinden üstün veya daha öncelikli değil. Tabağını bir ayna gibi yüzünün hizasına kaldıran Drax et suyunu yalayıp temizliyor.

Dinliyor.

“McKendrick yaptı” diyor Cavendish. “Kesin o, bir katili gözünden tanırım ama Brownlee daha fazla kanıt gerekli diyor.”

Drax, McKendrick’i tanıyor. Çelimsiz, kız gibi, ölümüne utangaç bir adam, tabancayı eline verip onun yerine nişan almanız ve tetiği çekmeyi teklif etseniz bile kimseyi öldüremez.

“Neden McKendrick?” diye soruyor.

“Çünkü şöhretli bir kulampara. Liman kerhanelerinde her gece göt peşinde koşup diğer nonoşlarla kıkırdaşıyor.”

Drax başını sallıyor. McKendrick onun yerini alacak demek ki, günah keçisi olacak. Drax kenardan seyredip el çırparken ipin ucunda o sallanacak.

“Brownlee nasıl bir kanıt arıyor?” diye soruyor.

“Şahit istiyor. İkisini son kez bir arada gören birini.”

Sakalındaki ekmek kırıntılarını silkeleyen Drax gürültüyle osuruyor, cebine uzanıp siyah tütün dolu kesesini alıyor.

“Ben onları birlikte gördüm” diyor.

Diğerleri dönüp ona bakıyorlar.

“Ne zaman?” diyor Sumner.

“Bir gece geç saatte köprü üstünde duruyorlardı. McKendrick havalara uçuyordu, çocuğu sevip okşuyor, boynundan çekip öpmeye çalışıyordu. Beriki halinden pek hoşnut görünmüyordu. Bir hafta kadar oldu.”

Cavendish ellerini şaklatıp gülüyor.

“Tamamdır o zaman” diyor.

“Neden daha önce söz etmedin bundan?” diye soruyor Sumner. “Kaptan neler gördüğümüzü sorduğunda sen de oradaydın.”

“Aklımdan çıkmış” diyor Drax. “Herhalde sizin kadar zeki olmadığımın, Bay Sumner. Her şeyi hemencecik unutuyorum.”

Sumner ona bakıyor, Drax bakışlarına karşılık veriyor. Huzurlu hissediyor Drax, hiçbir çekincesi yok. Bu cerrah gibileri yakından tanıyor; kılı kırk yarar, bütün gün soru sorarlar ama asla eyleme geçmezler. Cerrah da konuşup duracak ama bir şey yapmayacak.

Brownlee’nin kamarasına gidiyorlar, Drax kaptana gördüklerini anlatıyor. Brownlee, ambara zincirlenen McKendrick’in getirilmesini emrediyor ve Drax’tan, söylediklerini tutsağın önünde tekrarlamasını istiyor.

“Ölen çocuğu ellediğini gördüm” diyor Drax sakın bir tavırla. “Onu öpmeye, kucaklamaya çalışıyordu. Köprü üstündeydiler.”

“Bunları neden daha önce anlatmadın?”

“Aklıma gelmemiştii ama McKendrick’in katil olduğu söylendiği zaman hatırladım.”

“Lanet bir yalan bu” diyor McKendrick. “Çocuğa elimi bile sürmedim.”

“Ne gördüğümü biliyorum” diyor Drax. “Kimse görmedin diyemez bana.”

Yalan söylemekte hiç zorluk çekmiyor, tabii. Sözcükler yalnızca belli bir sırayla çıkarılması gereken sesler ve onları canının istediği gibi kullanabilir. Domuzlar homurdanır, ördekler vâklar ve insanlar yalan söyler; genelde böyledir bu.

“Yemin eder misin?” diye soruyor Brownlee. “Bir mahkeme?”

“Kutsal Kitap üzerine” diyor Drax, “evet, ederim.”

“O zaman anlattıklarını seyir defterine kaydedeceğim, sen de yanına işaret atacaksın” diyor Brownlee. “Yazılı olması daha iyi.”

McKendrick’in önceki sakinliğinden eser yok şimdi. Solgun ve ince yüzü yer yer kızarıyor, öfkeden titriyor.

“Tek kelimesi bile doğru değil” diyor. “Tek kelimesi bile. Yalan söylüyor.”

“Yalan söylemek için bir nedenim yok” diyor Drax. “Neden yalan söyleme zahmetine gireyim ki?”

Brownlee dönüp Cavendish’e bakıyor.

“Bu iki adam arasında bir husumet var mı?” diye soruyor. “Anlatılanların yalan veya kötü niyetli olduğunu düşünmemizi gerektiren bir neden?”

“Bildiğim kadarıyla yok” diyor Cavendish.

“İkiniz daha önce aynı gemide sefere çıktınız mı?” diye soruyor Brownlee.

Drax başını iki yana sallıyor.

“Marangozu tanımıyorum” diyor. “Ama köprü üstünde ne gördüğümü biliyorum. Ne gördüysem onu anlatıyorum.”

“Ama ben senin kim olduğunu biliyorum, Henry Drax” diyor McKendrick öfkeyle. “Nereye gittiğini ve orada ne yaptığını biliyorum.”

Drax burnunu çekip başını sallıyor.

“Benim hakkımda hiçbir şey bildiğin yok” diyor.

Brownlee, McKendrick’e bakıyor.

“Yapacak bir suçlaman varsa şimdi konuş” diyor. “Yoksa çeneni kapamanı ve yargıç yeniden açmanı talep edene dek kapalı tutmanı tavsiye ederim.”

“O çocuğa elimi sürmedim ben. Çocuklar ilgimi çekmiyor, eşitim olan erkeklerle ne yaptıysam yapmış olayım, şikâyet veya suçlama söz konusu olmadı hiç. Hakkımda yalan söyleyen, ipte sallanmamı istiyor görünen bu adam benimkilerden çok daha kötü ve doğa dışı suçlar işledi.”

“Böyle gevezelik edip durursan kendini daha derin bir çukurda bulursun” diye uyarıyor Cavendish onu.

“Bir cesedin ne kadar derin bir çukura gömüleceği belli” diyor McKendrick.

“Hangi suçlardan söz ediyorsun?” diyor Sumner.

“Ona Markiz Adaları’nda ne yaptığını sorun” diyor McKendrick, Drax’tan gözlerini ayırmadan. “Orada ne yediğini sorun ona.”

“Ne dediğini anlıyor musun?” diyor Brownlee. “Neden söz ediyor bu?”

“Güney Denizi zencileri arasında vakit geçirdim, evet” diye açıklıyor Drax, “ama hepsi bu. Sırtımda o dönemden kalma bazı dövmeler var, bol bol da ilginç hikâye, ama hepsi o kadar.”

“Hangi gemideydin?” diye soruyor Brownlee ona.

“New Bedford’dan kalkan *Dolly*’de.”

“Bir yamyamın sözünü Tanrı korkusu olan dürüst ve beyaz bir adamın sözünden üstün mü tutacaksınız?” diye haykırıyor McKendrick. “Akli başında hangi yargıç yapar bunu?”

Drax gülüyor.

“Yamyam falan değilim ulan” diyor. “Kıçından uyduruyor, aldırmayın.”

Brownlee başını iki yana sallayıp burnunu çekiyor.

“Böyle vahim saçmalıkları ilk kez duyuyorum” diyor. “B utanmaz pisliği aşağıya götürün ve ana direğe zincirleyin yoksa şimdi tepem atacak.”

McKendrick götürülünce Drax’ın anlattıklarını geminin jurnaline kaydeden Brownlee, yazdıklarını parmak basarak onaylamasını istiyor.

“McKendrick mahkemeye çıkınca ifade vermen gerekecek tabii” diyor Brownlee. “Kayıt defteri de kanıtlar arasında yer alacak. McKendrick’in avukatı, tabii avukat tutabilirse, sana kara çalmaya çalışacaktır herhalde. Avukat denen akbabalar genelde böyle yapar. Ama sen yine de doğru bildiğini söyler-sin, eminim.”

“Suçlanmaktan, benimle bu şekilde konuşulmasından hoşlanmam” diye itiraf ediyor Drax. “Hiç hoşuma gitmiyor.”

“Kimsesiz bir oğlancının iddialarına inanan olmaz, bunu bilesin. Ne gördüysen söyleyeceksin, hepsi bu.”

Drax başını sallıyor.

“Dürüst bir adamım ben” diyor. “Ne gördüysem onu söyledim.”

“O zaman korkacak bir şey yok.”

Suçlunun McKendrick olduğu haberi gemide hemen yayılıyor. Kendilerini marangozun arkadaşı sayan birkaç kişi onun katil olduğuna inanmakta güçlük çekiyor ama kalan herkes adamın katil olduğuna inandığından, onların da kısa sürede kuşkusu kalmıyor. Brownlee'yle ikinci kez görüştüktan sonra McKendrick baş ambara zincirleniyor, tek başına yemek yiyor, dışkısını ve idrarını her gün bir miço tarafından boşaltılan bir kovaya yapıyor. Bir hafta kadar sonra mürettebat onun suçlu ve sapkın olduğunu tamamen kabullendiğinden artık içlerinden biri olduğuna inanmakta zorlanıyorlar. Onun kendilerinden ayrı ve tuhaf biri olduğunu hatırlıyor, sıradan görüntüsünün derinlerdeki sapkınlıklarını gizlemenin zekice bir yolu olduğunu düşünüyorlar. Arada bir içlerinden bir iki tanesi ambara inip ona sataşıyor veya işlediği suçla ilgili sorular soruyor. Böyle zamanlarda tövbe etmediğini, sanki yaptıklarının ne anlama geldiğini (şimdi bile) anlamıyormuş gibi tuhaf bir aksilik ve şaşkınlık içinde olduğunu görüyorlar.

Brownlee yolculuğun amacına uygun bir şekilde balina boğazlamaktan başka bir şey yapmak istemiyor ama sonraki birkaç gün boyunca kötü hava koşulları kuşatıyor geminin dört bir yanını. Aralıksız yağan sağanak yağmur ve kalın sis, avı gizliyor, balık tutmayı imkânsız hale getiriyor. Tepelerinde ıslak ve kasvetli havanın kubbesiyle ince buz parçaları ve sulu buzlar arasından sessiz bir şekilde güneye doğru ilerliyorlar. Hava sonunda açınca Jones Sound'la Horsburgh

Burnu'nu aşp batıya ilerliyorlar ve Pond's Körfezi'ni görebiliyorlar artık. Brownlee yola devam etmeye hevesli ama deniz buzu bu mevsim için anormal ölçüde kalın ve bir süre daha beklemek zorunda kalıyorlar. *Hastings* adlı gemi de onların yanına demir atıyor, *Polynia*, *Intrepid* ve *Northener* da öyle. Rüzgârın değişmesini beklerken yapacak işleri olmadığından kaptanlar beş gemi arasında serbestçe dolaşıp birbirlerinin kamarasında yemek yiyor, sohbet ederek, tartışarak ve hatıralara dalarak vakit geçiriyorlar. Brownlee eski hikâyelerini sık sık kısaca anlatıyor: kömür mavnası, *Percival*, ondan önce olan her şey. Olanlardan ve yaptıklarından utanç duymuyor; beşer şaşar, diyor onlara, insan başına geleni çeker, hep teyakkuz halinde olmak gerekir.

“Hazır mısın?” diye soruyor Campbell ona, alçak sesle. Baş başa Brownlee'nin kamarasında oturuyorlar. Masa toplandı, diğerleri gemilerine döndüler. Campbell kurnaz ve bilmiş biri, belli ölçüde samimi ama aynı zamanda ketum ve bazen üstünlük taslayan bir hali var. Sorusunda alaylı bir ima seziyor Brownlee, kendisinin Baxter'ın planlarında daha önemli bir yeri olduğunu ima etmeye çalışıyor besbelli.

“Her şey yolunda giderse sıra sendeymiş diye duydum” diyor Brownlee. “Baxter bizzat söyledi.”

“Baxter balina avının bittiğini düşünüyor” diyor Campbell. “Karaya yerleşmek, kendine mütevazı bir imalathane kurmak istiyor.”

“Biliyorum ama yanılıyor. Deniz hâlâ balina kaynıyor.”

Campbell omuz silkiyor. Burnu kalkık, yanakları geniş ve bıyıkları uzun; ince dudakları hep biraz büzülmüş gibi. e bu yüzden onun sessiz ve kendi düşüncelerine gömülmüş haldeyken bile konuşmak üzere olduğunu sanıp rahatsız oluyor.

“Kumarbaz bir adam olsam, paramın bir bölümünü Baxter'a yatırırdım” diyor Campbell. “Engellere pek takılmıyor, hepsini bir sıçrayışta aşıyor gibi geliyor bana.”

“Hinoğluhin olduğuna kuşku yok, bu konuda haklısın.”

“Peki, *sen* hazır mısın?”

“Birkaç balina daha avlamaya vaktimiz var. Acelemiz yok, değil mi?”

“Bu oyunda balinalar bozuk para sayılır” diye hatırlatıyor Campbell ona. “Onu güzelce batırıp her şeyin olağan görünmesini sağlamak için fazla fırsat çıkmayabilir karşına. Önemli olan nasıl görüldüğü, unutma. Bariz bir kaza işimize yaramaz, çünkü sigortacılar soru sormaya başlarlar ve bunu hiçbirimiz istemeyiz. En çok da sen istemezsin.”

“Bu yıl buz bol. Halletmesi çok zor olmayacak.”

“Ne kadar çabuk davranırsan o kadar iyi. Fazla uzun sürerse ben de buzların arasına sıkışıp kalabilirim, o zaman gerek duyduğunda beni nasıl bulacaksın?”

“Pond’s Körfezi’nde bir hafta daha geçireyim” diyor Brownlee. “Yalnız bir hafta, sonra işi nerede halledeceğimizi belirleriz.”

“Bir hafta geçsin, o zaman ben de kuzeye döneceğimizi söylerim” diyor Campbell. “Lancaster Sound’a veya oralara bir yere gideceğimizi ilan ederim. Kimse gelmez peşimizden. Sen de büyük bir buz kütlesi yakınında kuytu bir sığınak bulursun, rüzgârın yüzen buzları sana sürüklemesini beklersin. Hallerinden anladığım kadarıyla mürettebatın olacak dangalaklar da yardım etmek için pek bir şey yapmayacaklardır.”

“Marangozu olduğu yerde bırakmaya niyetliyim.”

“Kazalar olabilir” diye hak veriyor Campbell. “Onun gibi bir adamın yokluğunu fark eden olmaz.”

“Korkunç bir şey” diyor Brownlee. “Böylesini duymuş muydun daha önce? Küçük bir kız başka bir şey. Küçük bir kız olsa yine anlarım. Ama lanet olası bir miço! Tanrı aşkına... Çok kötü zamanlarda yaşıyoruz, Campbell, kötü ve acayip zamanlar bunlar.”

Campbell başını sallıyor.

“Güzel Tanrımız burada, Kuzey Suları’nda fazla vakit geçirmiyor bana kalırsa” diyor Campbell, gülümseyerek. “Soğuktan pek hazzetmiyor herhalde.”

Buzlar aralanınca körfeze giriyorlar ama balina bulmakta zorlanıyorlar. Hemen hiç balina görmüyorlar, filikaları birkaç kere indiriyorlar ama balinalar hemen buzun altında kayboluyor ve birine bile yaklaşıyorlar. Brownlee, Baxter’ın haklı olabileceğini düşünmeye başlıyor; belki de gerçekten çok fazla balina öldürdüler. Balinalarla dolu engin suların bu kadar çabuk boşaltılmış olabileceğine, böyle dev hayvanların bu kadar narin olabileceğine inanmakta zorlanıyor ama hâlâ çevrelerindeyseler bile saklanmayı iyice öğrenmişler. Bir hafta boyunca boşu boşuna uğraştıktan sonra kaçınılmazı kabulleniyor, kararlaştırdıkları gibi Campbell’e sinyal veriyor ve adamlara Pond’s Körfezi’nden çıkıp şanslarını denemek için kuzeye doğru ilerleyeceklerini ilan ediyor.

Afyonun faydası olsa da Sumner peş peşe bir-iki saatten fazla uyuyamıyor. Joseph Hannah’nın ölümü onu nedenini anlamadığı bir şekilde öfkeliendirdi ve kıskırttı. Artık onu unutmak istiyor. Diğerleri gibi o da dinlenmek, McKendrick’in suçluluğuna ve kaçınılmaz cezasını alacağına inanmak istiyor ama nedense bir türlü başaramıyor bunu. Ölen çocuğun her akşam yemek yedikleri cilalı masaya yatırılan cesedini; kaptanın kamarasında hepsinin bakışları altında çıplak bir şekilde karşılarında dikilen utanç içindeki, pasif McKendrick’i hatırlayınca rahatsız oluyor. Bu iki beden birbirine uymalıydı, diye düşünüyor, bir yapbozun parçaları gibi uymalıydılar ama onları zihninde evirip çevirse de bir bütün haline getiremiyor.

Marangozun tutuklanmasından iki hafta sonra, gemi buz-

laların ve buz dağlarının arasından kuzeye ilerlerken, bir gece geç saatte Sumner baş ambara iniyor. Kutular, bohçalar ve variller arasında onun için açılan küçük boşlukta tulumu içinde yatıyor McKendrick. Ana direğin iki yanına uzattığı bacakları birbirine zincirlenmiş ama elleri serbest. Teneke bir tabakta peksimet kırıntıları, bir tas içinde su ve yanan bir mum var. Sumner pislik kovasının keskin kokusunu alıyor. Bir an tereddüt ettikten sonra eğilip adamı omuzundan sarsıyor. McKendrick yavaşça kıvrıldığı yerden doğruluyor, sırtını bir sandığa yaslayıp oturuyor ve kayıtsız bakışlarını son misafirine diyor.

“Sağlığın nasıl?” diye soruyor Sumner ona. “Benden istediğin bir şey var mı?”

McKendrick başını iki yana sallıyor.

“Hâlâ dinç ve sağlıklıyım” diyor. “Beni asacakları zamana dek yaşayacağım herhalde.”

“Mahkemede durumunu daha iyi anlatabileceksin” diyor Sumner. “Henüz nihai karar verilmedi.”

“Benim gibi bir adamın İngiliz mahkemesinde dostu olmaz, Bay Sumner. Dürüst biriyim ama geçmişim fazla incelenmeyi kaldırmaz.”

“Böyle hissedenden yalnızca sen değilsin, bence.”

“Hepimiz günahkâruz, evet doğru ama bazı günahların cezası daha ağır. Hayatımda kimseyi öldürmedim, katil değilim, ama başka pek çok şeyim ve beni asıl bunlar için asmak isteyecekler.”

“Katil değilsen bu gemide başka bir katil var demektir. Drax iddia ettiğin gibi yalan söylüyorsa ya çocuğu kendisi öldürmüştür ya da yapanı tanıyordur ve korumaya çalışıyordur. Bunu düşünmüş müydün?”

McKendrick omuz silkiyor. Ambarda geçirdiği iki haftadan sonra teninde grimsi bir ton belirmiş, mavi gözleri bulanık ve sanki yuvalarına çekilmiş. Kulağını kaşıyınca bir deri parçası kopup yere düşüyor.

“Bu konuyu düşündüm ama kanıtım veya şahidim yokken başkasını suçlamanın bana ne faydası olur ki?”

Sumner cebinden kalaylı bir matara çıkarıyor, McKendrick’e veriyor, geri alınca bir yudum da kendisi içiyor.

“Tütünü azaldı” diyor McKendrick, bir an sonra. “Bir çimdik tütününüz varsa makbule geçer.”

Sumner tütün kesesini ona uzatıyor. Keseyi sağ eliyle alan McKendrick piposunu sol elinin iki parmağı arasına sıkıştırıyor. Bu şekilde emniyete aldığı piponun çanağını dolduruyor ve sağ işaretparmağıyla tütüne biraz bastırıyor.

“Eline ne oldu?” diye soruyor Sumner ona.

“Yalnızca başparmağım” diyor McKendrick. “Bir-iki yıl önce şaşı bir adam balyozla ezdiğinden beri kıpırdamıyor. Bizim meslekte biraz sorun çıkarıyor tabii ama alıştım yine de.”

“Göster bana.”

McKendrick öne eğilip sol elini uzatıyor. Parmakları normal ama eklemının şekli bozulan başparmağı kaskatı ve cansız görünüyor.

“Bu elinle hiçbir şeyi tutamıyor musun yani?”

“Dört parmağımı kullanabiliyorum yalnızca. Balyoz sol elimi indiği için şanslıydım herhalde.”

“Bileğimi tutmaya çalış” diyor Sumner. “Böyle.”

Gömleğinin kolunu kıvrıp çıplak kolunu ona uzatıyor. McKendrick kolunu tutuyor.

“Var gücünle sık şimdi.”

“Sıkıyorum.”

Sumner kolunu saran dört parmağın baskısını etinde hissediyor ama başparmak kımıldamıyor bile.

“Elinden gelenin en iyisi bu mu?” diyor. “Kendini tutma.”

“Bir şeyi tuttuğum yok” diye ısrar ediyor McKendrick. “Adamın biri iki yıl önce Whitby’nin güvertesinde kocaman bir balyozu başparmak kemiğime indirdi. Limanda bir ambar kapağını tamir ediyorduk. Parmak unufak oldu. Olayı gören pek

çok şahidim var, kaptan bile oradaydı, hepsi adamın aptallığını Kutsal Kitap'a el basarak doğrulayacaktır."

Sumner ona bileğini bırakmasını söylüyor, gömleğinin kolunu indiriyor.

"Seni daha önce muayene ettiğimde elinin sakat olduğundan neden söz etmedin?"

"Elimle ilgili bir şey sormamıştınız, hatırladığım kadarıyla."

"Bundan daha sıkı tutamıyorsan, çocuğu nasıl boğmuş olabilirsin? Boynundaki morlukları gördün."

McKendrick duraksıyor, sonra birden ürkmüş görünüyor. Cerrah kolayca sindiremeyeceği çok önemli, fazla umutlu şeyler söylüyor sanki.

"Gördüm" diyor. "Boynu çepeçevre mosmordu."

"Boğazının ön tarafında iki tane büyük morluk vardı. Onları hatırlıyor musun? Birbirinin üstünde gibiydiler. O sırada gırtlığına bastırılan iki başparmağın izi olduğunu sanmıştım o büyük morlukların."

"Onları hatırlıyor musun?"

"Gayet net hatırlıyorum" diyor Sumner. "İki büyük morluk, mürekkep lekesi gibi üst üste binmişti."

"Ama benim başparmaklarımdan ikisi de sağlam değil" diyor McKendrick yavaşça. "O morlukları nasıl yaptım o zaman?"

"Doğru" diyor Sumner. "Gidip kaptanla konuşmam lazım. Balyozlu adam hayatını kurtarmış olabilir McKendrick."

Brownlee cerrahın iddialarını dinlerken içtenlikle onun yanılmış olmasını diliyor. McKendrick'i bırakmak istemiyor. Marangozun suçlu olduğuna herkes ikna oldu ve serbest bırakılırsa (ki Sumner kendine göre gizemli bir nedenden ötürü bunun için uğraşıyor) gemide olay çıkarmadan, ortalığı karıştırmadan onun yerine koyabileceği kimse yok.

"Hannah gibi cılız bir kancığı tek eliyle bile boğmuş olabilir" diyor Brownlee, "başparmağı olsun olmasın. McKendrick uzun boylu değil ama bunu yapabilecek kadar güçlü."

"Hannah'nın boynundaki morluklar öyle olmadığını gösteriyor ama. İki başparmak izi gündoğumu kadar netti."

"Başparmak izi falan hatırlamıyorum ben. Boynunun morardığını hatırlıyorum ama hangi izi hangi parmağın yaptığını anlamaya imkân yoktu."

"Cenazeden önce Hannah'nın yaralarını çizmiştim" diyor Sumner. "Mahkeme olursa yargıç görmek ister diye düşündüm. Bakın." Deri ciltli eskiz defterini masaya, kaptanın önüne koyuyor ve ilgili sayfaları açıyor. "Ne demek istediğimi gördünüz mü? Birbirinin üstüne binen iki büyük oval morluk, burada ve burada."

İşaret ediyor. Brownlee gösterdiği yere bakıyor, burnunu ovuşturup kaşlarını çatıyor. Cerrahın titizliği sinirine dokunuyor. Ölen bir çocuğun bedeninin eskizlerini yapmak da nereden çıktı?

“Çocuk yelken beziyle kefenlenmişti. Nasıl çizebildin bunları?”

“Yelkenciden dikişleri gevşetmesini istedim, varilleme sırasında yeniden dikti. Kolayca hallettim.”

Brownlee eskiz defterinin sayfalarını çeviriyor, yüzünü buruşturuyor. Çocuğun hasar gören ve yaralı makatı ayrıntısıyla resmedilmiş, kırılan kaburgalarının şeması çizilmiş.

“Bu güzel resimlerin bir halt kanıtlamıyor ama” diyor. “McKendrick’in çocuğa yaklaştırmaya çalıştığını gören var, kendisi tanınmış ve kötü şöhretli bir oğlancısı. Asıl gerçek bunlar. Geri kalan her şey varsayım ve zan.”

“McKendrick’in sol elinin başparmağı onarılamayacak şekilde hasar görmüş” diyor Sumner. “Bu suçu işlemiş olması fiziksel olarak imkânsız.”

“Bu görüşünü İngiltere’ye varır varmaz yargıçla paylaşabilirsin. Belki onu ikna etmen daha kolay olur ama o zamana dek denizdeyiz ve kaptan benim. McKendrick olduğu yerde kalacak.”

“İngiltere’ye döner dönmez gerçek katil gemiyi terk edecek ve ortadan kaybolacak, bunun farkında mısınız? Onu asla yakalayamayacaklar.”

“Cinayet kuşkusuyla bütün mürettebatı tutuklayayım mı? Bunu mu istiyorsun?”

“Çocuğu McKendrick öldürmediyse Henry Drax yapmış olmalı. Kendini kurtarmak için marangozu suçluyor.”

“Çok faza ucuz roman okumuşsunuz, Bay Sumner. Yeminle öyle.”

“En azından Drax’ı da McKendrick gibi muayene etmeme izin verin. Katil oysa vücudunda hâlâ olaydan kalma izler taşıyor olabilir.”

Brownlee sandalyesinde yana kayıyor, kıllı kulak memesini çekiştirip iç geçiriyor. Cerrahın sinir bozucu olduğuna kuşku yok ama ısrarında hayranlık uyandıran bir yan da

var. İnatçı biri şerefsiz, başka ne olursa olsun.

“Pekâlâ” diyor. “Madem ısrar ediyorsun. Fakat Drax incelenmeye, kurcalanmaya itiraz ederse onu zorlamaya niyetim yok.”

Drax çağırıldığında itiraz etmeden geliyor. Pantolonunu önlerinde indiriyor, sırtarak ayakta dikiliyor. Kaptanın kamerasını bayat idrar ve konserve et kokusu dolduruyor.

“Ne zaman isterseniz başlayın Bay Sumner” diyor Drax, cerraha cilveli bir tavırla göz kırparak.

Sumner yalnızca ağzından nefes almaya gayret ederek eğilip bir büyüteç yardımıyla adamı muayene ediyor, Drax’ın kamışının sallanan derisini inceliyor.

“Deriyi geri çek lütfen” diyor Sumner.

Drax söyleneni yapıyor. Sumner başını sallıyor.

“Kasık bitin var” diyor ona.

“Evet, genelde oluyor. Asılmak için yeterli bir suç mu sizce, Bay Sumner?”

Brownlee gülüyor. Sumner başını sallayıp ayağa kalkıyor.

“Görünürde frengi yok” diyor. “Şimdi iki elini gösterir misin?”

Drax ellerini uzatıyor. Sumner avuç içlerine bakıyor, sonra ellerinin arkasını çeviriyor. Dökme demir gibi sert ve kara eller.

“Elindeki kesik iyileşmiş.”

“Bir şey değildi” diyor Drax. “Ufak bir sıyrıktı.”

“Parmaklarının hepsini kullanabiliyorsun, anladığımı kadarıyla.”

“Nasıl yani?”

“Parmakların ve başparmakların sağlam yani?”

“Evet, Tanrı’ya şükürler olsun öyle.”

“Ceketini çıkar ve kollarını sıyr.”

“Benden kuşkulaniyor musunuz, Bay Sumner?” diye soruyor Drax, kollarını ceketinden kurtarıp gömleğinin düğmele-

rini açmaya başlarken. “Köprü üstünde gördüklerimden kuş-kulanıyor musunuz?”

“McKendrick inkâr ediyor. Bunu biliyorsun.”

“McKendrick oğlancının biri. O kulamparayı mahkemede kim dinler? Kimse dinlemez bence.”

“Ona inanmak için geçerli nedenlerim var.”

Drax başını sallıyor, soyunmaya devam ediyor. Gömleğini ve atletini çıkarıyor. Siyah kıllarla kaplı göğsü geniş ve kaslı; göbeği gururla pantolonundan taşıyor, iki kolu baştan aşağı mavi dövmelerle kaplı.

“McKendrick denen kancığın söylediklerine inanıyorsanız benim yalancı olduğumu düşünüyorsunuz demektir.”

“Senin ne olduğunu bilmiyorum.”

“Ben onurlu bir adamım Bay Sumner” diyor Drax. Karmaşık ve ezoterik bir kavrammış ve ona sahip olmayı başardığı için gurur duyuyormuş gibi *onur* sözcüğünü vurguluyor. “Ben buyum işte. Görevimi yaparım ve yaptığımdan utanç duymam.”

“Neyi kastediyorsun Drax?” diye soruyor Brownlee. “Hepimiz onurlu adamlarız burada, bildiğin üzere pis bir iş olan mesleğimizin gerektirdiği kadar onurluyuz en azından.”

“Cerrah beni anlıyor bence” diyor Drax. (Şimdi tamamen çıplak, kalın uzuvlarıyla hiç utanmadan öylece dikiliyor. Yüzü güneşten yanmış ve elleri çalışmaktan kararmış ama derisinin geri kalanı –siyah kılları ve kaba saba dövmelerden zırhının altında görüldüğü kadarıyla– bebek teni gibi pembemsi beyaz.) “Onunla eski dostuz, ne de olsa. Lerwick’teki ünlü geceden sonra kamarasını bulmasına yardım etmiştim. Herhalde hatırlamazsınız, Bay Sumner, çünkü o sırada derin uykudaydınız ama ben ve Cavendish olması gerektiği gibi güvende olduğunuzdan emin olana dek etrafı güzelce inceledik. Yolunda gitmeyen bir şeyler olmadığından emin olmak istedik.”

Drax'a bakan Sumner onun neyi kastettiğini hemen anlıyor. Bavulunu karıştırdılar, ordudan atılma belgesini okudular, yağmaladığı yüzüğü buldular.

Brownlee merakla Sumner'a bakıyor şimdi.

"Ne anlatıyor bu yahu?" diye soruyor.

Sumner başını sallıyor. Bakışları düşünmeden Drax'ın kollarında ve göğsünde dolaşıyor, içindeki kükremeyi bastırmak için dikkatle nefes alıyor.

"Benim cerrahlık bilgimden veya becerimden kuşku mu duyuyorsun?" diyor (ama söyledikleri ona bile abes geliyor). "Belfast'taki Queen's College'da staj yaptım, diploma aldım."

Drax önce gülümsüyor, sonra kahkahayı basıyor. Sarı kamışı kalınlaşıyor ve gözle görülebilir şekilde kalkıyor.

"Sizin kendi kâğıtlarınız var, Bay Sumner, benim de kendi kâğıtlarım. İngiliz mahkemelerinde hangisi daha ağır basıyordur acaba? Ben okumayı öğrenmedim, bu yüzden bilmem ama iyi bir avukatın bu konuda belli görüşleri olacaktır herhalde."

"Kanıtlarım var" diyor Sumner. "Benim şahsi fikirlerim veya saygınlığımla ilgili bir durum değil bu. Mesele kim olduğum veya eskiden ne olduğum değil."

"Peki, *bana* karşı ne kanıtınız var?" diye soruyor Drax daha yüksek sesle. "Söyleyin bakalım."

"Seni belli bir nedenle suçlamıyoruz" diyor Brownlee. "Burada olmamızın nedeni seni suçlamak değil. McKendrick hâlâ ambarda zincirli, unutma. Sumner korkunç olayın bazı ayrıntılarını merak ediyor, hepsi bu."

Brownlee'yi duymazdan gelen Drax bakışlarını Sumner'dan hiç ayırmıyor.

"*Bana* karşı ne kanıtın var?" diyor yeniden. "Çünkü kanıtın yoksa, bana garazin var demektir. Benim yeminime karşı senin yeminin."

Sumner bir adım geri çekilip ellerini ceplerine sokuyor.

“McKendrick hakkında yalan söylüyorsun” diyor. “Bunu gayet iyi biliyorum.”

Brownlee’ye dönen Drax parmağıyla kulağına hafifçe birkaç kez vuruyor.

“Gemi cerrahı biraz zor mu işitiyor, kaptan?” diyor. “Aynı lanet olası soruyu tekrarlayıp duruyorum ama duymamış gibi yapıyor.”

Kaşlarını çatan Brownlee, dudaklarını yalıyor. Sumner’in talebini kabul ettiği için pişmanlık duymaya başlıyor artık. Drax vahşinin biri olabilir ama onu çocuk katilliğiyle suçlamanın anlamı yok. Tepesinin atmasına şaşmamak gerekir.

“Bu meselede Drax’a karşı nasıl bir kanıtımız var Sumner? Söyle bize lütfen.”

Sumner bir an ayaklarının arasına, yere bakıyor, sonra başını kamaranın tavan penceresinin eğimli camına çeviriyor.

“Henry Drax’a karşı kanıtım yok” diye itiraf ediyor açıkça. “Hiçbir kanıtım yok.”

“O zaman bu saçmalığı sonlandıralım” diyor Brownlee. “Lanet giysilerini giy, işinin başına dön.”

Drax uzun bir an küçümser bir ifadeyle Sumner’ı süzüyor, sonra uzanıp yerden pantolonunu alıyor. Her hareketi kasıtlı; güçlü, pis kokan şişman bedeni girinti ve katmanlarındaki pislige rağmen solgun bir şehvet yayıyor. Sumner onu görmeden seyrediyor. Ecza dolabını ve içindeki nefis hazları düşünüyor. Akaları, Troyalıları, ölümlülerin işlerine burunlarını sokan Athena ve Ares’i hayal ediyor. McKendrick’in mutlaka asılacağını anlıyor Sumner. Bu suç bir suçlu gerektiriyor ve bu göreve McKendrick atandı. Bir ipin ucunda sallanıp tekmeler savuracak. Artık kaçıışı yok, onu darağacından alacak bir Hera da yok.

Drax eğiliyor, sonra doğruluyor, pantolonunu bacaklarına geçirip çekiyor. Geniş sırtı ve keskin kokulu kıcı kıllarla kaplı; çoraplı ayakları büyük ve maymun ayağı gibi. Brown-

lee sabırsızlıkla seyrediyor. Bu karmaşa geride kaldığına göre akli başka şeylerde. McKendrick yaptıkları için sallandırılacak, o kadar. Şu anda önemli olan geminin batması ve bunu doğru bir şekilde yapmak zor iş. Bütün kargonun kurtarılabilceğı kadar yavaş batmalı ama son anda tamir edilemeyecek kadar da hızlı gömülmeli sulara. Buzun nasıl davranacağını, Campbell'in *Hastings*'i ne kadar zamanda getirebileceğini öngörmek de mümkün değil. Sigortacılar artık her türlü numarayı biliyorlar; bir komplo olduğunu hissedерlerse limanda ekibin üstüne çulllanır, işe yarar bilgi verenlere ödüller vaat ederler. Gemi doğru şekilde batırılmazsa emekliliğini Bridlington sahillerinde dolaşarak geçirmek yerine kendini hapisşanede bulabilir.

"Kolundaki yara nedir?" diyor Drax'a. "Yine mi kendini kestin? Nazik bir şekilde rica edersen Bay Sumner bakmayı kabul edecektir eminim."

"Bir şey değil" diyor Drax. "Bir zıpkın çizici, hepsi o."

"Bana kötü göründü" diyor Brownlee.

Drax başını sallayıp ceketini masanın üzerinden alıyor.

"Bakayım" diyor Sumner.

"Bir şey yok" diyor Drax yeniden.

"Yara sağ kolunda, şiştiğini ve iltihaplandığını buradan bile görebiliyorum" diyor Brownlee. "Zıpkın atamayacak, kürek çekemeyeceksen bana faydan olmaz. Yarayı cerraha göster hemen."

Drax bir an duraksadıktan sonra kolunu uzatıyor.

Ön kolunun üst kısmında, dirseğe yakın bir yerdeki yara kılların ve mürekkebin altına yarı saklanmış durumda. Dar ama derin bir kesik, çevresi kızarıp şişmiş. Sumner dokunduğu zaman derinin gergin ve sıcak olduğunu hissediyor. Yara kabuğunun çevresinde ve altında yeşil iltihap birikmiş. Kabuk da yapışkan ve nemli.

"Cerahatin akıtılması ve kalanların yara lapasıyla alınma-

sı lazım” diyor Sumner. “Neden daha önce gelmedin bana?”

“Rahatsızlık vermiyor ki” diyor Drax. “Ufak bir çizik yalnızca.”

Sumner kamarasına gidip bir neşterle dönüyor, onu bir dakika kadar mum alevine tutup ısıtıyor. Sargı bezinden bir parça alıp yaranın üstüne bastırıyor, sonra neşterle küçük bir kesik açıyor. Yeşil-pembe kan ve irin karışımı kesikten sargı bezine akıyor. Sumner biraz daha bastırınca yaradan daha fazla pis kokulu irin akıyor. Hiç kıpırdamadan duran Drax ses çıkarmıyor. Kırmızı ve şiş derisi düzleşti ama derinin altında tuhaf bir çıkıntı kaldı.

“İçeride bir şey var” diyor Sumner. “Bakın.”

Brownlee yaklaşıp cerrahın omuzunun üstünden bakıyor.

“Kıymık falan olabilir” diyor, “veya bir kemik parçası.”

“Zıpkın kesigi demiştin değil mi?” diye soruyor Sumner.

“Evet, öyle” diyor Drax.

Sumner parmağının ucuyla derinin altındaki küçük yumruyu yokluyor. Bir an derinin altında kayan çıkıntı yaranın ağzından dışarı fırlıyor, kanlı ve beyaz.

“Nedir ulan bu?” diye soruyor Brownlee.

Nesneyi sargı beziyle alan Sumner iyice temizliyor. Bir kez bakar bakmaz anlıyor ne olduğunu. Hemen Drax’a bakıyor, sonra nesneyi Brownlee’ye gösteriyor. Bir çocuk dişi bu; solgun bir tahıl tanesini andırıyor, kökü kırılmış.

Drax kolunu çekiyor. Sumner’ın elindeki dişe, sonra Brownlee’ye bakıyor.

“Benim değil o şey” diyor.

“Kolundaydı ama.”

“Benim değil.”

“Kanıt bu” diyor Sumner. “Seni ipte sallandırmak için gereken tek kanıt.”

“Beni asamazlar” diyor Drax. “Ondan önce ikinizle de cehennemde görüşürüz.”

Brownlee kamara kapısına gidiyor, kapıyı açıp birinci zabite sesleniyor. Üç adam dikkatle birbirlerini süzüyorlar. Hâlâ yarı giyinik olan Drax'ın göğsü çıplak, gömleği ve ceke-tini sol eliyle sıkı sıkı tutuyor.

“Kendimi zincirletmem” diyor. “Sizin gibi iki kancığa yap-tırmam bunu.”

Brownlee yeniden Cavendish'e sesleniyor. Kamarada çev-resine bakınan Drax kullanabileceği bir silah arıyor. Masa-nın sağ tarafında pirinç bir sekstant duruyor, yanındaki çam ağacından rafta da bir teleskop dürbün ve balina kemiğinden ağır bir baston. Hareket etmiyor, onlara uzanmıyor henüz. Sakince doğru anı bekliyor.

Cavendish'in gürültüyle ve küfürler savurarak güverteden indiğini, kasara altında ilerlediğini duyuyorlar. Kamaraya girip diğerleri ona doğru dönünce, Drax raftaki balina kemi-ğini kapıp doğrudan Brownlee'nin alnına, sol göz çukurunun altına saplayarak kaptanın kafatasını kırıyor. Yeniden savur-mak için bastonu çekiyor ama Cavendish kolunu yakalıyor. İki adam bir an sessizce mücadele ediyorlar. Drax balina ke-miğini bırakınca Cavendish almak için eğiliyor ama zıpkın-cı onu saçlarından yakalayıp yüzüne diz atıyor. Yana devri-len Cavendish halının üstüne düşüyor, etrafa homurtular ve kanlar saçıyor. Olanları seyreden Sumner bir türlü harekete geçemiyor. Bir elinde neşter, bir elinde ölen çocuğun dişi öy-lece duruyor.

“Ne anlamı var bunların?” diyor. “Buradan kaçamazsın.”

“Şansımı balina filikasında denerim” diyor Drax. “İngil-tere'ye götürüp astırmam kendimi.”

Yerdeki balina kemiğini alıyor, bir an elinde tartıyor. Bas-tonun abanoz topuzu Brownlee'nin kanıyla ıslanmış.

“Gitmeden o dişi de alayım senden” diyor.

Başını iki yana sallayan Sumner bir adım atıp dişi ve neş-teri masaya, ikisinin ortasına bırakıyor. Başını kaldırıp ta-

van penceresine bakıyor ama orada kimse yok. Black neden her zamanki gibi kış güvertede değil, diye merak ediyor. Oto nerede?

“Hepimizi öldüremezsın” diyor.

“Birkaçınızı indiririm bence. Arkanı dön.”

Balina kemiğini sallayıp meramını anlatıyor. Bir an duraksayan Sumner söyleneni yapıyor. Drax hızla giyinirken cerrah kamara duvarındaki koyu renkli ahşap panelleri seyreliyor. Kafatasımın tepesi mi, diye merak ediyor, yoksa yanı mı? Bir darbe mi, iki tane mi? Şu an seslenip yardım isterse birisi onu duyabilir. Ama seslenmiyor. Gözlerini kapıyor, nefesini tutuyor. İnecek ölümcül darbeyi bekliyor.

Dışarıda aniden bir gürültü kopuyor. Yüksek sesle bir şeyler haykırılıyor. Kamaranın kapısı aniden açılıyor ve bir tabanca inanması güç bir gürültüyle patlıyor. Sumner’ın başının çevresinde toz ve tavandan kopan kıymıklar uçuşuyor. Dönüp bakınca ikinci mermiyi Drax’ın göğsüne nişanlayarak kapı ağzında duran Black’i görüyor Sumner.

“Sopayı hemen Sumner’a ver” diyor Black ona.

Drax kımıldamıyor. Ağız açık duruyor, dili ve ıslak dişleri görünüyor.

“Seni hemen öldürebilirim” diyor Black, “veya taşaklarını uçurup bir süre kan kaybetmeni beklerim. Hangisini istersen.”

Drax bir an duraksadıktan sonra başını sallıyor, hafifçe gülümsüyor, sopayı Sumner’a veriyor. Kamaraya giren Black yerde şuursuz yatan, kan kaybeden Brownlee’ye ve inleyen Cavendish’e bakıyor.

“Ne halt ediyordun burada ulan?” diyor.

Omuz silken Drax cerrahın bıraktığı yerde, masanın üstünde duran diş bakıyor.

“O diş benim değil” diyor. “Cerrah kolumdan çıkardı ama oraya nasıl girdiği tam bir muamma.”

Brownlee dört gün dört gece boyunca bilinçsiz bir halde karyolasında yatıyor. Gözleri açık ama zorlukla nefes alıyor. Yüzünün sol tarafı morarmış, şeklini yitirmiş. Gözü şişip kapanmış. Kulağından ne olduğu bilinmeyen sıvılar akıyor; alınının yukarısında, derinin ayrıldığı yerde solgun kemiği seçiliyor. Sumner onun yaşayacağını hiç sanmıyor ve yaşasa bile, zihinsel melekelerini tamamen geri kazanması mümkün değil. Sumner insan beyninin bu tür hasara dayanamayacağını deneyimlerinden biliyor. Kafatası delindi mi durum neredeyse ümitsiz sayılır artık, kayıp çok büyüktür. Savaş alanında kılıç, şarapnel, tüfek dipçığı veya at çiftesinin neden olduğu benzer yaralara şahit oldu; bilinçsizliğin ardından katatoni geliyor, bu insanlar arada bir delirmiş gibi haykırıyor veya çocuklar gibi ağlıyorlar; içlerinde bir şey (ruhları ya da karakterleri mi?) geri dönüşü olmayan bir şekilde bozuluyor, tersine dönüyor. Kerteriz alamıyorlar. Delilerin loş ve yarım dünyasında yaşayıp gideceklerine ölmeleri daha iyi genelde, Sumner'a göre.

Cavendish'in burnunda kötü bir kırık var, ön dişlerinin çoğunu da kaybetti ama bunun haricinde aynı adam. Bir süre sırtüstü yatıp kaşıkla et suyu içtikten ve ağırları için afyon aldıktan sonra ayaklanıyor ve görevinin başına dönüyor. Bulutların ufuk çizgisine yapıştığı, havada yağmur kokusu olan kasvetli bir pazar sabahı tayfayı ön güvertede toplayıp

Brownlee kendine gelene dek *Volunteer*'in kumandasını üstlendiğini ilan ediyor. Henry Drax'ın cinai ve isyankâr eylemleri için İngiltere'ye dönüşte asılacağından emin olmalarını ama şimdilik ambara zincirlendiğini ve artık kimseye zarar veremeyeceğini, yolculuğun geri kalanında hiçbir görev üstlenmeyeceğini söylüyor.

“Kendinize, böyle bir canavarın aramıza nasıl karıştığını sorabilirsiniz ama bu konuda verebileceğim bir yanıt yok” diyor. “Beni de herkes kadar şaşırttı. Zamanında ben de bazı sapkın ve kötü tipler tanıdım ama itiraf edeyim ki hiçbiri Henry Drax'la boy ölçüşemezdi. Burada duran Bay Black fırsatı varken diğer mermiyi göğsüne saplayıverse, kendi adıma arkasından yas tutmazdım ama şu an aşağıda bir hayvan gibi zincirlenmiş durumda ve Hull'a dönene kadar gün ışığını göremeyecek.”

Tayfanın Brownlee'nin kamarasında olanlara karşı duyduğu şaşkınlık, yerini yolculuğun lanetli olduğu yönünde genel bir inanca bırakıyor çok geçmeden. *Percival*'in başına gelen korkunç şeyler, ölen adamlar, delirenler, beslenmek için kendi kanlarını içmek zorunda kalanlar geliyor akıllarına ve kendilerine neden korkunç kötü talihiyle şöhret salmış uğursuz bir adamın tayfasına katılacak kadar aptal ya da cahil olduklarını soruyorlar. Gemi ambarlarının dörtte biri balina yağı doldu ama şu anda dönüp doğruca eve yelken açmaktan başka bir şey istemiyorlar. En kötüsünün daha başlarına gelmemiş olmasından korkuyorlar ve sonsuza dek Baffin buzlarının altına gömülmektense cepleri boş eve dönme-yi tercih ediyorlar.

Düşüncelerini kendilerine saklamaya çalışmayan Black ve Otto'ya kalırsa, bu sularda yol almak için mevsim fazla ilerledi; balinaların çoğu şimdiye güneye yüzmüştür, üstelik yaz sonlanırken kuzeye doğru ilerledikçe buzlar daha tehlikeli hale geliyor. En başta bu kadar kuzeye gelmelerinin ne-

deni Brownlee'nin kişisel tuhaflıklarıydı ama artık gemiyi o yönetmediğine göre yapılacak en mantıklı şey filonun diğer gemileriyle birlikte Pond's Körfezi'ne dönmek. Fakat Cavendish tayfanın batıl itikatlarına da, diğer zabitlerin önerilerine de kulak asmıyor. *Hastings* eşliğinde kuzeye yol almayı sürdürüyorlar. İki kez uzakta balina görüp filikaları indiriyorlar ama sonuç alamıyorlar. Lancaster Sound'un girişine ulaştıklarında Cavendish bir filikayı suya indirtiyor ve bizzat *Hastings*'e gidip kaptan Campbell'le durumu müzaker ediyor. Dönüşte zabıt salonundaki akşam yemeği sırasında buzda uygun bir geçiş açılır açılmaz Sound'a gireceklerini ilan ediyor.

Yemeğini bırakan Black dönüp ona bakakalıyor.

"Ağustosta bu kadar uzakta balina yakalayan hiç olmamıştır" diyor. "Bana inanmıyorsanız kayıtlara bakın. Burada en iyi ihtimalle zamanımızı boşa harcıyoruz ve Sound'a girersek kendimizi tehlikeye atmış oluruz."

"Arada bir risk almadan kâr edilmez" diyor Cavendish alıdırışsız bir tavırla. "Biraz daha cesur olmalısınız Bay Black."

"Mevsim bu kadar ilerlemişken Lancaster Sound'a girmek cesaret değil, aptallıktır" diyor Black. "Brownlee bizi neden yeniden kuzeye getirdi bilemiyorum ama burada olsa, o bile bizi Sound'a sokmayı düşünmezdi."

"Brownlee'nin ne yapıp yapmayacağı onun sorunu, ne de olsa konuşamıyor, kışını silmek için elini bile kaldıramıyor. Artık kumanda –sizde veya onda değil– (diyor Otto'yu göstererek) bende olduğuna göre, ben ne dersem o olacak."

"Bu yolculukta yeterince felaket geldi başımıza. Bunlara yenilerini eklemek istiyor musunuz gerçekten?"

"Size kendim hakkında bir şey söyleyeyim" diyor Cavendish, biraz eğilip sesini alçaltarak. "Bazılarının aksine, ben balina avına temiz hava almak, güzel manzaralar görmek için gelmiyorum. Siz ve şuradaki Otto gibi adamların keyifli arkadaşlı-

ğı için de gelmiyorum. Balina avına para kazanmak için geliyorum ve paramı ne olursa olsun kazanacağım. Görüşleriniz Kraliçe'nin damgası vurulmuş altın işlemeli zarflarla gelse ne dediğinizle ilgilenebilirim ama öyle olmadığına göre söylediklerinizi zerre umursamayacak olmama darılmazsınız umarım.”

İki gün sonra ölen Brownlee'ye kadife ceketini giydiriyorlar, cesedi yelken bezinden kefene sarıp çam ağacından bir kalas üzerinde kış küpeştesine taşıyorlar. Yağmur serpiştiriyor, denizin rengi ayakkabı cilası rengine dönüyor, gökyüzü bulutlanıyor. Hep birlikte “Asırlık Kaya” ve “Tanrım Sana Daha Yakın” ilahilerini söylüyorlar. Cavendish ayarsız sesiyle İsa'nın Duası'nı yönetiyor. İlahi söyleyen ve dua eden sesler alçak, gönülsüz çıkıyor. Sonunda talihsizliğine ikna oldukları Brownlee'ye güvenmez olmuşlardı ama ölüm şekli herkesin moralini bozuyor yine de. Güvenilir, hatta hayranlık duyulacak bir adam olduğunu düşündükleri Drax aslında bir katil ve oğlancısı çıktı; katil ve oğlancısı olduğunu sandıkları McKendrick'in masum olduğunu, Drax'ın uğursuz entrikalarına kurban gittiğini öğrendiler. Bunlar baş kasaradaki adamların kafasını bulandırdı, kendilerinden kuşkulananmalarına neden oldu. Talihlerinin böyle tekinsiz dönüşler yapması onları huzursuz ediyor, kaygılandırıyor. Dünyaları yeterince zor ve sert onlara göre, üstüne bir de ahlaki soruların yükünü taşımak istemiyorlar.

Adamlar dağılırken Otto, Sumner'ın yanına geliyor. Cerrahı dirseğine dokunup götürüyor, cıvadranın başına gelip karanlık denize, alçaktaki kurşuni bulutlara ve ikisinin ortasında bir yerde kalan, *Volunteer*'le arasında ana buzlardan kopmuş buz kütlelerinin yüzdüğü *Hastings*'e bakıyorlar. Otto'nun ciddi yüz ifadesi bir şeylere gebe. Sumner onun verecek haberleri olduğunu hissediyor.

“Cavendish hepimizi öldürecek” diye fısıldıyor zıpkıncı.
“Gördüm bunu.”

“Brownlee’nin ölümünün moralini bozmasına izin veriyorsun” diyor Sumner. “Cavendish’e biraz zaman ver, Sound’da balina görmezsek hemen Pond’s Körfezi’ne döneriz.”

“*Sen* hayatta kalacaksın ama herkes ölecek. Geri kalanımız boğulacak, açlıktan ölecek veya soğuktan donacak.”

“Saçmalama. Neden böyle şeyler söylüyorsun? Nereden çıkarıyorsun?”

“Rüyamda gördüm” diyor Otto. “Dün gece.”

Sumner başını iki yana sallıyor.

“Rüyalar zihni temizlemeye yarar; bir tür arıtma sistemi gibi düşün onları. Rüyan, düşüncelerinden kalan, kullanılmayacak artıklardır. Rüya da zihnin dışkısından başka bir şey değil, düşüncelerin eskici dükkânı. Hakikat içermeyen, kehanet taşımayan.”

“Bir ayı tarafından öldürüleceksin, hepimiz öldükten sonra” diyor Otto. “Seni yiyecek, yutacak bir şekilde.”

“Gemide olanları düşününce korkularını anlamak kolaylaşıyor” diyor Sumner. “Ama rüyalarını kaderimiz sanma. Olan oldu. Hepsi geride kaldı. Artık güvendeyiz.”

“Drax hâlâ hayatta, nefes alıyor.”

“Aşağıda, grandi direğine ellerinden, ayaklarından zincirlenmiş halde ambarda yatıyor. Kaçamaz. İçin rahat olsun.”

“Cismani beden dünyada hareket etmenin yollarından biridir. Gerçekte yaşayan ise ruhtur.”

“Henry Drax gibi bir adamın ruhu olabilir mi sence?”

Otto başını sallıyor. Genelde olduğu üzere ciddi, hevesli ve çevresindeki dünyada olanlara biraz şaşırmış görünüyor.

“Onun ruhuyla karşılaştım” diyor. “Başka diyarlarda görüştüm onunla. Bazen karanlık bir meleğe dönüşüyor, bazen bir Berberi maymununa.”

“İyi adamsın Otto ama söylediklerin çılgınlık” diyor Sum-

ner ona. “Artık tehlikede değiliz. İçini ferah tut, uğursuz rüyanı da unut.”

Lancaster Sound’a gece giriyorlar. Güneyde açık deniz uzanıyor ama kuzeyde buz kayaları ve erimiş birikintilerin pürüzlü ve yeknesak manzarası var. Rüzgâr bazı yerlerde buzları dümdüz etmiş ama bazı buz kütleleri mevsimler değiştikçe ısının ve gelgitin devinimine göre dönüşerek yükselip devleşmiş. Sumner erkenden kalkıyor ve alışkanlık edindiği üzere mutfağa gidip bir kovaya meyve kabukları, ekmek ve yemek artıklarını dolduruyor. Ayı yavrusunun varilinin önüne çömeliyor, soğuk ve yağlı karışımı kocaman bir kepçeyle demir parmaklıktan içeri döküyor. Ayı kokluyor, yiyor ve boşalan kepçeyi şiddetle ısıyor. Kepçeyi döndürerek hayvanın ağzından kurtaran Sumner onu yeniden besliyor. Ayı kovayı boşaltınca Sumner bu kez kovayı temiz suyla dolduruyor ve ona su veriyor. Sonra varili dikey, demir parmaklığı çıkarıyor, neredeyse felaketle sonuçlanacak sayısız denemeden sonra alışkın olduğu bir hızla, ilmeği ayının boynundan geçirip ipi geriyor. Varili yeniden indirip ayının güverteye fırlamasına izin veriyor. Hayvanın siyah pençeleri ahşap zeminde çizikler bırakıyor. Tasmanın ucunu bir koçboynuzuna bağlayan Sumner kovayı deniz suyuyla dolduruyor, varilde biriken ayı bokunu oluklara süpürüp denize gönderiyor.

Poposu yüksek, sağrısı kirli sarı renkli ayı homurdanıyor, ambar ağzının girişine yerleşiyor. Geminin köpeği, uzun bacaklı bir Airedale teriyeri olan Katie, uzaktan onu izliyor. Köpek ve ayı haftalardır aynı ihtiyat ve merak, yaklaşma ve geri çekilme tiyatrosunu sergiliyorlar. Onların bu günlük gösterisi tayfanın da hoşuna gidiyor. Onları teşvik ediyor, cesaretlendirmek için haykırıyor, botları ve filika kancalarıyla dürtüklüyorlar. Airedale teriyeri daha ufak ama çok daha hızlı.

Öne atılıyor, bir an kokluyor, sonra heyecanla havlayarak geri çekiliyor. Dikkatle araştıran ve tereddüt ettiği açıkça belli olan ayı onun arkasından kasılarak yürüyor, takozu andıran kafasının ortasındaki, kibritle yakılmış gibi simsiyah burnunu kaldırıp havayı araştırıyor. Köpek hevesli ve coşkulu, titrek bir uyanıklık halinde; duygularını belli etmeyen, kara-ya mahkûm, ağır uzuvlu, ayakları kızartma tavaları kadar büyük ayı ise, boşlukta sanki yavaşça itilerek aşılması gereken bir bariyere karşı hareket ediyor. Birbirlerine otuz santim kadar yaklaşıyorlar, burun buruna geliyorlar, siyah gözleri arasında kadim ve sözcüksüz bir diyalog geçiyor. “Ayıya üç peni koyuyorum” diye haykırıyor biri. Gemi mutfağının girişine yaslanmış olanları eğlenerek seyreden aşçı ikisinin ortasına bir parça domuz pastırması atıyor. Ayıyla köpek aynı anda pastırmanın üzerine atılıyor, çarpışıyorlar. Airedale teriyeri kamburunu çıkarıp ciyaklayarak güvertede hızla aksi yöne koşuyor. Pastırmayı yutan ayı, başka var mı diye arıyor. Adamlar gülüyorlar. Ana direğe yaslanmış bekleyen Sumner tasmayı koçboynuzundan çözüp ayıyı bir süpürge- nin sapıyla dürterek temizlenen variline götürüyor. Neler olduğunu anlayan ayı bir an reddediyor, dişlerini gösteriyor ve sonra razı oluyor. Varili dikleştiren Sumner demir ızgarayı yerine yerleştiriyor ve varili yeniden güvertede yan yatırıyor.

Rüzgâr bütün gün aralıksız güneyden esiyor. Gökyüzü soluk mavi ama uzak ufuk çizgisinde, dağların tepelerinde koyu renkli bulutlar birikmiş. Akşamüstünün ilerleyen saatlerinde pruva açığında bir balina görüp iki filika indiriyorlar. Filikalar hemen uzaklaşıyor, *Volunteer* de peşlerinden ilerliyor. Cavendish olanları kış güvertesinden seyrediyor. Brownlee’nin enfiye rengi paltosunu giymiş, elinde uzun pirinç teleskopu var. Arada bir haykırarak bir emir veriyor. Sumner onun yeni kavuştuğu otoriteden çocukça bir keyif aldığını görebiliyor. Gemiler balinaya ulaşınca hayvanın ölü olduğunu, şişme-

ye başladığını fark ediyorlar. Gemiye yaklaşmasını işaret edip balınayı çekmesini istiyorlar. İlk filikayı yöneten Black'le Cavendish, leşin ne durumda olduğu hakkında haykırarak konuşuyorlar. Çürümeye başlamış olmasına rağmen boşaltmaya degecek kadar yağ olduğuna karar veriyorlar.

Çürüyen balınayı geminin filika küpeştelerine bağlıyorlar, büyük ve tamamen çürümüş bir meyve gibi havada asılı kalıyor balına leşi. Katran siyahı derisi gevşemiş ve yer yer delinmiş; yüzgeci ve kuyruğunda solgun renkli çürükler ve kabartılar var. Balınayı kesen adamlar yüzlerine ıslak mendil bağlıyorlar ve pis kokudan korunmak için sert tütün içiyorlar. Derisini yüzüp kestikleri yağ bloklarının rengi pembe-beden kahverengiye dönmüş, jelatinleşmiş. Güverteye yüklenen yağ bloklarından her zamanki gibi kan değil, bir insan cesedinin tarifsiz rektal sızıntılarına benzeyen saman rengi pis bir pıhtı akıyor. Cavendish dolaşüyor, talimatlar veriyor, adamları cesaretlendirmeye çalışıyor. Tepesinde toplanan su kuşları kakofonik haykırışlarla pis kokulu havada dönerken aşağıdaki, yağ lekeleriyle bezeli suda kan ve çürümüş et kokusunu alan Grönland köpekbalıkları balınanın sarkan derilerine asılıyor, kopardıkları parçaları yutuyorlar.

“Şu köpekbalıklarının kafasına birkaç tane indirsene” diye sesleniyor Cavendish, Balina Jones'a. “Kârımızı onlara yedirmek istemeyiz, değil mi?”

Başını sallayan Jones malemauk⁵ kayıktan yeni bir yağ küreği alıyor, köpekbalıklarından birinin yaklaşmasını bekliyor ve küreği var gücüyle indirip hayvanın yan tarafına otuz santimlik bir yara açıyor. Köpekbalığının gevşek iç organları pembe, kırmızı ve mor bir karışım halinde yaradan fışkırıyor hemen. Yaralanan köpekbalığı bir an çırpınıyor, sonra başını çevirip kendi iç organlarını aceleyle yutmaya başlıyor.

5. Balınanın yanına indirilen, yağ çıkarma işlemi sırasında zıpkıncıların eşyalarını koyduğu sandallar. (ç.n.)

“İsa aşkına, bu köpekbalıkları tam canavar” diyor Cavendish.

Beynine indirdiği ikinci kürek darbesiyle köpekbalığını nihayet öldüren Jones aynı şekilde bir köpekbalığını daha öldürüyor. Gri-yeşil, kunt ve kadim gövdelerinden kanlı izler çıkıyor. Yanlarına sokulan ve Black’in hamlelerinden kurtulan üçüncü ve daha küçük bir hayvan tarafından, koçandan ibaret kalmış elmalara çevrildikten sonra dibe çöküyorlar.

Yağ boşaltma işlemi yarı yarıya tamamlanınca balinanın dev altdudağını kesip güverteye çıkarıyor, kafatası kemiğinin yan tarafını açıyorlar. Devrilmiş bir meşeye saldıran bir ormancı gibi baltası ve manivelasıyla kemiğe giriyor Otto. Neredeyse altmış santim kalınlığındaki kemiğin kenarları küçük boncuklarla süslenmiş gibi. Kemik iki yandan kırılınca çene kancasını takıyorlar, üst çeneyi tek parça halinde kırıp palanga takımıyla özenle taşıyorlar, kemik güvertenin üstünde çadır gibi asılı kalıyor, siyah balen şeritleri dev bir bıyığın kılları gibi güverteye dökülüyor. Balen çubukları küreklerle çeneden sökülüyor ve istiflenmek üzere daha küçük bölümlere ayrılıyor. Üst çene kemiğinden kalanlar ambara depolanıyor.

“Noel geldiğinde bu kokuşmuş korkunç ucubenin kemikleri Strand’deki bir balo salonunda Gay Gordons dansı yapan, henüz becerilmemiş tatlı bir kızın parfümlü korsesine yerleşmiş olacak. İnsanın başını döndüren bir düşünce, öyle değil mi Bay Black?” diyor Cavendish.

“Tatlı kokulu kadın süslerinin her birinin arkasında pis kokulu bir dünya ve rezillik vardır” diye hak veriyor Black. “Bu gerçeği unutabilen veya yokmuş gibi yapabilen şanslıdır.”

Bir saat sonra iş tamamlanmak üzereyken şişmiş ve pis kokulu krang⁶ kesilip suya atılıyor. Çıglıklar atan martılar ve fırtına kuşları arasında suların üstünde süzülerek uzaklaşmasını izliyorlar. Batı ufuk çizgisi kenarında dengede duran ensiz

6. Balinanın yağı alındıktan sonra kalan kısımları ve iskeleti; karkas. (ç.n.)

Arktik güneşi, üzerine hohlanmış köz gibi parlaklaşıp soluyor.

O gece iyi bir uyku çeken Sumner sabah ayıyı beslemek için kalkıyor. Bulamaç bitince ilmeği ayının boynuna geçirip bağlıyor, kovayı yıkamaya gidiyor. Rüzgâr tazelendi ve güverte yıkandı ama dünkü yağ çıkarma işleminden kalan hafif çürük kokusu duyuluyor yine de. Her zamanki gibi bir köşeye yerleşmek yerine ayı bir ileri bir geri dolaşıp havayı kokluyor. Yanına gelen köpekten uzaklaşıyor, köpek onu burnuyla hafifçe dürtükleyince homurdanıyor. Bir süre uzaklaşan köpek mutfak kapısında oyalandıktan sonra dönüyor. Kuyruğunu sallayarak ayıya yaklaşıyor. Bir an durup birbirlerine bakıyorlar, sonra ayı geri çekiliyor, kasılıyor, sağ patisini kaldırıyor ve kesintisiz bir hareketle fosil pençesini köpeğin kürek kemiğine indirerek kasları ve kirişleri kemiğe kadar yırtıyor, omuzu yerinden çıkarıyor. İzleyen denizcilerden biri neşeli bir çığlık atıp tezahürat yapıyor. Korkunç seslerle haykıran köpek güverteye kanlarını saçarak yan yan geri çekiliyor. Ayı ileri atılıyor ama Sumner ipi yakalayıp tasmaya asılıyor. Airedale teriyeri ciyaklıyor, açık yarasından kanlar fişkırıyor. Ocağının başından olanları seyreden demirci raftan ağır bir çekiç alıyor, titreyen köpeğin işeyerek kendi kan gölü içinde yattığı yere gidiyor ve kulaklarının arasına bir kez, iki kez var gücüyle indiriyor çekici. Ciyaklama kesiliyor.

“Ayıyı da öldüreyim mi?” diye soruyor demirci. “İsterseniz memnuniyetle yaparım.”

Sumner başını iki yana sallıyor.

“Benim değil, öldüremem” diyor.

Demirci omuz silkiyor.

“Her gün besleyen sensin, herkesten çok senin bence.”

Sumner başını eğip hâlâ ipi çekiştiren ayıya bakıyor, ayı yavrusu ilkel ve yatıştırılmaz bir öfkeyle nefes nefese homurdanıyor, güvertede tırnak izlerini bırakıyor.

“Yırtıcı piçi kendi haline bırakalım” diyor Sumner.

Öğlene doğru rüzgâr birden güneyden kuzeye dönünce, Sound'un ortasını tıkayan, önceden tehlike oluşturmaya başlıyan gevşek yüzer buzlar giderek onlara yaklaşmaya başlıyor. Gemiye güneydeki kara buzlasına demirleyen Cavendish, adamlara korunmak için bir buz havuzu açmalarını ve çabuk olmalarını emrediyor. Ambardan malzemeler getiriliyor –buz testereleri, barut, ipler, sırıklar– ve adamlar küpeştelere buza atlıyorlar. Buzun tertemiz yüzeyinde karanlık lekeler gibi hızla hareket ediyorlar. Havuz için gereken genişliği ve uzunluğu adımlarıyla ölçen Black kenarları, köşeleri ve orta noktasını buza sapladığı sırıklarla işaretliyor. Adamlar iki ekibe ayrılıp ilk uzun kesikleri açıyorlar. Tepesinde makaralar olan ahşap sacayakları dikeyyorlar. Makaralara geçirdikleri halatların ucuna dört metre uzunluğunda çelik buz testereleri geçiriyorlar. Testereyi yukarı çekerken her ipe sekiz adam asılıyor, dört tanesi de testerenin ahşap saplarını tutup aşağı indiriyor. Buzun kalınlığı yaklaşık iki metre, havuzun kenarları yaklaşık altmış metre uzunluğunda. İki kenarı kestikten sonra tabanı kesiyorlar ve sağ köşeden karşı kenarın ortasına kadar bir kesik açıyorlar. Buradan karşı köşe yönünde çapraz bir kesik daha açıyorlar. İki saat çalıştıktan sonra havuzun ortasına açtıkları son bir yatay kesik sayesinde buz, her biri birkaç ton ağırlığında dört ayrı üçgen halinde kesilmiş oluyor. Çalışmaktan nefes nefese kalan adamlar

ter içindeler. Başlarından, tabağa konmuş pudingler gibi duman tütüyor.

Kıç güvertesindeki Cavendish üzerlerine gelen buzla yığınını seyrediyor. Rüzgârın etkisiyle yaklaşmaya devam eden buzun gedikleri kapanıyor ve önceden gevşek ve ayrı yüzen buz kütleleri belli belirsiz bir şekilde ama kaçınılmaz olarak onlara doğru ilerleyen yekpare bir buz tarlasına dönüşüyor. Orta mesafede, dev mavi-beyaz buzdağları kırık ve çürük anıtlar gibi yükseliyorlar. Buzdağının eteklerine yakın daha ince buz tabakası kâğıt gibi buruşup yırtılıyor. Brownlee'nin pirinç teleskopuyla *Hastings*'in konumunu kontrol eden Cavendish burnunu çekiyor, piposunu yakıyor ve küpeştenin üstünden denize tükürüyor.

Buzun üstünde, Black en yakındaki çapraz kesiğin içine barut doldurup fitili ateşliyor. Birkaç saniyelik sessizlikten sonra boğuk bir gümbürtü duyuluyor, sular havaya yükseliyor ve arkasından parçalanan buzlar fişkırıyor. Geniş üçgen bloklar bölünüp ayrılıyor, adamlar ekipler halinde kancalarla buz parçalarını havuzdan çıkarıyorlar. Havuzdaki buz tamamen temizlenince gemiyi havuza yerleştiriyorlar; önce pruvadan çekiyor, sonra duruşunu düzeltmek için kıçından çekiyorlar. Gemiye buz çapalarının bağlı olduğu buzlaya demirliyorlar, ıslak ve bitkin halde güverteye tırmanıyorlar. Kameralardaki sobalara avuç avuç kömür ekleniyor, herkese sert içki dağıtılıyor. Kesme işlemine yardım eden Sumner yorgunluktan kendini dayak yemiş gibi hissediyor, çayını zabıt salonunda içtikten sonra bir doz afyon alıp dinlenmek için kamerasına yerleşiyor. Kolayca uykuya dalmasına rağmen arada bir buzlanın muazzam perküsyonuyla uyanıyor, bir deniz buzlası diğeriyle karşılaştığında çıkan, gök gürültüsünü andıran patlamayı duyuyor. Aklına top atışları, bayırda patlayan altı kiloluk güller geliyor, bombalar ve top mermilerinin başlarının üstünden geçerken çıkardığı mide bulandırıcı

kükremeyi düşünüyor, kulaklarını pamukla tıkayıp kendine geminin emniyetli olduğunu, yaptıkları havuzun sağlam ve güvenli olduğunu hatırlatıyor.

Sabahın ilk saatlerinde rüzgâr hâlâ kuzeyden kuvvetli eserken ve gökyüzü yıldızsız bir leylak ve mor rengine boyanmışken, buz havuzunun büyük köşelerinden biri yaklaşan buzla sürüsünün baskısına dayanamayıp çatlıyor ve kırılan parça *Volunteer*'in kış bodoslamasına sertçe çarparak gemiyi ileri ve yana doğru fırlatıyor. Geminin başı buz havuzunun diğer kenarına çarpıyor. Zorlanan ve kırılan ahşabın korkunç feryadı eşliğinde gemi kara buz ve hareket halindeki buzla sürüsü arasına çaresizce sıkışıp kalıyor. Keresteler gıcırdayıyor, gemi yukarı doğru kasılıyor. Sakin rüyalarından kopan Sumner, Cavendish ve Otto'nun ambar ağzından gelen haykırıışlarını duyuyor. Deniz botlarını giymeye çabalarken geminin titrediğini ve yerinden kaydığını hissediyor, ayaklarının altındaki tahtalar zangırdarak ayrılmaya başlıyor, kitapları ve ilaçları raflardan aşağı yağıyor, kapının üst pervazı parçalanıyor. Güvertede kıyamet kopuyor. Cavendish yüksek sesle geminin boşaltılmasını emrediyor. Balina filikaları buza indiriliyor, adamlar telaşla eşyalarını topluyor, ambarlardan erzak ve ekipman çıkarıyorlar. Sandıklar, çantalar ve yataklar küpeştenin üstünden aşağı atılıyor; erzak varilleri borda iskelesinden buzun üstüne yuvarlanıyor, yakalanıyor ve yuvarlanarak götürülüyor. Buza bir yelken seriliyor, yataklar ve döşekler üzerine atılıyor. Balina filikalarına yiyecek, yakıt, tüfek, cephane dolduruluyor; üstleri tentelerle örtülüp homurdanan gemiden güvenli uzaklığa çekiliyorlar. Emirler ve beddualar yağdıran Cavendish de arada bir onlara katılıyor, bir varili tekmeleyerek güvertenin bir ucundan diğer ucuna gönderiyor veya bir çuval kömürü buza atıyor. Buzla gemi arasında mekik dokuyan Sumner ne bulursa yüklenip taşıyor, ona verilenleri alıp söylenen yere bırakı-

yor. Kafası allak bullak. Black ve Otto'nun konuşmalarından anlayabildiği kadarıyla durumları tehlikeli: Buz havuzu çatlayınca geminin başında veya kışında bir delik açılmış olmalı ve şu anda onu tamamen batmaktan koruyan tek şey buzun yukarı doğru yaptığı baskı.

Cavendish imdat çağrısı vermek için bayrağı ters asıyor, demirciye baş ambara inip Drax'ın zincirlerini çözmesini söylüyor. Kaptanın kamarasını, ekmek dolabını, çamaşır odasını ve mutfağı boşaltıyorlar; gerektiği zaman donanımı kesmeye hazırlanıyorlar. Drax güverte altından çıkıyor; gömleksiz, üzerinde pis bir ceket, eski kunduralar var ve leş gibi sidik kokuyor. Ayak bilekleri serbest ama el bileklerinde hâlâ kaba kelepçeler var. Küçümseyerek çevresine bakınıp gülümsüyor.

“Küçük kızlar gibi paniklemeye gerek yok” diyor Cavendish'e. “Ambardaki su altmış santim bile değil.”

Cavendish ona ters bir şekilde cehennemın dibine gitmesini söylüyor, sonra dönüp tahliye çalışmalarını izlemeye devam ediyor.

“Hasar aldığı sırada aşağıdaydım” diye devam ediyor Drax azimle. “Kendi gözlerimle şahit oldum. İyice eğildi ama kırılmadı. Buzun baskısı birazdan geçer, McKendrick'i kalafat demiriyle aşağı gönderirsen onu güzelce tamir eder.”

Düşünmek için bir süre susan Cavendish demirciyi buzun üzerine yollayıp orta güvertede Drax'la baş başa kalıyor.

“Batasıca çeneni kapat artık” diyor ona, “yoksa seni aldığım yere koyarım, şansını orada denersin.”

“Gemi batmıyor Michael” diyor Drax ona sakince. “Keşke öyle olsa diyebilirsin ama batmıyor işte. Yemin ederim.”

Baş ambarın soğuğu ve karanlığında üç hafta geçirmenin, üzerinde görülebilir bir etkisi olmamış. Kendini yeniden güvertede bulan Drax sağlam, zayıflamamış bile; hapsedilmek ihtiyaç duyduğu molaymış ve hikâye yeniden devam ediyormuş gibi görünüyor. Ayaklarının altında güverte sarsılıyor,

inleyen gemi buzun raspalayıcı baskısı altında çatırdıyor.

“Gıcırtiları dinle” diyor Cavendish. “Altı penilik bir fahişe gibi ciyaklayıp feryat ediyor. Henüz delinmemişse bile buna daha ne kadar dayanabilir sanıyorsun?”

“Güzel ve sağlam bir gemi bu; teknesi iki kat, istihkâmlı; buz dizleri, buz levhaları, dikmeler ve başka şeylerle desteklenmiş. Yaşlı ama zayıf değil. Bence baskıya daha uzun süre dayanır.”

Tamamen batmayan güneş yeniden yükselmeye başlıyor. Geminin şişkin gölgesi iskele tarafındaki buzun üzerine yayılıyor. Kuzeyde ve güneyde uzak dağların mor zirveleri ışıltıyor. Cavendish şapkasını çıkarıyor, başını kaşıyor ve buzun üzerinde çalışan adamlara bakıyor. Serenlerden, sıricklardan ve kargılardan çadır inşa ediyorlar. Demir meşaleleri yakıyorlar.

“Şimdi batmazsa sonra batırırım onu.”

Drax başını sallıyor.

“Yapabilirsin” diyor. “Ama bu kadar iyi görünmez. Lanet bir *buz havuzu* inşa ettin.”

Cavendish gülümsüyor.

“Öyle kırılması görülmemiş bir şanstı. Sık sık olan bir şey değil, ne dersin?”

“Hayır, değil. Bu sağlam buzun üzerinde güvende ve emniyette olursunuz. Buzlar aralanınca Campbell kolayca gelebilir. Şansınız yaver giderse ona ulaşmak için en fazla birkaç kilometre yürürsünüz. Geri kalanlar tekne delindi sanıyorlar. Sorun çıkarmazlar.”

Cavendish başını sallıyor.

“Bu çarpışmadan kurtulmayacak” diyor. “Kurtulamaz.”

“İzin verirsen kurtulur ama kışından birkaç tahtayı eksiltirsen hayatta yırtamaz. Bana bir balta ver, on dakikalığına aşağı ineyim yeter. Niye şansını zorlayasın?”

Cavendish dişlerini gösteriyor.

“Brownlee’yi bir bastonla öldürmüşken sana balta vereceğime inanıyor musun gerçekten?”

“Bana inanmıyorsan aşağı in de kendin bak” diyor Drax. “Yalan mı söylüyorum gör.”

Dudaklarını yalayan Cavendish bir süre güvertede volta atıyor. Rüzgâr hafifledi ama şafak vakti hava hâlâ soğuk. Bunun üstünde adamlar bağırıyor, ayaklarının altındaki gemiden ürkütücü iniltiler geliyor.

“Çocuğu neden öldürmek gerekti?” diyor Cavendish ona. “Joseph Hannah’yı neden öldürdün? Bunun ne faydası oldu?”

“Bir erkek her zaman fayda düşünmez.”

“Ne düşünür o zaman?”

Drax omuz silkiyor.

“Yapmam gerekeni yaparım. Fazla tefekküre dalmam.”

Cavendish başını iki yana sallıyor, galiz küfürler savuruyor ve yukarıda giderek solgunlaşan gökyüzüne bakıyor. Bir süre sessiz kaldıktan sonra küpeşteye yürüyüp miçolardan birine sesleniyor, bir fener ve balta getirmesini istiyor. İki adam, Drax önde güverte arasından ambara iniyorlar. Hava ıslak ve buz gibi, fenerin sarı ışığı punteli, kemereleri, istiflenmiş varillerin kaburgalı yüzeylerini aydınlatıyor.

“Kemik kadar kuru” diyor Drax.

“Şu varillerden bazılarını kaldır” diyor Cavendish. “Sızan suyun sesini duyuyorum, yemin ederim.”

“Küçük bir sızıntı” diyor Drax. Çömeliyor, bir varili yükleniyor, sonra bir tanesini daha kaldırıyor. İki adam eğilip teneğin karanlık eğimine bakıyorlar. Kalasların ayrıldığı ve kalafatın düştüğü yerde bir delikten içeri su sızıyor ama ciddi hasar belirtisi yok.

“*Siktir*” diye fısıldıyor Cavendish. “Hadi be! Bu nasıl olabilir?”

“Dediğim gibi” diyor Drax. “Epey eğildi ama kırılmadı bile.”

Cavendish feneri ve baltayı yere bırakıyor, ikisi birlikte

varilleri yerde tek bir sıra kalana kadar taşıyorlar. Artık sancak tarafındaki kalasların çoğunu görüyorlar.

“Sen onu zorlamazsan batmayacak Michael” diyor Drax. “Durum bu.”

Cavendish başını iki yana sallayarak baltaya uzanıyor.

“Bu dünyada hiçbir şey kolay olmuyor” diyor.

Drax ona baltayı savuracak alan açmak için geri çekiliyor. Cavendish duraksıyor, dönüp ona bakıyor.

“Sana minnet borcum yok” diyor. “Seni salamam. Brown-lee’ye yaptıklarından sonra olmaz. Miço başka bir şey, onu öldürmek yeterince kötü ama kahrolası kaptanı öldüremezsin.”

“Bir şey istediğim yok” diyor Drax. “Başka türlüüne ihtimal vermedim.”

“O zaman derdin ne?”

Drax omuz silkiyor, burnunu çekiyor ve kendini topluyor.

“Zamanı gelirse” diyor yavaşça, “tek istediğim beni engellememen, karşı tarafa geçmemen. Olayların doğal seyrinde gelişmesine izin vermen.”

Cavendish başını sallıyor.

“Görmezden gelirim” diyor. “İstediğin buysa.”

“O fırsat hiç gelmeyebilir. Yaptıklarım için İngiltere’de asılabilirim, asmakta da haklılar.”

“Ama zamanı gelirse.”

“Evet, gelecek olursa.”

“Peki, lanet burnum ne olacak?” diyor Cavendish, burnunu göstererek.

Drax gülümsüyor.

“Hiçbir zaman Adonis değildin Michael” diyor. “Böyle daha yakışıklı olduğunu düşünenler bile olacaktır.”

“Elinde balta tutan bir adama bunları söylemek için taşaklarının okkalı olması lazım.”

“Bir çift güzel meme gibiler” diye doğruluyor Drax, “ister sen onları okşamana bile izin veririm.”

Bir an bakışıyorlar, sonra Cavendish tiksintiyle arkasını dönüyor, baltayı sallıyor ve çelik ağzını geminin zaten ıslanmış kalaslarına sekiz, dokuz, on kez; iki kat kalas gacırdayana, şişene ve içeri doğru parçalanmaya başlayana kadar indiriyor.

İki saat içinde gemi öyle çok öne yatıyor ki cıvadrası buza yapışıyor ve pruva direği ikiye ayrılıyor. Cavendish serenleri, sıırıkları ve armayı kurtarmaları ve kırılmadan önce diğer direkleri kesmeleri için Black'i bir ekiple birlikte güverteye gönderiyor. Direği indirilen, çevresine yığılan buzun içinde yalnızca arkası görünen gemi bir hayvanın kıcını andırıyor ve komik görünüyor; eskiden olduğu şeyin iğdiş edilmiş gülünç bir taklidi artık. Sumner böyle hassas bir ahşap, çivi ve ip karışımının güvenli olabileceğine nasıl olup da inandığını merak ediyor şimdi.

Kaçış yolları olan *Hastings* dört mil kadar kuzeyde, bir kara buzulunun kenarına demirlemiş halde bekliyor. İçine peksimet, tütün ve rom doldurduğu kanvas kumaştan küçük sırt çantasını omzuna atan Cavendish buzun üstünde yürümeye başlıyor. Birkaç saat sonra bitkin ve yürümekten ayakları şişmiş halde geri dönüyor ama keyfi yerinde görünüyor. Kaptan Campbell'in onlara sığınacak bir gemi ve misafirperverliğini sunduğunu, gecikmeden adamları ve erzakı oraya taşımaları gerektiğini ilan ediyor. Balina filikalarını kızak olarak kullanacak, on iki kişilik üç gruba ayrılacaklar. İlk iki grubun başında Black ve Balina Jones olacak, bunlar hemen yola çıkacaklar. Üçüncü grup onlar dönene kadar enkazın yanında kalacak.

Sumner bütün akşamüstü, üzerinde bir halı ve bir battaniyeyle derme çatma çadırlardan birindeki döşekte uyukluyor. Uyandığı zaman Drax'ın yakınında oturduğunu görüyor,

başında demirci nöbet tutuyor. Drax'ın bilekleri kelepçelenmiş ve bacakları üçlü palangalara zincirlenmiş. Brownlee'nin kamarasındaki saldırısından beri Drax'ı görmeyen Sumner, kendi tiksintisinin şiddetine ve yakıcılığına şaşırıyor.

“Korkma doktor” diye sesleniyor Drax ona. “Üzerimden sallanan bu süslerle umutsuzca bir şeyler yapacak değilim.”

Halıları ve battaniyeyi üzerinden atan Sumner ayağa kalkıp onun yanına gidiyor.

“Kolun nasıl?” diye soruyor.

“Hangi kolummuş o?”

“Sağ kolun, Joseph Hannah'nın dişini içine saplanmış halde bulduğumuz.”

Drax elini şöyle bir sallayarak soruyu geçiştiriyor.

“Hafif bir kesik” diyor. “Benim yaralarım çabuk iyileşir. Ama biliyorsunuz, o dişin oraya nasıl girdiğini hâlâ anlayamadım. Açıklayamadım gitti.”

“Yaptıkların için pişmanlık duymuyor musun yani? Hiç suçluluk yok mu içinde?”

Drax'ın ağzı aralanıyor, burnunu kırıştırıp havayı kokluyor.

“Kamarada seni öldüreceğimi mi sandın?” diye soruyor. “Brownlee gibi senin kafanı da patlatacağımı mı sandın? Öyle mi düşündün?”

“Niyetin neydi öldürmeyecektiysen?”

“Ah, ben pek niyet etmem. Yapan biriyim, düşünen biri değil. Eğilimlerimi takip ederim.”

“Vicdanın yok mu yani?”

“Önce bir şey olur, sonra başka bir şey onu takip eder. İlk olan ikincisinden neden daha önemli olsun? İkincisi üçüncüden niye daha değerli olsun? Bana bunu söyle.”

“Çünkü her eylem münferit ve bağımsızdır, bazı eylemler kötü, bazıları iyidir.”

Drax yeniden burnunu çekip kaşınıyor.

“Laf işte. Beni asarlarsa, asabilecekleri ve asmak istedik-

leri için yapacaklar bunu. Ben nasıl kendi eğilimlerimi takip ediyorsam onlar da kendi eğilimlerine göre davranacaklar.”

“O halde hiçbir otoriteyi tanımıyorsun, kendinden başka doğru veya yanlış bilmiyorsun, öyle mi?”

Drax omuz silkip sırtarak üst dişlerini gösteriyor.

“Senin gibi adamlar kendilerini tatmin etmek için sorular sorar” diyor. “Geri kalanlardan daha zeki veya daha temiz hissetmek için. Ama öyle değildirler.”

“Hepimizin senin gibi olduğumuza inanıyor musun gerçekten? Bu nasıl mümkün olsun? Ben de senin gibi katil miyim? Beni bununla mı itham ediyorsun?”

“Tek işleyen ben olmadığımı anlayacak kadar fazla cınayet gördüm. Ben de başkaları gibi biriyim işte, alt tarafı.”

Sumner başını iki yana sallıyor.

“Hayır” diyor. “Bunu kabul etmiyorum.”

“Sen de benim gibi kendini tatmin ediyorsun. İşine geleni kabul ediyorsun, gelmeyen reddediyorsun. Kanun yalnızca belli türde adamların tercih ettiği şeye verilen isim.”

Sumner göz çukurlarının arkasında şiddetli bir ağrı hissediyor, midesi ekşiyip yanmaya başlıyor. Drax’la konuşmak, karanlığa bir şeyler haykırıp aynı şekilde cevap vermesini beklemek gibi.

“Senin gibi bir adamla anlaşmak mümkün değil” diyor.

Omuz silken Drax başını çeviriyor. Çadırın önünde adamlar kar üstünde sopa yerine fıçı tahtalarını kullanarak fok derisi ve talaştan yaptıkları topla yalancıktan kriket oynuyorlar.

“O altın yüzüğü neden saklıyorsun?” diye soruyor Drax. “Neden satmıyorsun?”

“Hatırlamak için saklıyorum onu.”

Drax başını sallıyor, cevap vermeden önce dilini ağzının içinde dolaştırıyor.

“Kendinden korkan bir adam benim kitabımda gerçek bir erkek değildir.”

“Korktuğumu mu sanıyorsun? Neden korkacakmışım?”

“Orada olanlar yüzünden. Ne yaptıysan, ne yapmadıysan artık. Hatırlamak için saklıyorum diyorsun ama hepsi bu olamaz. Olamaz.”

Sumner bir adım atınca Drax onu karşılamak için ayağa kalkıyor.

“Hop, yavaş olun” diyor demirci. “Yerine otur, çenenin kapalı! Bay Sumner’a saygılı davran.”

“Beni tanımıyorsun” diyor Sumner, Drax’a. “Kim olduğumu hiç bilmiyorsun.”

Drax yerine oturup ona gülümsüyor.

“Bilecek çok fazla şey yok” diyor. “Sandığın kadar karmaşık değilsin. Bilinmeye değer ne varsa biliyorum hakkında.”

Sumner çadırdan çıkıyor, ilaçlarının ve bavulunun, yarın buz üzerinde yapılacak yolculukta güvende olacağından emin olmak için balina filikalarından birine gidiyor. Tenteyi yerinden söküyor ve çantaları, varilleri ve dürülmüş döşekleri gözden geçiriyor. Eşyanın yerini değiştirip boşluklara baktıktan sonra bile aradığını göremiyor. Tenteyi yerine koyup diğer filikaya gidecekken Cavendish ona sesleniyor. Kesilen iki direğin ve arma yığınının yanında duruyor. Varilinde uyuyan ayı da yanında yatıyor.

“Kahrolası ayıyı vurman lazım” diyor Cavendish, varili işaret ederek. “Şimdi yapmazsan yarın gitmeden önce derisini yüzecek vaktin kalmaz.”

“Neden yanımızda götürmüyoruz? *Hastings*’de ona da yer bulunur eminim.”

Cavendish başını iki yana sallıyor.

“Besleyecek ağız çok” diyor. “Adamlardan bu pisliği buz üzerinde dört mil çekmelerini isteyecek değilim. Yükleri yeterince ağır zaten. Al.” Sumner’a bir tüfek uzatıyor. “Kendim de memnuniyetle yapardım ama canavarı sevmeye başladığını duydum.”

Sumner tüfeği alıyor, varilin içine bakmak için eğiliyor.

“Böyle uyurken vurmayacağım onu. Öteye götürüp önce biraz gezinmesine izin vereceğim.”

“Nasıl istersen öyle yap” diyor Cavendish. “Sabah gitmiş olsun da.”

Sumner demir ızgaraya ip bağlıyor, Otto’nun yardımıyla varili yuvarlayarak uzaklaştırıyor. Geçici kamptan güvenli uzaklıkta olduklarına karar verince duruyorlar, Sumner sürgüyü açıyor, demir ızgarayı tekmeleyerek uzaklaştırıyor ve geri çekiliyor. Ayı sallanarak karların üstüne çıkıyor. Yakaladıkları halinden neredeyse iki kat daha büyük artık. Her sabah besleyen Sumner onu şişmanlattı, eskiden yapış yapış olan tüyleri de parlak ve temiz. Ağır patileriyle sallana sallana dolaşmasını izliyorlar. Ayı ilgisiz bir tavırla varili kokladıktan sonra burnuyla iki kez dürtüyor.

“Onu bıraksak bile kendi başına hayatta kalamaz” diyor Sumner, Otto’ya. “Sürekli besleyerek şımarttım onu. Avlanmayı bilmiyor.”

“Onu şimdi vurmak en iyisi” diye hak veriyor Otto. “Hull’da tanıdığım bir kürkçü sana postu için iyi para verir.”

Sumner tüfeği doldurup nişan alıyor. Yürümeyi bırakan ayı yan dönüyor, sanki kendini Sumner’a kolay bir hedef gibi sunmak için geniş böğrünü sergiliyor.

“En hızlısı kulağının arkasından vurmak” diyor Otto.

Başını sallayan Sumner tüfeği daha sıkı kavlıyor ve ateş etmeye hazırlanıyor. Ayı dönüp sakince ona bakıyor. Sumner bir an ayının ne düşündüğünü merak ediyor ve hemen bunu düşünmemiş olmayı diliyor. Tüfeği indirip Otto’ya uzatıyor. Otto başını sallıyor.

“Bir hayvanın ruhu yoktur” diyor. “Ama belli ölçüde sevgi mümkündür onun için de. En yüce türde sevgi olmasa bile sevgi yine de.”

“Çek şu kahrolası tetiği” diyor Sumner.

Otto tüfeği yokluyor, nişan almak için tek dizini yere koyup hazırlanıyor. Ancak nişan almasına fırsat kalmadan, ayı önemli bir şeyin değiştiğini anlamış gibi birden kasılıyor ve arkasını dönüp koşmaya başlıyor. Sütunu andıran geniş bacakları buzu sarsarak iniyor ve pençelerinden havaya kar kesikleri fırlıyor. Hayvanın hızla uzaklaşan arka bacaklarına ateş eden Otto ıskalıyor, tüfeği yeniden doldurmasına fırsat kalmadan ayı bir yüksek basınç sırtının arkasında kayboluyor. Sırtın tepesine çıkıp bir daha umutla ateş ediyorlar ama artık mesafe iyice arttı, ayı çok hızlı koşuyor. Oldukları yerde kalıyorlar, arkalarında geminin enkazı var, önlerinde karla kaplı dağ sırası uzanıyor. Koşan ayının ritmik beyaz bir leke gibi deniz buzlasının daha durağan ve geniş beyazlığında kaybolmasını izliyorlar.

O gece rüzgâr kuzeyden batıya dönüyor ve şiddetli bir fırtına çıkıyor. Uyduruk çadırlardan biri kazıklarından kurtuluyor, kumaşı tutan kargılar ve sırıklar çöküyor, rüzgârın ve karın soğuk tokatlarıyla uyanan adamlar yerinden tamamen kurtulan ve perendeler atan kanvasın peşinde, karların üstünde koşmak zorunda kalıyorlar. Sonunda bir tümseğe takılan kanvası boğuşarak ele geçiriyor, çırpınıp kıvranan kumaşı sürükleyerek kampa geri getiriyorlar. Fırtına yüzünden tamir etmek mümkün olmadığından malzemeleri ipler ve buz çapalarıyla ellerinden geldiğince emniyete alıp ikinci çadıra sığınyorlar. Afyonu olmadığı için uyuyamayan Sumner ıslak döşeklerinden kalanları içeri sürükleyip yere yaymalarına yardım ediyor. Dışarıda kıyamet kopuyor. Buz yeniden harekete geçince, rüzgârın tiz şarkısı ve çırpınarak zorlanan kanvasın takırtısına rağmen, Sumner yavaşça dolaşarak kırılan buzların kopardığı gürültüyü bazen duyabiliyor.

Otto ile Cavendish filikaların durumunu kontrol etmek için dışarı çıkıyor, karla kaplı halde titreyerek dönüyorlar. Adamlar battaniyelere sarılıp çadırın ortasındaki tuğlala-

rın üstündeki küçük demir sobanın zayıf ısısının çevresinde toplanıyorlar. Kenarda yatan Sumner olduğu yerde kıvrılıyor, kepinin gözlerinin üzerine indiriyor, uyumaya çalışıyor ama uyuyamıyor. Afyon stokunun durduğu ecza dolabının *Hastings*'e gönderildiğinden, bir hata sonucunda bavulıyla birlikte ilk parti tarafından diğer gemiye taşındığından emin. Afyonsuz bir gece geçirmek kolay, diye düşünüyor ama fırtına devam ederse ve yeniden buzun üstünde geceleme zorunda kalırlarsa hastalanmaya başlayacak. İhtiyaçlarıyla daha yakından ilgilenmediği için kendine lanet ediyor, filikalara yerleştirilenleri daha dikkatli takip etmediği için Balina Jones'a da. Gözlerini yumup başka bir yerde, bu kez Delhi'de değil Belfast'ta olduğunu, Kennedy's'de oturup viski içtiğini, Lagan'da kürek çektiğini veya Sweeney ile Mulcaire'in teşrih odasında ucuz bir sigara içerek kızlar hakkında konuştuklarını hayal ediyor. Bir süre sonra huzursuz bir şekilde kasvetli bir uykuya dalıyor, ne uyur ne uyanık halde orada öylece yatıyor. Diğer adamlar karanlık ve horlayan bir yığına dönüşüyorlar, birbirlerine sokulan bedenlerin kolektif ısısı bir süre üstlerinde asılı kalıp soğuğa ve havada dönen rüzgâra karışıyor.

Birkaç sat sonra fırtına biraz diniyor, sonunun yaklaştığını haber verebilecek bir denge buluyor ama sonra üzerinde yattıkları buzul korkutucu bir çatırtıyla yukarı fırlıyor. Çadırın direklerinden biri çökünce demir soba devriliyor, sıcak közler etrafa yayılıp battaniyeleri ve ceketleri tutuşturuyor. Şaşkın Sumner, panikten göğsü sıkışarak botlarını giyiyor ve dışarıdaki karanlığa fırlıyor. Kesintili yağın karın örtüsü altından buzlanın kenarına yaklaşan mavimsi buzdağını görüyor; baca gibi yukarı uzanan dev buzdağı, üzerindeki rüzgâr oyuklarıyla çöl tabanından koparılmış albino bir tanıktepe gibi doğu yönünde kayıyor. Yürüme hızında ilerleyen buzdağının en yakın kenarı buzlaya sürtününce, bir torna tezgâhından fir-

layan talaşları andıran ama ev kadar büyük buz yığınları fırlıyor havaya. Sumner'ın ayaklarının altında sarsılıyor deniz buzlası; yirmi metre kadar ötede çentikli bir çatlak belirliyor ve Sumner bütün platonun baskı altında dağılacağını, her şeyin; çadırların, balina filikalarının, adamların suya gömüleceğini zannediyor. İkinci çadırda kimse yok şimdi. Biraz önce içeride olan adamların bir kısmı Sumner gibi büyülenmiş halde olanları seyrediyorlar, bazıları ise balina filikalarını güvende tutmak için umutsuzca buzun kenarından çekmeye çalışıyorlar. Sumner olanları seyrederken görmemesi gereken bir şeyi görmüş hissine kapılıyor; sanki dehşet verici ama temel bir hakikat dersine istemeden şahit olmak zorunda bırakılıyor.

Kaos başladığı gibi aniden bitiyor. Buzdağı buzulun kenarından uzaklaşınca çarpışmanın sarsıcı kakofonisi yerini rüzgârın uğultusuna ve adamların küfürlerine bırakıyor. Sumner ilk kez yüzünün sol tarafında biriken ve sakallını şimdiden örten karı hissediyor. Bir an kendini örtülere sarılmış, bir kozaya yerleşmiş, hava koşullarının sertliği yüzünden özel bir alana geçmiş gibi hissediyor; sanki ötedeki gerçek dünya ayrı ve unutulabilir bir şeymiş, yalnızca savrulan karlar ve kendisi varmış gibi geliyor. Birisi kolunu çekiştirip arka tarafı işaret ediyor. Şimdi ikinci çadırın yanmakta olduğunu görüyor Sumner. Alevler döşekleri, halıları ve deniz sandıklarını yutuyor; kanvastan geriye kalanlar sert rüzgârda çırpınarak katran varili gibi yanıyor. Tayfanın büyük bölümü, dans eden devasa alevlerin aydınlattığı yüzlerinde çaresiz bir dehşet ifadesiyle olanları seyrediyor. Közleri tekmeleyerek kötü talihine lanet eden Cavendish kalan filikalara sığınmalarını emrediyor. Hızla ama düzensizce çalışarak iki filikayı boşaltıyor, kargo gibi sandalların içine yerleşiyor, sonra tenteleri tepelerine örtüyorlar. Tentelerin altı pis kokulu mezarları andırıyor; havasız, leş gibi kokuyor, hiç

ışık yok. Sumner çıplak, soğuk kalasların üzerinde yatıyor ve çevresindeki adamlar yüksek sesle acı acı Cavendish'in kabiliyetsizliğinden, Brownlee'nin hayret verici kötü talihinden, hepsinden çok ve her şeye rağmen de eve canlı dönme arzularından söz ediyorlar. Bitkin ama uykusuz Sumner'ın kasları ve iç organları kaşınmaya, karşılanmayan afyon ihtiyacı yüzünden rahatsızlık vermeye başlayınca yeniden nerede olduğunu unutmaya, daha iyi bir yerde, daha mutlu olduğunu hayal etmeye çalışıyor ama yapamıyor.

Sabaha fırtına diniyor. Serin bir gün, tepelerindeki gri bulutlar ve deniz buzlasının kenarını gizleyen, uzaktaki dağların karanlık yüzlerinde kat kat kuvars gibi yatan sis yüzünden hava nemli. Karla kaplanmış tenteleri üstlerinden kaldırıp balina filikalarından çıkıyorlar. İkinci çadırın yanmış ve kararmış kalıntıları, önlerindeki buza dağılmış. Bazıları erimiş kar sularına yarı batmış sıırıklardan hâlâ duman tütüyor. Aşçı su kaynatıp uyduruk bir kahvaltı hazırlarken adamlar hâlâ kullanılabilecek ve saklamaya değer bir şeyler bulma umuduyla ılık közleri karıştırıyorlar. Aralarında dolaşan Cavendish ılık çalıp yüzüsüzce şakalar yapıyor. Sol elindeki emaye maşrapada dumanları tüten et suyu var. Arada bir fosil arayan bir beyefendi gibi eğilip hâlâ sıcak bir bıçağı veya tek başına yerde yatan bir çizme topuğunu alıyor. Daha dün gemisinin battığına şahit olan, bir buzdağı tarafından öldürölmekten son anda kurtulan ve gece de yangın atlatan bir adam için, diye düşünüyor Sumner, keyfi fazla yerinde, fazla gamsız.

Yemek yedikten sonra balina filikalarını yeniden topluyorlar, kalan son çadırı ayağına dikip kenarlarını erzak varilleriyle ağırlaştırıyor, içine yerleşip pipo içerek, kâğıt oynatarak vakit geçiriyor; Black, Jonas ve diğerlerinin *Hastings*'den dönmesini bekliyorlar. Bir saat kadar sonra sis kalkınca Ca-

vendish dışarı çıkıp teleskopuyla dönüş yolunda olması gereken yolcuları aramaya başlıyor. Bir süre sonra Otto'yu çağırıyor ve biraz daha zaman geçtikten sonra Otto da Sumner'a sesleniyor.

Teleskopu Sumner'a veren Cavendish konuşmadan, doğu yönünü işaret ediyor. Teleskopu uzatıp o yöne bakan Sumner, uzakta Black, Jones ve diğer tayfanın buzda dört tane boş balina filikasını çekerek yaklaştığını görmeyi bekliyor ama onun yerine hiçbir şey göremiyor. Teleskopu indiriyor, gözlerini kısarak uzak boşluğu süzüyor, sonra teleskopu kaldırıp yeniden bakıyor.

“Neredeler?”

Cavendish başını iki yana sallıyor, bir küfür savurup öfkeyle ensesini ovuşturmaya başlıyor. Önceki sakinliğinden ve keyifli halinden eser yok şimdi. Yüzü solgun, dudakları gergin. Gözleri faltaşı gibi açık ve burnundan gürültüyle soluyor.

“*Hastings* gitmiş” diyor Otto.

“Nereye gitmiş?”

“Herhalde dün gece buzdağlarından kaçmak için buz sürüsünün arasına girdi” diyor Cavendish aksi bir sesle. “Öyle olmalı. Campbell nerede olduğumuzu biliyor. Tek yapmamız gereken burada onu beklemek. Biraz inançlı, biraz sabırlı olmamız gerekiyor lanet olsun ki!”

Sumner teleskopu yeniden kaldırıyor, gökyüzünden ve buzlardan başka bir şey göremeyince dönüp Otto'ya bakıyor.

“Bir gemi fırtına ortasında neden demir alsın ki?” diye soruyor. “Demirlediği yerde kalmak daha güvenli olmaz mı?”

“Bir buzdağı yaklaşıyorsa kaptan gemiyi kurtarmak için gerekeni yapar” diyor Otto.

“Kesinlikle” diye atılıyor Cavendish. “Ne yapman gerekiyorsa yaparsın.”

“Burada ne kadar bekleriz?”

“Değişir” diyor Cavendish. “Suda açıklık bulabilirse bugün de gelebilir. Ama bulamazsa...”

Omuz silkiyor.

“Ecza dolabım yanımda değil” diyor Sumner. “Diğer gemiye götürülmüştü.”

“Hasta olan var mı?”

“Henüz yok, hayır.”

“O zaman kahrolası sorunlarımızın en önemsizi bu.”

Sumner savrulan karların gri örtüsünün arkasından buzdağını seyredişini hatırlıyor: kat kat ve el değmemiş buzdağı, rahatça ve önlenemez bir şekilde bir gezegenin sürtünmesiz hareketsizliğiyle ileri doğru süzülüyor.

“*Hastings* batmış olabilir” diyor. “Bunu mu söylemeye çalışıyorsun?”

“Battığı falan yok” diyor Cavendish onlara.

“Bizi kurtarabilecek başka gemiler var mı?”

Otto başını iki yana sallıyor.

“Yeterince yakında yok. Mevsimin sonuna geldik, fazla kuzeydeyiz. Filonun çoğu Pond’s Körfezi’nden ayrılmıştır.”

“Batmadı diyorum” diye tekrarlıyor Cavendish. “Sound’da bir yerde, hepsi bu. Burada beklersek geri dönecektir mutlaka.”

“Balina filikalarıyla aramaya çıkmalıyız” diyor Otto. “Dün gece rüzgâr çok şiddetliydi, millerce doğuya sürüklenmiş olabilir. Buza oturmuş, teknesi delinmiş, dümensiz kalmış olabilir, her şey mümkün.”

Cavendish kaşlarını çatıyor, sonra isteksizce başını sallıyor, sanki daha iyi, daha kolay bir çözüm düşünmeye çalışıyor ama sonunda başaramıyor.

“Buradan çıkar çıkmaz bulacağız onu” diyor hemen, pirinç teleskopu kapatıp paltosunun cebine koyarken. “Fazla uzakta değil bence.”

“Ya onu bulamazsak?” diye soruyor Sumner. “O zaman ne olacak?”

Cavendish duraksıyor, sessiz kalan Otto'ya bakıyor. Kulak memesini çekiştirerek vodvillerde kullanılan gülünç bir İrlanda aksanıyla cevap veriyor sonunda.

“O zaman umarım plaj kıyafetlerini yanında getirmişsin- dir İrlandalı” diyor, “çünkü bu batasıca yer her yerden çok uzak.”

Günün geri kalanını balina filikalarında geçiriyorlar, önce kara buzı boyunca doğuya kürek çekiyor, sonra kuzeye, Sound'un merkezine ilerliyorlar. Fırtına buz sürüsünü ayırdığından, sürüklenen ve kırık buzların düzensiz parçaları arasında zorluk çekmeden ilerliyorlar, gerektiğinde onların çevresinden dolaşıyor veya küreklerinin uzun saplarıyla kenara itiyorlar. Bir filikayı Otto, diğerini Cavendish yönetiyor. Dümençiliğe terfi ettirilen Sumner her an ufukta *Hastings*'i –gökyüzünün engin, gri örtüsünde beliren siyah bir dikiş gibi– göreceklerini sanıyor; işte o anda içinde zonklayan, kontrol altına almaya çalıştığı korku sis gibi dağılacak. Tayfaların acılık ve öfkeyle karışan endişesini hissediyor. Başlarına gelen vahim talihsizlikler silsilesi için suçlayacak birini arıyorlar ve kaptanlığa yükselmeyi hak etmeyen, doğal olmayan şiddet olayları sayesinde terfi eden Cavendish suçlanmayı en çok hak eden, en görünür aday.

Bütün gün var güçleriyle kürek çekip *Hastings*'i bulamadan, başına ne geldiğini öğrenemedi, kemiklerine kadar üşümüş ve moralsiz bir halde yanan kampın kalıntılarına dönüyorlar. Varil tahtalarından ve mizana direğinin kesilen parçalarından ateş yakan aşçı, tuzlu biftek ve odun gibi sertleşmiş bayat turptan ekşi bir yahni yapıyor. Yemekten sonra Cavendish bir konyak fıçısı açıtırıp herkese istihkakı kadar dağıttırıyor. Paylaştırılan içkilerini asık suratla içen adamlar izin istemeden daha fazla içki almaya başlıyorlar. Sonunda fıçı boşalıyor, çadıra alkol ve istikrarsızlık hâkim oluyor. Bir süre sarhoş halde tartıştıktan sonra bir kavga kopuyor, bir

bıçak çekiliyor. Olanları kenardan seyreden McKendrick'in kolunda derin bir kesik açılıyor, demirci bayılıyor. Araya girmeye çalışan Cavendish'in kafası bir bağlama direğiyle patlatılınca Sumner'la Otto onu daha kötü dayak yemekten kurtarmak için araya girmek zorunda kalıyorlar. Onu dışarı, güvenliğe götürüyorlar. Otto adamları sakinleştirmek için çadıra dönüyor ama o da saldırıya uğruyor ve bıçakla tehdit ediliyor. Ayaklanan Cavendish galiz küfürler savuruyor, yüzü kendi kanıyla boyanıyor, filikalardan iki tüfek alıyor, birini Otto'ya verip çadıra dönüyor. Dikkatleri toplamak için buza bir el ateş edip ikinci mermiyi şansını denemek isteyen ilk kancığın karnına saplayacağını ilan ediyor.

“Brownlee artık olmadığından ben hâlâ kaptanım ve başka türlüünü düşünecek olan her isyankâr piçi memnuniyetle öldürürüm” diyor.

Bir sessizlik oluyor, sonra kulaklarından gümüş küpeler sallanan hin bakışlı Shetland'lı Bannon, bir fiçı tahtası kapıp öne atılıyor. Cavendish tüfeği kalçasından kaldırmadan namlusunu hafifçe yukarı çevirip onu boğazından vuruyor. Shetland'lının kafatasının üst kısmı ayrılıyor, dik çadır kanvasına çarpıp kumaşta kırmızı bir hedef merkezi bırakıyor, çevresinde beyin parçalarının morumsu ve daha hafif izi kalıyor. Adamlar gırtlaktan gelen haykırışlarla dehşet içinde kükrüyorlar, birden kurşun gibi ağır bir sessizlik oluyor. Boş tüfeği ayağının dibine atan Cavendish, Otto'nun dolu tüfeğini alıyor.

“Kendinize gelin kancıklar!” diyor. “Bu lanet saçmalıklarınız bir adamın hayatına mal oldu.”

Dudaklarını yalıyor, kimi vuracağına karar vermek ister gibi merakla çevresine bakınıyor. Kaşından ve sakalından sızan kanlar buza damlıyor. Gölgeler çadır bezine yansıyor, içeri alkol ve sidik kokuyor.

“Deli fişek Cavendish'im ben artık” diyor Cavendish alçak

sesle. “Canım ne isterse yaparım. Yoluma çıkmadan önce bunu hatırlayın.”

Sözlerinin içtenliğini vurgulamak ister gibi horozlanarak iki kez kafasını sallıyor, burnunu çekiyor ve elini kana bulanmış sakalında dolaştırıyor.

“Yarın Pond’s Körfezi’ne gidiyoruz” diyor. “Yolda *Hastings*’i bulamasak bile orada bizi alacak başka bir gemi buluruz.”

“Pond’s Körfezi yüz mil uzakta” diyor biri.

“O zaman siz piçler ayılıp biraz dinlenseniz iyi edersiniz.”

Cavendish ölen Shetland’lıya bakıp başını sallıyor.

“Böyle dangalakça ölünür mü?” diyor Otto’ya. “Adamın elinde dolu tüfek var, fıçı tahtasıyla üzerine atılıyorsun. Akıllı insanın yapacağı iş mi?”

Otto başını sallıyor, bir adım atıp ciddi bir tavırla, bir rahip gibi cesedin üzerinde havada istavroz çıkarıyor. İki adam bir şey söylemeden Shetland’lıyı çizmelerinden tutup sürükleyerek buzlaya çıkarıyorlar. Bir köşede, bu kargaşanın arasında kimsenin dikkatini çekmeyen Drax zincirlenmiş halde put gibi oturuyor; bağdaş kurmuş, olanları gülümseyerek uzaktan izliyor.

Ertesi gün Sumner dümen tutamayacak, kürek çekemeyecek kadar ateşli. Kalın sis katmanları, dondurucu yağmur ve sulusepken serpintileri arasında doğuya kürek çekilirken Sumner bir battaniyenin altına kıvrılıp titreyerek, midesi bulanarak baş bodoslamada yatıyor. Cavendish arada bir haykırarak emir veriyor veya Otto ıslıkla bir Germen havası tutturuyor ama bunun haricinde ıskarmozların ölüm hırıltısını andıran gıcirtısından ve küreklerin suda çıkardığı eşzamanlı şapırtıdan başka ses yok. Adamlar sessizce kendi düşüncelerine dalmış görünüyorlar. Kasvetli bir gün, gökyüzü karanlık ve hava soğuk. Öğleden önce Sumner iki kez pantolonunu indirip kışını küpeşteden sarkıtarak denize yarım litre sıvı sıçmak zorunda kalıyor. Otto'nun getirdiği konyagı minnettarlıkla yutuyor ama hemen kusuyor. Adamlar yorum yapmadan, alay etmeden olanları izliyorlar. Bannon'un öldürülmesi kararlılıklarını dümdüz etti; eşit ölçüde kuvvetli ama zıt korkuların arasında takatsiz kalakaldılar.

Gece buzlanın kıyısında kamp kuruyorlar, kan lekeli çadırı kurup biraz kurumaya, karınlarını doyurmaya çalışıyorlar. Gece yarısına doğru mavimsi alacakaranlık bir süreliğine yoğunlaşıp şatafatlı ve yıldızlı karanlığa dönüşüyor ama bir saat sonra yeniden ortaya çıkıyor. Titreyen ve ter döken Sumner huzursuz, kâbuslu uykulara dalıp dalıp yeniden uyanıyor. Çevresine yığılan bedenler homurdanıyor, uyuyan sığır-

lar gibi horluyorlar; çadırın içindeki havanın demir gibi soğuşunu yanaklarında ve burnunda hissediyor, içerisi apışarası gibi ekşi kokuyor. Eti mevcut olmayan uyuşturucunun özlemini çeker, zonklar ve kaşınırken zihni dalıp gidiyor, daireler çiziyor. Delhi'den yalnız dönüşünü, Bombay'daki aşâğılamaları, sonra nisanda Londra'ya gidişini hatırlıyor. Charing Cross'ta Peter Lloyd'un Otelinde kalmıştı; meni ve bayat puro kokusu; geceleri orospuların ve müşterilerinin çığlıkları; demir yatak; yağ lambası; kolçaklı sandalyenin, ayı yağı ve briyantın lekeleriyle dolu, lime lime kumaşı, kumaştan fırlayan at kılları. Domuz pirzolası ve bezelyeyle besleniyor, garantisiz krediden yiyor. İki hafta boyunca her sabah diplomalarını ve tarihi geçmiş tavsiye mektubunu alıp hastanelere gidiyor; koridorlarda oturup bekliyor. Akşamları Belfast ve Galway'li ahbablarını arıyor; yakın dost değil ama en azından onu hatırlayan adamlar: Callaghan, Fitzgerald, O'Leary, McCall. Viski ve bira içerek eski günleri yâd ediyorlar. Zamanı gelince onlardan yardım istiyor ve ona Amerika'yı, Meksika'yı veya Brezilya'yı denemesini tavsiye ediyorlar; geçmişin buradaki kadar önemli olmadığı, insanların daha özgür ve rahat olduğu, kendileri de birkaç hata yaptıklarından, başka birinin günahlarını daha kolay affedecek insanların yaşadığı yerlere gitmesini söylüyorlar. İngiltere ona göre değil, artık değil, diyorlar; İngiltere fazla katı ve sert, İngiltere'den vazgeçmeli. Hikâyesine inanmalarına rağmen onu temin ediyorlar; başkaları inanmayacak. Arkadaşça, hatta yoldaşlıkla konuşuyorlar ama gitmesini istediklerini hissedebiliyor. Onun büyük başarısızlığının haberini kendi alçakgönüllü başarılarının rahatlatıcı andacı gibi kabul ediyorlar ama derinlerde, ihtiyatı elden bıraktıkları, kim olduklarını, ne olduklarını unuttukları takdirde olabilecek felaketlerin uyarısı olarak da görüyorlar. En kötü hayallerinde, onun rezilliğinde kendileriyle ilgili iyi kehanetler görüyorlar.

Geceleri afyon aldıktan sonra uyuyabilecek kadar yorulana kadar şehirde dolaşıyor. Bir akşam, aksak adımlarla Fleet Sokağı'nda dolaşırken Temple Barı'nın ve Adalet Sarayı'nın önünden geçiyor. Değneğini kaldırımında tıkırdatarak yürürken karşıdan gelen Corbyn'i görünce çok şaşıyor. Sefer maddiyatlarını takmış olan Corbyn'in üzerinde kırmızı tören üniforması var; katran siyahı çizimleri ayna gibi parlayana dek cilalanmış ve aynı kıyafeti giyen, daha genç ve bıyıklı bir subayla sohbet ediyor. İnce uzun pipolarını içerek gülüşüyorlar. Sumner olduğu yerde, mazgallı kapı ağzının gölgesinde durup yanına ulaşmalarını bekliyor. Beklerken Corbyn'in askeri mahkemedeki tavrını hatırlıyor; yalan söylerken bile gerçeklere hükmedebiliyormuş, gerçeği istediği gibi yok veya var edebiliyormuş gibi kayıtsız, ilgisiz; *doğal*. Bu sahneyi hatırlayan Sumner göğsünde biriken öfke çığlığını hissediyor; gırtlığındaki ve bacaklarındaki kaslar büzülüyor, titremeye başlıyor. İki subay yaklaşırken korkunç bir an için cisimsizleşmiş, hatta maddi dünyayı aşmış hissediyor; sanki bedeni öfkeli düşüncelerini tutamayacak kadar küçük ve zayıf. Purolarını içip gülüşerek yanından geçtikleri sırada Sumner bir adım atıp kapı ağzından çıkıyor. Corbyn'in pirinç dövmeli apoletini dürtüklüyor ve kim olduğunu görmek için döndüğü zaman yüzüne yumruğunu indiriyor. Corbyn yana doğru sendeliyor. Şaşkınlıktan purosunu düşüren genç subay olanları seyrediyor.

“Ne oluyor ulan?” diyor. “Ne?”

Sumner karşılık vermiyor. Az önce vurduğu adama bakıp Corbyn olmadığını görünce şaşkınlıkla sarsılıyor. Yaşları ve boyları yakın kesinlikle fakat bunun haricinde hemen hiç benzemiyorlar; saçları, bıyıkları, yüz biçimleri ve hatları, hatta üniformaları bile farklı. Sumner'in öfkesi buharlaşıyor, kendine geliyor, bedenine ve gerçekliğin derin aşağılamalarına dönüyor.

“Başka biri olduğunuzu sandım” diyor adama. “Corbyn.”

“Corbyn de kim ulan?”

“Bir alay cerrahı.”

“Hangi alay.”

“Lancers.”

Adam başını iki yana sallıyor.

“Taşra polisini bulup seni içeri attırmalıyım” diyor. “Yeminle bunu yapmalıyım.”

Sumner ona yardım etmeye çalışıyor ama adam onu itiyor. Elini yanağına götürüyor, yüzünü buruşturuyor, sonra dikkatle Sumner’a bakıyor. Yanağı kızarıyor ama kan akıyor.

“Kimsin sen?” diyor. “Yüzünü bir yerden tanıyorum.”

“Hiç kimseyim” diyor Sumner.

“Kimsin?” diyor adam yeniden. “Sakın yalan söyleme.”

“Hiç kimse” diyor Sumner. “Hiç kimseyim ben.”

Adam başını sallıyor.

“O zaman yaklaş” diyor. Elini Sumner’ın omzuna koyuyor. Sumner adamın nefesindeki porto şarabının ve saçındaki briyantinin kokusunu alıyor.

“Gerçekten hiç kimseysen” diyor, “buna itirazın olmaz herhalde.”

Öne eğilip dizini Sumner’ın hayalarına geçiriyor. Sancı Sumner’ın midesinden göğsüne ve yüzüne fişek gibi yükseliyor. Islak kaldırımda dizleri üstüne çöküyor, inliyor ama ağzından başka ses çıkmıyor.

Corbyn sandığı ama o olmayan adam eğilip nazikçe kulağına fısıldıyor:

“*Hastings* gitti” diyor. “Battı. Bir buzdağı tarafından paramparça edildi ve güvertesindeki bütün piçler boğuldu, gerçek bu.”

Ertesi gün akşamüsü alabora olmuş bir balina filikası buluyorlar, bir süre sonra da neredeyse bir mil boyunca küme-

lenmiş boş yağ varilleri ve parçalanmış kalaslar. Daireler çizerek yavaş yavaş kürek çekiyorlar, enkaz parçalarını topluyor, inceliyor, kendi aralarında müzakere edip umutsuzlukla yeniden suya bırakıyorlar. Cavendish ilk defa solgun ve sessiz; her zamanki gıcıklığı ve gevezeliği beklenmedik felaketin ağırlığı altında yok oldu gitti. Teleskopuyla yakındaki buzları inceliyor ama kimseyi göremiyor, hiçbir şey yok. Tükürüyor, küfürler ediyor, diğer tarafa dönüyor. Sumner, hastalığın yeşil ve melankolik pusunun arkasından çevresine bakarken, en büyük kurtulma umutlarını yitirdiklerini fark ediyor. Adamlardan bazıları ağlamaya, bazıları da acemice dua etmeye başlıyor. Haritalara bakan Otto sekstantla mesafe ölçüyor.

“Hay Burnu’nu geçtik” diye sesleniyor Cavendish’e. “Gece olmadan Pond’s Körfezi’ne ulaşabiliriz. Oraya varınca Tanrı’nın izniyle başka bir gemi bulacağız.”

“Bulamazsak kışlamak zorunda kalacağız” diyor Cavendish. “Daha önce yapanlar oldu.”

En arkadaki sırada zincirlenmiş halde oturan, dolayısıyla dümeni idare eden Cavendish’e yakın olan Drax, küçümsemeyle gülüyor.

“Daha önce yapan olmadı” diyor, “yapan olmadı, çünkü yapılamaz. Sığınacak bir gemi ve bizimkinin on katı erzak lazım.”

“Bir gemi bulacağız” diyor Cavendish yeniden. “Bulamazsak kışlayacağız. Hangisi olursa olsun, hepimiz senin İngiltere’de asıldığını görecektik kadar uzun yaşayacağız, bundan emin olabilirsin.”

“Asılmayı açlıktan ölmeye de, donmaya da tercih ederim.”

“Seni şuracıkta boğmamız lazım, seni yaygaracı piç! Besleyecek bir boğaz eksilir.”

“Deneyebilirsin ama ölmeden önce söyleyeceklerim hoşuna gitmeyebilir” diyor Drax. “Gerçi burada söyleyeceklerimi ilginç bulan başkaları olabilir tabii.”

Bir süre ona bakan Cavendish aniden öne eğiliyor, Drax’ın

yakasını sıkı sıkı tutuyor ve öfkeli bir fısıltıyla karşılık veriyor.

“Elinde bana karşı kullanacak hiçbir şey yok Drax” diyor. “Sakın var sanma.”

“Seni sıkıştırmıyorum Michael” diyor Drax sakince. “Hatırlatıyorum yalnızca. Zamanı gelmeyebilir ama gelirse, hâzır olsan iyi olur, hepsi bu.”

Drax küreğini alıyor, Cavendish emir veriyor ve yeniden kürek çekmeye başlıyorlar. Batıda demirci tezgâhında dövülmüş benzeyen gri denizden, zirvesi kül rengi, kömür karası dağlar yükseliyor. Balina filikaları yavaşça ilerliyorlar. Birkaç saat sonra Byot Adası’nın sarp kayalıklarına ulaşıyorlar ve Pond’s Körfezi ağzına giriyorlar. Yağmur bulutları toplanıp dağılıyor, ışık yavaş yavaş azalıyor. Cavendish hevesle teleskopundan bakıyor, önce bir şey görmüyor, sonra ufukta başka bir aracın sallanan siyah silüetini fark ediyor. Elini sallayarak işaret ediyor. Otto’ya sesleniyor.

“Bir gemi!” diye haykırıyor. “Kahrolası bir gemi. Şu tarafta. Bakın şurada!”

Gemiye hepsi görüyor ama çok uzakta ve şimdiden güneye ilerliyor. Bacasından çıkan duman gökyüzünde parmakla silinmiş bir kurşunkalem çizgisi gibi hafif ve eğimli bir leke oluşturuyor. Hemen peşine düşüyorlar ama boşuna çaba ediyorlar. Yarım saat sonra gemi pusun içinde kayboluyor ve yeniden bir başlarına karanlıkta kalıyorlar, çevrelerinde yalnızca silme deniz, karla kaplı kahverengi tepeler ve yukarıdaki yıpranmış ve kederli akşam gökyüzü var.

“Yardım isteyen bir filikayı bile görmüyorlarsa nasıl nöbet tutuyor bunlar?” diyor Cavendish acı acı.

“Belki de doludur gemi” diyor bir başkası. “Belki avlarıyla eve dönüyorlardır.”

“Gemilerin hiçbiri dolu değil bu yıl” diyor Cavendish. “Çevrede bir balina falan olsaydı, bir tane bile görselerdi hâlâ burada avlanıyor olurlardı.”

Kimse cevap vermiyor ona. Bir işaret bekleyerek donuk, sisli ve kasvetli sulara bakıyorlar ama hiçbir şey göremiyorlar.

Karanlık çökerken yakınlardaki bir dağın denize yaptığı çıkıntıya tırmanıp arkasında kahverengi, alçak kayalar olan ince ve çakıllı bir sahile çadır kuruyorlar. Yemekten sonra Cavendish adamlara filikalardan birini baltalarla parçalayıp tahtalarla bir işaret ateşi yakmalarını emrediyor. Körfezde başka bir gemi varsa alevleri görüp yardıma gelir, diyor. Adamlar kuşkulu görünüyorlar ama söyleneni yapıyorlar yine de. Sandalı ters çevirip teknesini, omurgasını ve kış ekini kırmaya başlıyorlar. Battaniyesine sarılmış titreyen ve hâlâ midesi bulanık Sumner çadırın yanında durup çalışanları seyrediyor. Otto gelip yanında duruyor.

“Gördüğüm rüya da böyleydi” diyor. “Yangın. Kırılan filika. Her şey aynıydı.”

“Bana bunu söyleme” diyor Sumner. “Şimdi söyleme.”

“Ölümden korkmuyorum” diyor Otto. “Hiç korkmadım. Bizi bekleyen zenginlikleri hiçbirimiz bilmiyoruz.”

Sumner iki kez şiddetle öksürüyor, sonra öğürerek buzlara kusuyor. Kırılan tahtaları toplayan adamlar bir yığın haline getirip tutuşturuyorlar. Alevleri yakalayan rüzgâr karanlığa ve havalara savuruyor.

“Hayatta kalan sen olacaksın” diyor Otto. “Hepimiz arasında bir sen. Unutma bunu.”

“Dana önce de söyledim, kehanetlere inanmıyorum.”

“İnanç önemli değildir. Tanrı ona inanıp inanmamamıza aldırmaz. Neden aldırırsın ki?”

“Bunların hepsini o mu yapıyor sence gerçekten? Cinayetler? Kazalar? Boğulmalar?”

“Birinin yaptığını biliyorum” diyor Otto. “Tanrı değilse kim?”

Karanlık gökyüzüne doğru yükselen işaret ateşi, gemicilerin moralini yükseltiyor, şaşırtıcı parlaklığı hepsine umut

veriyor. Kıvranan, çatallanan, kıvılcımlar saçan alevleri seyrederken bir yerlerde aynı alevleri seyreden başkaları da olduğuna, filikaların yakında indirileceğine, yardım geleceğine güveniyorlar. Kalan son tahta kırıntılarını gürültülü alevlere atıp umutla kurtarıcılarını bekliyorlar. Pipolarını içip hevesle bulanık karanlığa bakıyorlar. Yaşarlarsa yeniden görebilecekleri kadınlar ve çocuklardan, evler ve tarlalardan konuşuyorlar. Alevler giderek küçülür ve gün ışığı çoğalırken, her dakika bir sandalın gelmesini bekliyorlar ama gelen giden olmuyor. Boşu boşuna bir saat daha bekledikten sonra iyimserliklerini yitirmeye başlıyorlar, onun yerini keskin ve acı bir şey alıyor. Sığınacak bir gemi olmadan, yakacak ve yiyecek olmadan böyle bir yerde kışı nasıl geçirebilirler? Bir elinde kapalı teleskopu, bir elinde tüfeğiyle tepenin üstündeki gözetleme yerinden aşağı yürüyen Cavendish'in yüz ifadesi uzak, utanç dolu, bakışları yerde, planın başarısız olduğunu kesinlikle biliyor.

“Sandallar nerede?” diye bağılıyor biri ona. “Neden gelmiyorlar?”

Cavendish soruları duymazdan geliyor. Çadıra girip kalan erzağı saymaya başlıyor. Tayınları yarıya indirip herkese haftada yarım kilo ekmek ve aynı miktarda tuzlu et verseler bile Noel'den sonra aç kalacaklar. Durumu Otto'ya gösteriyor, tayfayı bir araya toplayıp bahara kadar hayatta kalacaklarsa avlanmak zorunda olduklarını söylüyor. Fok olur, diyor; tilki, dalgıçkuşu, dalıcı martılar, her tür kuş olur. O konuşurken dışarıda kar yağmaya başlıyor, rüzgâr hızlanıyor ve yaklaşan kışı hatırlatmak ister gibi kanvas duvarları sallıyor. Kimse Cavendish'e cevap vermiyor, avlanmaya gönüllü olmuyor. Sessizce ona bakıyorlar, konuşması bitince battaniyelerine kıvrılıp uykuya dalıyor veya bir deste kâğıtla oynuyorlar. Kâğıtlar öyle eski, yumuşak ve pis ki bir cüzamlının cüppesinden yapılmış bile olabilirler.

Gün boyunca kesintisiz yağıyor kar; ağır, ıslak kar taneleri çadırın tepesinde birikiyor, kalan balina filikasının ters çevrilmiş teknesinde kaya midyesi gibi bir araya yığılıyor. Sumner acı içinde kıvranarak titriyor, kemikleri sızlıyor, gözyuvarları kaşınıyor ve zonkluyor. Ne uyuyabiliyor ne işeyebiliyor ama ikisini de yapmak istiyor. Kımıltısız halde öylece yattarken kuşatılmış zihninden *İlyada*'nın karmaşık parçaları geçiyor; siyah gemiler, aşılın barikat, akbaba kılığındaki Apollon, bir bulutta oturan Zeus. Sıçmak için çadırdan çıktığında dışarısı karanlık, havada keskin bir soğuk var. Çömeliyor, poposunun birbirine geçmiş yanaklarını ayırıyor ve sıcak, yeşil sıvının içinden akmasına izin veriyor. Bulutlar ay ışığını bölüyor, ufuk çizgisine uzanan körfez sularına karlar yağıyor, dış taraftaki buzların üzerinde biriken kar taneleri aradaki siyah sulara değince çözülüyorlar. Soğuk hava yüzünden taşakları büzülüp titriyor. Pantolonunu çeken Sumner arkasını dönünce, çadırdan kırk beş metre kadar ötede, çakıllı sahilde duran ayıyı görüyor.

Keskin hatlı, yılan gibi başını kaldıran ayı, geniş gövdesi, ağır ve enli omuzları kıpırtısız, kendinden emin bir tavırla duruyor. Yağan kara elini siper eden Sumner ona doğru yavaşça bir adım atıyor. Ayı hiç ilgilenmiyor. Yeri kokluyor, başı dönmeye başladığı noktaya gelene kadar yavaşça dönüyor. Sumner durup seyrediyor. Ayı yaklaşınca da kaçmıyor. Artık postunun dokusunu, pençelerinin karın üstündeki siyah yarım dairelerini görebiliyor. Ayı bir kez esneyerek sivri dişlerini sergiliyor, sonra aniden ve amaçsızca bir sirk hayvanı gibi arka ayakları üzerine kalkıp bir an sallanıyor, ay ışığıyla lekelenmiş yağmurlu gökyüzünün önünde kireçtaşından bir obelisk gibi dikiliyor.

Sumner'ın arkasındaki çamur rengi kayalardan rüzgârla taşınan güçlü bir feryat yükseliyor; senfonik bir haykırış, acı dolu, ilkel bir insan çığlığı. Sumner'a sözcüklerin ve dilin öte-

sinde bir haykırış gibi geliyor, koro sesi gibi, yeraltına ait, bir ağızdan seslenen lanetlilerin sesi sanki. Bir an dehşete kapılarak arkasını dönüp bakıyor ama orada, düşen karlardan, geceden ve batıdaki yaralarla kaplı, hayal edilemez açık, boş alandan, gezegenin kararmış çamurunu kabuk gibi kaplayan beyaz araziden başka bir şey göremiyor. Bir süre daha iki bacağı üzerinde dikilen ayı ön pençeleri üzerine iniyor, engellenemez acelesiz adımlarla yürüyüp gidiyor.

Deniz yeniden donmaya başlıyor. Buzlalar arasında beliren cam gibi ince yeni buz tabakası onları birbirine bağlıyor. Yakında körfez sert yüzeyli, hareketsiz, yekpare beyaz bir kütleye dönüşecek ve baharda buzlar eriyene dek burada hapsolacaklar. Adamlar uyuyor, sigara içiyor, kart oynuyorlar. Yetersiz tayınlarını yiyorlar ama yaklaşan şiddetli kış aylarına hazırlık için ava çıkmıyorlar. Isı giderek düşer ve geceler uzarken, *Hastings*'in kıyıya vuran kalıntılarını yakıyor ve *Volunteer*'den kurtardıkları son kömür torbalarını kullanıyorlar. Akşam yemeklerinden sonra Otto Kutsal Kitap'tan sıkıcı bölümler okuyor, müstehcen şarkılar söylenirken Cavendish başı çekiyor.

Ayıyı gördüğü gecedan beri Sumner'ın hastalığı giderek iyileşiyor. Baş ağrıyor, geceleri ter döküyor ama bulantısı eskisi gibi şiddetli değil ve dışkıları da katılaştı. Bedeninin korkutucu zalimliklerinden bir nebze kurtulduğundan, çevresindekilerin durumunu daha iyi gözlemleyebiliyor. Gemideki zorlu görevlerin canlandırıcılığından uzak kalan adamlar artık uyuşuklar, yüzleri de solgun. Yaklaşan zorlu kış koşullarında hayatta kalacak, soğuğa ve açlığa direnecek gücü ve iradeyi bulmak istiyorlarsa bir şekilde harekete geçirilmeleri, egzersiz ve işle canlandırılmaları gerektiğini fark ediyor. Yoksa şu anki melankoli umutsuzluğa dönüşecek ve daha ölümcül bir dermansızlığa kapılacaklar.

Cavendish ve Otto'yla konuşuyor; adamların iki nöbet gru-

buna ayrılmasına, hava izin verirse gruplardan birinin her sabah tüfekleri alıp kayalıklara tırmanarak avlanmasına, diğer grubun da en az bir saati çadırın dışında geçirip halsizliğe kapılmamak için dolaşmasına karar veriyorlar. Planı dinleyen adamlar pek ilgi göstermiyorlar. Hareketsiz ve uyuşuk kaldıkları sürece kanlarının koyulaşacağını, damarlarının tıkanacağını, organlarının giderek zayıflayıp en sonunda iflas edeceğini söyleyen Sumner'a da pek aldırıyorlar. Sonunda Cavendish var gücüyle haykırarak emirlere itaat etmezlerse tayınlarını yarıya indirmekle tehdit edince yüzlerini ekşiterek teslim oluyorlar.

Günlük ava başlıyorlar ama yiyecek pek bir şey elde edemiyorlar –birkaç kuş, arada bir bir tilki– ve sarp kayalara tırmanmak kimsenin hoşuna gitmiyor. Bir ay geçmeden, bu azimli düzene iki gün aralıksız yağan kar ve buzları döven fırtına yüzünden ara veriliyor. Fırtınadan sonra kampın çevresi bir buçuk metre yüksekliğinde kar birikintileri ile kaplanıyor ve hava o kadar soğuyor ki nefes alırken bile canları yanıyor. Adamlar bu koşullarda avlanmayı veya yürümeyi reddettiklerinden, Cavendish onlara inat tek başına dışarı çıkıyor ama bir saat sonra bitkin ve yarı donmuş halde, elleri boş geri dönüyor. Aynı gece ikinci filikayı yakacak olarak kullanmak üzere parçalamaya başlıyorlar ve acımasız soğuk devam edip yoğunlaştıkça her gün giderek daha fazla tahta yakıyorlar. Sonunda Cavendish kalan yakacaklara el koyup erzağı günlere pay etmek zorunda kalıyor. Zaten zayıf olan ateş günün büyük bölümünde belli belirsiz parlayan bir kor yığını artık. Çadırın içinde bile ince bir buz tabakası oluşuyor, havada yapışkan, buzlu bir soğuk var. Yün, pazen ve muşambadan üç kat giysiler içindeki adamlar her gece ani bir katliama kurban gitmiş gibi bir araya yığılıp titriyor, ürperiyor, sarsılarak uyanıyorlar.

Kızağı görmeden önce kızak köpeklerinin çılgınca havlayışlarını duyuyorlar. Başta Sumner rüyasında Castlebar'ı ve Michael Duigan'ın tavşan kovalayan ünlü tazılarını gördüğünü sanıyor ama diğer adamlar da ayaklanıp mırıldanmaya başladıkça sesi onların da işittiğini fark ediyor. Başına ve yüzüne atkısını dolayıp dışarı çıkıyor. Batıya bakınca deniz buzu üzerinde ağır ağır yaklaşan, benekli köpekleri önlerinde yelpaze gibi açılmış koşan iki İnuit⁷ görüyor. Anteni andıran ham deriden kırbaçları soğuk havada sallanıp şaklıyor. Cavendish koşarak çadırdan çıkıyor, Otto ve geri kalanlar peşinden geliyor. Yavaşça yaklaşan, yaklaştıkça daha somut ve gerçek görünen kızağı seyrediyorlar. Kızak iyice yaklaştıkça Cavendish önlerine çıkıp onlardan yiyecek istiyor.

“Et” diyor yüksek sesle, “balık.” Parmakları ve ağzıyla yemek yiyormuş gibi yapıyor. “Aç” diyor, önce kendi karnını, sonra diğer adamların karnını işaret ederek.

İnuitler ona bakıp sırtıyorlar. Ufak tefek, koyu renk tenli ikisi de. Yüzleri düz, Çingeneleri andırıyorlar, omuzlarına kadar inen saçları yağlı. Anorakları ve çizmeleri tabakalanmamış ren geyiği derisinden, pantolonları ayı postundan. Yüklü kızıağı işaret ediyorlar. Köpekler çılgınlar gibi havlıyor.

“Takas” diyorlar.

Cavendish başını sallıyor.

“Gösterin bana” diyor.

Kızağın iplerini açıp donmuş bir fok cesedi gösteriyorlar, bir de denizaygırının arka kısmına benzeyen bir şey. Cavendish Otto'yu yanına çağırıyor ve iki adam kısa bir süre müzakere yapıyorlar. Çadıra dönen Otto iki balina bıçağı ve bir el baltasıyla dönüyor. İnuitler bunları dikkatle inceliyor. Baltayı geri veriyor, iki bıçağı alıyorlar. Cavendish'e balina dişinden bir zıpkın ve yontulmuş sabuntaşları gösteriyorlar ama o istemez anlamında elini sallıyor.

“Tek istediğimiz yiyecek” diyor.

Donmuş foku iki bıçak ve bir balina halatıyla takas ediyorlar. Cavendish eti Otto’ya veriyor, Otto da onu çadırın içine götürüyor, el baltasıyla parçalara ayırıp köz halindeki ateşin üzerine yerleştiriyor. Bir an tıslayan etler, birkaç dakika sonra kızarıp pişmeye başlıyor. Adamlar hevesle yemeği beklerken, Inuitler köpeklerini bağlayıp besliyorlar. Sumner dışarıdan gelen seslerini, kendi hızlı, inişli çıkışlı dillerinde gülüp sohbet ettiklerini duyuyor.

“Bize fok getirirlerse” diyor Cavendish’e, “kışı çıkarabiliriz. Etini yer, yağını yakarız.”

Cavendish başını sallıyor.

“Evet” diyor. “Bu piçlerden biriyle müzakere etmem lazım durumu. İyi pazarlık etmeliyim. Halimizin harap olduğunu biliyorlar ne yazık ki. Dışarıda konuşup gülüşmelerini dinlesene.”

“Bizi açlıktan ölmeye terk ederler mi sence?”

Cavendish burnunu çekiyor.

“Hem de hiç vicdan azabı çekmeden” diyor. “Bu imansız vahşiler bizim gibi Hıristiyanlığın erdemleriyle tanışmamışlar. Teklifimizi beğenmezlerse geldikleri gibi hızla çeker giderler.”

“Tüfekleri ver onlara” diyor Sumner. “Her tüfek için on fok. Üç tüfek otuz fok. O zaman idare edebiliriz.”

Cavendish bir an düşünüyor, sonra başını sallıyor.

“On iki diyeceğim” diyor. Tüfek başına on iki fok. Barbar piçler o kadar saymayı bile bilmiyordur ya neyse.”

Yemekten sonra Cavendish yanında Sumner’la dışarı çıkıyor. Yerlilere tüfeklerden birini gösteriyorlar ve sonra çadırı işaret edip yemek yer gibi işaretler yapıyorlar. Adamlar tüfeği inceliyor, kaldırıyor, namlusundan içeri bakıyor. Cavendish tüfeğe bir fişek yükleyip yaşlı adamın ateş etmesine izin veriyor.

“Şahane bir silah elindeki” diyor Cavendish.

Yerliler bir süre kendi aralarında konuşup tüfeği dikkatle yeniden inceliyorlar. İşleri bitince Cavendish eğilip kara on iki tane kısa çizgi çekiyor. Önce tüfeği, sonra işaretleri, sonra çadırı işaret ediyor. Aynı beslenme hareketlerini tekrarlıyor.

Inuitler bir süre bir şey söylemiyorlar. Biri elini cebine atıyor, piposunu çıkarıp yakıyor. Diğeri kısaca gülümsüyor, bir şeyler söylüyor, sonra eğilip işaretlerin altı tanesini siliyor.

Dudaklarını büzen Cavendish başını iki yana sallıyor, altı işareti yeniden çiziyor.

“Siktiğimin Eskimoları bana Yahudilik yapamaz” diyor Sumner’a.

Yerliler gücenmiş görünüyor. Biri kaşlarını çatıyor, Cavendish’e bir şeyler söylüyor ve botlarından birinin ucuyla altı işareti yeniden siliyor, sonra bir tanesini daha eksiltiyor.

“Kahretsin!” diye fısıldıyor Sumner.

Cavendish horgörüyle gülüyor.

“Beş tane demek?” diyor. “Bir tüfek için beş tane fok? Kan- cığa benzer bir halim mi var benim?”

“Çekip giderlerse açlıktan ölürüz” diye hatırlatıyor Sumner ona.

“Onlarsız da hayatta kalırız” diyor Cavendish.

“Hayır, geberip gideriz.”

Adamlar kayıtsız ifadelerle onları süzüyor, yerdeki izleri işaret eden yaşlı adam tüfeği geri vermeye hazırlanır gibi uzatıyor. Cavendish adamın elindeki tüfeğe dik dik bakıyor ama uzanıp almıyor. Başını iki yana sallayıp tükürüyor.

“Buz oyan piçler!” diyor.

Inuitler çadırın elli metre kadar uzağına küçük bir ev inşa ediyorlar, sonra kızağa binip avlanmak için buza çıkıyorlar. Hava karardıktan sonra dönüyorlar. Yıldızlarla dolu ka-

ranlık gökyüzünün çilli boşluğunda kuzey ışıkları beliriyor, kıvrılıyor, dönüyor, büyük ve çok renkli bir sığırcık sürüsü gibi gökyüzüne dağılıyor. Hâlâ kelepçeli olan Drax'ın başında artık nöbetçi yok, çünkü hepsi aynı ortak felaketin tutsağı oldular. Drax avlarını kızaktan indiren yerlileri seyrediyor. Mağara adamları gibi gırtlaktan çıkan seslerini dinliyor, buz gibi havaya rağmen yağ kaplı teçhizatlarının ekşi kokusunu alıyor. Bir süre onları tartıyor –boylarını, kilolarını, hızlarını ve hareketlerini izliyor–, sonra zincirlerini şingırdatarak yanlarına gidiyor.

“İki tane tombul fok yakalamışsınız” diyor ölü fokları işaret ederek. “İsterseniz kesip ayıklamanıza yardım edeyim.”

Bütün gün avlanmış olmalarına rağmen, iki adam yeni uyanmış gibi zinde ve canlı görünüyorlar. Bir an onu süzüyor, sonra zincirlerini işaret edip gülüyorlar. Drax da onlarla birlikte gülüyor, zincirlerini şakırdatıyor ve gülmeye devam ediyor.

“O kancıklar bana güvenmiyor” diyor. “Tehlikeli olduğumu sanıyorlar.” Meramını anlatmak için yanaklarını şişirip yüzünü korkunçlaştırıyor. İnuitler daha da yüksek sesle gülmeye başlıyorlar. Drax eğilip ölü foklardan birini kuyruğundan tutuyor.

“Bunu sizin için keseyim” diyor, diğer eliyle hayvanın karnını kesiyormuş gibi yaparken. “Hemen hallederim.”

Adamlar başlarını sallıyor, elleriyle uzaklaşmasını işaret ediyorlar. Yaşlı adam bıçağını alıyor, eğilip iki foku çabucak kesip iç organlarını ayıklıyor. Mor, pembe ve gri renkli, alacalı bulacalı iç organları karın üstünde dumanı tüten bir yığın halinde bırakıp yağla eti ayırıyor. Drax onu seyrediyor. İç organların demir içeren kanlı aroması burnuna çalınca ağzı sulanmaya başlıyor.

“İstersen şuradakini ben yüzeyim” diyor.

İki adam onu duymazdan geliyorlar. Genç olanı etle yağı

çadıra götürüp Cavendish'e veriyor. Yaşlı adam ise bıçağıyla iç organları karıştırmaya başlıyor. Ciğerlerden birini buluyor, kocaman bir parça kesip çiğ çiğ yiyor.

"İsa aşkına" diyor Drax. "Böylesini hiç görmemiştim. Çok şey gördüm ama böylesini görmedim."

Başını kaldırıp Drax'a bakan adam sırtıyor. Dişleri ve dudakları fok kanıyla kıpkırmızı. Çiğ ciğerden bir parça daha kesip Drax'a uzatıyor. Bir an düşünen Drax ciğer parçasını alıyor.

"Zamanında daha kötüsünü de yedim" diyor. "Çok daha beterini."

Ciğeri bir kez çiğniyor, sonra yutup gülümsüyor. Onu gülümseyerek seyreden yaşlı adam gülerek karşılık veriyor. Genç olan çadırdan dönünce bir süre kendi aralarında konuşuyorlar, sonra Drax'ı yanlarına çağırıyorlar. Yaşlı olan iç organların arasına uzanıp ezilmiş bir göz çıkarıyor. Derisini bıçağının ucuyla emip içindeki pelteyi emiyor. Drax'a bakıp sırtıyorlar.

"Beni hiç rahatsız etmiyor" diyor Drax. "Daha önce göz yedim, ondan kolay ne var?"

Yaşlı Inuit bir göz daha buluyor, önceki gibi delip Drax'a uzatıyor. İçindeki sıvıyı emen Drax geri kalanı ağzına atıp yutuyor. Inuitler çılgınca kıkırdıyorlar. Drax dilini çıkarıp ağzının boş olduğunu gösteriyor.

"Ne verirsiniz yutarım" diyor. "Ne olursa olsun; beyin, taşak, toynak. Mızımız değilim" diyor.

Yaşlı adam yeniden zincirlerini işaret edip homurdanıyor, havayı tırmalıyor.

"Evet" diyor Drax. "Evet, aynen öyle işte."

O gece yerliler köpeklerini kokuşmuş denizaygırı kalıntılarıyla besliyorlar, çakıllara sapladıkları balina kemikle-

rine bağlıyorlar, sonra kar evine girip uyuyorlar. Ertesi sabah erkenden gidiyorlar ama karanlık bastırdıktan sonra elleri boş dönüyorlar. Sonraki gün kar çok şiddetli yağdığından bütün gün evin içinde kalıyorlar. Kar fırtınasında topallayarak yürüyen Drax, kıvrılıp yatan köpeklerin arasından geçip onları ziyaret ediyor. İkisine de birer çimdik tütün verip sorular soruyor. Onu anlamadıkları zaman sorusunu daha yüksek sesle tekrarlıyor ve el işaretleri yapıyor. Karşılık olarak onlar da bir şeyleri işaret ediyor, gülüyor, havaya veya uyku tulumlarının rengeyiği derisinden yüzeylerine şekiller çiziyorlar. Bazen bir parça donmuş fok ciğeri kesip meyankökü gibi çiğniyorlar. Sessizlikler oluyor ve yerliler bazen sanki Drax orada değilmiş gibi birbirleriyle konuşmaya dalıyorlar. Drax onları seyrediyor, söylediklerini dinliyor ve bir süre sonra ne yapması gerektiğini anlıyor. Bu bir karardan ziyade yavaş bir keşif. Geleceğin şekillendiğini görüyor nihayet. Başka bir köpeğin rütbesini kokusundan anlayan bir köpek gibi Arktik havasında asılı duran sıcak kokuları içine çekiyor.

Fırtına dinince İnuitler yeniden fok avına çıkıyorlar. İlk gün bir fok öldürüyorlar, ikinci gün iki tane daha. Avladıkları son foku da anlaştıkları gibi Cavendish'e getirdiklerinde, Cavendish ikinci tüfeği de onlara teslim ediyor. Kara beş işaret daha çiziyor ama adamlar başlarını sallayıp geldikleri yönü işaret ediyorlar.

“Eve dönmek istiyorlar” diyor Sumner. Çadırın önünde duruyorlar; gökyüzü parlak ve mavi ama hava çok soğuk. Sumner kurutucu havanın baskısını yüzünde ve gözlerinde hissediyor.

“Bunu yapamazlar” diyor Cavendish. Yeniden yeri işaret edip tüfeğini onlara sallıyor.

Yaşlı olan ona aldıkları tüfeği gösterip yeniden batıyı işaret ediyor.

“*Utterpok*” diyor. “Takas yok.”

Cavendish başını sallayıp alçak sesle küfürler savuruyor.

“Bize bir ay yetecek et ve yağımız var” diyor Sumner. “Erzakımız bitmeden döndükleri sürece hayatta kalabiliriz.”

“O yaşlı piç gidiyorsa genç olan bizimle kalmalı” diyor Cavendish. “Birlikte giderlerse döneceklerinden emin olamayız.”

“Onları tehdit etme” diye uyarıyor Sumner. “Fazla zorlarsan çekip giderler.”

“Bir tüfekleri olabilir ama mermileri de, barutları da yok henüz” diyor Cavendish. “Yani etmek istersem tehdit ederim piçleri.”

Genç adama işaret edip kar evini gösteriyor.

“O burada kalsın” diyor. “*Sen*” –önce yaşlı adamı, sonra batıyı işaret ediyor– “istediğin yere defol git.”

Yerliler başlarını sallıyor, sanki teklifi anlıyor ama aptalca ve biraz utanç verici buluyormuş gibi hüzünle gülümsüyorlar.

“Takas yok” diyor yaşlı olan yeniden. “*Utterpok*.”

Korkmadan, hatta biraz eğlenerek bir süre Cavendish’e bakıyorlar, sonra dönüp kızağa doğru yürümeye başlıyorlar. Yatan köpekler onların yaklaştığını görünce kar deliklerinden çıkıp havlamaya başlıyorlar. Cavendish elini cebine atıp bir fişek alıyor.

“Onları öldürmek fikirlerini değiştirecek mi sence?” diyor Sumner. “Aklına gelen en iyi fikir bu mu?”

“Şimdilik kimseyi öldürdüğüm yok, biraz dikkatlerini çekmek istiyorum hepsi bu.”

“Bekle” diyor Sumner. “Silahı bırak.”

Yerliler şimdiden kızaklarını yeniden yüklemekle meşgul, döşeklerini dürüp denizaygırı derisinden iplerle ahşap kızağa bağlıyorlar. Sumner yanlarına gittiğinde başlarını kaldırıp bakmaya bile tenezzül etmiyorlar.

“Size bir şey getirdim” diyor. “Bakın, burada.”

Eldivenli elini uzatıp onlara Drax yakalandığı günden beri üzerinde, yeleşinin cebinde taşıdığı çalıntı yüzüğü gösteriyor.

Yaşlı olan başını kaldırıp bakıyor, yaptığı işi bırakıyor ve genç olanın omuzuna dokunuyor.

“Altını, mücevheri ne yapsınlar?” diyor Cavendish. “Yiye-medikleri, yakamadıkları, beceremedikleri şey burada işlerine yaramaz gibi geliyor bana.”

“Başka balina avcılarıyla takas edebilirler” diyor Sumner. “Aptal değiller.”

İki adam yaklaşıyorlar. Yaşlı olan yüzüğü Sumner’ın koyu renk yün eldiveninin üzerinden alıp dikkatle inceliyor. Sumner onu seyrediyor.

“Burada kalırsan” diyor genç adama, işaret ederek, “o yüzük senindir.”

İki adam kendi aralarında konuşuyorlar. Genç olan yüzüğü alıyor, kokluyor ve iki kez yalıyor. Gülüyor Cavendish.

“Ahmak piç, bademezmesinden yapılmış sanıyor.”

Yaşlı olan elini anorağının göğsüne bastırıp batıyı işaret ediyor. Sumner başını sallıyor.

“Sen gidebilirsin” diyor, “ama bu bizimle kalıyor.”

Bir süre daha yüzüğe bakıyorlar, ellerinde evirip çeviriyor, üzerindeki parlak taşları kararmış tırnaklarıyla kazıyorlar. Her yanı ağartan, düz Arktik ışığında, kar ve buz manzarasının önünde dünyaya ait olmayan bir şey gibi görünüyor yüzük; insan eliyle yapılmış bir nesne değil de bir hayal veya rüya gibi.

“Ticaret için bir balina gemisine çıktılarsa daha önce demir para ve saat görmüşlerdir” diyor Cavendish, “ama bu kadar güzel bir şey görmemişlerdir asla.”

“Beş tane veya daha fazla tüfek eder” diyor Sumner onlara, parmaklarını havaya kaldırıp işaret ederek.

“On veya daha fazla” diyor Cavendish.

Yaşlı adam onlara bakıp başını sallıyor. Yüzüğü genç adama veriyor, o da gülümseyip kürklü ve karmaşık pantolonu-

na sokuyor. Dönüp kızaktaki yükleri indirmeye başlıyorlar. Çadıra doğru yürürken Sumner üzerinde baş döndürücü bir hafiflik hissediyor; içinde, eskiden yüzüğün durduğu ama artık olmadığı yerde bir mağara veya uçurum gibi beklenmedik bir boş alan açıldı sanki.

Daha sonra, kampın çevresine karanlık çöktüğünde, yarı yanmış fok eti ve yağlanmış gemi peksimetinden ibaret her zamanki akşam yemeklerini yedikten sonra, Drax dikkatini çekmek için Cavendish'e el ediyor ve onu yanına çağırıyor. Diğer adamlardan ayrı, çadırın ateşe uzak, karanlık ve soğuk bir köşesinde uyuyor Drax. Kalın bir battaniyeye sarınmış, bir denizaygırı kemiği parçasına kaba saba bir Britanya haritası kazıyarak oyalanıyor. Bıçak kullanmasına izin verilmediğinden, elinde sivriltilmiş bir çivi var.

Cavendish iç geçiriyor ve halılarla kaplı yere oturuyor.

“Bu defa ne var?” diyor.

Bir süre daha kemiği kazımaya devam eden Drax, dönüp ona bakıyor.

“Daha önce konuştuklarımızı hatırlıyor musun” diyor. “Hani o anın hiç gelmeyeceğini söylemiştik. Hatırlıyor musun?”

Cavendish gönülsüzce başını sallıyor.

“Gayet iyi hatırlıyorum” diyor.

“O zaman sana ne söylemek üzere olduğumu da tahmin ediyorsundur.”

“Zamanı gelmedi henüz. Gelmiş olamaz. Bu lanet buz çölünün ortasında nasıl gelsin?”

“Ama geldi, Michael.”

“Hadi be sen de!”

“Eskimo yarın yola çıkarken beni de kızığında götürecektir. Aramızda kararlaştırdık. Senden tek istediğim bu zincirleri kesmek için bir eğe ve başını diğer yana çevirmen.”

Cavendish horgörüyle gülüyor.

“Dürüst bir İngiliz olarak asılmaktansa bir Inuit olarak yaşamayı tercih ediyorsun, öyle mi?”

“İzin verirlerse kışı onlarla birlikte geçirir, baharda bir gemi bulurum.”

“Nereye giden bir gemi?”

“New Bedford, Sebastopol. Bir daha asla karşına çıkmam. Yemin ederim.”

“Hepimiz burada tutsağız. Neden yalnız senin kaçmana izin vereyim?”

“Beni daha sonra assınlar diye hayatta tutuyorsunuz. Bunun akla mantığa sığan yanı var mı? Şansımı Inuitlerle denememe izin ver. Vahşi piçler karnıma mızrak saplayabilirler tabii ama burada arkamdan yas tutan bile olmaz nasılsa.”

“Ben balina avcısıyım, gardiyan değil” diyor Cavendish. “O kadarı doğru.”

Drax başını sallıyor.

“Düşün biraz” diyor. “Bir boğaz azalmış olur, burada da yemeğe kıran girdi. İngiltere’ye döndüğün zaman kimse seni suçlamaz, Baxter’la birlikte beni sorun etmeden işinize gücünüze bakabilirsiniz.”

Cavendish ona bakıyor.

“Kötü, pis, hilekâr bir piçsin Henry” diyor, “hep öyleydin sanırım.”

Drax omuz silkiyor.

“Belki” diyor. “Ama söylediğin gibiysem neden böyle bir canavarı yanında tutuyorsun da Tanrı’dan gelen, onu başından atma şansını kullanmıyorsun?”

Cavendish birden ayağa kalkıyor, çekip gidiyor. Drax kemiğini yontmaya devam ediyor. Hava karanlık, yağ lambasının ışığı zayıf ve titrek. Ne yaptığını görmekte zorlanıyor ama çalışırken ince çizikleri kör bir adam gibi parmaklarıyla yokluyor, işi bittiğinde muhteşem ve vatanperver resimlere dönüş-

ceklerini hayal ediyor. Cavendish biraz sonra geri gelip yaptığı işi incelemek istiyormuş gibi yanına oturuyor.

Eğeyi ona gösterip “Çadırdaki kullanamazsın” diyor Drax’ın battaniyesinin kıvrımları arasına sokarken. “Diğerleri duyar kesin.”

Drax başını sallıyor, gülümsüyor.

“Fok eti bana dokunuyor” diyor. “Gece birkaç kez dışarı çıkardım herhalde.”

Cavendish başını sallıyor. Çömeldiği yerde dengesini korumak için bir elini yere koymuş, bekliyor.

“Düşündüm de...” diyor.

“Eee?”

“Ben de seninle gelsem?”

Drax burnunu çekip başını iki yana sallıyor.

“Burası daha güvenli.”

“Hepimiz kışı atlatamayız. On adam? İmkânsız!”

“Bir iki kişi ölebilir ama sen onlardan biri olmazsın bence.”

“Senin gibi şansımı İnuitlerle denemeyi tercih ederim.”

Drax yeniden başını sallıyor.

“Öyle anlaşmadık. Yalnızca kendim için anlaştım.”

“O zaman ben de kendi anlaşmamı yaparım, neden olmasın?”

Drax fildişini elinde evirip çeviriyor, ince çizgileri parmağıyla yokluyor.

“En iyisi sen kal” diyor yeniden.

“Hayır, seninle geliyorum” diyor Cavendish. “Benim çıkış biletim bu ege.”

Drax bir an düşünüyor, sonra battaniyeye uzanıp eğin acımasız kenarlarına dokunuyor, metal bir dili andıran soğuk ve pütürlü yüzeyinde parmağını dolaştırıyor.

“Hep arsız ve küstah bir piçtin zaten Michael” diyor.

Cavendish sırtıyor, hevesle sakalını ovuşturuyor.

“Beni atlatacağın sandın herhalde” diyor. “Ama atlata-

mazsın. Burada diğerleriyle birlikte ölmeye niyetim yok. Daha büyük planlarım var.”

Hava o kadar soğuk ki, çadırdan çıkıp kelepçeleri üzerinde yirmi dakika çalıştıktan sonra Drax'ın elleri ve ayakları uyuşmaya başlıyor. Kelepçelerden kurtulmak için gece dört kez dışarı çıkması gerekiyor. Çadırdan her çıkışında uyuyan bedenlerden küçük tepelerin arasından geçiyor, karla kaplanmış halde ve buz gibi katılaşmış giysileriyle titreyerek çadıra her dönüşünde yine aynısını yapıyor. Çarptığı adamlar küfürler savurup homurdanıyorlar ama kimse gözünü açıp bakmıyor, yalnız Cavendish dikkatle onu takip ediyor.

Zincirlerinden kurtulunca birden kendini daha iyi, daha genç hissediyor. Sanki Brownlee'yi öldürdüğü andan itibaren uykudaydı ve nihayet uyandı. Korkusu veya geleceği yok, korkunun gücünü ve anlamını bile bilmiyor. Ona göre her an, içinden geçtiği bir başka kapı, delip geçtiği bir açıklık. Cavendish'e hazırlanmasını ve ıslığını beklemesini fısıldıyor. Bir iple bağladığı giysilerini kolunun altına sıkıştırıyor, eğeyi paltosunun cebine atıp kar evine gidiyor. Ay tepede ve küçülmeye başlamış. Narin ışığı geniş beyaz manzarayı bulamaç rengine boyuyor. Çevresindeki keskin hava tertemiz, koksuz. Köpekler uyuyor; kızak yüklenmiş. Elleri ve dizleri üzerine çöküp kar evine giriyor. İçerisi kapkaranlık ama onların kokusunu alabiliyor; –genç olan solda, yaşlı olan sağda yatıyor– ve yavaşça nefes alışlarını duyuyor. Uyanmamalarına, varlığını hemen fark etmemelerine şaşıyor. Bir an bekliyor, başlarının yerini, vücutlarının yatış yönünü anlamaya çalışıyor. Burasının çadırdan daha sıcak olduğunu fark ediyor. İçerideki hava boğucu ve yağlı. Dikkatle, ağır ağır uzanıyor, parmaklarının ucuyla uyku tulumlarından birinin yüzeyine dokunuyor; hafifçe ittiriyor ve bir inilti geliyor. Eli ni cebine atıp eğeyi alıyor. Otuz santim uzunluğundaki, üç santim kalınlığındaki eğin bir ucu sivri. Çok da sivri de-

ğil ama Drax'a göre gerektiği kadar uzun ve onunla işini halledebileceğini düşünüyor. Eğinin ucunu yumruğuyla sıkı sıkı tutup öne eğiliyor. Adamın hatlarını görebiliyor şimdi, kar evinin duvarlarının karanlığı önünde daha koyu bir karanlık. Hazırlanmak için bir kez burnunu çekiyor, uzanıp yaşlı adamı omuzundan sarsarak uyandırıyor. Adam mırıldanarak gözlerini açıyor. Dirseği üzerinde doğrulup konuşmak ister gibi ağzını açıyor.

Eğeyi iki eliyle birden tutan Drax, sivri ucunu adamın kulağının altına sokuyor; sıcak kanlar fişkırıyor ve uğultuyla iç çekme arasında bir ses çıkıyor adamdan. Eğeyi çıkaran Drax hemen yeniden, bu kez biraz daha aşağı sokuyor. Sesi duyan genç adam kımıldanınca Drax dönüyor, sessiz dursun diye onu iki kez yumrukluyor, sonra boğmaya başlıyor. Tabiatı gereği cılız olan adamın kolları dar uyku tulumunun içine sıkışmış olduğundan pek mücadele edemiyor ve yaşlı adam ölmeden önce boğulup gidiyor. Drax ikisini de uyku tulumlarından çıkarıyor, yaşlı olanın anorağını alıyor, yanını kesip başının üzerinden geçiriyor. Elleriyle yoklayarak balina bıçaklarını ve tüfeği bulduktan sonra sürünerek dışarı çıkıyor.

Etrafta hiç ses veya hareket yok, çadırdakiler sesleri duymuş olamazlar. Kızağa gidip geyik derisinden kayışları alıyor. Köpekleri birer birer uyandırıp kızağa bağlıyor. Sürünerek kar evine girip ölen adamların botlarını, pantolonlarını ve eldivenlerini çıkarıyor, bunları bir uyku tulumunun içine tıkıyor. Yeniden dışarı çıktığında, kızağın yanında dikilen Cavendish'i görüyor. Sağ elini kaldırıp ona doğru yürüyor.

“Henüz ılık çalmadım” diyor Drax ona.

“Siktiğimin ışlığını bekleyecek değildim!”

Drax ona bakıp başını sallıyor.

“Durum değişti. Sana bir şey göstermem lazım.”

“Ne göstereceksin?”

Drax uyku tulumunu karlara bırakıp açıyor ve içini işaret ediyor.

“Baksana” diyor. “Ne gördüğünü söyle.”

Cavendish duraksıyor, başını sallıyor, eğilip uyku tulumuna bakıyor. Yana doğru bir adım atan Drax onu perçeminden yakalayıp çenesini yukarı kaldırıyor ve balina bıçağıyla tek hamlede soluk borusunu kesiyor. Birden sesi kesilen Cavendish gırtlığındaki yarayı tıkamak ister gibi iki eliyle boğazını yakalıyor ve karda dizleri üstüne çöküyor. Sakat bir tövbekâr gibi öne arkaya sallanıyor, sarsılıyor, hırıltılar çıkarıyor ve yarasından kanlar fışkırıyor. Devrilen Cavendish ortaya takılmış bir balık gibi ağzını açıp kapadıktan sonra hareketsiz kalıyor. Onu sırtüstü çeviren Drax, Cavendish’in paltosunun ceplerini karıştırmaya başlıyor.

“Bu benim fikrim değildi Michael” diyor ona. “Bu seferki senin fikrindi.”

İkinci kaptanın, karların üzerinde kolları bacakları açık yatan, gırtlığı kesilmiş, kanlarla kaplı donmuş cesedini bulduklarında hava hâlâ yarı karanlık. Başta onu İnuitlerin öldürdüğünü sanıyorlar ama Drax'ın yokluğunu ancak yerlilerin cesetlerini bulduklarında fark ediyorlar. Neler olduğunu anlayınca, bu gelişmeler sonucunda başlarına gelebilecekleri bile düşünemez halde donakalıyorlar. Cavendish'in kırığı kaplı cesedine bakıyor, sanki yeniden konuşmasını, kendi çöküşüyle ilgili son ve inanılmaz bir yorumda daha bulunmasını bekliyorlar.

Otto'nun talimatları doğrultusunda Cavendish'i bir saat içinde dağlık burunun ucundaki derme çatma, sığ bir mezara gömüyorlar, cesedini kayalıktan topladıkları taşlar ve kayalarla örtüyorlar. İnuitler dinsiz olduğundan ve dolayısıyla gömü âdetleri bilinmediğinden onların bedenlerini buldukları gibi bırakıyorlar, yalnızca kar evinin girişini kapatıp çatısını ve duvarlarını çökerterek derme çatma ve geçici bir türbeye çeviriyorlar. İşleri bitince Otto adamları çadıra çağırıp geçirdikleri zorlu günler ve ölenlerin ruhları için birlikte Tanrı'dan merhamet dileyerek dua etmelerini öneriyor. Birkaçı diz çöküyor ve başlarını eğiyor, diğerleri yere uzanıyor ve bağdaş kurup oturuyorlar, esneyerek maymunlar gibi kaşınıyorlar. Gözlerini yuman Otto çenesini yukarı kaldırıyor.

“Sevgili Tanrım” diye duaya başlıyor, “niyetini ve takdirini anlamamıza yardım et. Bizi günah işlemekten koru.”

O konuşurken çadırın ortasında bir yağ lambası yanıyor. Lambadan kıvrımlı ve siyah dumanlar yükseliyor, ısının yükseldiği yerde üç santim kalınlığındaki kar tabakası biraz eridiğinden yelken bezinden su damlıyor.

“Kötülüğe teslim olmamıza izin verme” diye devam ediyor Otto, “Akıl karışıklığı ve acı yaşadığımız bu dönemde bile senin inayetine sığınacak inancı bulmamıza yardım et. Bu dünyayı sevginle yarattığını, hâlâ her an sevginle beslediğini unutmamıza izin verme.”

Demirci Webster gürültüyle öksürüyor, başını çadırdan çıkarıp karlara tükürüyor. Dizleri üzerinde titreyen McKendrick ağlamaya başlıyor, aşçı ve Shetland’lılardan biri de öyle. Başı dönen, korku ve açlıktan midesi bulanık Sumner kelepçeler meselesine odaklanmaya çalışıyor. Drax o üç cinayeti elleri ve ayakları zincirliken işleyemeyeceğine göre, kelepçelerinden kurtulmuş olmalı. Peki, bunu nasıl yaptı? Ona İnuitler mi yardım etti, Cavendish mi? Drax gibi bir adamın kaçmasına neden yardım etsinler? Ona yardım ettilerse neden üçü de öldü?

“Ölenlerin ruhlarını koru, onları himayene al” diyor Otto. “Zamanın ve uzamın başka âlemlerinde yolculuk ederken onlara yol göster. Senin büyük gizeminin parçası olduğumuza, her yerde her zaman hazır olduğumuza, seni göremesek bile, varlığını daha önemsiz bir şeyin varlığıyla karıştırsak bile, her zaman bizimle olduğumuza unutmamıza izin verme. Teşekkürler Tanrım, âmin.”

Bitkin ve homurdanan sesler âmin diye karşılık veriyor. Gözlerini açan Otto, hâlâ orada olduğuna şaşırılmış gibi çevresine bakınıyor. Birlikte bir ilahi söyleyelim diyor ama başlamasına fırsat kalmadan Webster sözünü kesiyor. Demirci öfkeli görünüyor. Siyah gözleri acı bir hırsla dolu.

“Şeytan bizzat burada, aramızdaydı” diye haykırıyor. “İblis’in ta kendisi. Dışarıda, karda ayak izlerini gördüm az önce. Yarık taban izleri, İblis’in işareti. Gün gibi ortadaydı izler.”

“Ben de gördüm” diyor McKendrick. “Domuz veya keçi izleri gibi ama cinlerin cirit attığı bu ıssız yerde keçi de yok, domuz da.”

“Ayak izi falan yoktu” diyor Otto. “Yalnız köpeklerin izleri vardı. Şeytan dediğiniz, bizim içimizde. Şeytan, Tanrı’dan yüz çevirmektir.”

Webster başını iki yana sallıyor.

“O Drax, Şeytan’ın etten kandan hali” diyor. “Sen ben gibi insan değil, istediğinde öyle görünüyor yalnızca.”

“Henry Drax şeytan falan değil” diyor Otto sabırla, basit bir kafa karışıklığını açıklar gibi. “Acı çeken bir ruh yalnızca. Rüyalarımda gördüm onu. Onunla pek çok kez konuştum rüyalarımda.”

“Dışarıda rüyalarına itiraz edecek üç ölü adam var” diyor Webster.

“Artık burada değil zaten, çekti gitti.”

“Evet ama nereye gitti? Dönmeyeceğini nereden biliyoruz?”

Otto başını iki yana sallıyor.

“Buraya dönmez. Neden dönsün ki?”

“Şeytan isterse döner” diyor Webster. “Canı ne isterse yapar.”

Drax’ın döneceğini düşünen adamlar telaşlanıp bir ağızdan konuşmaya başlıyorlar. Otto onları susturmaya çalışıyor ama onu dinlemiyorlar.

“Buradan gitmemiz lazım” diyor Webster herkese. “İnuitlerin kampını buluruz, bizi Yankilerin Blackhead Adası’ndaki balina istasyonuna götürürler. Orada güvende oluruz.”

“İnuitlerin kampının nerede olduğunu, ne mesafede olduğunu bilmiyorsun” diyor Otto.

“Batıda bir yerde. Sahili takip edersek çok geçmeden buluruz.”

“Kampa ulaşamadan ölürsünüz. Donarak ölürsünüz hepimiz.”

“Başkalarının tavsiyelerini yeterince dinledim” diyor Webster. “Hull’dan ayrıldığımızdan beri emirlere uyduk diye başımıza bunca felaket geldi.”

Otto Sumner’a bakıyor, Sumner bir an düşünüyor.

“Çadırınız yok” diyor Webster’a. “Üzerinize giyecek kürkünüz ve postunuz da yok. Burada yol iz yok, tanıyabileceğiniz işaretler yok, kamp çok yakında olsa bile onu bulamayabilirsiniz. Açık havada dışarıda bir gece hayatta kalabilirsiniz ama ikinci geceyi atlatamayacağınızdan eminim.”

“Bu lanetli yerde kalmak isteyenler kalsın” diyor Webster. “Ama ben bir saat daha durmam.”

Ayağa kalkıp eşyasını topluyor. Yüzü gergin ve solgun, hareketleri sert ve öfkeli. Diğerleri oturup onu seyrediyorlar ve sonra McKendrick, aşçı ve Shetland’lı da ayağa kalkıyor. McKendrick’in çökük yanaklarında hâlâ gözyaşı izleri parlıyor. Ambarda tutulduğu için yüzünde ve boynunda hâlâ açık yaralar var. Aşçı korkmuş bir hayvan gibi titriyor. Otto onlara beklmelerini, bu gece akşam yemeğini çadırda yemelerini ve yarın ilk ışıklarla yola çıkmalarını söylüyor ama onu dinlemiyorlar. Israr ettiğinde yumruklarını havaya kaldırıyorlar, Webster gitmelerine engel olmaya kalkanı yere devireceğini söylüyor.

Dört adam kısa süre sonra vedasız, törensiz ayrılıp gidiyorlar. Sumner her birine donmuş fok etinden düşen paylarını veriyor. Otto da Webster’a bir tüfek ve bir avuç fişek uzatıyor. Hızla el sıkışıyorlar ama iki taraftan da konuşmaya, onların gidişinin ürkütücü sonuçlarını yumuşatmaya çalışan olmuyor. Onların yürüyüp gitmesini seyrederken, karanlık hatları beyaz boşlukta giderek küçülürken, Sumner Otto’ya dönüyor:

“Henry Drax İblis’in ta kendisi değilse bile ne olduğunu bilmiyorum” diyor. “Onun gibi bir adamı tarif eden bir sözcük varsa bile ben duymadım.”

“Öğreneceğin de yok” diyor Otto, “En azından insanların yazdığı kitaplardan. Onun gibi biri sözcüklerle tanımlanamaz, ele geçirilemez.”

“Peki o zaman nasıl?”

“Yalnız inançla.”

Sumner başını sallıyor ve mutsuz bir ifadeyle gülüyor.

“Rüyada öleceğimizi gördün ve şimdi gerçek oluyor” diyor. “Hava her gün biraz daha soğuyor, üç haftalık yiyeceğimiz kaldı, kaçma veya kurtulma umudumuz da yok. Az önce giden dört piçi de şimdiden ölü say.”

“Mucizeler oluyor. Büyük kötülük varsa büyük iyilik neden var olmasın?”

“İşaretler ve kahrolası harikalar” diyor Sumner. “Bana önerebileceklerinin en iyisi bu mu?”

“Ben sana bir şey önermiyorum” diyor Otto sakın bir sesle. “Bunu yapmak benim gücümü aşar.”

Sumner başını yeniden sallıyor. Kalan üç adam ısınmak için çadıra çekildiler. Dışarıda uzun süre kalamıyorlar, çünkü hava çok soğuk, ama Sumner üzgün ve umutsuz insanların yanına dönme düşüncesine katlanamadığından doğruya doğru yürüyor, Cavendish’in yeni kazılan mezarının yanından geçip donmuş körfeze çıkıyor. Rüzgârlar deniz buzunu çatlatmış, çökertmiş, çılgın ve eğik bloklardan oluşan bir manzaraya dönüştürmüştü. Uzakta dev ve gösterişli siyah dağlar yükseliyor. Gökyüzü sütlü kuvars renginde. Nefessiz kalana, yüzü ve ayakları uyuşana kadar yürüyor, sonra dönüyor. Rüzgâr üzerine eserken geri yürümeye başlıyor. Giysi katmanları arasından sızan rüzgârın göğsünü, apışarasını, bacaklarını dürten ürpertici dokunuşlarını hissediyor. Batıya doğru yürüyen Webster’ı ve diğerlerini düşünüyor, bir-

den kendini hasta hissediyor, midesi bulanıyor. Duruyor, homurdanıyor, sonra eğilip ayaklarının dibindeki donmuş kara, yarı sindirilmiş fok eti kusuyor. Midesine mızrak gibi ani bir sancı saplanıyor, istemeden altına kaçırıyor. Bir an nefes bile alamıyor. Gözlerini yumup hissin geçmesini bekliyor. Alnındaki ter dondu, sakalında salya ve çiğnenmiş et kalıntıları var. Karla kaplı gökyüzüne bakıp ağzını ardına kadar açıyor ama ses veya sözcük çıkmıyor ağzından, kısa süre sonra ağzını kapatıp sessizce yürümeye devam ediyor.

Kalan az miktardaki erzakı eşit parçalara bölüp her adamın kendi payını istediği gibi pişirip yemesine izin veriyorlar. Zar zor yanan fok yağı ateşini sırayla koruyup besliyorlar. Kalan tüfek, çadırın ağzına yakın bir yerde avlanmaya çıkmak isteyenleri bekliyor ama sıçmaya ve eritip su yapmak için buz getirmeye giderken yanından sürekli geçtikleri halde eğilip alan almıyor onu. Artık bir lider de yok; Otto'nun otoritesi söndü, Sumner'ın cerrahlığı ilaçları olmadan hiçbir şey ifade etmiyor. Oturup bekliyorlar. Uyuyorlar, kart oynuyorlar. Webster ve diğerlerinin yardım göndereceğini söylüyorlar birbirlerine veya İnuitlerin ölen arkadaşlarını aramaya geleceğini. Ama gelen giden, değişen bir şey olmuyor. Elleriindeki tek kitap Otto'nun İncil'i ve Sumner onu okumayı reddediyor. İçindeki kesinliklere, diline, kolayca umut vermesine tahammül edemiyor. Bunun yerine, sessizce *Ilyada*'yı söylüyor ezberinden. Şiirin uzun bölümleri gece uyurken birden, neredeyse eksiksiz halde rüyasına giriyor, sabahları bu bölümleri satır satır okuyor. Diğer adamlar kendi kendine mırıldandığını görünce dua ettiğini düşünüyorlar ve o da içtenlikle dua etmeye hiç bu kadar yaklaşmadığı için arkadaşlarını bozmuyor.

Webster ve diğerlerinin gidişinden bir hafta sonra körfez-

de şiddetli bir fırtına çıkıyor ve çadırı bağlandığı yerden söküp atıyor. O gece birbirlerine sokuluyor, yelken bezinden kalan yırtık parçalarla örtünmeye çalışıyorlar. Sabah olup hava açınca somurtuk yüzlerle ellerinden gelen tamiratı yapmak için çevrelerine bakınıyorlar. Otto çakısıyla fok kemiğinden yonttuğu kaba saba çivileri adamlara veriyor, battaniyelerden birinin lime lime olmuş kenarından bir ip çekiyor. Uykusuzluktan kaskatı olan ve başı dönen Sumner çadırın kenarını yeniden tutturabilmek amacıyla uygun kayalar bulmak için çevrede dolaşıyor. Rüzgâr acı acı estiğinden, bazen dizlerine kadar gelen karların arasında paytak paytak yürümesi gerekiyor. Körfeze uzanan kayalık burnun ucundan geçerken önünde kaba saba buzlar uzanıyor, rüzgâr keskin açılı kayalardan kristal gibi karlar püskürtüyor ve Sumner Cavendish'in mezarının korkunç bir şekilde dağılmış olduğunu görüyor. Üstündeki taşlar dağıtılmış, cesedin yarısını hayvanlar yemiştir. Geriye yalnızca karmakarışık kanlı kemikler, kaslar ve iç organlar kalmıştır. Parçalanmış iç çamaşırı etrafa dağılmıştır. Bileğinden yukarısı yenmiş ama parmakları sağlam, sağ ayağı bir kenarda duruyor. Başı yerinde yok. Sumner ona yaklaşıyor, yavaşça yere çömeliyor. Bıçağını cebinden çıkarıp donmuş yığındaki bir kaburga kemiğini dürtüklüyor. Bir süre evirip çevirdiği kemiğin ucuna parmağıyla dokunuyor, sonra beyaz ufuk çizgisine bakıyor.

Çadıra döndüğü zaman, Otto'yu bir kenara çekip gördüklerini anlatıyor. Bir süre konuşuyorlar, Sumner bir yeri işaret ediyor, Otto istavroz çıkarıyor ve birlikte kar evinin olduğu yere gidip buzlu kalıntıları çıplak elleriyle kazmaya başlıyorlar. Yerlilerin katılaşmış ve donmuş cesetlerine ulaştıkları zaman onları çekip karların altından kurtarıyor, fok derisinden giysilerinden kalanları çıkarıyorlar. Cesetleri el arabası gibi topuklarından tutup çadırdan daha da uzağa sürükliyorlar. Mesafenin ve açının doğu olduğuna kanaat getirin-

ce yeniden yere bırakıyorlar. Çabadan nefes nefese kaldılar, başlarından ve yüzlerinden buharlar yükseliyor. Bir süre daha konuşarak ayakta duruyorlar, sonra derme çatma çadıra dönüyorlar. Sumner tüfeği dolduruyor, diğer adamlara buzun üstünde aç bir ayı olduğunu, yerlilerin cesetlerini yem olarak kullanabileceklerini anlatıyorlar.

“Öyle bir ayının üstünde, hepimize beş aydan fazla yetecek et vardır” diyor. “Postunu da soğuktan korunmak için kullanabiliriz.”

Adamlar boş gözlerle, kayıtsızlıkla, sınırlarını aşıp her şeyden vazgeçmiş gibi ona bakıyorlar. Çabaya ortak olmalarını, her adamın günde iki saat tüfikle nöbet tutmasını, o sırada diğerlerinin dinlenmesini veya çadırı onarmasını söylediğinde, başlarını iki yana sallıyorlar.

“Ölü yerliler ayı için iyi yem değil” diyorlar ona, böyle bir şeyi daha önce deneyip başarısız olmuşlar gibi. “Planın işe yaramaz.”

“Yine de yardım edin bana” diyor Sumner. “Ne kaybedersiniz?”

Adamlar dönüp kartları dağıtmaya başlıyorlar, *bir, bir, bir; iki, iki, iki; üç, üç üç.*

“Öyle sakat bir plan işe yaramaz” diyorlar yeniden, kasvetli özgüvenleri onları rahatlatıyormuş gibi. “Şimdi de yaramaz, başka zaman da.”

Dolu tüfeği ayaklarının dibine koyan Sumner çadırın bir kenarında oturup gri renkli yelken bezine açtığı gözetleme deliğinden dışarı bakıyor. Dışarıyı seyrettiği sırada, bir karga yaşlı adamın alnına konup karmaşık ve donmuş saçlarını biraz didikliyor, sonra kanatlarını açıp havaya sığıyor, uçup gidiyor. Sumner ona ateş etmeyi düşünüyor ama barutunu boşa harcamak istemiyor. Sabırlı, umutlu hissediyor. Ayının yakında olduğundan emin. Belki geçen gün çektiği şölenden sonra uyuyordur ama uyandığında yeniden acıkacak. Havayı

koklayacak ve yakındaki hazineleri hatırlayacak. Hava kararırken Sumner tüfeği Otto'ya veriyor. Yemek zulasından kestiği beş santimlik fok eti küpünü bıçağının ucuna geçirip pişirmek için yağ lambasının üstüne tutuyor. Diğer üçü, hiç bitmeyen kâğıt oyunlarından başlarını kaldırmadan onu dikkatle takip ediyorlar. Yemeği bitince uzanıp üstünü örtüyor.

Otto onu dürtüp uyandırdığında aradan birkaç dakika geçmiş gibi hissediyor. Nefesinin yünün diğer tarafına geçtiği yerlerde battaniyenin dışı buz tutmuş. Otto ona ayıdan hâlâ iz olmadığını söylüyor. Sumner gözetleme deliğinin önüne gidip dışarı bakıyor. Kambur aya, yıldızlarla dolu kemerli gökyüzüne bakıyor. Bıraktıkları gibi, her şeyin ortasında sırtüstü yatan iki ceset unutulmuş bir hanedanın mezar heykellerini andırıyor. Sumner tüfeğe yaslanıp ayının gelmesini diliyor. Onun gelişini, ağır adımlarla karanlıktan çıkışını hayal ediyor. Merakını, ihtiyatını düşünüyor. Ölü et kokusu onu çekecek; bir tuhaflık, yabancılık hissi ise geride tutacak.

Oturduğu yerde uyuyakalıyor. Bilberry Lough'da alabalık avladığını hayal ediyor; mevsim yaz, gömlek giyiyor, hasır bir şapka takmış, altında ve üstünde masmavi gökyüzü ve su uzanıyor, çevresindeki gölün kıyısı karaağaç ve meşelerle kaplı. Zihni boş, mutlu. Uyandığında, uzakta, karanlıkta hareket eden bir şeyler görüyor. Karları süpüren rüzgâr mı, yoksa körfezde sürüklenen buz mu bilmiyor ama sonra kül rengi karanlığın önünde bembeyaz parlayan ayıyı görüyor. Cesetlere yaklaşmasını izliyor, başını eğen ayı ritmik hareketlerle yürüyor, acelesi yok, telaşsız. Bir eliyle çadır kapısını yana çeken Sumner müsademe kovanına bakıyor, horozunu çektiği tüfeği omuz hizasına kaldırıyor. Ayının gövdesi yüksek ve geniş ama bacakları incecik, kaburgaları sayılıyor. Sumner onun iki cesedi koklayışını, sonra ön patisini yaşlı adamın göğsüne koyuşunu seyrediyor. Kalan herkes uyuyor. Otto hafifçe horluyor. Sumner diz çöküyor. Sol dirse-

ğini dizine yaslayıp tüfeğin kabzasını sağ omzuna yaslıyor. Nişan alıp namlunun üstünden bakıyor. Ayı karanlığın içinde beyaz bir bez parçasına benziyor. Sumner nefes alıyor, nefes veriyor, ateş ediyor. Mermi ayının başına değil, omzunun üst kısmına isabet ediyor. Fişek torbasını kapan Sumner çadırdan dışarı fırlıyor. Karlar derin ve her yerde aynı seviyede değil, iki kez sendeliyor ama düşmekten kurtuluyor. Cesetlere ulaştınca büyük bir kan izi görüyor, lekeler karların üzerinde uzaklaşıyor. Ayı şimdi neredeyse yarım kilometre ileride, aksak adımlarla koşuyor, sol ayağı yaralanmış veya uyuşmuş gibi sağ ayağına yükleniyor. Sumner onun peşinden koşuyor. Kaçırmayacağından emin. Ayı yakında çöküp kalacak, ölecek veya dönüp savaşıacak.

Doğu yönünde gökyüzü hafiften aydınlanmaya başlıyor. Birbirine sokulmuş koyu renkli bulutların arasında inci gibi parlayan yarıklar belirliyor; gergin ve özelliksiz gökyüzü griye, sonra kahverengiye, sonra maviye dönüyor. Burnun ucuna ulaşan Sumner'ın ciğerleri ve boğazı soğuktan yanıyor, nefes nefese, kulakları zonkluyor. Ayı, bozulan mezarın yanında hiç durmadan geçiyor, sonra kuzeye, buz tarlasına yöneliyor. Sumner onu bir an için gözden kaybediyor, sonra bir basınç sırtının arkasında yeniden belirdiğini görüyor. Peşinden gidiyor, tırmanıyor, sendeliyor, tüfeğini düşürüyor, yeniden alıyor. Derin ayak izlerini, yarasından akan kan lekelerini takip ediyor. Bacağı ağrıyor, kalbi küt küt atıyor ama kendine bunun yalnızca bir zaman meselesi olduğunu söylüyor, geçen her dakika ayı biraz daha yoruluyor. Karlara bata çıka ilerliyor Sumner. İki yanında donmuş karlar yarı buzlara batmış bir köyün sivri çatıları gibi yükseliyorlar. Yükselti-lerin rüzgâr almayan taraflarında pürüzlü gölgeler birikiyor.

Ayı aldığı yaraya rağmen istikrarla ve kendinden emin bir şekilde sanki önceden kararlaştırdığı belli bir yönde ilerliyor. Gökyüzü tepeleri gri ve kahverengi, karınları güneş ışıkla-

rıyla sararmış bulutlarla kaplı. Adam ve hayvan ilkel bir geçit töreniyle yola devam ediyorlar. Geçtikleri yerlerde kar ve buz tepeleri birbirlerinden öyle farklı ki, sanki başka bir inşaatın kalıntılarıyla bir ahmak tarafından yapılmışlar. Bir saat sonra buz, bir kilometre çapında bir düzlüğe dönüşüyor, yüzeyinde bir tazının damağını andıran hafif yivler var. Yarı yolda, sanki nerede olduğunu birden fark etmiş gibi yavaşlayan ayı, dönüp arkasına bakıyor. Sumner hayvanın omuzundaki kırmızı yarayı ve siyah burnundan yükselen buharları görebiliyor. Bir an duraksadıktan sonra cebinden parafinli kâğıt içinde bir fişek çıkarıyor, ucunu ısırıp siyah tozu tüfeğin namlusundan içeri döküyor; fişegin yuvarlak ucunu namludan içeri tıkıyor, fazlalık kâğıdı yırtıyor ve harbinin yardımıyla içeri itiyor. Bunları yaparken elleri titriyor. Ter içinde, göğsünün içinde bir demir ocağının körüğü gibi vızlayan ve kükreyen ciğerlerini duyabiliyor. Cebini yoklayıp bir müsademe kovani buluyor, çelik memenin üstüne kapatıyor. Ayıyla aralarında doksan metre mesafe kalana dek yavaşça öne doğru yürüyor, sonra bir buz çıkıntısının üstüne yatıyor. Buzun soğuk temasını karnında ve bacaklarında hissediyor. Başı buhar kaplı. Ayı dikkatle onu seyrediyor ama bir şey yapmıyor. Karnı şişip iniyor. Ağzından salyalar akıyor. Sumner nişangâhı kaldırıp ayarlıyor, horozu kaldırıp önceki atışından ders alarak otuz santim daha sola nişan alıyor. Alnından akan teri engellemek için gözlerini kırpmıştırıyor, tetiği çekiyor. Kapsül keskin bir sesle çatırdıyor ama geri tepme olmuyor. Bu ani sesi duyunca irkilen ayı hemen dönüp koşmaya başlıyor. Karları havaya sıçratarak koşuyor. Ateş almayan tüfeğe lanet eden Sumner ayağa fırlıyor, eski müsademe kovanını atıp yenisini takıyor. Doğruluyor, yeniden nişan alıp ateş ediyor ama ayı artık çok uzakta ve mermi ona yetişemiyor bile. Bir süre onun gidişini seyreden Sumner, tüfeği yeniden omzuna atıp peşinden ilerlemeye başlıyor.

Buz tarlasının diğerk kıyısında başka bir yüksek basınç sırtı var. Zirvesi kahverengi ve sarp görünüyor, dik yamaçlarında eski bir kale gibi doğal basamaklar ve burçlar oluşmuş. Bir boşluk bulana kadar batıya yürüyen ayı, bulduğu bir açıklıktan içeri atlıyor. Yükseldiğı halde bir bulutun arkasında kalan güneş etrafı ısıtmıyor. Sumner'ın sakalını ve kaşlarını kaplayan terler donup sert pullara dönüşüyor. Ayı artık yürüme hızında ilerliyor ama Sumner da öyle. Buz sırtının üzerinden geçip başka bir dalgalı kar tarlasında onun peşinden ilerlerken, aralarındaki mesafe neredeyse hiç azalmıyor. Arayı yirmi metre kapatan Sumner çok geçmeden yenden geride kalıyor. Bacaklarındaki ve göğsündeki ağrı keskin ama sürekli değil. Geri dönmeyi düşünüyor ama dönmüyor. Kovalamaca artık bir ritme oturdu, bu düzeni kolayca bozamaz. Susadığında eğilip avuç avuç kar yiyor, acıktığında açlık hissinin yükselmesine, zirveye ulaşmasına ve geçmesine izin veriyor. Nefes alıyor, yürüyor ama yarasından kanlar sızan, burnundan buhar saçan ayı arkasında çorba kâsesi kadar büyük ve yuvarlak izler bırakarak hep önden gidiyor.

Sumner onun her an yorulmasını, güçsüz düşmesini bekliyor ama öyle olmuyor. Bazen ayıya karşı korkunç ve şiddetli bir nefret duyuyor, bazen de hastalıklı bir sevgi. Ayının gevşek derisinin altındaki kasları hep hareket halinde. Dev bacakları şahmerdanlar gibi kalkıp iniyor. Yüzen buz kütlesi-

ne sıkışmış bir buzdağının yanından geçiyorlar; altmış metre yüksekliğindeki, yarım mil uzunluğundaki buzdağının tepesi sönmüş bir volkanın paralelkenar tıkaçı gibi tamamen düşey ve düz. Dik ve keskin eteklerinde mavi damarlar, dibinde sürüklenmiş kar yığınları var. Sumner'ın cep saati yok ama akşamüstü olduğunu tahmin ediyor. Çadırdan çok uzaklaştığını, ayıyı öldürse bile eti kampa taşıyamayacağını anlıyor. Bu gerçek onu bir an için rahatsız ediyor ama ilerlemeye devam ettikçe gerçek gücünü yitiriyor ve soluyor, Sumner yalnızca karın üstünde kalkıp inen ayaklarına ve hızlı nefeslerine odaklanıyor.

Bir saat kadar sonra uzun, sarp ve yüksek, siyah kayalıklara geliyorlar. Kayaların karanlık yüzlerinde hiç toprak yok, arada solgun gri buz izlerinden dönemeçler göze çarpıyor. Ayı hiç oyalanmadan kayalık boyunca yürüyor, kaya yüzünde dar, gölgeli bir yarığa gelince duruyor. Bir kez arkasına bakıp aniden dönüyor ve gözden kayboluyor. Sumner peşinden gidiyor. Yarığa ulaşınca o da dönüp arkasına bakıyor ve buzla tıkanmış uzun ve dar bir haliç görüyor, dik kenarlarında görünürde açıklık yok. Solunda ve sağında yükselen, deliklerinden yer yer sel suları akan kayalar soluk gökyüzüne uzanıyor. Ayaklarının altındaki buz, mermer kadar pürüzsüz ve saf. Eşikte duran ve çevresine bakınan Sumner buraya daha önce geldiğini hissediyor, bu yer ona bir şekilde tanıdık geliyor. Belki rüyamda gördüm, diye düşünüyor veya afyon alıp hayallere daldığım sırada bulundum burada. Eşikten geçip yürümeye devam ediyor.

Gnays ve granitten kasvetli duvarlar arasında uzanan kemik gibi beyaz vadide, hayvan ve insan, sanki karla kaplanmış, üzerine tente yerine gökyüzü geçirilmiş bir koridor veya geçitte ilerler gibi peş peşe yürüyorlar. Sumner omuzuna baskı yapan tüfeğin ağırlığını ve yanlışı kaynayan bacağının inatçı sızısını hissediyor. Artık başı dönüyor, açlıktan adım

atacak takati kalmadı. Kar serpiştirmeye başlıyor; önce hafif, giderek daha kalın ve sert tanelerle yağıyor.

Rüzgâr ve soğuk arttıkça kar çaprazlamasına inen yoğun bir fırtınaya dönüşüyor ve Sumner ayının izini kaybediyor. Anlaşılması zor, titrek kırpışmalar halinde, zoetroptan⁸ bakınca görülen resimler gibi bir görünüp bir kayboluyor ayı. Hatları silikleşiyor, sonra karışıyor ve çözülüp gidiyor. Çok geçmeden gökyüzü ve kayalar da kaybolduğundan, tek görebildiği fırtınanın savurduğu kar –her şey dönüyor, yer değiştiriyor– hiçbir şey diğerlerinden ayrı, net veya farklı değil. Bu kafa karıştırıcı ağın içinde, zaman ve yön duygusunu tamamen yitiriyor. Saatler boyunca düşünmeden, bitkin halde bir ileri bir geri sendeliyor gibi geliyor ona ama aslında dakikalar, hatta saniyeler geçmiş olmalı. Sonunda şans eseri sendeleyerek yamaç molozuna ulaşıyor ve benekli bir kayanın rüzgâraltı tarafına sığınıyor. Orada çömelmiş otururken korku ve panik dalgaları toplanıp patlıyor içinde. Soğuktan titriyor, terli giysilerinin demir bir zırh gibi sertleşmeye başladığını hissediyor. Elleri ve ayakları tamamen uyuşuyor. Yüzündeki kırışıklarda ve dudaklarında biriken kar erimiyor. Fazla yürüdü, bunu biliyor; asıl amacından uzaklaştı, kayboldu ve yönünü şaşırdı, başarısızlığı eksiksiz.

Puslu karların arasından bakarken, karşısında hırpani ve çıplak ayaklı, ölü bir çocuk beliriyor; üzerinde *dhoti*⁹ ve kana bulanmış bir cüppe var. Bir elinde sünmüş bir lahana yaprağı, diğer elinde teneke bir kap içinde su tutuyor. Göğsündeki fokurdayan kurşun yarası sırtına kadar uzanıyor. Kalbinin olması gereken yerde demir para büyüklüğünde, arkadaki ışığı sızdıran bir delik var. Kalın bir kale duvarındaki gözetleme deliğini andırıyor. Sumner onu selamlamak için sağ elini beceriksizce kaldırıyor ama çocuk karşılık vermiyor.

8. Durağan resimleri deviniyormuş gibi gösteren bir aygıt. (ed.n.)

9. Hindistan'da erkeklerin pantolon yerine giydiği, etekliği andıran bol giysi. (ed.n.)

Belki bana kızmıştır, diye düşünüyor Sumner. Ama hayır, çocuk ağlıyor ve bunu gören Sumner da üzüntüden ve utançtan ağlamaya başlıyor. Sıcak yaşlar yanaklarından aşağı iniyor, sakalının dolaşık tellerinde katılaşp donuyor. Orada oturup ağlarken sivilaştığını, biçimini yitirdiğini hissediyor, boğucu bir vicdan azabı ve pişmanlık kaplıyor içini. Bedeni titremeye ve ürpermeye başlıyor. Nefes alıp verışı yavaşlıyor, kalp atışları cansızlaşıyor, isteksizleşiyor. Ölümü hissediyor, onun kurşuni varlığını duyuyor, çırpınan havada onun pis kokusunu alıyor. Çocuk ona uzanıyor ve Sumner çocuğun göğsündeki gözetleme deliğinden başka bir minyatür dünya görüyor; kusursuz, eksiksiz, imkânsız bir dünya. Bu dünyanın ihtişamı karşısında bir an kendinden geçiyor, sonra başını çeviriyor. Kendine sıkı sıkı sarılıyor, derin bir nefes alıp çevresine bakınıyor. Çocuk yok artık; etrafta vahşi fırtınadan ve onun içinde bir yere gizlenen, yaşamak istiyorsa öldürmesi gereken ayıdan başka bir şey yok. Dizlerini göğsüne çekiyor ve bir an onlara sarılıyor. Zorlukla kalkıyor, titreyen, hissiz parmaklarıyla tüfeği dolduruyor. İş bitince kayadan uzaklaşıp soğuk havaya haykırıyor.

“Haydi gel buraya” diye sesleniyor. “Buraya gel seni lanet piç! Gel ve seni vurmama izin ver.”

Karşılık yok; yalnızca rüzgârla savrulan karlar ve sessiz buzlarla kayalar. Görmeyen gözleriyle çevresine bakınıp yenden haykırıyor. Fırtına hafiflemekten devam ediyor; sert rüzgâr uluyor. Uzaklardaki buzlu, güneşsiz, insansız bir acı, ayın üzerinde tek başına duruyor olabilir. Üçüncü kez haykırıyor ve aniden beliren bir hayalet gibi kendi iradesi dışında bir şey tarafından sanki önüne getiriliyor ayı; otuz metre ötede, hızla yağan karın arkasında yarı örtülü ama açıkça görünüyor. Omzundaki yaranın dağınık kenarlarını, omurgasına biriken ince beyaz kar yığınını görebiliyor. Ayı boş bakışlarla onu süzüyor; burnundan sönmekte olan kamp ateşinin du-

manlarını andıran buharlar fışkırıyor. Tüfeği kaldıran Sumner dikkatsizce hayvanın geniş göğsüne nişan alıyor. Zihni açık. Umacağı, karar vereceği bir şey kalmadı. Var olan yalnızca bu an, bu olay. Nefes alıyor, nefes veriyor, kalbi kan doluyor, boşalıyor. Tetiği çekiyor, barutun tutuştuğunu, kükrediğini duyuyor ve tüfeğin geri teptiğini hissediyor.

Ayı dizleri üzerine çöküyor, sonra yana devriliyor. Patlama sesi yüksek kayalarda yankılanıyor; gürültülü, sonra daha alçak sesli, sonra daha da alçak... Tüfeği indiren Sumner ayının yanına koşuyor. Çömeliyor, iki avcunu hayvanın hâlâ sıcak olan böğrüne yaslayıp yüzünü ve parmaklarını kürküne gömüyor. Dudakları aralık, nefes nefese. Kemerinden balina bıçağını alıyor, kenarını bileme taşıyla keskinleştirip parmağıyla bıçağın ağzını yokluyor. İlk kesigi hayvanın kasığına açıyor, sonra karnının yumuşak etini göğüs kemiğine kadar yarıyor. Boğazına ulaşana kadar kemiği de kesiyor. Soluk borusunu kesip botunun tabanını göğüs kafesinin bir yanına yaslıyor, göğüs kafesinin diğer tarafını iki eliyle tutuyor, kırarak açıyor. Ayının iç organlarının sıcak bir mutfağı andıran ısınısını hissediyor, onlardan yükselen çarpıcı, fiziksel, kötü kokuyu tadıyor. Balina bıçağını karın üstüne bırakıp çıplak ellerini ölen hayvanın dumanı tüten iç organlarının arasına sokuyor. Donmuş parmakları sıcaktan patlayacak gibi oluyor. Dişlerini sıkıyor, ellerini daha derine itiyor. Acı azalınca ellerini çekiyor, onlara bulaşan sıcak kanı yüzüne ve sakalına sürüyor, sonra bıçağını yeniden alıp ayının iç organlarını kesip çıkarmaya başlıyor. Kalbi ve ciğerleri söküyor, karaciğeri, bağırsakları ve mideyi çıkarıyor. Geride kalan derin boşluk sıcak ve siyah bir sıvıyla dolu; kan, idrar, safra. Öne eğilen Sumner iki eliyle hızlı hızlı ağzına doldurarak bu sıvıyı içmeye başlıyor. Sıvıyı içerken ayının beden ısısı iksir gibi onun bedenine geçiyor; boğazından aşağı iniyor, boş midesine doluyor, yayılıyor. Titremeye, sonra kıvranmaya başlıyor. Bir

dakika kadar sonra bedeni kontrol edilemez bir şekilde kasılıyor, gözleri kayıyor, karanlığa gömülüyor.

Kriz geçince, Sumner karların altında yüzükoyun bir halde yatmakta olduğunu fark ediyor. Sakalı ayının kanından sertleşmiş, iki eli de kıpkırmızı, deniz ceketinin kolları dirseklerine kadar ıslanmış. Ağzı, dişleri ve boğazı da hayvan ve insan kanıyla kaplı. Dilinin ucu yok. Doğrulup zorla ayağa kalkıyor, çevresine bakınıyor. Rüzgâr uluyor, hava soğuktan yoğunlaşmış. Artık kayaları da, yamaç molozunu da, daha önce sığındığı kayayı da göremiyor. Ayının içi boşaltılmış cesedine bakıyor, hayvanın kırılıp aralanmış göğüs kafesi boş bir mezar gibi esniyor.

Bir an duraksıyor, düşünüyor, sonra banyoya girer gibi eğilip çizgili, kan kırmızı boşluğa giriyor. Kırık kemikler iki sıra diş gibi üzerine kapanıyor. Altındaki sertleşmiş kasın ezilip yayıldığını hissediyor. Katliamın temiz, ıslak kokusunu alıyor; hafif ama olağanüstü bir hayvan sıcaklığı kalıntısı. Deniz botlarını içi boşalmış karnına sokup cansız etleri palto gibi gövdesine sarıyor. Uğuldayan rüzgârın sesini hâlâ duyuyor ama onu hissetmiyor. Kapalı bir yerde, dar ve karanlık bir yere kapanmış, sığınmış durumda. Orada öylece yatarken kesilen dili ağzının içinde şişmeye başlıyor, dudaklarının arasından köpürerek taşan kan ve tükürük, sakalına akıyor. Dua etmek, konuşmak, bir şekilde orada olduğunu bildirmek istiyor. Homeros'u hatırlıyor –bir kahramanın cesedi, cenaze oyunları, kırılan ve eğilen zırh– ama açılış vezinlerini mırıldanmaya çalıştığı zaman hasarlı ağzından sözcükler yerine bir vahşinin ilkel homurtuları ve iniltileri çıkıyor.

Kanla kaplı yabancı, baştan aşağı kana bulanmış, kanla yıkanmış gibi görünüyor. Derisi yüzülmüş bir foka veya annesinin rahminden yeni çıkmış ve ölü doğmuş bir bebeğe benziyor. Belli belirsiz nefes alıyor ama kanlı gözleri kapalı, yarı donmuş halde. Bedenini kenara çekiyorlar, ayının derisini yüzüp etlerini toplarken onu orada bırakıyorlar, sonra eti ve postu kızağa yüklüyorlar. Avcılardan biri yabancının tüfeğini, diğeri bıçağını alıyor. Onu olduğu yerde öldürseler mi, yoksa kampa mı götürseler, karar veremiyorlar. Bir süre tartıştıktan sonra onu kampa götürmeye karar veriyorlar. Kim olursa olsun şanslı bir piç olduğu kesin, bu kadar şanslı bir adamın bir şansı daha hak ettiğini düşünüyorlar. Onu alıp kızağa yatırıyorlar. Biraz inliyor. Dürtüyorlar, sarşıyorlar ama uyanmıyor. Ağzına kar tıkıyorlar ama kar kanlı dilinde eriyip pembe derecikler halinde çenesinden aşağı akıyor.

Kışlık kampta kadınlar ona su ve ısıtılmış fok kanı içiriyor. Yüzünü ve ellerini yıkıyorlar, donmuş kanlı giysilerini çıkarıyorlar. Haber duyulunca çocuklar bakmaya geliyor. Ona bakıyor, dürtüklüyor ve kıkırdıyorlar. Gözlerini açtığı zaman çığlıklar atarak kaçışıyorlar. Söylentiler yayılıyor. Bazıları onun bir ava yardım etmesi için deniz tanrıçası *Sedna* tarafından gönderilmiş bir *angakog*, yani rehber ruh olduğunu iddia ediyor. Diğerleri dokunanı öldüren, varlığı hasta-

lık nedeni olan kötü bir hayalet, adi bir *tupilaq*¹⁰ olduğu kanısındalar. Avcıların danıştığı şaman, yabancının kendi halkına kavuşana kadar iyileşemeyeceğini söylüyor. Onu güneye götürmelisiniz, diyor, Coutts Körfezi'ndeki yeni misyona. Ona yabancının, tahmin ettikleri gibi şanslı olup olmadığını, bu şansın onlara da bulaşıp bulaşmayacağını soruyorlar. Şaman onlara adamın gerçekten de düşündükleri gibi şanslı olduğunu ama onun şansının başka türlü, yabancı bir şans olduğunu söylüyor.

Derilere sarılmış, solgun ve titreyen yabancıyı yeniden kızığa yükleyip güneye, donmuş gölün ve yazlık av alanlarının ötesine, misyona götürüyorlar. Kırmızıya boyalı kulübe alçak bir tepenin üstüne inşa edilmiş, altında donmuş deniz suları ve arkasında yüksek dağlar var. Bitişigindeki büyük iglonun, yani Eskimo evinin çatısında bir pencere var, önünde bağlanmış kızak köpekleri uyuyor. Rahip avcılarını selamlayarak karşıyor. Parlak gözlü, sıırım gibi bir adam olan İngiliz rahibin saçları ve sakalı kırılaşmış, yüz ifadesi samimi ama kuşku. Sumner'ı işaret edip onu nerede ve nasıl bulduklarını anlatıyorlar. Rahip kuşkuyla bakınca kara parmaklarıyla sahilin haritasını çiziyor ve yeri gösteriyorlar. Rahip başını iki yana sallıyor.

“Adam gökten zembille inmedi ya” diyor.

Bu durumda onun bir *angakoq*¹¹ olması gerektiğini ve o zamana dek denizin dibinde bir evde tek gözlü tanrıça *Sedna* ve babası *Anguta*'yla birlikte yaşadığını söylüyorlar. Bu noktada rahip sinirleniyor. Onlara (her zaman yaptığı gibi) İsa'yı anlatmaya başlıyor, sonra kulübesine gidip yeşil defterini getiriyor. Kızakları başında dikilip onun sarsak İnuitçeyle Kutsal Kitap'ı okumasını dinliyorlar. Sözcüklerin anlaşılır ama hikâyelerin inanılmaz ve çocuksu olduğunu düşü-

10. Şaman ve İnuit kültüründe, felaket getiren büyü için kullanılan bir tür totem (ed.n.)

11. Rehber ruh. (ç.n.)

nüyorlar. Rahip okumayı bitirince başlarını sallayıp gülümüyorlar.

“O zaman belki de bir melektir” diyorlar.

Rahip Sumner’a bakıp başını iki yana sallıyor.

“Melek değil o” diyor. “Bunu size garanti ederim.”

Sumner’ı içeri taşıyıp sobanın yanındaki yatağa yatırıyorlar. Rahip üzerine battaniyeler örtüyor, sonra yanına çömelip onu sarsarak uyandırmaya çalışıyor.

“Sen kimsin?” diyor. “Hangi gemiden geldin?”

Sumner gözlerinden birini yarı aralıyor ama cevap vermeye kalkışmıyor. Rahip kaşlarını çatıyor, sonra eğilip Sumner’ın soğuk yanığı kaplı yüzünü daha yakından inceliyor.

“Alman?” diye soruyor ona. “Danimarkalı? Rus? Iskoç? Hangisisin?”

Sumner ilgisiz bakışlarla, tanımadan onu süzüp gözlerini yeniden yumuyor. Rahip bir süre daha onun başında çömeldikten sonra başını sallayıp ayağa kalkıyor.

“Sen bir süre burada yat da dinlen” diyor. “Kim olursan ol. Sonra konuşuruz.”

Rahip avcılara kahve yapıp başka sorular soruyor. Avcılar gittikten sonra Sumner’a bir çay kaşığıyla konyak içiriyor, soğuk ısırıklarına domuz yağı sürüyor. Sumner’ın rahat olduğuna kanaat getirince pencere kenarında bir masaya oturup yeşil defterine bir şeyler yazıyor. Dirseğinin yanında üç tane daha deri kaplı kalın defter var, arada bir bunlardan birini açıp bakıyor, başını sallıyor. Daha sonra bir tava içinde yahniyle bir Eskimo kadını geliyor içeri. Üzerinde geyik derisinden, arka eteği daha uzun bir anorak ve başında siyah yünden bir şapka var; alnında birbirine paralel V dövmelemleri var, ellerinin üstünde de. Kapının üstündeki raftan iki tane kalın kâse alan rahip, kâğıtlarını ve kitaplarını masanın kenarına itiyor. Yahninin yarısını kâselerden birine, yarısını diğer kâseye boşaltıp tavayı kadına veriyor. Kadın Sumner’ı işaret

edip kendi dilinde bir şeyler söylüyor. Başını sallayan rahip ona karşılık verince kadın gülümsüyor.

Hareketsiz yatan Sumner sıcak yemeğin kokusunu alıyor. Yumuşak koku bitkinliğinin ve kayıtsızlığının örtüsünü aşır ulaşıyor burnuna. Aç değil ama açlığın nasıl bir şey olabileceğini, özellikle verdiği acının umutlu doğasını hatırlamaya başlıyor. Bunlara dönmeye hazır mı? Bunu istiyor mu? Yapabilir mi? Gözlerini açıp çevresine bakınıyor; ahşap, metal, yün, yağ, yeşil, siyah, gri, kahverengi. Başını çeviriyor. Kır saçlı bir adam ahşap bir masada oturuyor; masanın üstünde iki kap yiyecek var. Adam okuduğu kitabı kapatıyor, bir dua mırıldanıyor, sonra ayağa kalkıp kâselerden birini Sumner'in yatağına getiriyor.

“Bir şeyler yiyebilecek misin?” diye soruyor. “Gel sana yardım edeyim.”

Rahip diz çöküyor, elini Sumner'in başının arkasına koyup kaldırıyor. Kaşığa bir parça et alıp Sumner'in dudaklarına götürüyor. Sumner gözlerini kırıştırıyor. Yoğun ve isimsiz bir duygu dalgası bedeninde dolaşıyor.

“Ağzını biraz aralarsan seni daha iyi besleyebilirim” diyor rahip. Sumner yerinden kıınıldamıyor. Kendisinden isteneni anlıyor ama yerine getirmek için hiç çaba göstermiyor.

“Haydi ama” diyor rahip. Metal kaşığın ucunu Sumner'in altdudağına yaslıyor, nazikçe aşağı doğru bastırıyor. Sumner'in ağzı biraz aralanıyor. Rahip kaşığı hemen kaldırıncı et Sumner'in kesik diline kayıyor. Sumner onu bir an orada bırakıyor.

“Çiğne” diyor rahip ona, ağzını çiğniyormuş gibi hareket ettirip çenesini işaret ediyor ki Sumner ne yaptığını görsün. “Doğru dürüst çiğnemezsen sana faydası olmaz.”

Sumner ağzını kapıyor. Etin tadının vücuduna yayıldığını hissediyor. Et parçasını iki kez çiğniyor, yutuyor. Keskin bir acı ve sonra daha hafif bir ağrı hissediyor.

“Aferin” diyor rahip. Bir parça daha et alıp aynı şeyi tekrarlıyor. Sumner üç et parçası daha yiyor ama dördüncünün çiğnenmemiş halde yere düşmesine izin veriyor. Rahip başını sallıyor, Sumner’ın başını yeniden battaniyeye bırakıyor.

“Daha sonra bir fincan çay deneriz” diyor. “Bakalım çay hoşuna gidecek mi?”

İki gün sonra Sumner doğrulup kendi başına yemek yiye-biliyor. Rahip bir sandalyeye oturmasına yardım ediyor, battaniyeyi omuzlarına örtüyor ve küçük ahşap masanın aynı tarafında yan yana oturuyorlar.

“Seni bulan adamlar bir *angakoq* olduğunu söylüyorlardı” diye anlatıyor rahip, “Eskimo dilinde büyücü demektir bu. Ayıların büyük güçlere sahip olduğuna, seçilmiş belli insanların bu güçlere ortak olduğuna inanırlar. Aynısı diğer hayvanlar için de geçerlidir –geyikler, denizaygırları, foklar, hat-ta belli deniz kuşları yanılmıyorsam– ama onların mitolojisi-nde ayı açık ara en güçlü hayvandır. Koruyucusu ayı olan-lar en büyük büyülerini yapabilirler; iyileştirme, kehanet ve böyle şeyler.”

Anlayıp anlamadığını ölçmek için yabancıya bakıyor ama Sumner ifadesiz bakışlarını yemeğinden ayırmıyor.

“Bazı *angakoq*’ları iş başında gördüm, hepsi gözbağcı ve şarlatan tabii. Korkunç maskeler takıyor, başka saçma zım-bırtılarla süsleniyorlar; iglolarda çok güzel şarkılar söyleyip dans ediyorlar ama arkası bomboş. Dinsizlere özgü çirkin saç-malıklar, en kaba batıl inançlar bunlar ama daha iyisini nere-den bilecekler, nasıl bilsinler? Ben buraya gelmeden önce hiç-biri Kutsal Kitap’ı görmemişti, gerçek bir vaaz dinlememişti.”

Sumner bir an başını kaldırıp ona bakıyor ama yemeğini çiğnemeye devam ediyor. Rahip hafifçe gülümsüyor ve onu cesaretlendirmek ister gibi başını sallıyor ama Sumner gülümsemesine karşılık vermiyor.

“Yavaş ve acılı bir iş” diye anlatmaya devam ediyor rahip.

“Bahar başından beri buradayım. Onların güvenini kazanmak aylar aldı, başta hediyeler verdim; bıçaklar, boncuklar, iğneler vesaire; sonra da iyilik yapıp yardıma ihtiyaç duyduklarında yanlarına koşmam, fazladan giysi veya ilaç ayarlamam gerekti. Nazik insanlar ama ilkel ve çocuk gibiler, soyut düşünme ve yüksek duygular onların becerebileceği şeyler değil. Erkekler avlanıyor, kadınlar dikiş dikiyor, çocuk emziriyor; ilgileriyle bilgilerinin sınırı bundan ibaret. Bir tür metafizik bilgileri var, evet ama kaba saba, bencilce bir şey ve anlayabildiğim kadarıyla çoğu bu öğretiye aldırmıyor bile. Benim görevim onların büyümesine yardım etmek diyebilirsiniz, ruhlarını geliştirmek, kendilerinden haberdar olmalarını sağlamak. Bu yüzden Kutsal Kitap’ın çevirisini yapıyorum bir yandan.” Kitap ve kâğıt yığınına işaret ediyor. “Doğru bir şekilde çevirebilirsem, onların dilindeki doğru sözcükleri bulabilirsem anlamaya başlarlar, eminim bundan. Ne de olsa onlar da Tanrı’nın yaratıkları, tıpkı sen ve ben gibi.”

Rahip kaşığıyla tabağından bir parça et alıp yavaşça çiğniyor. Sumner çay fincanına uzanıyor, çayını yudumluyor, fincanı tekrar masanın üstüne bırakıyor. Günlerdir ilk defa sözcüklerin içinde biriktiğini, bölündüğünü, toplandığını, güçlendiğini ve biçim aldığını hissediyor. Onların yakında boğazından yükselmeye başlayıp yaralı ve ülserli dilinin üstünden kayacağını ve istese de istemese de sonunda konuşmaya başlayacağını biliyor.

Rahip ona bakıyor.

“Hasta mısın?” diye soruyor.

Sumner başını iki yana sallıyor. Bir an sağ elini kaldırıp ağzını açıyor. Bir sessizlik oluyor.

“Hangi ilaçlar var?” diyor.

Karmaşık bir mırıltı gibi dökülüyor sözcükler ağzından. Kafası karışmış görünen rahip gülümsüyor, hevesle öne doğru eğiliyor.

“Bir daha söyler misin?” diyor. “Tam olarak duyamadım da...”

“İlaçlar” diye tekrarlıyor Sumner. “Ne tür *ilaçların* var?”

“Ah, *ilaç*” diyor rahip. “Elbette, elbette.”

Ayağa kalkıyor, kulübenin arka tarafındaki depoya gidiyor ve küçük bir ilaç kutusuyla dönüyor. Kutuyu masaya, Sumner’ın önüne bırakıyor.

“Elimdekilerin hepsi bu” diyor. “Tuzları bol bol kullandım tabii, ishal olduklarında yerli çocuklara bol bol kalomel verdim.”

Kutuyu açan Sumner şişeleri ve kavanozları çıkarmaya başlıyor, kutunun içindekilere bakıp etiketleri okuyor. Rahip onu seyrediyor.

“Doktor musun?” diye soruyor. “Hekim misin sen?”

Sumner soruyu duymazdan geliyor. Kutudaki her şeyi çıkarıp tamamen boşaldığından emin olmak için kutuyu ters çevirip sallıyor. Masanın üstündeki malzemelere bakıp başını iki yana sallıyor.

“Afyon nerede?” diye soruyor.

Rahip kaşlarını çatıyor ama cevap vermiyor.

“Afyon” diyor Sumner, daha yüksek sesle. “Kahrolası afyon nerede?”

“Ondan kalmadı” diyor rahip. “Bir şişe vardı ama bitti bile.”

Sumner bir an gözlerini yumuyor. Onları yeniden açtığı zaman rahip ilaçları özenle yeniden kutuya yerleştiriyor.

“En azından İngilizce konuştuğunu öğrendim” diyor. “Bir süre için Polonyalı, Sırp veya tuhaf bir milletten olduğunu sanmıştım.”

Kâsesini ve kaşığını alan Sumner sanki hiçbir şey olmamış gibi yemeğini yemeye devam ediyor.

“Nerelisin?” diye soruyor rahip ona.

“Nereli olduğumun önemi yok.”

“Belki senin için yoktur ama kendi haline bırakılsa ölecek

olan bir adamın onu besleyen, sıcak tutanlara biraz nezaket gösterip sorularını yanıtlaması gerekir.”

“Yemeğin ve ateşin parasını öderim sana.”

“Bunu ne zaman yapacaksın acaba?”

“Baharda, balina gemileri geldiği zaman.”

Rahip başını sallayıp yerine oturuyor. Parmaklarını kır sakalının kenarında dolaştırıp başparmağının tırnağıyla çenesini kaşıyor. Yanakları kızardı ama Sumner’in hakaretleri karşısında şefkatli davranabilmek için kendisiyle mücadele ediyor.

“Bazıları başına gelenlerin mucize olduğunu söyleyebilir” diyor. Bir an duraksadıktan sonra devam ediyor: “Buzun üstünde ölü bir ayının içinde, canlı halde bulundun.”

“Ben mucize demezdim.”

“Ne derdin peki?”

“Belki de ayıya sormalısın.”

Rahip bir an ona bakıyor, sonra kıkır kıkır gülüyor.

“Ah, zeki adamsın, bunu görebiliyorum” diyor. “Üç gün boyunca orada bir mezar gibi sessiz yattın, dudaklarından tek sözcük çıkmadı ama kalkar kalkmaz benimle eğleniyorsun.”

“Yemeğin ve ateşin parasını sana öderim” diyor Sumner yeniden, ifadesiz bir sesle. “Bir gemide iş bulur bulmaz yaparım bunu.”

“Buraya gönderilmenin bir nedeni var” diyor rahip. “Bir adam durup dururken senin gibi ortaya çıkmaz. Nedenini henüz bilmiyorum ama güzel Tanrımın kendine göre bir nedeni olduğundan eminim.”

Sumner başını iki yana sallıyor.

“Hayır” diyor, “benim nedenim yok. O tür saçmalıkların parçası olmak istemiyorum.”

Birkaç gün sonra, bir kızak üzerinde, rahibin daha önce görmediği iki avcı çıkageliyor. Anorağını ve eldivenlerini gi-

yen rahip dışarı çıkıyor. Hristiyan adı Anna olan kadın da rahiple beraber çıkıyor ve adamlara selam verip yiyecek ikram ediyor. Birkaç dakika kadınla konuştuktan sonra, söylediklerini anlayabilsin diye rahiple yavaşça konuşuyorlar. Bir gün uzakta yıkık dökük bir çadır bulduklarını, içinde dört tane donmuş erkek cesedi olduğunu anlatıyorlar. Kanıt olarak ona oradan aldıkları eşyaları gösteriyorlar: bıçaklar, ipler, bir çekiç, yağ lekeleriyle kaplanmış bir Kutsal Kitap. Cesetleri doğru dürüst gömmek üzere almak için oraya dönüp dönmeceklerini soran rahibe başlarını sallıyor ve ava devam etmeleri gerektiğini söylüyorlar. Köpeklerine denizaygırı eti verip igloda yemek yiyor ve dinleniyorlar ama gece kalmıyorlar. Gitmeden Kutsal Kitap'ı rahibe satmaya çalışıyorlar ama rahip kitap için takas yapmayı reddedince onu hediye olarak Anna adlı kadına veriyorlar. Onlar gittikten sonra Anna kulübeye gelip avcılarının ona beyaz adamların kampında iki tane Eskimo cesedi de bulduklarını anlatıyor. İkisi de çıplakmış, biri bıçakla öldürülmüş diyor. Kendi boğazını işaret edip yaraların yerini gösteriyor.

“Biri burada” diyor, “diğeri de burada.”

Daha sonra, ikisi baş başa kaldıklarında rahip bir süre düşündükten sonra avcılarının hikâyesini Sumner'a anlatıyor. Onun tepkilerini izliyor.

“Anladığım kadarıyla cesetleri buldukları yer senin bulunduğun yerden fazla uzak değil” diyor. “Bu yüzden ölen adamları tanıdığını tahmin ediyorum; onlar senin gemi arkadaşlarındı bence.”

Sobanın başında oturan, bir ahşap parçasını yontan Sumner burnunu kaşıyor, onaylarcasına başını sallıyor.

“Onlardan ayrıldığında ölmüşler miydi?” diye soruyor rahip.

“Yalnızca İnuitler ölmüştü.”

“Oraya geri dönmeyi düşünmedin mi?”

“O fırtınada öldüklerini biliyordum.”

“Ama sen ölmedin.”

“Elinden geleni yaptı beni de öldürmek için.”

“Eskimoları kim öldürdü?”

“Henry Drax adlı bir adam, bir zıpkıncı.”

“Neden böyle bir şey yaptı?”

“Kızaklarını istiyordu. Kaçmak için kullanacaktı.”

Bu olağandışı haberlere kaşlarını çatıp başını sallayan rahip piposunu alıp tütünle dolduruyor. Bunu yaparken eli titriyor. Sumner onu seyrediyor. Sobadaki kömür tıkırdıyor, çatırtılar çıkarıyor.

“Kuzeye gitmiş olmalı” diyor rahip, bir an duraksadıktan sonra. “Baffin Toprakları’ndaki kuzey kabileleri yalnız kendi kanunlarını tanırlar. Onların arasına düştüyse başına gelenleri öğrenmemize imkân yok. Ölmüş olabilir ama kızağı sığınak karşılığında takas etmiş, baharın gelmesini bekliyor da olabilir.”

Sumner başını sallıyor. Mumun titreyen alevinin karanlık cama yansıyan hayaletini seyrediyor. Onun ötesinde, iglonun solgun çatısını ve onun da arkasında yüksek ve sert dağların siyah hatlarını görüyor. Henry Drax’ın bir yerlerde hayatta olduğunu düşününce titriyor.

Rahip ayağa kalkıyor. Kapının yanındaki dolaptan bir şişe konyak alıp ikisine de birer bardak içki dolduruyor.

“Adın ne peki?”

Sumner birden başını kaldırıp ona bakıyor, sonra elindeki tahta parçasına dönüp yontmaya devam ediyor.

“Henry Drax değil” diyor.

“Ne o zaman?”

“Sumner. Castlebar’lı Patrick Sumner.”

“Mayo bölgesinden” diyor rahip alçak sesle.

“Evet” diyor Sumner. “Bir zamanlar öyleydi.”

“Peki başına ne geldi Patrick?”

“Söz etmeye değer bir şey gelmedi.”

“Haydi ama” diyor rahip, “herkesin bir geçmişı vardır.”
 Sumner başını iki yana sallıyor.
 “Benim yok” diyor.

Pazarları rahip kulübenin oturma odasında Komünyon Ayini yapıyor. Masayı odanın bir köşesine itiyor, kitapları ve kâğıtları kaldırıyor, keten bir masa örtüsü serdiği masaya iki haç ve pirinç şamdanlı iki mum yerleştiriyor. Kalaylı bir çömlek ve şarap için bir ayin kadehi var, bir de ayin ekmeğinin bulunduğu, kenarı çatlamış porselen bir tabak. Anna ve erkek kardeşı ayine hep geliyorlar, bazen yakındaki kamptan gelen dört-beş kişi de oluyor. Sumner rahip yardımcılığı yapıyor. Mumları yakıyor, zamanı gelince yeniden söndürüyor. Kadehin ağzını bir bez parçasıyla temizliyor. Talep edilince o günkü pasajı bile okuyor. Hepsinin baştan aşağı saçmalık olduğuna inanıyor, rahibin sirk müdürü ve aslan terbiyecisi olduğu kaba saba bir insan sirki, ama haftada bir onlara uyum sağlamak her seferinde itiraz edip tartışmaktan daha kolay. Fakat Eskimoların bu işten ne anladığını hayal bile edemiyor. Gerektiği gibi ayağa kalkıp diz çöküyorlar, hatta ilahlere bile ellerinden geldiğince eşlik ediyorlar. Bunları gizliden gizliye eğlenceli bulduklarından, bitmez bilmez kış aylarının sıkıntısını dağıtan bir tür egzotik eğlence olarak gördüklerinden kuşkuluyor. İglolarına döndükleri zaman rahibin ağırbaşlı tavırlarına gülüp neşeyle onun anlamsız, hantal hareketlerini taklit ettiklerini hayal ediyor.

Bir pazar günü, ayin bittikten sonra, küçük cemaat pipolarını içip şekerli çaylarını kupalardan yudumlarken, Anna, kamptaki Eskimo kadınlarından birinin çocuğunun hastalandığını, kadının ilaç istediğini söylüyor. Onu dinleyen rahip başını sallıyor, depoya gidip ecza dolabından bir şişe kalomel hapi alıyor. Kadına iki tane beyaz hap veriyor ve on-

ları yarıya bölüp çocuğa her sabah yarım hap yutturmasını, bu arada sıkı sıkı kundaklamasını söylüyor. Sobanın başında her zamanki yerinde oturan Sumner olanları izliyor ama konuşmuyor. Rahip gidince kalkıp Eskimo kadının yanına gidiyor. Çocuğuna bakmak istediğini işaret ediyor. Kadın Anna'ya bir şeyler söyledikten sonra çocuğu anorağının kapüşonundan çıkarıp Sumner'a uzatıyor. Çocuğun gözleri karmış ve çökmüş, elleri ve ayakları buz gibi. Sumner yanığını çimdiklediği zaman ağlamıyor, sızlanmıyor. Çocuğu anesine veren Sumner kalaylı kovadan küçük bir kömür parçası alıyor. Botunun topuğuyla kömürü eziyor, işaretparmağını yalayıp siyah toza batırıyor. Çocuğun ağzını açıp kömür tozunu diline sürüyor, sonra bir kaşık su alıp yutturuyor. Çocuk kıpkırmızı oluyor, öksürüyor, sonra yutkunuyor. Sumner kovadan aldığı daha büyük bir kömür parçasını Anna'ya veriyor.

“Ona benim yaptığımı aynen yapmasını söyle” diyor. “Günde dört kez tekrarlamalı ve arada bebeğe bol bol su içirmeli.”

“Peki beyaz haplar?” diyor Anna.

Sumner başını iki yana sallıyor.

“Ona hapları atmasını söyle” diyor. “Haplar durumu kötüleştirir.”

Anna kaşlarını çatıp ayaklarına bakıyor.

“Kadına benim *angakoq* olduğumu söyle” diyor Sumner. “Rahibin bildiklerinden çok daha fazlasını bildiğimi söyle.”

Anna'nın gözleri büyüyor. Başını sallıyor.

“Ona bunu söyleyemem” diyor.

“O zaman seçmesini söyle. Haplar veya kömür. Ona kalmış.”

Dönüyor, çakısını cebinden çıkarıp yeniden tahtayı yontmaya başlıyor. Anna onunla konuşmaya çalıştığında elini sallayıp onu başından gönderiyor.

Sumner'ı kurtaran iki Eskimo avcı bir hafta sonra misyona dönüyorlar. Adları Urgang ve Merok. İkisi de hırpani, neşeli adamlar; uzun, ince ve çocuksular. Eski anorakları yırtık ve pejmürde, ayı postundan; üstlerine bol gelen pantolonları fok yağıyla ve tütün suyuyla lekelenmiş. Geldiklerinde köpekleri bağlıyor, Anna ve kardeşiyle selamlaşıyor ve rahibi bir kenara çekip Sumner'ın onlarla birlikte bir sonraki ava gelmesini istediklerini söylüyorlar.

“Senden avlanmanı istemiyorlar” diyor rahip sonradan Sumner'a. “Yalnızca orada olmanı istiyorlar. Büyülü güçlerin olduğundan kuşkuluyorlar ve hayvanları çekeceğini düşünüyorlar.”

“Ne kadar sürecek?”

Rahip adamlara sormak için dışarı çıkıyor.

“Bir hafta diyorlar” diye açıklıyor döndüğü zaman. “Sana yeni bir kürk kıyafet ve avdan cömert bir pay teklif ediyorlar.”

“Tamam de onlara” diyor Sumner.

Rahip başını sallıyor.

“İyi kalpli gençler ama kaba saba, ilkeller ve tek kelime İngilizce bilmiyorlar” diyor. “Aralarında bulunduğun süre içinde onlara medeniyetin erdemleri konusunda örnek olursun.”

Sumner ona bakıp gülüyor.

“Öyle saçmalıklara niyetim yok” diyor.

Omuz silken rahip başını iki yana sallıyor.

“Sandığından daha iyi bir adamsın” diyor Sumner'a. “Sırlarını derine gömüyorsun, biliyorum ama seni bir süredir izliyorum.”

Dudaklarını yalayan Sumner sobanın içine tükürüyor. Haki renkli balgam bir an fokurdadıktan sonra kayboluyor.

“O zaman izlemeyi bırakırsan memnun olurum. Ne olup olmadığımı yalnız beni ilgilendirir.”

“Seninle Tanrı arasında, orası öyle” diye karşılık veriyor rahip, “ama düzgün bir adamın kendini kötü sanmasını istemem.”

Sumner kulübe penceresinden dışarı, hırpani kılıklı Eski-molara ve onların alacalı köpek sürüsüne bakıyor.

“Güzel tavsiyelerini ihtiyacı olanlara saklamalısın” diyor.

“İsa’nın tavsiyelerini veriyorum ben, kendi tavsiyelerimi değil. Onun sözüne ihtiyacı olmayan bir adamla da henüz karşılaşmadım.”

Sumner sabah yeni kıyafetlerini giyiyor ve avcılarının kızı-zağının tepesine tünüyor. Onu kışlık kamplarına götürüyor-lar, birbiriyle bağlantılı alçak iglolardan oluşan kampta kızı-zaklar, çadır direkleri, kurutma askıları, çeşitli ahşap parça-ları, kemikler ezilmiş ve üzerine işenmiş karın üstüne saçıl-mış halde duruyor. Hevesli kadınlar ve çocuklar tarafından, havlayan köpeklerin sesleri arasında ilgiyle karşılanıyorlar. Sumner’ı daha büyük iglolardan birine götürüp oturması-nı işaret ediyorlar. İglonun içi yerden tavana kadar rengeyi-ği derisi kaplı, ortasındaki sabuntaşı yağ ocağıyla ısınıp ay-dınlanıyor. İçerisi nemli ve karanlık, bayat duman ve balık-yağı kokuyor. Peşinden başkaları geliyor. Gülüşüyor, konuşı-yorlar. Sumner’ın doldurduğu pipoyu Urgang, balina derisin-den ince bir mumla yakıyor. Siyah gözlü çocuklar parmakla-rını kemirip sessizce bakıyorlar. Sumner kimseyle konuşmu-yor, bakışlarıyla veya işaretlerle iletişim kurmaya çalışmıyor. Büyülü olduğuma inanıyorlarsa inansınlar, diye düşünüyor. Onları düzeltme mecburiyeti yok, onlara bir şey öğretmek zo-runda değil.

Lambanın üstünde fok kanıyla dolu metal saplı birr ten-cereyi ısıtan kadını seyrediyor. Kan fokurdamaya başlayın-ca kadın tencereyi alçak alevin üzerinden alıp uzatıyor. Ten-cereden içen onu yanındakine veriyor. Bu bir tören veya ayin değil, Sumner bunu biliyor, böyle yemek yiyorlar işte. Tence-re ona ulaşınca başını iki yana sallıyor; ısrar ettikleri zaman alıyor, kokluyor, sağında oturan adama veriyor. Onun yerine bir parça çiğ fok ciğeri ikram ediyorlar ama Sumner onu da

reddediyor. Artık onları gücendirmeye başladığını fark ediyor, gözlerindeki üzüntü ve şaşkınlık ışıltılarını görüyor ve teslim olmak daha kolay, daha iyi olacak diye düşünüyor. Yeniden önüne gelen tencereyi alıp içindekini içiyor. Tadı fena değil, daha kötülerini tatmıştı. Yağlı ve tuzsuz öküz kuyruğu çorbasını andırıyor. İstekli olduğunu göstermek için bir yudum daha alıyor, sonra tencereyi başkasına veriyor. Rahatladıklarını, ikramı kabul ettiği için memnun kaldıklarını hissediyor, bir şekilde onlara katılmış oldu. Doğru olmadığını bildiği halde inançlarını hor görmüyor. Onlara katılmadı; Hristiyan, İrlandalı veya doktor olmadığı gibi bir Eskimo da değil. *Hiçbir şey* o, bu ayrıcalıktan ve mutluluk kaynağından vazgeçmeyi asla istemiyor. Yemek bitince oyunlar oynuyor, müzik çalıyorlar. Sumner onları seyrediyor, hatta talep ettiklerinde aralarına katılıyor. Denizaygırı kemiğinden bir topu havaya atıp ahşap bir bardakla yakalamaya çalışıyor; şarkılarına beceriksizce eşlik ediyor. Gülümsüyor, dostça omzuna vuruyorlar; parmaklarıyla onu gösterip gülüyorlar. Bunları yeni kürkleri için yaptığını hatırlatıyor kendine, bir de vat edilen fok eti için; ikisini de rahibe verecek. Borcunu ödemekle meşgul.

Hep birlikte, üzerine dallar ve deriler örtülmüş kardan bir platformda uyuyorlar. Aralarında ayrım, engel yok; özel alan, hiyerarşi yaratmaya çalışmıyorlar, birbirlerine açıklar. Bir sığır sürüsü gibiler, diye düşünüyor Sumner, hep birlikte bir ahırda yatar gibiler. Gece uyandığında iki kişinin sevişme seslerini duyuyor. Çıkardıkları sesler haz veya rahatlama ifade etmekten çok isteksiz ve gırtlaktan gelen ihtiyaç homurtularını andırıyor. Sabah erkenden uyandırılıyor ve Urgang'ın iki karısından biri olan Punnie ona su veriyor. Omuzları köşeli, tıknaz Punnie'nin geniş yüzünde öfkeli bir ifade var. Urgang ve Merok şimdiden dışarıda kızakları ava hazırlıyorlar. Onlara katıldığında, öncesinden daha sessiz ve

daha az şamatacı olduklarını fark ediyor, gergin olduklarını tahmin ediyor. Herhalde beyaz adamın sihirli güçleri hakkında bol bol atıp tuttular ve şimdi fazla konuşmuş olabileceklerini düşünüyorlar.

Her şey hazır olduğunda Sumner yine kızaklardan birinin üzerine çıkıyor ve deniz buzuna doğru yola koyuluyorlar. Sahil boyunca birkaç mil ilerledikten sonra Sumner'a, gördüğü yüzlercesinden farklı görünmeyen bir tepenin yanında duruyorlar. Mızraklarını kızaktan indirip kızıağı yan çeviriyor, köpekler çekemesin diye karların arasına iyice itiyor, sonra köpeklerden birini serbest bırakıp buzdaki deliği bir süre koklamasına izin veriyorlar. Sumner da peşlerinden gidip yaptıklarını seyrediyor ama ona hiç aldırış etmiyorlar ve Sumner bir süre sonra onu artık önemsemediklerini, yaptığı veya söylediği bir şeyin onun doğaüstü güçlerinden kuşkuya düşmelerine neden olduğunu düşünmeye başlıyor. Köpek daireler çizerek havlamaya başlayınca Merok onu yelesinden yakalayıp çekerek götürüyor. Urgang Sumner'a olduğu yerde kalmasını işaret ediyor, sonra mızrağı bir hacının yürüme sopası gibi dik konumda eline alıp yavaşça buzdaki deliğe yaklaşıyor. Deliğe yaklaşıncı diz çöküyor ve karın tepesini bıçağıyla kazıyor. Delikten içeri bakıyor, dinlemek için başını yatırıyor ve karı yeniden yığarak az önce açtığı deliği kapatıyor. Anorağının içinden bir fok derisi parçası alıp buzun üzerine yayıyor ve üstüne çıkıyor. Dizlerini kırıp uzun uçlu mızrağı bacaklarına paralel duracak şekilde tutarak bedeniyle öne doğru eğiliyor.

Sumner piposunu yakıyor. Uzun süre hareketsiz duran Urgang sanki mistik bir içsel ışığın sesini duymuş gibi aniden harekete geçip doğruluyor ve görünmeyecek kadar hızlı, tek bir hamleyle mızrağı kaldırıp gevşek karların arasından nefes almak üzere yukarı çıkan foka fırlatıyor. Mızrağın deliğinden ip geçirilmiş çengelli demir başı, mızrak sapından

ayrılıyor. İpi iki eliyle yakalayan Urgang topuklarını karlara geçirip yaralı fokun aşağı çeken görünmez çırpınışlarına karşı koyuyor. Onlar mücadele ederken, buzdaki aralıktan köpüklü sular fışkırıyor. Su başta berrak, sonra pembeleşiyor, arkasından parlak kırmızıya dönüşüyor. Fok sonunda öldüğü zaman, koyu ve kırmızı kanı hava alma deliğinden yükselip Urgang'ın ayaklarının dibindeki buza yayılıyor. Dizleri üstüne çöken Urgang bir eliyle ipi tutarken diğerine bıçağını alıp deliğin kenarlarını genişletiyor. Koşarak gelen Merok, onun ölü foku buzun yüzeyine çekmesine yardım ediyor. Foku buza çıkarınca demir mızrak başını fokun bedeninin altından çıkarıp yeniden sapına tutturuyor ve kıymetli kan daha fazla boşa akmasın diye açık yaraları balina dışından tıplarla kapatıyorlar. Çok büyük bir fok, normalden belki iki kat büyük. Avcılar hızlı ve neşeli hareketlerle foku bağlıyorlar. Sumner onların neşesini hissediyor ama şu anın saflığını bozmasın diye hazzı bastırmak istediklerini de biliyor. Avcılarla birlikte ölü foku bir çuval dolusu altın gibi peşlerinde sürükleyerek buzun pürüzlü yüzeyinde yürürken göğsünün derinlerinde kazanılmamış bir zaferin, sorulmamış bir sorunun cevabı gibi titreşen sıcaklığını hissediyor.

Daha sonra, iki avcı foku kesip eti ve yağı kamptaki ailelere dağıtırken çocuklar ayakta duran Sumner'in yanına gelip çevresine doluşuyor, ayı derisinden pantolonunu çekiştiriyor, sanki getirdiği iyi şanstın biraz pay almayı umarcasına dizlerine ve bacaklarına dokunup sürünüyorlar. Onları kovalamaya çalışıyor ama aldırmıyorlar, ancak kadınlar iglolarından çıktığında dağılıyorlar. Fokun boyutları Sumner'in konumunu destekler görünüyor. Onun sihirli güçleri olduğuna, denizin derinlerinden hayvanları çağırabildiğine, avı avcılarının mızraklarının ucuna getirebildiğine inanıyorlar. Herhalde gerçek bir tanrı olarak görmüyorlar beni, diye düşünüyor, bir tür küçük aziz gibiyim sanırım; yardım ve aracılık ediyorum.

rum. William Harper'ın Castlebar'daki evinin salon duvarında asılı olan renkli taş baskıyı hatırlıyor: altın hale, tüy kalem, uzatılmış avcunun ortasında bir pancar gibi yatan kutsal kalp. Bu ondan daha mı saçma, daha mı inanılmaz, diye düşünüyor, hatta daha mı günah? Rahibin bu konuda söyleyecekleri vardır kuşkusuz ama Sumner'in umurunda değil. Rahip bambaşka bir dünyada şu anda.

Daha sonra, geyik derilerinin altında, Punnie ona sokuluyor, poposunu kasıklarına yaslıyor. Başta onun rahat bir uyku pozisyonu aradığını sanıyor, o da diğerleri gibi derin uykuda olmalı, ama sonra Punnie yine aynı şeyi yapınca niyetini anlıyor. Kısa boylu, tıknaz, kalçaları geniş ve artık genç sayılmaz. Kare biçimindeki başı Sumner'in ancak göğsüne ulaşıyor, saçları kir ve fok yağı kokuyor. Küçük memelerine dokunmak için uzandığı zaman konuşmuyor, dönmüyor. Artık onun uyanık olduğundan emin, yattığı yerde onu bekliyor, bugün buzun üstünde foku bekleyen kocası gibi; hazır ama beklentisiz, hem arzulu hem bütün arzulardan azade, her şeyi ve hiçbir şeyi sessiz bir dengede tutar gibi. Onun nefes alıp verişlerini duyuyor, bedeninden yayılan yumuşak ısıyı hissediyor. Bedeni birden seğiriyor, sonra yeniden gevşiyor. Sumner bir şeyler söylemeyi düşünüyor ama söyleyebileceği hiçbir şey olmadığını fark ediyor. Çiftleşen iki yaratıklar sadece. O an daha büyük bir anlam içermiyor, başka sonuçları olmayacak. Onun içine girdiği zaman zihni tamamen boşalıyor ve içinde arındırıcı bir boşluk dalgasının kabardığını hissediyor. Kas ve kemikten; kan, ter ve meniden yapılma bir bedenden ibaret, zarafetsiz sona hızla ulaşmak için sarsılıp seğirirken başka hiçbir şey olmak istemiyor.

Avcılar her gün buza çıkıp yeni bir fok yakalıyorlar, her gece, geyik postlarının altında, diğerleri uyurken Punnie'yle çiftleşiyor. Punnie'nin sırtı hep ona dönük; ne karşı koyuyor ne cesaretlendiriyor; asla konuşmuyor. İş bitince, Punnie di-

ğer tarafa dönüyor. Sabah ona –sıcak su ve çiğ fok ciğerinden ibaret– kahvaltısını verirken mesafeli davranıyor, aralarında geçenleri hatırladığını bile belli etmiyor. Onun vahşilere özgü bir tür kibarlıkla, ayrıca Urgang istediği veya emrettiği için kendini sunduğunu düşünüyor Sumner. İkram edileni olduğu gibi kabul ediyor; ne fazlası ne azı. Bir hafta sonra, misyona dönme zamanı geldiğinde, buzun boşluğunu, iglodaki anlaşılmaz gevezelikleri özleyeceğine karar veriyor. Misyondan ayrıldığından beri İngilizce konuşmadı ve kulübede kitapları ve kâğıtları başında oturup onu bekleyen, planlar ve doktrinlerle dolu rahibi düşününce sinirleri bozuluyor, hüzünleniyor.

Son gece, işleri bittiğinde uzaklaşmak yerine, Punnie ona doğru dönüyor. Lamba ışığının biraz dağıttığı karanlıkta düz ve çiçekbozuğu yüzünü, siyah gözlerini ve kalkık burnunu, ağzının çizgisini görüyor. Punnie ona gülümseyiyor, yüzünde hevesli ve meraklı bir ifade var. Konuşmak için ağzını açtığı zaman Sumner başta ne olduğunu anlamıyor. Sözcükler ona avcılarının geceleri köpekleri yatıştırmak için çıkardığı gırtlaktan gelen gıdaklamaları hatırlatıyor ama sonra dehşetle titreyerek kadının kaba saba anlaşılır bir İngilizce konuştuğunu fark ediyor, Punnie “hoşça kal” demeye çalışıyor.

“*Gud bye*” diyor gülümseyerek. “*Gud bye.*”

Kaşlarını çatıp ona bakan Sumner başını iki yana sallıyor. Onun konuşma çabaları yüzünden ifşa olmuş, lekelenmiş hissediyor kendini. Utanıyor. Sanki parlak bir ışık üzerlerine çevrildi ve acınası çıplaklıkları bütün dünyaya teşhir edildi. Onun yeniden sessiz olmasını, hep yaptığı gibi Sumner’ı görmezden gelmesini istiyor aslında.

“Hayır” diye fısıldıyor ona, öfkeyle. “Artık ona gerek yok. Gerek yok.”

Ertesi gün misyona ulaştığı zaman hava karanlık ve soğuk, gökyüzünde dönen kuzey ışıkları inanılmaz bir mitolojik canavarın gevşek iç organları gibi yeşil ve mor parlıyor. Kulübede rahibi yatağına uzanmış halde buluyor, moralsizce karın ağrısından şikâyet ediyor adam. Rahibin talimatlarına uyan Anna karnına lapa sürüp ecza dolabından hintyağı ve çalapa getirmiş. Sumner'a durumunun kötü olduğunu, bağırsakları hareketlenmezse lavmana gereksinim duyabileceğini söylüyor. Sumner kendine bir çay hazırlıyor, bir kutu et suyu çorbası ısıtıyor. Rahip onun yemek yemesini seyrediyor. Av hakkında sorular sorunca Sumner ona fokları ve şöleni anlatıyor.

“Demek onların batıl inançlarını cesaretlendirdin” diyor rahip.

“Neye isterlerse inanmalarına izin verdim. Kimim ki araya gireyim?”

“Cehaletlerini teşvik etmekle onlara iyilik yapmış oluyorsun. Vahşilere özgü bir hayat sürüyorlar.”

“Onlara anlatacak daha iyi gerçeklerim yoktu.”

Rahip başını iki yana sallıyor, yüzünü buruşturuyor.

“Peki, nesin sen o zaman?” diyor. “Madem durum bu...”

Sumner omuz silkiyor.

“Yorgun ve açım” diyor ona. “Akşam yemeğini yiyip yatağa girmek üzere olan bir adamım.”

Gece rahip fena halde ishal oluyor. Onun homurtularına ve şapırtı sesine uyanan Sumner, odanın havasının sıvı dışkının kadife kokusuyla yoğunlaştığını fark ediyor. Kıvrılıp yerde uyuyan Anna rahibe yardım etmek için kalkıyor. Rahibe silinmesi için temiz bir bez veriyor ve lazımlığı boşaltmak için dışarı çıkarıyor. Yeniden içeri döndüğü zaman rahibin üzerini battaniyelerle örtüp biraz su içmesine yardım ediyor. Olanları izleyen Sumner ne konuşuyor ne kımıldıyor. Rahip yaşına göre gürbüz ve sağlıklı görünüyor ona kalırsa;

kabızlığın da sebze, bitki ve her türlü meyveden yoksun Arktik diyetinden kaynaklandığını düşünüyor. Müshiller etkisini gösterdiğine göre Sumner adamın yakında tamamen iyileşeceğinden kuşku duymuyor.

Sabah rahip çok daha iyi olduğunu ilan ediyor. Yatağında doğrulup oturmuş kahvaltısını yapıyor; Anna'ya kitaplarını ve kâğıtlarını yatağa getirmesini, böylece akademik çalışmalarına devam edebileceğini söylüyor. Sumner geceyi igloda geçiren Urgang ve Merok'la vedalaşmak için dışarı çıkıyor. Üçü eski arkadaşlar gibi kucaklaşıyorlar. Anlaştıkları üzere avladıkları foklardan birini ona veriyorlar ama hatıra olarak eski av mızraklarından birini de saklamasını istiyorlar. Mızrağı işaret ediyor, sonra Sumner'ı gösteriyor, sonra ellerini buza uzatıyorlar. Onlar gittikten sonra tek başına ava çıkmasını istediklerini anlıyor Sumner. Gülüyorlar, Sumner da başını sallayıp onlara gülümsüyor. Mızrağı alıp buzun arasında bir foka fırlatıyormuş gibi yapıyor. Tezahürat yapıp gülüyorlar, aynı hareketleri tekrarladığında bu kez kahkahalar atıyorlar. Ayrılığı kolaylaştırmak için onunla birazcık dalga geçtiklerini, gitmeden önce ona hafiften haddini bildirdiklerini hissediyor; büyümlü güçleri olmasına rağmen hâlâ beyaz bir adam olduğunu, beyaz bir adamın mızrak kullanmayı bilmesinin gülünç bir fikir olduğunu hissettiriyorlar. Granit rengi dağlık burnun arkasında gözden kaybolan kızağın arkasından bakıyor, sonra kulübeye giriyor. Rahip günlüğüne notlar alıyor. Anna yerleri süpürüyor. Sumner onlara mızrağı gösteriyor. Aleti inceleyen rahip Anna'ya uzatıyor, o da güzel bir mızrak olduğunu ama artık kullanılmayacak kadar eskimiş olduğunu söylüyor.

Öğle yemeğinde et suyu çorba ve ufalanmış galeta yiyorlar. Rahip önüne konan her şeyi yiyor ama sonra, yemeği bitir bitmez hepsini kusup yere çıkarıyor. İki büklüm halde öksürüp tükürerek sandalyesinde oturup kalıyor, sonra yatağa girip konyak istiyor. Depoya giden Sumner ecza dolabından

Dover's tozu şişesini alıyor, bir kaşık suda erittiği tozu içsin diye rahibe veriyor. Rahip karışımı içip uyuyakalıyor. Uyan-
dığı zaman yüzü solgun, karnının alt tarafındaki ağrının şid-
detlendiğini söylüyor. Nabzını ve dilini kontrol ediyor Sum-
ner. Parmak uçlarıyla rahibin karnına bastırıyor. Derisi ger-
gin ama fitık belirtisi yok. Kalça kemiğinin biraz üstüne bas-
tırınca rahip haykırıyor, bedeni sarsılıyor. Elini çeken Sum-
ner kulübe penceresinden dışarı bakıyor; dışarıda kar yağı-
yor, camlar kırağı ile kaplanmış.

“Konyağı midende tutabilirsen iyi gelecektir” diyor.

“Tanrı aşkına, keşke işeyebilsem” diyor rahip, “ama bir damla bile çıkaramıyorum.”

Yatağın başucuna oturan Anna, alçak sesle, tekleyen İngi-
lizcesiyle Aziz Pavlus'un “Korintlilere Mektuplar”ından bö-
lümeler okuyor. Akşama doğru rahibin ağrıları artıyor, ne-
fes nefese çırpınmaya başlıyor. Sıcak lapa hazırlayan Sum-
ner, ecza dolabında biraz kâfurlu afyonruhu buluyor. Rahi-
be konyak ve Dover's tozu vermeye devam etmesini söylüyor
Anna'ya, ağrı kötüleştiği zaman afyonruhu vermesini tavsiye
ediyor. Rahip gece boyunca saat başı uyanıyor, gözlerini ye-
rinden fırlayacakmış gibi açıp acıyla uluyor. Başını kolları-
na yaslayıp masa başında uyuklayan Sumner her seferinde
sarsılarak uyanıyor, kalbi küt küt atıyor, rahibin haline üzü-
lüyor. Yatağın başına gidiyor, diz çöküp ona konyak içiriyor.
Bardaktan yudum yudum konyak içen rahip aniden gidiver-
mesinden korkuyormuş gibi Sumner'in kolunu sıkı sıkı tutu-
yor. Rahibin yeşil gözleri çılgın bakışlı ve akıntılı; dudakları
çatlamış, sıcak nefesi pis kokuyor.

Sabah olunca, Anna rahibin duyamayacağından emin ol-
duktan sonra Sumner'a onun yaşayıp yaşamayacağını soruyor.

“İçinde, burasında bir apse var” diye açıklıyor Sumner,
karnının yan tarafını, kasığının hemen üstünü göstererek.
“İçinde bir şey patlamış, karnına zehir doluyor.”

“Ama onu kurtaracaksın” diyor kadın.

“Elimden bir şey gelmez. Durumu ümitsiz.”

“Bana *angakoq* olduğunu söyledin.”

“Bir hastaneden binlerce mil uzaktayız, elimde ilaç bile yok.”

Kadın inanamıyormuş gibi ona bakıyor. Sumner Anna’nın kaç yaşında olduğunu merak ediyor. On sekiz mi? Otuz mu? Tahmin etmesi zor. Bütün Eskimo kadınları aynı kahverengi ten tonuna sahip, gözleri küçük, yüz ifadeleri muzip. Başka bir adam olsa onu yatağına götürürdü, diye düşünüyor, ama rahip ona Kutsal Kitap’ı okumayı ve karşılık vermeyi öğretmiş.

“Onu kurtaramayacaksan neden buradasın?” diye soruyor. “Ne işe yarıyorsun?”

“Kazayla geldim buraya. Hiçbir anlamı yok gelmemin.”

“Senden başka herkes öldü. Neden yaşadın?”

“Nedeni yok” diyor.

Kadın öfkeyle Sumner’a bakıyor, sonra başını iki yana sallayıp rahibin yatağının başına gidiyor. Diz çöküp dua etmeye başlıyor.

Birkaç saat sonra, rahibin bedeni şiddetle sarsılmaya başlıyor, teni soğuk ve yapış yapış. Nabızı belli belirsiz ve düzensiz atıyor, dilinin ortasında kahverengi bir leke var. Anna ona konyak içirmeye çalıştığında hepsini kusuyor. Sumner bir süre onu seyrediyor, sonra yeni kürk kıyafetlerini giyip kulübeden çıkıyor; hava çok soğuk ve yarı karanlık ama ölümcül hastalığın ekşi kokusundan ve rahibin ulumayı andıran bitmek bilmez haykırıışlarından kurtulduğuna memnun. İğlonun yanından geçip doğuya, buz denizinin engin çölüne ve uzak ufuğun solgun beyaz çizgisine bakıyor. Akşamüstü oldu ama başının üstünde yıldızlar görünüyor. Hiçbir yerde bir hayat belirtisi, bir kıpırtı yok; her şey kımıltısız, karanlık ve soğuk. Sanki dünyanın sonu çoktan gelmiş ve soğuk dünya üzerinde kalan son adam kendisi. Birkaç dakika boyunca ol-

duğu yerde kalıyor, kendi nefesinin hırıltısını dinliyor, kalbinin kırmızı kasının göğüs kafesinde nazikçe attığını hissediyor, sonra nerede olduğunu hatırlayıp yavaşça dönüyor ve kulübeye giriyor.

Anna, rahibin karnına yeniden lapa sürüyor. Öfkeyle Sumner'a bakıyor, beriki onu görmezden geliyor. Ecza dolabına gidip büyük bir eter şişesi, sargı bezi ve bir neşter çıkarıyor. Neşteri birkaç dakika bir bileytaşının kenarına sürttükten sonra üzerindeki kitapları kaldırdığı masayı ıslak bir bezle siliyor. Yatağın başına gidip rahibe bakıyor. Yaşlı adamın bal mumunu andıran derisi nemli, bakışları acı dolu. Elini onun alnına koyan Sumner bir an ağzının içine bakıyor.

“Körbağırsağın apse yapmış” diyor, “veya ülserleşmiş, önemi yok. Ecza dolabında afyon olsaydı en iyisi karnını buradan kesip hastalıklı sıvıyı akıtmak olurdu.”

“Bunları nereden biliyorsun?”

“Ben bir cerrahım.”

Yorum yapamayacak veya şaşıramayacak kadar acı içinde olduğundan, rahip ancak başını sallayabiliyor. Düşünmek için bir an gözlerini kapıyor, sonra onları yeniden açıyor.

“Daha önce de böyle şeyler yaptın demek...” diyor.

Sumner başını iki yana sallıyor.

“Bu ameliyatı ne yaptım, ne yapıldığını gördüm. Londra Charing Cross Hastanesi'nde Hancock adlı bir adam tarafından yapıldığını okudum yalnızca. O ameliyattan sonra hasta yaşamıştı.”

“Londra'dan epey uzaktayız” diyor rahip.

Sumner başını sallıyor.

“Bu koşullar altında elimden geleni yaparım ama bol bol şansa ihtiyacımız olacak.”

“Sen elinden geleni yap” diyor rahip, “geri kalanını Tanrı halledecektir mutlaka.”

Sumner, Anna'ya iglodan kardeşini çağırmasını söylüyor.

Çocuk gelince sargı bezine biraz eter damlatıyor, bunu rahibin burnunun ve ağzının üstüne kapatıyor. Giysilerini çıkarıyorlar, çıplak, gevşek bedenini yataktan kaldırıp masaya taşıyorlar. Fazladan bir mum yakan Sumner çalışırken ortalığı aydınlatsın diye bu mumu da pencerenin kenarına dikey. Anna dua etmeye, istavroz çıkarmaya başlıyor ama Sumner onun dualarını bölüp masanın ucunda durmasını, rahip kendine gelme belirtisi gösterdiği anda ona yeniden eter koklatmasını söylüyor. Uzun boylu, neşeli, şapşal bir tip olan kardeşine metal bir kova ve bir havlu veriyor, yanında durmasını ve ihtiyatla beklemesini istiyor.

Rahibin karnını yeniden yokluyor, sert ve yumuşak noktaları belirliyor. Bir an hata yapıp yapmadığını düşünüyor; fıtık veya apse değil, tümör de söz konusu olabilir ama sonra bunun doğru olamayacağını hatırlatıyor kendine. Neşterin ağzını başparmağıyla yokluyor, sonra bıçağın keskin kenarını rahibin etine batırıp kalça kemiğinin üstünden göbeğinin ortasına kadar dikey bir kesik açıyor. Deri, kas, yağ katmanlarını kesip karın boşluğuna ulaşması için aynı yeri birkaç kez kesmesi gerekiyor. Neşteri bastırdıkça yarada biriken kanı bir bezle silip kesmeye devam ediyor. Karın boşluğu duvarını keser kesmez bir litre kadar pis kokulu ve topaklanmış, bulanık pembemsi mavi renkli cerahat, açtığı kesikten dışarı fişkırlarak masaya, Sumner'ın ellerine ve kollarına akıyor. Kulübeyi korkunç bir pislik ve dışkı kokusu kaplıyor. Anna dehşetle haykırıyor, kardeşi metal kovayı düşürüyor. Sumner da nefesini tutup hızla geri çekiliyor. Kesikten çıkan fibrinli sıvı kanlı ve krema gibi yoğun; şiddetli bir boşalmanın son aşamaları gibi dar kesikten fişkırıyor. Pis koldan gözlerini kısan Sumner küfürler savurarak yere tükürüyor, ağzından nefes alarak ellerindeki ve kollarındaki yapışkan sıvıyı temizliyor, Anna'nın kardeşine masayı silip kirli bezleri sobada yakmasını söylüyor. Üçü birlikte çalışarak

boşaltım işlemini hızlandırmak için rahibin gövdesini yan çeviriyorlar. Onu kımıldattıklarında hafifçe inliyor. Anna titreyen elleriyle eterli sargı bezini sakınleşene kadar rahibin yüzüne bastırıyor. Yaranın çevresindeki deriye ve kaslara parmak uçlarıyla baskı yapan Sumner kalan cerahati da elinden geldiğince boşaltıyor. Rahibin bedeninde bu kadar irin birikmiş olması şaşılacak şey. Uzun boylu değil, şu çıplak haliyle incecik, kemikli, neredeyse bir oğlan çocuğu gibi görünüyor ama cerahat bir kayadan akan pınar gibi çağlıyor içinden. Sumner bastırıyor, kardeş akan iltihabı siliyor. Bastırıyor ve siliyorlar, bastırıyor ve siliyorlar, sonunda pis kokulu akıntı azalıyor, kesiliyor ve duruyor.

Rahibi yeniden yatağına taşıyıp üzerine battaniye örtüyorlar. Temizlenen Sumner yarayı bandajlıyor, ellerini yağ sabunuyla yıkayıp pencereyi açıyor. İçeri kokusuz, buz gibi temiz hava ve kar taneleri doluyor. Dışarısı karanlık, rüzgâr ısıklık çalarak saçaklarda dolaşıyor. Rahibin bir gün daha yaşamayacağını düşünüyor Sumner. Böyle kötü bir apse karında bir şekilde delik açmıştır, diye düşünüyor ve dışkısı sızmaya başladığında genellikle hastanın sonu gelir. Ağrı giderebilecek birkaç ilacı Anna'ya verip ne zaman, nasıl kullanacağını anlatıyor. Puposunu yakıp içmek için dışarı çıkıyor.

O gece kendi yatağında uyurken yeniden buzsuz Kuzey Suları'nın üzerinde olduğunu hayal ediyor. Arkadaşı Tommy Gallagher'ın; yamalı, oturakları kullanılmaktan düzleşmiş ve parlamış, sızdıran eski teknesinde tek başına akıntıyla sürükleniyor. Görebildiği kadarıyla küreği yok, çevrede başka bir araç da yok ama korkmuyor. İskele tarafında bir buzdağı görüyor. Buzdağının yüksekteki çıkıntılarından birinin tepesinde, yeşil tüvit takım giymiş, kahverengi kadifeden bir Dames of Temple Bar şapkası takan cerrah William Harper'ı görüyor; onu bulan ve yanına alan adamı. Cerrah gülümseyerek el sallıyor. Sumner ona seslenip aşağı inmesini söyleyin-

ce muazzam buzdağını acınası tekneyle değişmenin düşüncesi bile komik geliyormuş gibi gülüyor. William Harper'ın yüzünün oldukça normal göründüğünü fark ediyor Sumner, sağ kolunu da rahatça hareket ettirebiliyor. Felçli veya sakat değil kolu, içmesine neden olan av kazasının izini taşımıyor artık. Görünüşe göre tamamen yenilenmiş biri ve şimdi bütünüyle kusursuz artık. Sumner ona her şeyden çok bu olağanüstü değişimi nasıl geçirdiğini, hangi yöntemleri kullandığını sormak istiyor ama teknenin buzdağından uzağa sürüklendiğini fark ediyor ve sesi artık suyun üstünden cerraha ulaşmıyor.

Sabah olunca rahibin hâlâ nefes aldığını görüp şaşıyor, eskisinden daha beter de görünmüyor rahip. "Yaşlı ve sağlam bir piçsin, o kesin" diyor Sumner kendi kendine, sargıyı açıp ameliyat yarasını kontrol ederken. "Ebedi hayata inanıyor-sun ama bu dünyanın acılarından ve sıkıntısından kurtulmak istemediğin de belli." Yaranın çevresini bir bezle siliyor, akıntıyı kokluyor, sonra eski sargı bezini yıkanması için kovaya atıp yeni bir sargı hazırlıyor. Rahip gözlerini biraz aralayıp Sumner'a bakıyor.

"İçimde ne vardı?" diye soruyor. Sesi hırıltılı ve alçak, Sumner'ın onu duymak için eğilmesi gerekiyor.

"İyi bir şey bulmadım" diyor.

"O zaman ondan kurtulduğum iyi olmuş."

Sumner başını sallıyor.

"Şimdi biraz dinlen" diyor rahibe. "Yardım istersen seslen veya elini kaldır. Ben masada oturuyor olacağım."

"Bana göz kulak olacaksın, öyle mi?"

Sumner omuz silkiyor.

"Bahar gelene kadar burada yapacak başka bir şey yok zaten" diyor.

"Yeni mızrağın ve anorağınla fok avına çıkarsın diye düşünmüştüm."

“Fok avcısı değilim ben. O iş için sabrım yok.”

Rahip gülümsüyor, başını sallayıp gözlerini kapatıyor. Yeniden uykuya dalmış görünüyor ama bir dakika sonra gözlerini yeniden açıp aklına bir şey gelmiş gibi Sumner’a bakıyor.

“Neden bana yalan söyledin?” diyor.

“Sana hiç yalan söylemedim. Bir kere bile.”

“Ama tuhaf birisin, öyle değil mi? Seni tanıyan herkes için bir bilmecesin.”

“Ben bir cerrahım” diyor Sumner alçak sesle. “Cerrahım, hakkımda bilinecek başka bir şey yok.”

Rahip yeniden konuşmadan önce bir süre düşünüyor.

“Acı çektiğini biliyorum Patrick” diyor, “ama yalnız değilsin.”

Sumner başını iki yana sallıyor.

“Çektiğim acıların hepsi benim suçum” diyor. “Çok hata yaptım.”

“Bana hata yapmamış bir insan göster, sana bir aziz veya yalancı göstereyim. Uzun hayatım boyunca çok fazla azizle karşılaşmadığımı da belirteyim.”

Rahip bir an Sumner’a bakıp gülümsüyor. Ağzının kenarlarında gri-yeşil renkli balgam birikmiş, bulanık gözleri iyice çukura kaçmış. Elini uzatıyor, Sumner onun elini tutuyor. Eli serin, çok hafif. Eklemlerinin üstündeki deriler kırışmış, parmak uçları eski deri gibi donuk ve parlak.

“Dinlenmelisin” diyor Sumner ona yeniden.

“Dinlenirim” diyor rahip. “Öyle yaparım.”

Baxter'ın adamı rıhtım kenarında bekliyor. Adı Stevens; ofis kâtibi olduğunu söylüyor ama kâtibe pek benzemiyor. Bir seksen boyunda, göğsü ve karnı geniş, iğne deliği gibi gözleri simsiyah, palabıyıklı ve dişleri eksik. Azıcık eşyasını bir torbaya dolduran Sumner, Kaptan Crawford'a ve Truelove mürettebatına veda ediyor, sonra Stevens'la birlikte güneye, Baxter'ın Bowalley Caddesi'ndeki ofisine yürüyorlar. Lowgate'ten dönüyor, Mansion Evi'nin ve Golden Galleon Hanı'nın önünden geçiyor, George Yard'dan ve Chapel Caddesi'nden yola devam ediyorlar. Denizde uzun haftalar geçiren Sumner karanın basitliğini ve kendinden emin halini bir tür saptırma veya gözbağcılık olarak değerlendiriyor. Kendine bunların hepsinin –arnavutkaldırımı taşlar, arabaları, depolar, dükkânlar ve bankalar– gerçek olduğunu ama aynı zamanda ayrıntılı bir senaryonun bir parçası, bir hile olduğunu söylüyor. Su nerede, diye düşünüyor sersemlemiş halde. Buzlar nerede?

Bowalley Caddesi'ne ulaştıkları zaman Stevens çift kanatlı kapıyı güm güm çalıyor ve Baxter kanatlardan birini açıyor. Üzerinde denizci mavisisi, yakası dantelli bir ceket, yeşil kadife bir yelek, ince çizgili kumaştan pantolon var; kehribar rengi dişleri çarpık çurpuk, kır saçları kulaklarının üstünden omuzlarına sarkıyor. El sıkışıyorlar ve Baxter gülümseyerek dikkatle bakıyor ona.

“Lerwick’ten gelen mektubunuzu aldığımda inanamadım” diyor başını sallayarak. “Ama işte buradasınız, Bay Patrick Sumner, hayattasınız, kanlı canlı karşımda duruyorsunuz. Sizi kaybettiğimizi, boğulduğunuzu veya diğer zavallı piçlerle birlikte donduğunuzu sanmıştık ama işte karşımdasınız.” Baxter gülerek Sumner’in omzuna bir şaplak indiriyor. “Bir şeyler yer misiniz?” diyor. “Size bir tabak istiridye, domuz sosisi veya en azından lezzetli bir dilim dana dili söyleyeyim mi?”

Sumner başını iki yana sallıyor. Baxter’ın hevesli cana yakınlığının altında ihtiyatlı olduğunu, hatta korktuğunu fark ediyor. Buradaki varlığı rahatsız edici, doğal değil. Ölmesi gereken ama ölmeyen adam o.

“Ücretimi almaya geldim” diyor. “Sonra yoluma giderim.”

“Ücretiniz mi? Yolunuza gitmek mi? Ah, hayır, hayatta bırakmam” diyor, yüzünde sahte bir dehşet ifadesiyle. “Oturup benimle birlikte yiyip içmeden hiçbir yere gidemezsiniz. İzin vermem.”

Merdivenden birinci kattaki ofislere çıkıyorlar. İki yanına birbirinin aynısı tek kişilik birer koltuk yerleştirilmiş olan şöminede alçak alevler yanıyor.

“Koy kıcını şuraya bakalım” diyor Baxter.

Sumner bir an duraksıyor, sonra söyleneni yapıyor. Baxter iki bardağa konyak doldurup birini ona uzattığında, bardağı alıyor. Bir dakika kadar sessiz kalıyorlar, sonra Baxter yeniden konuşmaya başlıyor.

“İki gemi de buzlara çarpıp battı ama oradan geçen yerliler seni mucize eseri kurtardı demek” diyor. “Bütün dünya bu hikâyeyi anlatmanı bekliyor.”

“Belki öyledir ama anlatmayacağım kesin.”

Kaşlarını kaldıran Baxter içkisinden hızla bir yudum alıyor.

“Nedenmiş o?” diye soruyor.

“*Volunteer*’den kurtulan tek adam olarak tanınmak istemi-

yorum. O gemiye binmemem gerekirdi. Orada gördüklerimi asla görmemem gerekirdi.”

“Bu kasabada, olanları birinci ağızdan dinlemeye can atan dullar ve yetimler var. Onlara büyük bir iyilik etmiş olursun konuşmakla.”

Sumner başını iki yana sallıyor.

“Gerçeğin onlara faydası olmaz. Artık olmaz.”

Dudaklarını yalayan Baxter kır buklelerinden birini siyah kıllarla kaplı kulağının arkasına atıyor. Kısa bir an için bu fikir onu eğlendirmiş gibi gülümsüyor.

“Haklı olabilirsiniz” diyor. “Sessiz kalmak daha büyük bir iyilik olabilir. Adamlar çoktan öldü, ölümlerinin ayrıntısı önem teşkil etmiyor. Bu konuları yeniden açmanın ne âlemi var? Zavallı piçler huzur içinde uyusunlar daha iyi. Korkunç bir kazaydı ama böyle şeyler başa geliyor işte.”

Koltuğunda kımıldanıyor Sumner. İyileşen dilinin hissiz ucunu dudaklarına ve dişlerine sürüyor.

“Olanların bazısı kazaydı, bazısı değildi” diyor. “Mektubumu okudun. Cinayetleri biliyorsun.”

Baxter iç geçirip bakışlarını odada dolaştırıyor. İçkisinden bir yudum alıp rugan botlarının parlak uçlarına bakıyor bir süre.

“Dehşet verici” diye fısıldıyor. “Korkunç şeyler. Okuduklarıma inanamadım. Cavendish? Brownlee? Kahrolası bir *miço*?”

“Onu işe alırken hiçbir şey bilmiyor muydun?”

“Drax hakkında mı? Ha siktir, elbette hayır! Beni ne sanıyorsun? Adam tam bir barbardı tabii ama ortalama bir Görnland zıpkıncısından çok farklı değildi, işinde de tanıdıklarımın çoğundan daha iyiydi.”

Baxter’a bakarak başını sallıyor Sumner. Joseph Hannah’yı hatırlayınca birden göğsünün sıkıştığını hissediyor.

“Birisi onu aramalı” diyor. “Belki de ben yapmalıyım bunu. Hâlâ hayatta olabilir.”

Baxter kaşlarını çatıp başını iki yana sallıyor.

“Henry Drax ya öldü ya da Kanada’da, ki bana sorarsan ikisi aynı şey sayılır. Sen bir cerrahsın, dedektif değil. Katillerin peşinde koşmak senin neyine?”

Baxter cevap vermesini bekliyor ama Sumner sessiz kalıyor.

“Henry Drax’ı geride bırak artık Patrick” diyor Baxter, “Her şeyi unuttuğun gibi onu da unut. Senin için en iyisi bu olur. Yaptıklarının bedelini şu veya bu şekilde ödeyecektir.”

“Onu bir daha görürsem ne yapacağımı biliyorum sanırım” diyor Sumner.

“Evet ama görmeyeceksin” diyor Baxter. “Artık tamamen yok oldu, bunun için ikimiz de Tanrı’ya minnettar olmalıyız.”

Başını sallayan Sumner kil piposunu ve tütün kesesini almak için cebine uzanıyor. Onun ne yaptığını gören Baxter masasına gidip bir kutu puro getiriyor. İkisi de birer puro alıp yakıyorlar.

“Çalışmam lazım” diyor Sumner ona. “Burada bir tavsiye mektubu var.”

Sumner cebinden rahibin mektubunu çıkarıp Baxter’a veriyor. Baxter mektubu okuyor.

“Beraber kışladığın misyoner mi bu?”

Sumner başını sallıyor.

“Hayatını kurtarmışsın, öyle yazıyor.”

“Elimden geleni yaptım. Şansımız yaver gitti.”

Baxter mektubu katlayıp Sumner’a uzatıyor.

“Londra’da bir tanıdığım var” diyor. “Gregory adlı bir cerrah, James Gregory. Adını duymuş muydun?”

Sumner başını hayır anlamında sallıyor.

“İyi adamdır. Sana doğru dürüst bir iş bulur” diyor Baxter. “Ona bugün yazarım. Bu gecelik sana Pilgrim’s Arms’da bir oda tutarız, Gregory’den haber gelince seni trene bindiririz. Senin gibi bir adamın burada işi yok. Balina avcılığı ayak-

ta ölüyor. Hull için fazla genç, fazla zekisin. Senin Londra'ya gitmen lazım.”

“Ücretimi almam gerekecek” diyor Sumner.

“Evet, tabii, elbette alacaksın. Parayı hemen ayarlarım, Pilgrim's'e yerleşince Stevens sana bir şişe kaliteli konyak ve medeniyete alışman için güzel, tombul bir fahişe gönderir.”

Sumner gittikten sonra Baxter masasına oturup düşünmeye başlıyor. Kenarları pembe, ortası sarı dili, sanki düşüncelerinin tatları farklıymış, her yeni düşüncenin tadına ayrı ayrı bakıyormuş gibi ağzının içinde dönüp duruyor. Yarım saat kadar oturup düşündükten sonra ayağa kalkıyor, her şey yerli yerinde mi diye odayı gözden geçirdikten sonra kapıya yöneliyor. Gölgeleli sahanlıktaki zemin kat merdivenlerine yönelmek yerine çatı katına giden dar, halısız merdivenlerden çıkıyor. En üst kata ulaşınca kapıyı bir kez tıklatıp içeri giriyor. Girdiği küçük ve dar odanın eğik duvarında çember şeklinde bir pencere var, çatının yanındaki tozlu tavan penceresi kapalı duruyor. Yer döşemeleri kıymıklı ve cilasız, duvarlar badanasız. İçeride ahşap bir sandalye, bir de metal kamp yatağı var, yerde boş konyak şişeleri duruyor, köşede koyu kahverengi renkli sidikle dolu bir lazımlık bekliyor. Eğilerek içeri giren Baxter burnunu tutarak yatağa gidiyor, uzanmış yatan adamı omzundan sarsarak uyandırıyor. Adam homurdanıyor, ağzını şaplatıyor, uzun uzun osurduktan sonra yavaşça dönüp gözlerinden birini aralıyor.

“Anlat bakalım” diyor.

“Böyle olmayacak Henry” diyor Baxter. “Çok fazla şey biliyor, bilmediklerini de parçaları birleştirerek kolayca anlayabilir. Koşarak yargıcın ofisine gitmesine zar zor engel oldum.”

Doğrulup ayaklarını halısız zemine koyan Drax oturma pozisyonu alıyor. Esniyor, kaşınıyor.

“Geminin neden battığını bilmiyor” diyor. “Bunu biliyor olamaz.”

“Bilmiyor olabilir ama kuşkuluyor. Bir sorun olduğunu tahmin ediyor. Herkes güneye giderken bu gemi neden kuzeye yelken açtı?”

“Öyle mi dedi?”

“Öyle dedi.”

Drax yatağın altına uzanıp neredeyse boşalmış bir konyak şişesini alıyor, kafasına dikeyyor.

“Benim hakkımda ne diyor?”

“Seni arayıp bulacağına yeminler ediyor. Gerekirse bir adam tutacakmış.”

“Ne adamı?”

“Kanada’da birini. Sana ne olduğunu bulmak, hareketlerini takip ettirmek için.”

Dudaklarını yalayan Drax başını sallıyor.

“Beni bulamaz” diyor.

“Aramaktan vazgeçmeyecek ama. Annesinin mezarı üzerine yemin etti. Ona ölmüş olduğunu söyledim ama bana inanmadı. Henry Drax gibi bir adam öylece ölüp gitmez, öldürülmesi gerekir” dedi.

“Öldürmek mi? Kahrolası bir cerrah yalnızca.”

“Ama ordudaydı, unutma. Delhi kuşatmasında. Görmüş geçirmiştir bence.”

Drax boş şişeye bakıp burnunu çekiyor. Derisi mor ve gözleri çökük. Mendiliyle sandalyenin oturağını silen Baxter ihtiyatla oturuyor.

“Peki, şimdi nerede?” diyor Drax.

“Pilgrim’s Arms’da bir oda tuttum ona. Oyalansın diye bir fahişe göndereceğim ama bu işi bu gece halletmemiz gerekiyor, Henry. Oyalanamayız. Sabah yargıca giderse başımıza ne dertler açılır kim bilir.”

“Bütün gün içtim” diyor Drax. “Şu tembel Stevens piçini yolla.”

“Stevens’a böyle bir konuda güvenemem, Henry. Bütün ka-

derimiz buna bağılı, anlamıyor musun? Sumner öterse ikimiz de para kazanamayız, seni asarlar, beni de hapse atarlar.”

“Ona ne demeye para veriyorsun o zaman?”

“Stevens iyi bir adam ama senin gibi deneyimli, soğukkanlı değil. Birkaç kadeh konyak içtin ama bir şeyi değiştirmez. Doğru şekilde yaparsan mücadele bile etmeden bitirirsin işini.”

“Pilgrim’s’de olmaz ama” diyor Drax. “Çok kalabalık orası.”

“Onu dışarı çekeriz o zaman. Kolayca hallederiz bunu. Stevens’ı yollarım. Sen de bir köşede onları beklersin. Nerede istersen.”

“Nehir kenarında. Trippet Sokağı’ndaki eski kereste deposunda, dökümhaneyi geçince hani.”

Baxter başını sallıyor, gülümsüyor.

“Senin gibi adamlar kolay kolay bulunmuyor Henry” diyor. “Herkes bol bol konuşuyor ama gerektiği zaman tetiği çekmeye korkuyorlar.”

Drax gözlerini kırpıştırıyor. Ağzı açılıyor, kalın dili yeni doğmuş gözsüz bir yaratık gibi ağzına yayılıyor.

“Payımı artırman gerekecek” diyor.

Burnunu çeken Baxter, ince çizgili pantolonuna yapışan bir parça örümcek ağını alıyor.

“Beş yüz Gine frangına anlaşılmıştık” diyor. “Cavendish’e verdiğimden fazlası. Öyle olduğunu biliyorsun.”

“Ama bu iş ek ücrete tabi” diyor Drax. “Öyle değil mi?”

Bir an düşünen Baxter başını sallayıp ayağa kalkıyor.

“Beş buçuk o zaman” diyor.

“Altı kulağa daha iyi geliyor Jacob” diyor Drax.

Baxter konuşmak için ağzını açıyor ama ses çıkarmıyor. Drax’a bakıyor, sonra cep saatini kontrol ediyor.

“Altı o zaman” diyor. “Bir kuruş daha çıkmam.”

Kanaatkâr bir tavırla başını sallayan Drax ayaklarını ya-

tağa kaldırıp yeniden yağlı ve pis kokulu kamp yatağına uzanıyor.

“Altı olsun o zaman” diyor, “Stevens denen kancığa bir şişe konyak getirmesini, hazır gelmişken lazımlığı da boşaltmasını söylersen acayip minnettar olurum inan ki.”

Baxter birinci kata iniyor. Biraz bekleyip kucağında melon şapkasıyla koridorda oturup *Intelligencer*’ın Hull ve East Riding baskısını okuyan Stevens’a sesleniyor. Birlikte çalışma odasına giriyorlar, Baxter ona kapıyı kapamasını işaret ediyor.

“Sana verdiğim tabanca yanında mı?” diye soruyor Baxter. “Kurşunlar?”

Stevens başını sallıyor. Baxter silahı görmek isteyince Stevens onu cebinden çıkarıp aralarındaki masaya koyuyor. Silaha şöyle bir bakan Baxter onu geri veriyor.

“Bu gece benim için bir şey yapacaksın” diyor. “Şimdi beni dikkatle dinle.”

Stevens yeniden başını sallıyor. Baxter onun uysallığını, sahibini memnun etmek isteyen bir köpeğinkini andıran hevesini memnuniyetle fark ediyor. Keşke hepsi böyle olsa, diye düşünüyor Baxter.

“Gece yarısı Patrick Sumner’ın Pilgrim’s Arms’daki odasına gideceksin, onu hemen evimde görmem gerektiğini söyleyeceksin. *Volunteer* hakkında önemli haberlerim olduğunu, sabahı bekleyemeyeceğimi söyle. Kasabayı bilmiyor, evimin nerede olduğunu da bilmiyor, nereye gidersen peşinden gelecektir. Onu nehre doğru götür. Trippet’e gidin, dökümhanenin önünden geçip eski kereste deposuna ulaşın. Ne yaptığınızı sorarsa kısa yoldan gittiğinizi söyle, sana inanıp inanmaması önemli değil, onu içeri sok yeter. Henry Drax avluda bekliyor olacak. Sumner’ı vuracak ve o Sumner’ı öldürdükten sonra sen de onu öldüreceksin. Anlıyor musun?”

“Drax’ın orada olmasına gerek yok” diyor Stevens. “Cerrahı ben de vurabilirim.”

“Amacımız bu değil. Drax’ın Sumner’ı vurması gerekiyor, senin de Drax’ı. Onu vurduktan sonra tabancanı Sumner’ın eline koyacaksın, cerrahın ve Drax’ın ceplerini boşaltıp oradan hemen tüyeceksin.”

“Liman bekçisi bir şeyler duyar kesin” diyor Stevens.

“Olabilir, kuşkusuz düdüğünü çala çala koşarak gelecektir. Avluya ulaştığı zaman ellerindeki tabancalarla birbirini öldürmüş iki adam bulacak. Şahit yok, işaret veya ipucu yok. Polisler bir süre başlarını kaşıyacak, sonra cesetleri morga götürecekler ve birinin gelip onları almasını bekleyecekler ama gelen giden olmayacak. Sonra ne olacak dersin?”

Stevens’a bakıyor, Stevens omuz silkiyor.

“*Hiçbir şey olmayacak*” diyor Baxter. “Hem de hiçbir şey. Planın güzelliği burada. Kimlikleri bilinmeyen iki adam birbirini öldürüyor. İki katil, iki kurban. Cezalandırılması gerekmeyen bir suç. Ben de böylece Henry Drax’tan, onun tehditlerinden, şantajlarından ve pis kokusundan sonsuza dek kurtulmuş olacağım.”

“O Sumner’ı vurduktan sonra ben de onu vuracağım yani” diyor Stevens.

“Göğsünden vur ama, sırtından değil. Sırtından vurursan soru sorarlar. Tabancayı da sağ eline yerleştir, sol eline değil. Anlıyor musun?”

Stevens başını sallıyor.

“Aferin. Şimdi şu konyak şişesini çatı katına, ona götür. Hazır çıkmışken lazımlığını da boşalt, sana bir şey söylerse sakın karşılık verme.”

“O pisliğin sonu yaklaşıyor Bay Baxter” diyor Stevens.

“Evet, yaklaşıyor pisliğin sonu.”

Drax kereste deposunun gölgeli avlusunun köşesine çömelmiş, tek başına bekliyor. Bir yanında açık depo alanı uzanıyor, avlunun uzak ucunda da derme çatma bir baraka var. Aradaki zemin kırık şişeler, dağılmış kasalar ve tahtalarla dolu. Konyak şişesi Drax'ın cebinde, arada bir şişeyi çıkarıyor, dudaklarını yalayıp kafasına dikeyyor. Böyle anlarda, susuz hissettiğinde ve cebinde yeterince para olduğunda, soluklanmadan en az bir hafta içer. Her gün en az iki-üç şişe. Bazen daha fazla. İhtiyaç veya haz meselesi değil, isteme veya istememe meselesi de değil. Susuzluk onu yönlendirir ve görmeden, kolayca gider onun peşinden. Bu gece öldürecek ama cinayet işlemek zihnindeki sıralamada en başta yer almıyor. Susuzluğu öfkesinden çok daha şiddetli. Öfkesi hızlı ve keskin ama susuzluğu biteviye. Öfkenin sonu hep geliyor, kanlı bir finali oluyor ama susuzluk dipsiz ve sonsuz.

Şişeyi dikkatle ayağının yanına, yere koyup tabancasını kontrol ediyor. Silindiri açtığı zaman mermiler yere dökülünce lanetler ederek eğilip onları aramaya başlıyor. Dengesini yitiriyor, yana sendeliyor ama toparlanıyor. Yeniden ayağa dikildiğinde kereste avlusu gözlerinin önünde sallanıyor, gökyüzündeki ay arkasında beyaz izler bırakarak bir o yana bir bu yana gidip geliyor. Gözlerini kırıpıştırıp tükürüyor. Ağzına dolan acı suyu yutuyor, yerdeki şişeyi alıp biraz daha içiyor. Mermilerden birini kaybetti ama fark etmez. Dört

mermisi daha var, İrlandalı cerrahı öldürmek için bir tanesi yeter de artar bile. Kapıdan içeri girecekler ve avluya geldikleri zaman onu başından şişleyecek Drax. Hepsi bu. Uyarmadan, konuşmadan vuracak. O ibne kancık Baxter ve gerzek kölesi biraz adam olsalar bu işi kendileri de halledebilirlerdi ama yapılması gerekeni yine Henry Drax'ın yapması gerekiyor. Ah, konuşmaya, plan yapmaya, yemin etmeye, vaatler vermeye meraklı bir sürü kancık var ama bir şeyler *yapabilecek* piçlerin sayısı o kadar az ki.

Ay bulutların arkasında kalıyor, avludaki gölgeler kalınlaşıp birbirine giriyor. Bir fiçinin üstüne oturup bulanık, alacakaranlığı seyrediyor. Kapının çerçevesini ve yanındaki duvarı karanlığa rağmen seçebiliyor. Konuşan erkeklerin sesini duyduğunda ayağa kalkıp yavaşça öne doğru bir adım atıyor, sonra bir adım daha atıyor. Sesler yükseliyor, belirginleşiyor. Tabancanın horozunu kaldırıp nişan almaya hazırlanıyor. Kapı gıcırdıyor, açılmaya başlıyor. Yan yana avluya girmelerini seyrediyor; iki karanlık, siyah, biçimsiz gölge. Bir kelle, iki kelle. Bir sıçanın ciyaklayarak kaçtığını duyuyor, içindeki derin susuzluk rahatsızlık vermeye başlıyor. Bir kez nefes alıp nişan alıyor, ateş ediyor. Karanlık bir an için yarılarak açılıyor, onu yutuyor, sonra yeniden tükürüyor. Soldaki adam iki büklüm oluyor, boğuk bir gürültüyle tozlu zemine devriliyor. Tabancayı indiren Drax konyaktan bir yudum alıp adam gerçekten öldü mü, yoksa bıçağını da kullanması gerekecek mi diye bakmak için yürümeye başlıyor. Adamın üzerine eğilip çakmağını çıkarıyor. Çakmağın sarı alevi elinde uzarken eğilip bakıyor, sonra topukları üzerinde doğrulup basıyor küfrü.

Yerde ölü yatan Stevens. Yanlış adamı vurdu, hepsi bu. Doğrulup çevresine bakınıyor. Sumner'ın kapıdan geri çıkmadığını biliyor, avlunun yüksek duvarlarının üstüne kırık cam parçaları yerleştirilmiş olduğunu görüyor. Sumner avluda bir yere gizlenmiş olmalı.

“Burada mısın Bay Cerrah?” diye sesleniyor ona. “Neden kendini göstermiyorsun? Beni yakalamayı planlıyorsan şimdi tam zamanı. Daha iyi bir fırsat geçmez eline. Bak, silahımı bile yere bıraktım.” Tabancayı yere koyuyor, ellerini havaya kaldırıyor. “Sana adil bir dövüş vaat ediyorum. Silahsızım, hatta eşitlik olsun diye birkaç kadeh içtim gelmeden.”

Susup çevresine bakınıyor ama karanlıktan ne cevap geliyor ne de bir kımiltı duyuyor.

“Haydi ama” diye sesleniyor, “burada olduğunu biliyorum. Utanma. Baxter beni avlamayı planladığını söyledi, Kanada’da beni bulması için birini tutacaktımsın ama işte karşıdayım. Hayattayım, buradayım. Neden karşına çıkan fırsatı tepesin ki?”

Birkaç saniye daha bekliyor, sonra tabancayı yerden alıp avlunun ucundaki barakaya doğru yürümeye başlıyor. İçeriye görebilecek kadar yaklaşıncaya duruyor. Kapı aralık. Önde bir pencere, yan duvarda daha küçük bir başka pencere daha var. İkisi de kırık, pervazsız. Silah sesini duyan birileri olduğundan emin; cerrahı hemen öldürmezse her şey için çok geç olacak, şimdiye dek gülen talihi ondan yüz çevirecek. Peki, sinsi piç nerede? Nereye saklandı?

Sumner barakanın içinde paslı bir testereyi iki eliyle tutuyor. Omzu hizasında havaya kaldırdığı testereyle bekliyor. Drax eşikten içeri girdiği anda testereyi sert bir kavisle havada savuruyor. Tırtıklı kenarı Drax’ın köprücük kemiğinin hemen üstüne iniyor. Atardamarından sıcak kanlar fişkıran Drax, uzun ve püskürtülü bir homurtu çıkarıyor. Bir an başka bir şey –daha iyi bir şey– bekler gibi dimdik ayakta duruyor, sonra geriye doğru sendeleyip kapının pervazına yaslanıyor. Başı yana eğik. Boynundaki yara ikinci bir ağız gibi açılıyor. Sumner düşünmeden, değerlendirme yap-

madan, rüyasında hareket ediyormuş gibi testereyi geri çekiyor, sonra daha derine sokuyor. Kafası gövdesinden yarı ayrılmış olan Drax, yüzüstü dışarıdaki siyah ve pis zemine devriliyor, tabancası tıkırdayarak barakanın ahşap döşemelerine düşüyor. Bir an tabancaya bakan Sumner yaptığı şeyin dehşetine kapılıyor, tabancayı kapıp avlunun diğer ucuna doğru koşuyor.

Dar sokağın sessiz karanlığında kendini birden devleşmiş, şişirilmiş gibi hissediyor; titreyen bedeni normal büyüklüğünün iki katına çıkıyor sanki. Sabit bir hız tutturup kasabaya doğru yürüyor, acele etmiyor, dönüp bir kez bile arkasına bakmıyor. Gördüğü ilk iki pub'a girmiyor ama üçüncüsüne dalıyor. İçeride bir adam piyano çalıyor, ablak yüzlü bir kadın şarkı söylüyor. Bütün masalar ve sıralar dolu olduğundan, barda boş bir tabure buluyor. Dört penilik bira ısmarlayıp ellerinin titremesinin yatışmasını bekliyor, sonra içkisini içip bir tane daha ısmarlıyor. Piposunu yakmaya çalıştığı zaman kibriti tutmayı beceremiyor, yeniden denediğinde yine aynı şey oluyor. Vazgeçiyor, pipoyu cebine, Drax'ın tabancasının yanına koyuyor. Barmen onu seyrediyor ama bir şey söylemiyor.

"Tren tarifi lazım bana" diyor Sumner. "Burada var mıdır?"

Barmen başını iki yana sallıyor.

"Hangi treni soracaktın?"

"Giden ilk treni."

Barmen cep saatine bakıyor.

"Posta treni yola çıkmıştır" diyor. "Ama sabah treni var."

Sumner başını sallıyor. Kadın "The Flying Dutchman"ı söylemeye başlıyor, köşede domino oynayan adamlar da koroja katılıyorlar. Barmen gülümsüyor, onların şamatacılığına başını sallıyor.

"Jacob Baxter adlı bir adamı tanıyor musun?" diye soruyor Sumner ona.

“Baxter’ı herkes tanır. Zengin piç, Charlotte Sokağı 27 numarada oturuyor. Eskiden balina işindeydi ama şimdi kömür yağı ve parafin ticareti yapıyormuş diyorlar.”

“Ne zamandan beri?”

“Geçen sezon iki gemisi Baffin Körfezi’nde batınca sigortacılarından iyi para almış. Balina avı zaten ölüyor, tam zamanında çıktı o işten. Jacob Baxter’ın üzerinde sinek bulamazsın, o kadarını söyleyeyim. İstedğin kadar bak, tek bir sinek bile bulamazsın.”

“Batan gemileri için ne kadar ödeme aldı?”

Barmen omuz silkiyor.

“Çok para aldı diyorlar. Bir bölümünü boğulanların dul eşlerine ve çocuklarına dağıtmış ama kendisine de epey ayırmış, hiç şüphen olmasın.”

“Şimdi parafin ve kömür yağı işinde miymiş?”

“Parafin hem ucuz hem balina yağından daha temiz yanıyor. Ben de kullanırdım.”

Sumner bar tezgâhının koyu renkli ahşabı üzerinde solgun gri görünen kan lekeli ellerine bakıyor. Şimdi çıkıp gitmek, bunların hepsini geride bırakmak isterdi ama yüzünde ve göğsünde sıcak ve hayvansı bir baskı hissediyor, sanki içinde büyüyen bir yaratık çıkmak için etrafını tırmalıyor.

“Charlotte Sokağı buradan uzak mı?”

“Charlotte Sokağı mı? Yakın sayılır. Köşeye gidecek, Metodist Kilisesi’nden sola dönecek, yürümeye devam edeceksin. Bay Baxter’ın ahbabı mısın yoksa?”

Sumner başını iki yana sallıyor. Cebinde bir şilin buluyor, parayı tezgâha koyup barmene doğru itiyor, elini sallayarak üstünü istemediğini anlatıyor. Sumner oradan çıkarken kadın “Scarboro’ Sands”i söylüyor, erkekler oyunlarının başına dönmüş.

Baxter’ın evinin önünde mızrak başlı demir parmaklıklar var, kapıya beş tane taş basamakla ulaşıyor. Pencerelelerin

pervazları indirilmiş ama kapı üstü penceresinden ışık geliyor. Zili çalıyor, kapıyı açan hizmetçiye adını söylüyor, derhal Bay Baxter'la görüşmesi gerektiğini anlatıyor. Hizmetçi onu baştan aşağı süzüyor, bir an durup düşünüyor, sonra kapıyı aralayıp holde beklemesini söylüyor. Hol katran sabunu ve ahşap cilasası kokuyor; balina kemiğinden bir şapkalık, rokokoko çerçeveli bir ayna, birbirinin eşi bir çift Çin vazosu var. Şapkasını çıkaran Sumner, Drax'ın tabancasının hâlâ orada olduğundan emin olmak için cebini yokluyor. Yan odada çalan saat, çeyrek geçe olduğunu haber veriyor. Ahşap döşeme zeminde ilerleyen botların tıkırtısını duyuyor.

“Bay Baxter sizi çalışma odasında kabul edecek” diyor hizmetçi.

“Beni bekliyor muydu?”

“Bilmiyorum.”

“Adımı duyunca endişelendi mi?”

Hizmetçi kaşlarını çatıp omuz silkiyor.

“Ona bana söylediklerinizi söyledim, sizi hemen çalışma odasına götürmemi istedi. Hepsi bu.”

Sumner başını sallayıp teşekkür ediyor. Hizmetçi onu geniş maun merdivenlerden yukarıya çıkarıp evin arka tarafında bir odaya götürüyor. Kapıyı çalmak istiyor ama Sumner başını iki yana sallayıp onu gönderiyor. Hizmetçinin üst kata çıkmasını bekledikten sonra cebinden tabancayı alıp namlusunda mermi olup olmadığını kontrol ediyor. Pirinç kapı topuzunu çevirip kapıyı iterek açıyor. Ateşin başında bir koltukta oturan Baxter'ın üzerinde siyah kadifeden bir ceket ve işlemeli terlikleri var. Yüz ifadesi ihtiyatlı ama endişeli görünmüyor. Ayağa kalkmaya çalıştığı zaman Sumner ona tabancayı gösteriyor ve olduğu yerde kalmasını söylüyor.

“Silaha ihtiyacın yok artık Patrick” diye azarlıyor Baxter onu. “Hiç gerek yok.”

Kapıyı kapatan Sumner odanın ortasına geçiyor. İki yanda

kitaplıklar, yerde bir ayı postu var, şöminenin üstüne bir çift zıpkın çaprazlama asılmış.

“Buna ben karar veririm, sen değil” diyor.

“Öyle diyorsan öyledir. Dostane bir tavsiyeydi hepsi bu. Bu gece ne olmuş olursa olsun, sorunu silaha gerek kalmadan çözebiliriz, seni temin ederim.”

“Planın neydi? Kereste deposunun avlusunda ne olacaktı?”

“Hangi kereste deposunun avlusuymuş bu?”

“Adamın Stevens öldü. Aptal numarası yapma.”

Baxter’ın ağzı bir an açılıyor. Ateşe bakıyor, iki kez öksürüyor, porto şarabından bir yudum alıyor. Dudakları ince ve nemli, burnundaki hafif morluk ve yanaklarını örümcek ağı gibi kaplayan kırmızı damarlar haricinde yüzünde hiç renk yok.

“Bazı sonuçlara varmadan önce sana durumu açıklayayım Patrick” diyor, “Stevens iyi bir adamdı, istekliydi, sadıktı, söz dinlerdi ama bazı adamlar kontrol edilemez. Basit bir gerçek bu. Fazla vahşi, fazla aptaldırlar da ondan. Emir almazlar, yönlendirilmeyi kabul etmezler. Henry Drax gibi bir adam örneğin, çevresindeki herkes için ciddi tehlike oluşturur; iyilik nedir bilmez; kendinden ve pis dürtülerinden başka efendi tanımaz. Benim gibi bir adam, benim gibi dürüst biri, iş güç bilir, mantıklı biri emrinde böyle tehlikeli ve korkunç bir canavar olduğunu anladığında şunu düşünür: Beni ve uğruna çalıştığım her şeyi tehlikeye atmadan önce bu heriften nasıl kurtulurum?”

“Beni neden karıştırdın peki?”

“Bu benim hatamdı Patrick, kabul ediyorum ama köşeye sıkışmıştım. Drax bir ay kadar önce buraya geldiğinde, onu planlarıma ortak etmek istedim. Tehlikeli bir piç olduğunu biliyordum ama yine de onu kullanabilirim sandım. Benim hatam da buydu tabii. Baştan beri kuşkularım vardı ama Lerwick’ten gönderdiğin mektubu okuyunca nasıl bir cana-

varla karşı karşıya olduğumu anladım. Dişlerini etime daha fazla geçirmeden ondan kurtulmam gerektiğini biliyordum. Ama bunu nasıl yapacaktım? Cahil piçin teki ama aptal değil. Temkinli ve kurnaz, sırf eğlencesine adam öldürür. Onun gibi bir canavarla anlaşmanın, konuşmanın mümkünatı yok. Bunu sen de benim kadar iyi biliyorsun. Güç kullanmak zorundasın, şiddet kullanmak zorundasın. Ona bir tuzak hazırlamam gerektiğini düşündüm, deliğinden çıkarıp bir baskınla öldürtecektim. Seni yem olarak kullanmaya karar verdim. Planım buydu. Tedbirsiz davrandım, yanlış düşündüm, bunu şimdi görebiliyorum. Seni asla öyle kullanmamalıydım, söylediğin gibi Stevens öldüyse...”

Kaşlarını kaldırıp bekliyor.

“Stevens kafasının arkasından vuruldu.”

“Drax mı yaptı?”

Sumner başını sallıyor.

“Peki, o kötücül piç nerede şimdi?”

“Onu öldürdüm.”

Baxter yavaşça başını sallıyor, dudaklarını büzüyor. Gözlerini kapıyor, sonra yeniden açıyor.

“Cesurmuşsun” diyor, “bir cerrah için yani.”

“Ya o ölecekti ya ben.”

“Benimle birlikte bir kadeh şarap içer misin?” diye soruyor Baxter. “En azından oturamaz mısın?”

“Böyle iyiyim.”

“Buraya gelmekle iyi yaptın Patrick. Sana yardım edebilirim.”

“Buraya senden yardım istemek için gelmedim.”

“O zaman derdin ne? Beni de öldürmeyi düşünmüyorsun umarım. Bunun sana ne faydası olur?”

“Yem olduğumu sanmıyorum. Beni öldürtmek istedin.”

Baxter başını iki yana sallıyor.

“Neden böyle bir şey isteyeyim ki?”

“Cavendish’e *Volunteer*’i batırttın, bunu bilebilecek veya tahmin edebilecek yalnız ben ve Drax varız. Drax beni vurursa, Stevens da Drax’ı öldürürse her şey güzelce yoluna girerdi. Ama öyle olmadı. Planın işlemedi.”

Baxter başını yana yatırıp burnunu kaşıyor.

“Akıllıca düşünceler bunlar” diyor, “ama doğru değil, hiçbirisi değil. Dikkat et Patrick, söyleyeceklerimi iyi dinle. Bir kereste ambarının avlusunda iki ceset var, birini sen öldürdün. Bu durumda yardımına ciddi şekilde ihtiyacın var bence.”

“Gerçekleri anlatırsam kanundan korkmama gerek yok.”

Baxter bu fikre gülerek burun kıvrıyor.

“Haydi ama Patrick” diyor. “Böyle çocukça bir düşünceye inanacak kadar toy değilsin. Öyle olmadığını biliyorum. Görmüş geçirmiş birisin, benim gibi. Yargıca teorilerini anlatabilirsin tabii ama onu uzun yıllardır tanırım ve anlattıklarına inanacağını sanmam.”

“Mürettebattan sağ kalan bir tek ben varım, her şeyi bilen tek kişiyim.”

“Evet ama tam olarak nesen sen acaba? Nereden geldiği belli olmayan bir İrlandalı. Soruşturmalar olacak Patrick, geçmişini deşecekler, Hindistan’da başından geçenleri öğrenmek isteyecekler. Beni rahatsız edebilirsin, buna hiç kuşku yok ama ben de istersem sana çok daha kötüsünü yaparım. Hayatını ve enerjini böyle harcamak ister misin? Neden yapacaksın ki bunu? Drax öldü, gemilerin ikisi de battı. Ölenlerin hiçbirisi hayata dönmeyecek, seni temin ederim.”

“Seni burada ve şu anda vurup öldürebilirim.”

“Evet bunu yapabilirsin ama iki cinayet birden işlemiş olursun ve bunun sana ne faydası olur? Kafanı kullanmalısın, Patrick. Her şeyi geride bırakma, yeni bir başlangıç yapma şansı bu. Böyle nadir bulunan bir fırsat hayatta insanın eline kaç kez geçer? Nasıl olursa olsun, Henry Drax’ı öldürmekle bana büyük bir iyilik yaptın, bunun için sana öde-

me yapmaktan memnuniyet duyarım. Bu gece eline elli Gine frangı sayabilirim, sen de o silahı indirip bu evden çıkar gider, bir daha dönüp arkana bakmazsın.”

Sumner yerinden kımıldamıyor.

“Sabaha kadar tren yok” diyor.

“O zaman ahırımdan bir at al. Senin için eyerlerim istersen.”

Baxter gülümsüyor, yavaşça yerinden kalkıp çalışma odasının köşesinde duran büyük demir kasaya gidiyor. Kasayı açıyor, kahverengi kanvas bir cüzdan çıkarıyor, Sumner’a uzatıyor.

“İçinde elli Gine frangı var, hepsi senin” diyor. “Londra’ya git. Kahrolası *Volunteer*’i unut, Henry Drax’ı unut. Bunların hiçbirisi gerçek değil artık. Artık önemli olan gelecek, geçmiş değil. Kereste deposunu da merak etme. Bir hikâye uydurur, onları başka yöne gönderirim.”

Sumner cüzdana bakıyor, elinde şöyle bir tartıyor ama cevap vermiyor. Sınırlarını bildiğini sanıyordu ama artık her şey değişti; dünyanın çivisi çıktı, serbestçe yüzüyor. Hızlı davranması gerektiğini, dünya yeniden değişmeden, katılışp onu hapsedmeden önce *bir şeyler yapması* gerektiğini biliyor. Ama ne yapacak?”

“Anlaştık mı o zaman?” diyor Baxter.

Sumner cüzdanı masaya bırakıyor, açık duran kasaya bakıyor.

“Geri kalanını da ver” diyor, “seni rahat bırakayım.”

Baxter kaşlarını çatıyor.

“Neyin geri kalanını?”

“Kasada ne varsa. Her kuruşu.”

Baxter işi şakaya vurup gülümsüyor.

“Elli Gine frangı iyi para, Patrick. Ama gerçekten ihtiyacım var diyorsan üstüne yirmi Gine frangı daha veririm sana.”

“Hepsini istiyorum. Ne var ne yoksa. Her şeyi.”

Gülümsemesi yüzünde donup kalan Baxter ona bakıyor.

“Beni soymaya mı geldin buraya? Derdin bu mu?”

“Tavsiyene uyup kafamı kullanıyorum. Haklısın, gerçeğin artık bana faydası olmaz ama bir yığın paranın faydası olacağı kesin.”

Baxter yüzünü buruşturuyor. Burun delikleri büyüyor ama kasaya doğru hamle yapmıyor.

“Beni kendi evimde öldüreceğine inanmıyorum” diyor sakince. “Böyle bir şeyi yapacak cesaretin olduğunu sanmıyorum.”

Sumner silahı Baxter’ın kafasına doğrultup horozu kaldırıyor. Bazı erkekler ölüm karşısında zayıftır, diyor kendine, bazıları başta güçlüdür ama sonra yumuşar. Ben yumuşayamam. Şu an olmaz.

“Az önce Henry Drax’ı kırık bir testereyle öldürdüm” diyor. “Kafana bir kurşun sıkmak zor gelir mi sanıyorsun?”

Baxter’ın çenesi geriliyor, gözleri telaşla sağa sola gidiyor.

“Testere, öyle mi?” diyor.

“Şu deri çantayı al” diyor ona Sumner, silahla işaret ederek. “İçini doldur.”

Baxter bir süre olduğu yerde kalıyor, sonra söyleneni yapıyor. Sumner kasanın boşalıp boşalmadığını kontrol ettikten sonra ona duvara doğru dönmesini söylüyor. Çakısıyla perdenin saten halatını kesip Baxter’ın ellerini arkasından bağlıyor, ağzına bir mendil tıktırıp üstüne kravatını geçiriyor.

“Şimdi beni ahıra götür” diyor. “Önden sen git.”

Arka koridordan, mutfaktan geçiyorlar. Sumner arka kapının sürgüsünü açıyor, süs bahçesine çıkıyorlar. Çakıl patikalar ve yükseltilmiş çiçek tarhları, bir süs balığı havuzu ve dökme demir bir fıskiye var. Baxter’ı dürtükleyip önden yürütüyor. Bahçe barakasının ve çevresi kapatılmış bir çardağın yanından geçiyorlar. Ahır binasına gelince, Sumner kapıyı açıp içeri bakıyor. Üç tane ahşap bölme, çekiçler, nallar

ve bir çalışma tezgâhının durduğu bir de nalbant odası var. Kapının yanındaki rafta bir yağ lambası yanıyor. Baxter'ı bir köşeye iten Sumner lambayı yakıyor, bir ip alıp ucunu ilmek yapıyor. İlmeği Baxter'ın boynuna geçiriyor, gözleri büyüyene kadar sıkıyor, diğer ucunu tavan kirişlerinden birinin üstünden geçiriyor. Baxter'ın işlemeli terliklerinin güderi tabanlarının yalnızca parmak ucu yerde kalana dek ipe asılıyor, ucunu duvardaki bir kancaya bağlıyor. Baxter inliyor.

“Sakin sessiz beklersen, seni sabah canlı bulurlar” diyor Sumner. “Çırpınır veya hareket edersen sonun pek iyi olmayabilir.

Ahırda üç tane at var; ikisi siyah, genç ve canlı, birisi daha yaşlı kır bir at. Kır atı bölmesinden çıkarıp eyerliyor. At burnundan gürültüyle soluk verip huysuzlanınca burnunu okşayarak ona bir melodi mırıldanıyor, koşumlarını takacak kadar sakinleştiriyor. Yağ lambasını kısıyor, ana kapıyı açıp bir dakika kadar bekliyor, dikkatle dışarıyı seyrediyor, dinliyor. Ağaç dalları arasında dolaşan rüzgârın uğultusunu, tıslayan bir kediye duyuyor ama başka ses yok. Ahırlar boş; korumalı gaz lambalarından gölgeli gökyüzüne cılız bir ışık yükseliyor. Çuvalı atın sırtına atıp ayağını üzengiye koyuyor.

Şafak sökerken otuz kilometre kuzeyde ilerliyor. Driffeld'i, hiç durmadan geçiyor. Gorton'da ata bataklıktan su içirmek için durup yarı karanlıkta kayın ve firavuninciri ağaçları arasından ve kuru vadi yataklarından kuzeybatıya ilerliyor. Gökyüzü aydınlanırken iki yanında sürülmüş tarlalar uzanıyor, derin saban izlerinin ortasında daha açık renkli kireçtaşı parçaları seçiliyor. Dolaşık çitler, ölü ısırganotu dalları, mavi kantaron ve böğürtlen çalılarına karışmış. Akşamüstüne doğru Wolds'un kuzey yamacının tepesine ulaşıyor ve aşağıdaki alacalı düzlüğe iniyor. Pickering kasabasına gir-

diği zaman hava karanlık, mavi-siyah gökyüzü yıldızlarla dolu, açlıktan ve uykusuzluktan başı dönüyor. At için bir ahır buluyor, ahırın yanındaki handa bir oda tutuyor. Sordukları zaman adının Peter Batchelor olduğunu, ölümcül hasta olan amcasını görmek için York'tan Whitby'ye gittiğini anlatıyor.

O gece sağ elinde Drax'ın tabancasını sıkı sıkı tutarak uyuyor, deri çanta da demir yatağının altında. Sabah erkenden yulaf lapası ve böbrekle kahvaltı ettikten sonra çay saati için yanına kasap kâğıdına sarılmış pişmiş et ve ekmek alıyor. Altı-yedi mil kadar ilerledikten sonra kuzeye giden yol çam ağaçları ve koyun otlakları arasında yükselmeye başlıyor. Çalı çitler beliriyor ve kayboluyor, çimenlerin yerini karaçalı ve eğreltiotları alıyor, manzara sertleşip sadeleşiyor. Çok geçmeden bozkırda buluyor kendini. Kenarları karar-mış bulut kıtaları ağaçsız, mor, kahverengi ve yeşil araziler üzerinde havada sallanıyorlar. Rakım yükselince havanın soğuduğunu fark ediyor. Baxter peşinden birilerini gönderirse onu burada aramayacaklarından emin, en azından şimdilik; belki batıya veya güneye, Lincolnshire'a giderler ama buraya gelmezler, henüz gelmezler. Hull'dan gelen haberlerin Pickering'e ulaşmasına bir gün daha var, öyle tahmin ediyor. Sahile ulaşip onu doğuya, Hollanda'ya veya Almanya'ya götürecek bir gemi bulması için yeterli zaman var. Avrupa'ya ulaşınca Baxter'ın parasını kullanarak ortadan kaybolacak, başka birine dönüşecek. Yeni bir isim, yeni bir meslek edinecek. Vaktiyle olan her şey unutulacak, diyor kendi kendine, aklına takılan her şey temizlenecek.

Bulutlar kümeleniyor ve kararıyor, yağmur yağmaya başlıyor. Güneye, pazara koyun götüren bir arabacıyla karşılaşılıyor, durup konuşuyorlar. Sumner ona Whitby'ye ne kadar yolu kaldığını sorunca arabacı zor bir soru sormuş gibi sakalını kaşıyıp kaşlarını çatarak karanlıktan önce varırsa kendini şanslı saymasını söylüyor. Birkaç mil sonra Sumner Whitby

yoluna sapıyor ve kuzeybatıdan Goathland ve Beck Hole yönünde kestirmeden gidiyor. Yağmur kesiliyor, gökyüzü açık, yaz mavisine dönüyor. Yol kenarındaki tepelerin eteklerindeki fundalıklar kuru, uzakta sulak çukurlarda toplanan ağaçlar ve çalılar görünüyor. Sumner ekmeğini ve etini yiyor, pınarın kahverengi, turba tadı taşıyan suyundan içiyor. Goathland'dan geçip Glaisdale'e doğru ilerliyor. Bozkır bir süreliğine yeniden çimenliğe dönüşüyor, arazide eğreltiotları, bodur mürverler ve kırsakızları beliriyor ama sonra yeniden yükselen toprak eski çıplaklığına kavuşuyor. Sumner o gece titreyerek yarı yıkılmış bir ambarda uyuyor ve sabah olunca atına binip yola devam ediyor.

Guisborough'a gelince ahırda duruyor, atı ve eyeri ederinin yarı fiyatına satıp çantasını alıyor ve kasabaya yürüyerek giriyor. İstasyon yakınındaki gazeteciden *Courant*'ın New Castle baskısını alıp okuyor. Hull'daki cinayet ve soygun ikinci sayfada yarım sütunu kaplıyor. Eski bir asker olan İrlandalı Patrick Sumner'in suçlu olduğu belirtiliyor, çalınan atın tarifi var ve Baxter'in konuyla ilgili bilgi veren herkeşe cömert bir ödül vaat ettiği yazıyor. Gazeteyi katlayıp oturduğu bankta bırakıyor, Middlesbrough'ya giden ilk trene biniyor. Kompartıman is ve sac yağı kokuyor; içeride sohbet eden iki kadın ve uzak köşede uyuyan bir adam var. Şapkasını eğerek kadınları selamlıyor, gülümsüyor ama konuşmuyor. Deri çantayı dizlerinin üstüne koyup teskin edici ağırlığını hissediyor.

O gece yabancı sesler duymak istiyor. Liman kenarındaki tavernaları dolaşıp konuşulanları dinliyor: Rusça, Almanca, Danca, Portekizce. Zeki birı gerekiyor ona ama fazla da zeki olmayacak; açgözlü olacak ama çok da açgözlü olmayacak. Commercial Sokağı'ndaki Baltık Tavernası'nda İsveçli bir kaptan buluyor. Adamın iki direkli gemisi sabah kömür ve demir yüküyle Hamburg'a yelken açıyor. Geniş yüzlü, kır-

mızı gözlü kaptanın saçları beyaza çalan bir sarılıkta. Sumner ona bir gemici ranzasına ihtiyacı olduğunu, bedeli neyse ödeyeceğini söylediği zaman İsveçli onu kuşkuyla süzüyor, gülümsüyor ve kaç cinayet işlediğini soruyor.

“Yalnızca bir tane” diyor Sumner.

“Bir tanecik mi? Hak etmiş miydi peki?”

“Bana kalırsa kesinlikle hak etmişti.”

İsveçli gülüyor, başını sallıyor.

“Benimkisi ticaret gemisi. Üzgünüm. Yolculara yerimiz yok.”

“O zaman beni işe koş. Gerekirse halat çekmeyi de bilirim.”

Kaptan başını iki yana sallayıp viskisinden bir yudum daha alıyor.

“Mümkün değil” diyor.

Sumner onun piposunu yakıp gülümsüyor. Bu kararlılık gösterisini daha fazla para koparmak için sergilediğini düşünüyor kaptanın. Bir an İsveçlinin *Courant*’ın Newcastle baskısını okuyup okumadığını merak ediyor ama bunun pek mümkün olmadığına karar veriyor.

“Kimsin sen?” diye soruyor İsveçli. “Nereden geliyorsun?”

“Bunun önemi yok.”

“Pasaportun var değil mi, belgelerin? Hamburg’da isteyeceklerdir.”

Sumner cebinden büyük bir altın para çıkarıp masanın üstüne bırakıyor.

“Bende bu var” diyor.

İsveçli solgun kaşlarını kaldırıp başını sallıyor. Sarhoşların gürültüsü artıyor, sonra diniyor. Bir kapı açılıyor ve başlarının üstündeki dumanlı hava titriyor.

“Öldürdüğün adam zengin miydi?”

“Kimseyi öldürmedim” diyor Sumner. “Şaka yapıyordum.”

İsveçli başını eğip altın paraya bakıyor ama elini uzatmıyor. Sandalyesinde arkasına yaslanan Sumner bekliyor. Geleceğin yakında olduğunu biliyor; geleceğin onu çekiştirdiği-

ni ve yayıldığını biliyor, onun ışıldayan boşluğunu hissedebiliyor. Tam kenarda duruyor, dengede, diğer tarafa adım atmaya hazır.

“Seni götürecek birini bulacaksın bence” diyor İsveçli sonunda. “Yeterince iyi ödeme yaparsan.”

Sumner cebinden bir altın daha çıkarıp ilkinin yanına koyuyor. İkiz paralar titreşen gaz lambası ışığında sarı sarı göz kırpıyorlar; ıslak, siyah masanın üstünde iki göz gibi parlıyorlar. Sumner İsveçliye bakıp gülümsüyor.

“Bence onu buldum bile” diyor.

Bir ay sonra, güneşli bir sabah Berlin'deki *Zoologischer Garten*'ı ziyaret ediyor. Yüzü tıraşlı, üzerinde yeni bir takım elbise ve yeni bir adı var. Çakıllı patikalarda dolaşüyor, piposunu tüttürüyor ve arada bir durup esneyen, sıçan, kaşınan hayvanları seyrediyor. Gökyüzünde tek bulut yok, alçak sonbahar güneşinin ışıkları tatlı tatlı ısıtıyor. Aslanlar, develer ve maymunlar görüyor; yalnız bir zebraya ekmek yediren denizci kostümü giymiş küçük bir çocuğu seyrediyor. Akşam olmak üzere; ilgisini giderek yitiriyor ama sonra ayıyı görüyor. Kafesi bir gemi güvertesinden daha geniş değil. Kafesin bir ucundaki çukur suyla doldurulmuş, arka duvardaki alçak tuğla kemerden zeminine saman serilmiş inine geçebiliyor. Ayı arka tarafta durmuş, ilgisizce karşısına bakıyor. Postu hırpani, cansız ve sarımsı, burnu alacalı ve tüysüz. Sumner ayıyı seyrederken, bir aile gelip onun yanında duruyor. Çocuklardan biri Almanca bunun kaplan mı, ayı mı olduğunu sorunca diğer çocuklar ona gülüyorlar. Kendi aralarında tartışmaya başlayınca anneleri onları azarlayıp susturuyor. Aile gidince ayı bir süre bekliyor, sonra ağır ağır yürüyerek ön tarafa geliyor. Başı bir su arama çubuğu gibi titriyor, ağır pençeleri beton zeminde nazikçe inip kalkıyor. Kafesin ön tarafına ulaşınca burnunu siyah parmaklıkların arasına sokabildiği kadar sokup uzatıyor, bir kurdu andıran dar suratı şimdi Sumner'ın yüzünden en fazla bir metre ötede. Havayı koklu-

yor, Sumner'a bakıyor. Küçük burguları andıran gözleri daha büyük bir karanlığa açılan kapıları andırıyor. Sumner başını çevirmek istiyor ama yapamıyor. Ayının bakışları onu yerine çiviliyor. Burnundan gürültüyle nefes veren ayının çiğ nefesi Sumner'ın yüzünü ve dudaklarını yalıyor. Bir an korkuyor, hemen ardından korku silinir ve gücünü yitirirken beklenmedik bir yalnızlık ve yoksunluk içinde buluyor kendini.

Barbarlıkla kurulan bir uygarlığın trajedisi

“Artık günah
diye bir şey yok,
yalnızca kan
var, kan, su ve
buz; sadece
hayat ve ölüm.”

Sömürgelerden getirdikleri suçlar ve puslu geçmişleri ile *Volunteer* gemisini dolduran bir grup erkek. Bedenini ve ruhunu afyonla uyutan İrlandalı Cerrah Patrick Sumner ve “Bir erkek her zaman fayda düşünmez” mottosuyla yıkıcı, yok edici hazzın ve şiddetin sembolü Henry Drax. Bir katil, katledilmiş oğlan çocukları, ölü hayvanlar, tekinsiz sular... Gemi, balina avı için açık denizlerde yol alırken, o büyülu ilerleme çağında, on dokuzuncu yüzyılda, insana dair tüm umutları da kendisiyle birlikte suya gömecektir. Çünkü, Ian McGuire’in vahşi doğanın ortasına yerleştirdiği mikrokozmosta para, kâr, mülkiyet, sömürü, iktidar ve ölümcül bir haz ve şiddetle örülen erkek dünyası “karanlığın yüreği”dir.

Çeviren:

Begüm

Kovulmaz

Ian McGuire, Man Booker listesinde yer alan, *New York Times* tarafından 2016’nın en iyi 10 kitabı arasında gösterilen *Kuzey Suları*’nda, Joseph Conrad, Herman Melville gibi usta yazarlara da bir selam gönderiyor.

tavsiye edilen
satış fiyatı

₺ 27

Sertifika no: 11940

ISBN 978-605-09-4484-6

DK
DOĞAN
KİTAP